

POLSKA IZBA UBEZPIECZEŃ

UBEZPIECZENIA 2007

Wydanie I

Wydawca:

Wydawnictwo „GARMOND”

05-092 Łomianki, ul. Grzybowa 3

tel. (22) 435 78 58

e-mail: wydawnictwo@garmond.pl

www.garmond.pl

ISBN 978-83-86746-09-5

SPIS TREŚCI

Wstęp Prezesa PIU.....	5
1. Informacje wstępne.....	7
1.1 Działalność Polskiej Izby Ubezpieczeń.....	9
1.2 Rozwój prawa ubezpieczeniowego w Polsce w 2007 r.	12
1.3 Informacje o zakładach prowadzących działalność ubezpieczeniową w 2007 roku	14
2. Zestawienia tabelaryczne – rynek ubezpieczeń w liczbach.....	15
2.1 Wyniki finansowe zakładów ubezpieczeń.....	17
2.1.1 Kanały dystrybucji i zatrudnienie.....	17
2.1.2 Składka przypisana.....	18
2.1.3 Wypłacone odszkodowania i świadczenia.....	23
2.1.4 Techniczny wynik ubezpieczeń	28
2.1.5 Koszty działalności ubezpieczeniowej	30
2.1.6 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	34
2.1.7 Lokaty	36
2.1.8 Wynik finansowy	38
2.1.9 Reasekuracja	40
2.1.9.1 Udział reasekuracji biernej w składce przypisanej brutto.....	40
2.1.9.2 Wypłacone przez reasekuratorów odszkodowania i świadczenia	42
2.1.9.3 Składka przypisana brutto w reasekuracji czynnej	44
2.1.9.4 Wypłacone odszkodowania i świadczenia w reasekuracji czynnej.....	44
2.2 Wskaźniki charakteryzujące działalność ubezpieczycieli	45
2.2.1 Współczynnik retencji i współczynnik zatrzymania odszkodowań.....	45
2.2.2 Współczynnik szkodowości.....	49
2.2.3 Poziom rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.....	51
2.2.4 Stopień przychodowości kapitałów własnych	53
2.2.5 Stopień zyskowności aktywów	55
2.2.6 Wskaźnik zespolony.....	57
2.3 Struktura rynku	59
2.3.1 Struktura rynku 2006-2007.....	59
2.3.2 Rynek 1998-2007	60
2.3.3 Struktura rynku 1998-2007	61
2.4 Skonsolidowane sprawozdania finansowe	62
2.4.1 Ubezpieczenia na życie	62
2.4.1.1 Bilans Aktywa.....	62
2.4.1.2 Bilans Pasywa	63
2.4.1.3 Techniczny rachunek ubezpieczeń	64
2.4.1.4 Ogólny rachunek zysków i strat	65
2.4.1.5 Sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych	66
2.4.2 Ubezpieczenia pozostałe majątkowe i osobowe	68
2.4.2.1 Bilans Aktywa.....	68
2.4.2.2 Bilans Pasywa	69
2.4.2.3 Techniczny rachunek ubezpieczeń	70
2.4.2.4 Ogólny rachunek zysków i strat	71
2.4.2.5 Sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych	72

3. Analiza sytuacji na rynku ubezpieczeń w Polsce w 2007 r.....	75
3.1 Analiza sytuacji makroekonomicznej w Polsce na tle tendencji międzynarodowych ze szczególnym uwzględnieniem rynków finansowych.....	77
3.2 Analiza strukturalna sektora ubezpieczeń w Polsce na tle sytuacji w Europie.....	79
3.2.1 Sytuacja na polskim rynku ubezpieczeń w latach 1998-2007.....	79
3.2.2 Zmiany podstawowych wielkości charakteryzujących sektor ubezpieczeń w 2007 r.....	81
3.2.3 Wybrane wskaźniki opisujące działalność ubezpieczeniową.....	88
3.3 Ocena kondycji finansowej sektora ubezpieczeń w roku 2007.....	89
3.3.1 Analiza podstawowych wielkości finansowych.....	89
3.3.2 Analiza wskaźnikowa kondycji sektora ubezpieczeń w roku 2007.....	103
3.3.3 Zestawienie wniosków z analizy.....	111
3.4 Ocena dotychczasowych prognoz rozwoju rynku ubezpieczeń.....	113
3.4.1 Analiza poprawności przyjętych założeń.....	113
3.4.2 Weryfikacja otrzymanych wyników.....	113
3.5 Prognoza rozwoju rynku ubezpieczeń na lata 2008-2009.....	116
3.5.1 Koniunktura w gospodarce światowej.....	116
3.5.2 Powiązanie polskiej gospodarki (i rynków finansowych) ze światową.....	117
3.5.3 Prognoza rozwoju rynku ubezpieczeniowego w Polsce.....	118
4. Podział ryzyka według działów, grup i rodzajów ubezpieczeń.....	122
5. Wykaz członków Polskiej Izby Ubezpieczeń.....	123
6. Wykaz likwidowanych i będących w stanie upadłości zakładów ubezpieczeń.....	129
7. Wykaz instytucji, organizacji i stowarzyszeń ubezpieczeniowych.....	131

Szanowni Państwo,

Jak co roku Polska Izba Ubezpieczeń przygotowała dla Państwa raport roczny opisujący rozwój i stan polskiego sektora ubezpieczeniowego na koniec ubiegłego roku – "Ubezpieczenia 2007". Serdecznie polecam i zapraszam do lektury naszego opracowania.

Po raz drugi, raport wydany jest w nowej formule merytorycznej. Poza informacją o funkcjonowaniu Izby, zmianach w prawie ubezpieczeniowym i wszystkich uczestnikach rynku, zawiera niezwykle rozbudowaną część statystyczną. Rozszerzony został o analizę rynku ubezpieczeniowego na tle gospodarki polskiej oraz światowej, przygotowaną przez zespół naukowców ze Szkoły Głównej Handlowej. Spojrzenie z perspektywy europejskiej, a nawet światowej na polski sektor ubezpieczeniowy stanowi ciekawą i pouczającą lekturę. Zestawienie ubiegłorocznej prognozy rozwoju polskiej branży ubezpieczeniowej, z faktycznymi zmianami jakie miały miejsce w ubiegłym roku, stanowi ciekawy punkt odniesienia do dokonania dogłębnych bieżących analiz oraz wyśnuwania wniosków na przyszłość.

Przypominamy, że raport powstał na podstawie niezweryfikowanej rocznej informacji statystyczno-finasowej uzyskanej od zakładów ubezpieczeń, członków Polskiej Izby Ubezpieczeń. Na podstawie doświadczeń z lat ubiegłych wiemy, iż niektóre wielkości liczbowe nieznacznie różnią się od tych zweryfikowanych przez firmy audytorskie i zatwierdzonych przez Walne Zgromadzenia zakładów ubezpieczeń. Argument szybkości z jaką przekazujemy Państwu wyniki branży ubezpieczeniowej za rok ubiegły, znacznie przeważał zalety analizy danych ostatecznych. Wspomniane minimalne różnice nigdy nie były istotne z punktu widzenia oceny zachodzących na rynku zjawisk i trendów.

Pragnę gorąco podziękować wszystkim członkom PIU za szybkie przekazywanie sprawozdań z danymi niezbędnymi do sporządzenia raportu.

Zachęcam do lektury naszej publikacji, w celu pogłębiania wiedzy na temat polskiej branży ubezpieczeniowej.

Z wyrazami szacunku,
Tomasz Mintoft-Czyż
Prezes PIU

1.

INFORMACJE WSTĘPNE

1.1 Działalność Polskiej Izby Ubezpieczeń

Polski rynek ubezpieczeniowy rozwijał się w roku 2007 bardzo dynamicznie szczególnie w zakresie ubezpieczeń na życie, w czym pomagała dobra koniunktura całej polskiej gospodarki. Dla ubezpieczycieli rok ten upłynął pod znakiem nowych kanałów dystrybucji ubezpieczeń: bancassurance i sprzedaży bezpośredniej – direct a także boomu kredytów hipotecznych otwierających zapotrzebowanie na ofertę ubezpieczeniową. Rosnąca od kilku lat popularność ubezpieczeń życiowych z funduszem kapitałowym zachwiana została w efekcie spadków na giełdzie w drugiej połowie roku.

Rozpoczęły działalność nowe stałe Komisje PIU: Ubezpieczeń Odpowiedzialności Cywilnej, Ubezpieczeń Rolnych, Komunikacji i PR oraz Standaryzacji Informacji. Zespół przedstawicieli Komisji Ubezpieczeń Zdrowotnych i Wypadkowych PIU podjął się zadania bez precedensu w dotychczasowej historii działań podejmowanych przez Komisje: opracowania koncepcji wprowadzenia prywatnych ubezpieczeń zdrowotnych. Z inicjatywy Komisji Ubezpieczeń na Życie PIU powstał Raport „Analiza ubezpieczeniowych implikacji wyników prognozy przeciętnego dalszego trwania życia uzyskanej metodą Lee i Cartera”, który może mieć duży wpływ na analizy aktuarialne w zakresie ubezpieczeń na życie i już w fazie prac projektowych wywołał zainteresowanie rynku ubezpieczeniowego.

Po trwających dwa lata pracach, Ministerstwo Finansów wydało odpowiednie rozporządzenie umożliwiające pełną realizację projektu budowy Baz Danych PIU. Istotnym osiągnięciem Izby w pracach legislacyjnych nad projektem rozporządzenia było uzyskanie korzystniejszych, od pierwotnie planowanych kompromisowych zapisów, optymalnie godzących oczekiwania małych, średnich i dużych zakładów ubezpieczeń oraz zasadniczo zwiększających użyteczność baz danych PIU do celów przeciwdziałania przestępczości ubezpieczeniowej. Ponadto uruchomiono na początku roku bazę danych do informowania o przyczynach rozwiązania przez zakłady ubezpieczeń umów pośrednictwa ubezpieczeniowego z agentami. Jednocześnie Izba, realizując oczekiwania środowiska ubezpieczeniowego w ramach swoich statutowych możliwości, przygotowała na zasadzie porozumienia z zakładami ubezpieczeń w I kwartale bazę danych statystyki rynku ubezpieczeniowego dla działu II. Tym samym rozpoczęły działalność produkcyjną Baza Agencyjna oraz Baza Danych Statystyki i Rynku Ubezpieczeniowego dla działu II.

Procedury legislacyjne jakie utrwaliły się w pracach rządowych i parlamentarnych były niekorzystne dla wszystkich dotychczasowych społecznych uczestników tego procesu. Zamiast tradycyjnych konferencji uzgodnieniowych, będących znakomitym elementem jawnych konsultacji społecznych kończących prace nad projektami legislacyjnymi w wersji rządowej, komunikację społeczną niejednokrotnie opierano na kontrolowanych przeciekach do mediów i zmaganiach PR-owskich ze społecznymi oponentami. Zamiast przesyłania legislacyjnych projektów rządowych do organizacji uprawnionych ustawowo do konsultacji społecznych stosowano zasadę upubliczniania nie zawsze ostatecznych wersji materiałów na stronach internetowych odpowiednich ministerstw w czasie, który trudno było przewidzieć a jeszcze trudniej zdążyć z przesłaniem stosownych uwag. W pracach parlamentarnych konsultacje społeczne sprowadzono najczęściej do czysto formalnego uzyskania opinii uprawnionych społecznych uczestników procesu legislacyjnego. Raczej wyjątkiem niż regułą była możliwość przedstawienia swoich racji w swobodnej dyskusji z posłami i senatorami na odpowiednich komisjach i podkomisjach parlamentarnych. Dodatkową komplikacją przebiegu prac legislacyjnych była bierność Ministerstwa Finansów w zakresie wypełniania przez resort dotychczasowej funkcji koordynatora prac nad zmianami prawnymi dotyczącymi instytucji finansowych, w tym zakładów ubezpieczeń i rynku ubezpieczeniowego.

Pomimo tych trudności udało się w pracach nad ustawą o tzw. podatku Religi zmniejszyć obciążenie płacone na rzecz Narodowego Funduszu Zdrowia przez zakłady ubezpieczeń prowadzące ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów z 20% na 12%, co w wymiarze finansowym w skali roku oznacza oszczędność dla rynku ubezpieczeniowego rzędu 0.5 mld złotych. W działaniach legislacyjnych i medialnych prowadzonych przez Izbę w tym zakresie wzięła udział duża grupa ekspertów Komisji Ubezpieczeń Komunikacyjnych PIU. Jednocześnie Izba podejmowała wszelkie możliwe działania, łącznie z przygotowaniem argumentów do skargi konstytucyjnej, aby wyeliminować tego bubla prawnego jako podstawy prawnej do wymagania od zakładów ubezpieczeń opłat na rzecz Narodowego Funduszu Zdrowia.

Ustawa o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, która powstała w dużej mierze z udziałem ekspertów Komisji Ubezpieczeń Rolnych PIU a za-

wierająca m. in. wprowadzone wbrew opiniom środowiska ubezpieczeniowego definicję suszy oraz arbitralnie ustaloną składkę ubezpieczeniową, nie spełniła swego zadania i nie doprowadziła do upowszechnienia ubezpieczeń rolnych w większej skali.

W pracach nad nowelizacją kodeksu cywilnego przedstawicielom Izby udało się wprowadzić wiele zmian sugerowanych przez zakłady ubezpieczeń. Jednak cała zmiana legislacyjna, wprowadzona głównie z punktu widzenia doktryny prawnej bez uwzględnienia praktyki rynkowej, wywoływała wiele kontrowersji z powodu zapisów sprzecznych z wieloletnią praktyką ubezpieczeniową, niejasnością wielu przepisów a także brakiem racjonalnej i jednoznacznej ich interpretacji.

Pomimo przygotowania przez Izbę katalogu kilkunastu propozycji nowelizacji najbardziej uciążliwych dla rynku ubezpieczeniowego przepisów i oddelegowaniu do prac nad ich zmianami odpowiednich ekspertów, Ministerstwo Finansów nie zakończyło prac legislacyjnych nad tymi zmianami przed jesiennymi wyborami parlamentarnymi. Podobnie bez efektu zakończyły się podjęte prace wspólnie z Komisją Nadzoru Finansowego dotyczące m. in. umożliwienia realizacji części szkolenia agencyjnego z wykorzystaniem formuły e-learningu a także pełnego zastosowania w praktyce rynkowej sprzedaży polis poprzez Internet.

Izba przez cały rok prowadziła z Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych Lewiatan wspólne działania na rzecz powierzenia zakładom ubezpieczeń na życie wypłaty emerytur II-go filarowych, a ze Związkiem Banków Polskich działania na rzecz bezpieczeństwa i transparentności obrotu gospodarczego poprzez wskazywanie i medialne nagłaśnianie niezbędnych zmian prawnych.

Dyskusja nad projektami legislacyjnymi z gabinetów parlamentarnych i ministerialnych przeniosła się do mediów z zastosowaniem wszelkich technik PR-owskich. Polska Izba Ubezpieczeń włączyła się do przedstawiania poprzez media racji rynku ubezpieczeniowego w dyskusji nad projektami nowych rozstrzygnięć prawnych. W izbowych działaniach brały udział renomowane kancelarie prawne i agencja Public-Relations. Pracownicy Biura Izby oraz eksperci komisji PIU w czasie dużego natężenia dyskusji medialnej udzielali kilkudziesięciu wypowiedzi dziennie dla prasy, radia i telewizji.

Duża aktywność medialna Izby, szczególnie w trakcie prac nad tzw. ustawą Religi wypromowała Polską Izbę Ubezpieczeń na stałego komentatora działalności

ubezpieczeniowej i wydarzeń rynkowych w najważniejszych gazetach codziennych specjalizujących się w serwisach ekonomicznych: The Wall Street Journal Polska, Gazecie Wyborczej i Rzeczypospolitej, gazetach zajmujących się rynkami finansowymi: Parkiet i Gazeta Prawna, czasopismach motoryzacyjnych i gazetach regionalnych oraz w nowych kanałach telewizyjnych TV Biznes oraz TVN CNBC Biznes. Zapoczątkowany został proces zmiany dotychczasowego jednostronnie prezentowanego wizerunku medialnego rynku ubezpieczeniowego i samej Izby opierającego się głównie na komentowanych przez media pracach legislacyjnych. Działania Izby wzbogacone zostały o prezentacje okresowych wyników ekonomicznych osiągniętych przez zakłady ubezpieczeń a także o komentarze do medialnych materiałów interwencyjnych.

W grudniu Zarząd Izby podjął decyzję o rozpoczęciu stałej całorocznej współpracy medialnej z The Word Street Journal Polska – Dziennikiem Finansowym Polska Europa Świat wydawanym przez Axel Springer Polska w zakresie wspólnej organizacji debat i konferencji oraz działań edukacyjnych i informacyjnych.

Zakończono budowę jednolitego systemu komunikacji wewnętrznej z członkami Izby opierającego się o technologie elektroniczne. Newsletter „Przegląd Ubezpieczeniowy” opisujący działania PIU i Europejskiego Komitetu Ubezpieczeń (CEA) oraz fakty i wydarzenia rynku ubezpieczeniowego, wzbogacony o prognozy makroekonomiczne banków Societe Generale i Citi Handlowy docierał codziennie do ponad 2000 abonentów. Uzupełniają go dodatki tygodniowe: anglojęzyczny „PIU Weekly” i informator o pracach CEA „Jednolity Rynek”. W drugiej połowie roku strona internetowa PIU została wyposażona o dodatkowe funkcje umożliwiające prezentacje działań Komisji PIU w zakresie informacji o terminach i agendach posiedzeń, najważniejszych ustaleniach, dyskutowanych dokumentach i aktualnym składzie osobowym Komisji. Dwumiesięcznik „Wiadomości Ubezpieczeniowe”, wokół którego zgromadził się szeroki zespół przedstawicieli środowiska naukowego stał się ważnym forum dyskusji i wymiany poglądów dotyczących najważniejszych dla rynku ubezpieczeniowego problemów.

Po wielomiesięcznych konsultacjach Izby z Ministerstwem Finansów we wrześniu ukazało się Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie danych gromadzonych w bazach danych tworzonych przez PIU. Istotnym osiągnięciem Izby byłoby uzyskanie korzystniejszych

od pierwotnie planowanych kompromisowych zapisów optymalnie godzących oczekiwania małych, średnich i dużych zakładów ubezpieczeń. Dla realizacji inwestycji informatycznej powołano w Izbie Ośrodek Baz Danych PIU, odpowiedzialny za koordynację procesów budowy baz danych. Dzięki temu możliwe było przeprowadzenie krytycznych faz budowy tych baz – optymalizacja biznesowa, tworzenie uproszczonych wersji poszczególnych baz, opracowanie wzorów raportów wejściowych i wyjściowych do baz, uzgodnienie ramowych technicznych aspektów budowy baz, zawężenie zakresu danych z precyzyjnym określeniem terminów ich zbierania i dostosowania się środowiska ubezpieczeniowego do ich zasilania, a także dla wypracowania procedur gromadzenia i udostępniania danych użytkownikom w zakładach ubezpieczeń. Prace Ośrodka Baz Danych PIU poddane były permanentnej ocenie przez ciała statutowe Izby oraz przez Komisję ds. Informatyki PIU, a krytyczne fazy projektu budowy baz były dodatkowo oceniane przez audytora zewnętrznego – firmę Ernst & Young Audit Sp. z o. o. Ważną rolę w projekcie baz danych PIU w zakresie zarządzania jakością i standaryzacji informacji odgrywała Komisja ds. Standaryzacji Informacji PIU oraz odpowiednie, złożone z ekspertów rynkowych w zakresie statystyki, wypłat odszkodowań i świadczeń Grupy Robocze.

Jak co roku bardzo dużym zainteresowaniem środowiska ubezpieczeniowego cieszyło się 16 seminariów i szkoleń, z których najwięcej współorganizowanych

przez Komisję Ekonomiczno-Finansową PIU dotyczyło problematyki podatkowej, rachunkowości i sprawozdawczości ubezpieczeniowej a także problematyki Solwency II. W kilku przypadkach wykorzystano formułę seminariów do wypracowania propozycji zmian legislacyjnych. Międzynarodowa konferencja „Pośrednictwo ubezpieczeniowe w Polsce i krajach Unii Europejskiej” zgromadziła uczestników zarówno z Polski jak i Europy Środkowo-Wschodniej. Gościem konferencji był Dyrektor Generalny Europejskiej Federacji Pośredników Ubezpieczeniowych (BIPAR).

Izba aktywnie uczestniczyła zarówno w bieżących pracach Europejskiego Komitetu Ubezpieczeń (CEA) jak i w dyskusji nad zmianami w organizacji i funkcjonowaniu tej europejskiej organizacji ubezpieczycieli. Tradycyjnie bardzo dobre kontakty z europejskimi ubezpieczeniowymi samorządami Niemiec, Austrii, Ukrainy i Białorusi wzbogacone zostały o kontakty robocze z samorządami Wielkiej Brytanii, Włoch, Czech i Słowacji, szczególnie w zakresie doświadczeń w budowie baz danych i przeciwdziałaniu przestępczości ubezpieczeniowej.

Realizowano wspólne działania ze Związkiem Banków Polskich i Polskim Towarzystwem Ekonomicznym w zakresie prowadzenia przez organy administracji rządowej jednolitych programów edukacji ekonomicznej młodzieży.

Środowisko ubezpieczeniowe w sierpniu pożegnało zmarłego wieloletniego Prezesa Polskiej Izby Ubezpieczeń Jerzego Wysockiego.

1.2 Rozwój prawa ubezpieczeniowego w Polsce w 2007 r.

W roku 2007 wprowadzono wiele zmian w przepisach prawa ubezpieczeń gospodarczych.

1) Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 82, poz. 557). Ustawa weszła w życie w dniu 10 sierpnia 2007 r.

Ustawa zawiera szereg przepisów kontrowersyjnych i trudnych do interpretacji. Jako przykłady takich regulacji można wymienić art. 813 §1 k.c. (w relacji do przepisów ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK oraz dotychczasowej praktyki), a także art. 829 §2 k.c. (wobec art. 808 §1 k.c.) oraz art. 5 ustawy zmieniającej (w kontekście automatycznego przedłużania umowy, umów długoterminowych). Trudno zaakceptować faktyczne rozszerzenie definicji konsumenta (art. 22¹ k.c.) na osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą lub zawodową (art. 805 §4 k.c. i art. 808 §5 k.c.). Ustawa nie rozwiązała zagadnień terminologicznych (w k.c. pojęcie „zakład ubezpieczeń” zostało zastąpione przez „ubezpieczyciel”, ale na mocy art. 6 ustawy zmieniającej w przepisach odrębnych pozostawiono jak dotychczas „zakład ubezpieczeń”). Regulacja dotycząca ogólnych warunków ubezpieczenia została przeniesiona z k.c. do ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

2) Ustawa z dnia 24 maja 2007 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U. Nr 102, poz. 691)

Ustalono, że w odniesieniu do ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych oraz OC rolników suma gwarancyjna w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte ubezpieczeniem bez względu na liczbę poszkodowanych nie może być niższa niż równowartość w złotych:

1) w odniesieniu do umów zawieranych w okresie do dnia 10 grudnia 2009 r.:

- a) w przypadku szkód na osobie – 1 500 000 euro,
- b) w przypadku szkód w mieniu – 300 000,

2) w odniesieniu do umów zawieranych w okresie od dnia 11 grudnia 2009 r. do dnia 10 czerwca 2012 r.:

- a) w przypadku szkód na osobie – 2 500 000 euro,
- b) w przypadku szkód w mieniu – 500 000 euro,

3) po tej dacie

a) w przypadku szkód na osobie – 5 000 000 euro,
b) w przypadku szkód w mieniu – 1 000 000 euro.
Zostały także m.in. dookreślone sankcje za niewykonanie obowiązków zakładu ubezpieczeń określonych w art. 14 ust 1-3 oraz art. 83 ust. 1-2 oraz dokonano zmian w zakresie zadań UFG.

3) Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 133, poz.922, zm. Dz. U. Nr 166, poz. 1172). Weszła w życie 1 października 2007 r.

Ustawa wprowadziła zryczałtowaną opłatę uiszczaną przez zakłady ubezpieczeń na rzecz NFZ w wysokości 12% (na rok 2007 i 2008) zbioru składki brutto z tytułu ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych (zwaną podatkiem Religii). PIU jest zainteresowana stwierdzeniem niekonstytucyjności ustawy, a m.in. w trakcie zorganizowanej przez Izbę w dniu 16 kwietnia 2008 r. konferencji „Cena ubezpieczenia komunikacyjnego - czynniki, trendy, strategie” przedstawiane były propozycje współpłacenia przez zakłady ubezpieczeń za świadczenia opieki zdrowotnej, które byłyby zgodne z prawem.

4) Ustawa z dnia 7 marca 2007 r. o zmianie ustawy o dopłatach do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 49, poz. 328). Weszła w życie z dniem 4 kwietnia 2007 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 10 oraz art. 3, które wejść w życie z dniem 1 lipca 2008 r.

Tytuł ustawy zmieniono na „o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich”. Zgodnie z postulatami PIU wprowadzono rozdzielność ryzyk w miejsce pakietu, sprecyzowano, że ubezpieczeniem dotowanym objęty może być tylko plon główny, umożliwiono zastosowanie wyższej stawki taryfowej niż określona w ustawie, umożliwiono stosowanie franszyzy integralnej do 30% i redukcyjnej do 20%, określono sposób udziału budżetu państwa w odszkodowaniach za szkody spowodowane suszą, wprowadzono obowiązek zawarcia przez rolnika umowy ubezpieczenia od określonych ryzyk, wprowadzono karencję w ubezpieczeniu upraw. Rozszerzono zakres przedmiotowy ubezpieczenia (truskawki, strączkowe, tytoń, drób). Dotacje przysługują rolnikom do powierzchni do 300 ha.

- 5) Ustawa z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz.U. Nr 171, poz. 1206).
Na mocy art. 19 wprowadzono zmianę w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych (art. 26) przyznając Rzecznikowi prawo wytaczania powództwa na rzecz konsumentów w sprawach dotyczących nieuczciwej praktyki rynkowej dotyczącej działalności ubezpieczeniowej, jak również za zgodą powoda brania udziału w toczącym się już postępowaniu – przy odpowiednim zastosowaniu przepisów o prokuratorze. Rzecznikowi przyznano także prawo, w razie nieuczestniczenia w sprawie, przedstawiania sądowi istotnego dla sprawy poglądu (art. 63 k.p.c.).
- 6) Na podstawie ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331) oraz ustawy z dnia 24 maja 2007 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 112, poz. 769) zmieniono treść art. 19 ust. 2 w taki sposób, że tajemnica ubezpieczeniowa nie dotyczy Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w zakresie wykonywania przez niego zadań określonych w przepisach o ochronie konkurencji i konsumentów oraz komornika sądowego w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym.
- 7) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 sierpnia 2007 r. w sprawie danych gromadzonych w bazach danych tworzonych przez Polską Izbę Ubezpieczeń (Dz.U. Nr 159, poz. 1119).
Rozporządzenie określiło:
1. Szczegółowy zakres danych gromadzonych w informatycznych bazach danych, o których mowa w art. 220 ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, tworzonych i wykonywanych przez Polską Izbę Ubezpieczeń w zakresie:
 - a) statystyki ubezpieczeniowej,
 - b) niezbędnym do przeciwdziałania przestępczości ubezpieczeniowej;
 2. Okres przechowywania danych, o których mowa w pkt 1.
- W ten sposób została pokonana przeszkoda formalna utrudniająca utworzenie i funkcjonowanie baz danych Polskiej Izby Ubezpieczeń.
- 8) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 13 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wysokości procentu składki wnoszonej przez zakłady ubezpieczeń na rzecz Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego oraz terminów uiszczania tej składki (Dz. U. Nr 170, poz. 1196).
Zakłady ubezpieczeń zobowiązane do opłacania składki na rzecz UFG w wysokości 0,7% przypisanej składki brutto w danym roku kalendarzowym z ubezpieczeń OC posiadaczy pojazdów mechanicznych i OC rolników, w tym 0,2% tej składki jest przeznaczone na realizację przez Fundusz zwrotnej pomocy finansowej, o której mowa w art. 99 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. Rozporządzenie weszło w życie z dniem 30 września 2007 r.
- 9) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń (Dz.U. Nr 248, poz. 1846). Rozporządzenie weszło w życie z mocą od dnia 20 września 2007 r.
- 10) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2007 r. w sprawie wyłączenia niektórych rodzajów porozumień, zawieranych pomiędzy przedsiębiorcami prowadzącymi działalność ubezpieczeniową, spod zakazu porozumień ograniczających konkurencję (Dz.U. Nr 137, poz. 964). Rozporządzenie transponuje do prawa polskiego możliwości wynikające z prawa UE w zakresie tzw. BER (block exemption regulation). Na forum europejskim (w ramach CEA) PIU opowiada się za utrzymaniem BER przez możliwie długi okres.
- 11) Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 września 2007 r. w sprawie wpłat na pokrycie kosztów nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową, działalnością z zakresu pośrednictwa ubezpieczeniowego, funduszy emerytalnych i pracowniczych programów emerytalnych (Dz.U. Nr 170, poz. 1190).
- 12) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 13 września 2007 r. w sprawie adekwatności kapitałowej konglomeratu finansowego (Dz.U. Nr 170, poz. 1193). Rozporządzenie weszło w życie z dniem 20 września 2007 r.
- 13) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 13 września 2007 r. w sprawie transakcji wewnątrzgrupowych konglomeratu finansowego (Dz.U. Nr 170, poz. 1194). Rozporządzenie weszło w życie z dniem 20 września 2007 r.
- 14) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 13 września 2007 r. w sprawie znaczącej koncentracji ryzyka na poziomie konglomeratu finansowego (Dz.U. Nr 170, poz. 1195).

1.3 Informacje o zakładach prowadzących działalność ubezpieczeniową w 2007 roku

W 2007 r. Polska Izba Ubezpieczeń zrzeszała 75 członków, wśród których było 10 oddziałów zagranicznych ubezpieczycieli, a między nimi jeden oddział główny (z kraju spoza Unii Europejskiej). Liczba członków zwiększyła się na przestrzeni 2007 roku z 72 do 75. Ponadto notyfikowanych było w Polsce ok. 440 zagranicznych zakładów ubezpieczeń.

W Dziale I na koniec 2006 roku członkami PIU były 32 zakłady i oddziały w 2007 r. ich liczba wzrosła do 33 (w tym 2 TUW-y i 1 oddział) w związku z rozpoczęciem działalności przez Link4 Life TU S.A.

W Dziale II w 2007 r. członkami TUnŻ były 43 zakłady ubezpieczeń (w tym 7 TUW-ów, 8 oddziałów, w tym 1 oddział główny), będące członkami PIU, porównaniu z 40 w 2006 r. W roku 2007 rozpoczął działalność: BRE Ubezpieczenia TU S.A.

Do nazw następujących zakładów ubezpieczeń: Benefia TU S.A., Benefia TUnŻ S.A. oraz PZM TU S.A. został dołączony członek Vienna Insurance Group.

6 lutego 2008 r. dokonano zmiany nazwy TUIR Cigna STU S.A. na InterRisk TU S.A. w związku ze zwiększeniem zaangażowania kapitałowego głównego akcjonariusza. Również w bieżącym roku dokonano fuzji Uniq TU S.A. z Filar TU S.A. i ta ostatnia firma zniknęła z rynku.

Uwagi

- 1) Czwarty rok z rzędu, z powodu wcześniejszego wydania raportu rocznego, dane liczbowe zawarte w Raporcie Ubezpieczenia 2007 zostały opracowane na podstawie sprawozdań niezwyfikowanych (przed badaniem przez biegłych rewidentów i zatwierdzeniem przez Walne Zgromadzenia) zakładów ubezpieczeń za 2007 rok.
- 2) Ze względu na to, że oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń, poza oddziałami głównymi, nie są zobowiązane sporządzać i składać polskiemu organowi nadzoru swoich sprawozdań finansowych, z powodu braku danych, nie zamieściliśmy informacji o ich działalności.

- 3) X oznacza, że danej wielkości nie udało się wyznaczyć (np. wartość mianownika równa zero) lub nie posiada ona żadnej wartości merytorycznej (np. ujemny wskaźnik procentowy dynamiki wzrostu).

Definicje wybranych wskaźników

1. Współczynnik retencji (zatrzymania) jest to procentowy udział składki na udziale własnym w składce przypisanej brutto.
2. Współczynnik zatrzymania odszkodowań jest to procentowy udział odszkodowań i świadczeń na udziale własnym w odszkodowaniach i świadczeniach brutto.
3. Współczynnik szkodowości brutto, liczony jako stosunek sumy odszkodowań i świadczeń brutto oraz zmiany stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto do składki zarobionej.
4. Współczynnik szkodowości netto, liczony jest jako stosunek odszkodowań i świadczeń netto do składki zarobionej na udziale własnym.
5. Poziom rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ujęciu brutto mierzony jest stosunkiem rezerw technicznych brutto do składki przypisanej brutto.
6. Stopień przychodowości kapitałów własnych liczony jest tutaj jako procentowy wskaźnik przedstawiający stosunek wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem (wypracowany przez zakład zysk) do kapitałów własnych.
7. Stopień zyskowności aktywów mierzony jest stosunkiem wyniku finansowego netto po opodatkowaniu do aktywów bilansowych, pomniejszonych o wartości niematerialne i prawne oraz o czynne rozliczenia międzyokresowe.
8. Wskaźnik zespolony jest to stosunek odszkodowań powiększonych o zmianę stanu rezerw szkodowych oraz kosztów działalności ubezpieczeniowej powiększonych o pozostałe koszty na udziale własnym do składki zarobionej.

2.

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

2.1 Wyniki finansowe zakładów ubezpieczeń

2.1.1 Kanaly dystrybucji i zatrudnienie

Składka przypisana brutto w dziale I w tys. zł

Lp.	Kanały dystrybucji	Ubezpieczenia indywidualne		Ubezpieczenia grupowe	
		2006	2007	2006	2007
1.	Sprzedaż bezpośrednia - pracownicy	506 316	605 469	5 067 377	6 369 407
2.	Internet	46	61	0	0
3.	Telefon	0	232	0	1
4.	Agenci ubezpieczeniowi, osoby fizyczne	4 531 427	4 690 810	548 560	644 748
5.	Agenci ubezpieczeniowi, osoby prawne, banki	3 379 153	3 968 940	1 282 202	1 997 659
6.	Agenci ubezpieczeniowi, osoby prawne, pozostałe	2 619 165	3 551 126	511 455	905 904
7.	Agenci ubezpieczeniowi, przedsiębiorcy nie mający osobowości prawnej	34 764	935 053	16 675	219 039
8.	Brokerzy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni, osoby fizyczne	115 134	26 281	91 192	93 813
9.	Brokerzy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni, osoby prawne	33 486	27 092	487 039	468 743
10.	Inne kanały dystrybucji	117 263	232 072	1 767 301	776 226
11.	Ogółem	11 336 754	14 037 136	9 771 801	11 475 540

Zatrudnienie w dziale I

Lp.	Nazwa stanowiska	Ilość etatów/osób	
		2006	2007
1.	Kadra kierownicza	539	723
2.	Doradcy	16	7
3.	Aktuariusze	49	53
4.	Pozostali pracownicy (w tym agenci na etatach)	5 956 (24)	6 493 (28)
5.	Liczba agentów nieetatowych w osobach	18 447	18 991

Składka przypisana brutto w dziale II w tys. zł

Lp.	Kanały dystrybucji	Składka brutto	
		2006	2007
1.	Sprzedaż bezpośrednia - pracownicy	3 849 873	4 043 742
2.	Internet	43 017	22 864
3.	Telefon	187 513	262 984
4.	Agenci ubezpieczeniowi, osoby fizyczne	6 996 182	8 068 834
5.	Agenci ubezpieczeniowi, osoby prawne, banki	119 829	249 846
6.	Agenci ubezpieczeniowi, osoby prawne, pozostałe	2 161 186	2 143 414
7.	Agenci ubezpieczeniowi, przedsiębiorcy nie mający osobowości prawnej	228 856	361 837
8.	Agenci ubezpieczeniowi, przedsiębiorcy (art. 10 ustawy o pośrednictwie)	240 787	258 353
9.	Brokerzy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni, osoby fizyczne	539 476	557 848
10.	Brokerzy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni, osoby prawne	1 985 189	2 039 582
11.	Inne kanały dystrybucji	120 571	294 118
12.	Ogółem	16 472 479	18 303 422

Zatrudnienie w dziale II

Lp.	Nazwa stanowiska	Ilość etatów/osób	
		2006	2007
1.	Kadra kierownicza	1 755	1 935
2.	Doradcy	21	17
3.	Aktuariusze	23	23
4.	Pozostali pracownicy (w tym agenci na etatach)	20 115 (367)	21 000 (291)
5.	Liczba agentów nieetatowych w osobach	37 968	38 120

2.1.2 Składka przypisana

Składka przypisana brutto w tys. zł

Lp.	Dział	Składka przypisana brutto		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	Dział I	21 108 555	25 512 676	120,9%
2.	Dział II	16 472 479	18 303 422	111,1%
3.	Ogółem	37 581 034	43 816 098	116,6%

Składka przypisana brutto w tys. zł w dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Składka przypisana brutto		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AEGON S.A.	1 844 128	2 787 828	151,2%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.	1 435 761	1 639 348	114,2%
3.	AMPLICO LIFE S.A.	1 602 330	1 888 477	117,9%
4.	ASPECTA ŻYCIE S.A.	25 931	65 990	254,5%
5.	AXA ŻYCIE S.A.	232 251	382 270	164,6%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE S.A.	32 830	234 001	712,8%
7.	CARDIF POLSKA S.A.	385 228	452 209	117,4%
8.	COMMERCIAL UNION - ŻYCIE S.A.	2 452 389	3 139 073	128,0%
9.	COMPENSA ŻYCIE S.A.	202 544	266 759	131,7%
10.	CONCORDIA CAPITAL S.A.	6 941	19 547	281,6%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ S.A.	184 698	219 875	119,0%
12.	EUROPA ŻYCIE S.A.	431 435	1 204 740	279,2%
13.	FINLIFE S.A.	77 759	69 416	89,3%
14.	GENERALI ŻYCIE S.A.	486 535	537 538	110,5%
15.	GERLING POLSKA ŻYCIE S.A.	250 433	296 164	118,3%
16.	ING NATIONALE NEDERLANDEN S.A.	1 325 361	1 381 771	104,3%
17.	INTER - ŻYCIE S.A.	7 964	8 290	104,1%
18.	LINK4 LIFE S.A.	0	7	X
19.	MACIF ŻYCIE TUW	1 027	1 945	189,4%
20.	METLIFE S.A.	140 561	260 111	185,1%
21.	NORDEA TUnŻ S.A.	561 726	882 489	157,1%
22.	POLISA - ŻYCIE S.A.	60 156	58 510	97,3%
23.	PRAMERICA S.A.	131 098	120 472	91,9%
24.	PZU ŻYCIE S.A.	7 589 821	7 265 830	95,7%
25.	REJENT LIFE T.U.W.	10 396	10 255	98,6%
26.	ROYAL POLSKA S.A.	262 208	377 943	144,1%
27.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE S.A.	13 536	17 533	129,5%
28.	SKANDIA ŻYCIE S.A.	561 820	913 462	162,6%
29.	SKOK ŻYCIE S.A.	47 001	55 812	118,7%
30.	UNIQA ŻYCIE S.A.	173 137	230 090	132,9%
31.	UNIVERSUM ŻYCIE S. A.	3 435	3 122	90,9%
32.	WARTA TUnŻ S.A.	568 115	721 799	127,1%
33.	Ogółem	21 108 555	25 512 676	120,9%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Składka przypisana brutto w tys. zł w dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Składka przypisana brutto		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AIG S.A.	142 141	27 037	19,0%
2.	ALLIANZ POLSKA S.A.	1 131 289	1 378 813	121,9%
3.	AXA S.A.	232	2 580	1112,2%
4.	BENEFIA S.A.	100 750	136 027	135,0%
5.	BEZPIECZNY DOM T.U.W.	2 029	1 662	81,9%
6.	BRE UBEZPIECZENIA S.A.	0	24 579	X
7.	CIGNA STU S.A.	475 194	611 453	128,7%
8.	COMMERCIAL UNION - OGÓLNE S.A.	103 095	113 347	109,9%
9.	COMPENSA S.A.	390 667	491 687	125,9%
10.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	72 702	96 398	132,6%
11.	CUPRUM T.U.W.	25 242	24 697	97,8%
12.	D.A.S. S.A.	6 873	10 181	148,1%
13.	ELVIA TRAVEL	47 749	69 178	144,9%
14.	ERGO HESTIA S.A.	1 151 357	1 484 505	128,9%
15.	EULER HERMES S.A.	121 515	134 336	110,6%
16.	EUROPA S.A.	140 258	214 320	152,8%
17.	FILAR S.A.	217 924	239 296	109,8%
18.	GENERALI S.A.	247 734	403 193	162,8%
19.	HDI ASEKURACJA S.A.	826 484	855 848	103,6%
20.	HDI GERLING POLSKA S.A.	114 497	102 773	89,8%
21.	INTER POLSKA S.A.	33 800	42 243	125,0%
22.	KUKE S.A.	21 134	17 394	82,3%
23.	LINK4 S.A.	176 708	225 311	127,5%
24.	MTU S.A.	214 622	255 392	119,0%
25.	POCZTOWE T.U.W.	57 728	52 513	91,0%
26.	POLSKI ZWIĄZEK MOTOROWY S.A.	7 515	28 027	373,0%
27.	PTR S.A.	209 920	295 468	140,8%
28.	PTU S.A.	349 470	392 809	112,4%
29.	PZU S.A.	7 677 355	7 981 990	104,0%
30.	SIGNAL IDUNA POLSKA S.A.	57 520	73 920	128,5%
31.	SKOK T.U.W.	76 738	71 909	93,7%
32.	TUW T.U.W.	115 381	143 894	124,7%
33.	TUZ T.U.W.	35 826	49 795	139,0%
34.	UNIQA S.A.	380 242	402 620	105,9%
35.	WARTA S.A.	1 740 786	1 848 226	106,2%
36.	Ogółem	16 472 479	18 303 422	111,1%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Składka przypisana brutto w tys. zł wg grup ryzyka w dziale I

Lp.	Grupa ryzyka	Składka przypisana brutto		Dynamika	Udział w składce przypisanej brutto	
		2006	2007	07/06	2006	2007
1.	Grupa I – Ubezpieczenia na życie	8 105 588	9 858 252	121,6%	38,4%	38,6%
2.	Grupa II – Ubezpieczenia posagowe, zaopatrzenia dzieci	146 218	137 664	94,2%	0,7%	0,5%
3.	Grupa III – Ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z funduszem inwestycyjnym	9 701 560	11 958 153	123,3%	46,0%	46,9%
4.	Grupa IV – Ubezpieczenia rentowe	35 199	44 746	127,1%	0,2%	0,2%
5.	Grupa V – Ubezpieczenia wypadkowe, jeśli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w grupach 1-4	3 047 036	3 461 023	113,6%	14,4%	13,6%
6.	Reasekuracja czynna	72 954	52 838	72,4%	0,3%	0,2%
6.	Ogółem	21 108 555	25 512 676	120,9%	100,0%	100,0%

Składka przypisana brutto w tys. zł wg grup ryzyka w dziale II

Lp.	Grupa ryzyka	Składka przypisana brutto		Dynamika	Udział w składce przypisanej brutto	
		2006	2007	07/06	2006	2007
1	Grupa I – Ubezpieczenia wypadku, w tym wypadku przy pracy i choroby zawodowej	816 347	959 110	117,5%	5,0%	5,2%
2	Grupa II – Ubezpieczenie choroby	170 408	199 116	116,8%	1,0%	1,1%
3	Grupa III – Ubezpieczenie casco pojazdów lądowych, z wyjątkiem pojazdów szynowych	4 224 486	4 735 008	112,1%	25,6%	25,9%
4	Grupa IV – Ubezpieczenie casco pojazdów szynowych	7 235	9 909	137,0%	0,0%	0,1%
5	Grupa V – Ubezpieczenie casco statków powietrznych	14 528	13 005	89,5%	0,1%	0,1%
6	Grupa VI – Ubezpieczenie żeglugi morskiej i śródlądowej	116 664	126 970	108,8%	0,7%	0,7%
7	Grupa VII – Ubezpieczenie przedmiotów w transporcie	120 492	113 954	94,6%	0,7%	0,6%
8	Grupa VIII – Ubezpieczenie szkód spowodowanych żywiołami nie ujęte w grupach 3-7	1 744 343	1 828 307	104,8%	10,6%	10,0%
9	Grupa IX – Ubezpieczenie pozostałych szkód rzeczowych, nie ujętych w grupach 3-8	1 147 395	1 243 607	108,4%	7,0%	6,8%
10	Grupa X – Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów lądowych	5 772 903	6 205 336	107,5%	35,0%	33,9%
11	Grupa XI – Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów powietrznych	23 738	21 154	89,1%	0,1%	0,1%
12	Grupa XII – Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za żeglugę morską i śródlądową	16 954	17 613	103,9%	0,1%	0,1%
13	Grupa XIII – Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej nie ujętej w grupach 10-12	821 412	898 461	109,4%	5,0%	4,9%
14	Grupa XIV – Ubezpieczenie kredytu	445 459	567 060	127,3%	2,7%	3,1%
15	Grupa XV – Gwarancja ubezpieczeniowa	150 292	187 037	124,5%	0,9%	1,0%
16	Grupa XVI – Ubezpieczenie różnych ryzyk finansowych	296 737	443 357	149,4%	1,8%	2,4%
17	Grupa XVII – Ubezpieczenie ochrony prawnej	17 405	35 308	202,9%	0,1%	0,2%
18	Grupa XVIII – Ubezpieczenie świadczenia pomocy na korzyść osób które popadły w trudności w czasie podróży lub podczas nieobecności w miejscu zamieszkania	162 505	191 148	117,6%	1,0%	1,0%
19	Reasekuracja czynna	403 176	507 962	126,0%	2,4%	2,8%
20	Ogółem	16 472 479	18 303 422	111,1%	100,0%	100,0%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Składka przypisana netto w tys. zł

Lp	Dział	Składka przypisana netto		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	Dział I	20 658 037	24 111 899	116,7%
2.	Dział II	13 730 161	15 027 351	109,4%
3.	Ogółem	34 388 198	39 139 250	113,8%

Składka przypisana netto w tys. zł w dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Składka przypisana netto		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AEGON S.A.	1 837 771	1 800 755	98,0%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.	1 395 107	1 619 501	116,1%
3.	AMPLICO LIFE S.A.	1 356 715	1 681 116	123,9%
4.	ASPECTA ŻYCIE S.A.	23 127	51 515	222,7%
5.	AXA ŻYCIE S.A.	231 240	381 213	164,9%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE S.A.	30 271	230 950	762,9%
7.	CARDIF POLSKA S.A.	382 524	451 505	118,0%
8.	COMMERCIAL UNION - ŻYCIE S.A.	2 449 257	3 136 669	128,1%
9.	COMPENSA ŻYCIE S.A.	195 296	268 949	137,7%
10.	CONCORDIA CAPITAL S.A.	6 574	19 970	303,8%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ S.A.	159 029	181 955	114,4%
12.	EUROPA ŻYCIE S.A.	422 267	1 188 315	281,4%
13.	FINLIFE S.A.	78 084	69 514	89,0%
14.	GENERALI ŻYCIE S.A.	478 235	527 343	110,3%
15.	GERLING POLSKA ŻYCIE S.A.	222 490	265 043	119,1%
16.	ING NATIONALE NEDERLANDEN S.A.	1 263 814	1 321 819	104,6%
17.	INTER - ŻYCIE S.A.	7 800	8 215	105,3%
18.	LINK4 LIFE S.A.	0	1	X
19.	MACIF ŻYCIE TUW	704	1 235	175,4%
20.	METLIFE S.A.	151 335	261 373	172,7%
21.	NORDEA TUnŻ S.A.	556 250	882 938	158,7%
22.	POLISA - ŻYCIE S.A.	60 240	59 227	98,3%
23.	PRAMERICA S.A.	129 035	117 641	91,2%
24.	PZU ŻYCIE S.A.	7 579 467	7 259 723	95,8%
25.	REJENT LIFE T.U.W.	10 400	10 263	98,7%
26.	ROYAL POLSKA S.A.	260 807	376 912	144,5%
27.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE S.A.	13 406	17 357	129,5%
28.	SKANDIA ŻYCIE S.A.	561 664	913 115	162,6%
29.	SKOK ŻYCIE S.A.	46 602	55 394	118,9%
30.	UNIQA ŻYCIE S.A.	172 749	228 795	132,4%
31.	UNIVERSUM ŻYCIE S. A.	3 239	2 972	91,8%
32.	WARTA TUnŻ S.A.	572 538	720 606	125,9%
33.	Ogółem	20 658 037	24 111 899	116,7%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Składka przypisana netto w tys. zł w dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Składka przypisana netto		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AIG S.A.	34 550	26 069	75,5%
2.	ALLIANZ POLSKA S.A.	798 470	930 562	116,5%
3.	AXA S.A.	154	509	330,5%
4.	BENEFIA S.A.	81 793	99 638	121,8%
5.	BEZPIECZNY DOM T.U.W.	824	1 241	150,6%
6.	BRE UBEZPIECZENIA S.A.	0	3 858	X
7.	CIGNA STU S.A.	397 033	448 061	112,9%
8.	COMMERCIAL UNION - OGÓLNE S.A.	59 886	67 383	112,5%
9.	COMPENSA S.A.	161 961	406 718	251,1%
10.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	45 062	56 987	126,5%
11.	CUPRUM T.U.W.	17 460	15 891	91,0%
12.	D.A.S. S.A.	2 406	3 351	139,3%
13.	ELVIA TRAVEL	45 210	55 027	121,7%
14.	ERGO HESTIA S.A.	885 594	1 100 516	124,3%
15.	EULER HERMES S.A.	18 547	18 392	99,2%
16.	EUROPA S.A.	91 762	134 372	146,4%
17.	FILAR S.A.	138 194	142 103	102,8%
18.	GENERALI S.A.	93 314	30 281	32,5%
19.	HDI ASEKURACJA S.A.	634 851	708 487	111,6%
20.	HDI GERLING POLSKA S.A.	60 983	69 298	113,6%
21.	INTER POLSKA S.A.	28 638	33 700	117,7%
22.	KUKE S.A.	10 645	11 255	105,7%
23.	LINK4 S.A.	146 933	197 721	134,6%
24.	MTU S.A.	180 414	227 073	125,9%
25.	POCZTOWE T.U.W.	19 792	26 967	136,3%
26.	POLSKI ZWIĄZEK MOTOROWY S.A.	4 809	8 362	173,9%
27.	PTR S.A.	206 317	282 975	137,2%
28.	PTU S.A.	229 807	275 702	120,0%
29.	PZU S.A.	7 383 274	7 590 398	102,8%
30.	SIGNAL IDUNA POLSKA S.A.	39 639	54 328	137,1%
31.	SKOK T.U.W.	47 332	56 734	119,9%
32.	TUW T.U.W.	87 579	109 038	124,5%
33.	TUZ T.U.W.	20 563	29 722	144,5%
34.	UNIQA S.A.	218 987	227 335	103,8%
35.	WARTA S.A.	1 537 378	1 577 297	102,6%
36.	Ogółem	13 730 161	15 027 351	109,4%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

2.1.3 Wypłacone odszkodowania i świadczenia

Odszkodowania i świadczenia brutto w tys. zł

Lp.	Dział	Odszkodowania i świadczenia brutto		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	Dział I	8 462 503	10 431 831	123,3%
2.	Dział II	8 400 986	9 238 665	110,0%
3.	Suma	16 863 489	19 670 496	116,6%

Odszkodowania i świadczenia brutto w tys. zł w dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Odszkodowania i świadczenia brutto		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AEGON S.A.	167 503	388 248	231,8%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.	171 746	396 111	230,6%
3.	AMPLICO LIFE S.A.	611 103	658 312	107,7%
4.	ASPECTA ŻYCIE S.A.	4 313	11 739	272,2%
5.	AXA ŻYCIE S.A.	152 234	120 360	79,1%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE S.A.	6 552	15 276	233,2%
7.	CARDIF POLSKA S.A.	23 936	34 562	144,4%
8.	COMMERCIAL UNION - ŻYCIE S.A.	985 923	1 287 363	130,6%
9.	COMPENSA ŻYCIE S.A.	33 400	50 676	151,7%
10.	CONCORDIA CAPITAL S.A.	2 084	2 255	108,2%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ S.A.	68 744	87 827	127,8%
12.	EUROPA ŻYCIE S.A.	331 501	388 845	117,3%
13.	FINLIFE S.A.	52 838	22 777	43,1%
14.	GENERALI ŻYCIE S.A.	279 561	314 591	112,5%
15.	GERLING POLSKA ŻYCIE S.A.	182 250	146 120	80,2%
16.	ING NATIONALE NEDERLANDEN S.A.	385 915	470 741	122,0%
17.	INTER - ŻYCIE S.A.	4 300	4 936	114,8%
18.	LINK4 LIFE S.A.	0	0	X
19.	MACIF ŻYCIE TUW	196	714	364,3%
20.	METLIFE S.A.	12 580	48 324	384,1%
21.	NORDEA TUnŻ S.A.	275 643	331 712	120,3%
22.	POLISA - ŻYCIE S.A.	34 533	33 551	97,2%
23.	PRAMERICA S.A.	35 246	32 170	91,3%
24.	PZU ŻYCIE S.A.	4 276 049	4 898 004	114,5%
25.	REJENT LIFE T.U.W.	2 475	2 227	90,0%
26.	ROYAL POLSKA S.A.	22 970	18 498	80,5%
27.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE S.A.	7 843	10 983	140,0%
28.	SKANDIA ŻYCIE S.A.	58 051	153 044	263,6%
29.	SKOK ŻYCIE S.A.	11 360	21 385	188,2%
30.	UNIQA ŻYCIE S.A.	136 624	174 120	127,4%
31.	UNIVERSUM ŻYCIE S. A.	886	881	99,4%
32.	WARTA TUnŻ S.A.	124 144	305 479	246,1%
33.	Ogółem	8 462 503	10 431 831	123,3%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Odszkodowania i świadczenia brutto w tys. zł w dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Odszkodowania i świadczenia brutto		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AIG S.A.	16 937	18 961	112,0%
2.	ALLIANZ POLSKA S.A.	490 745	583 436	118,9%
3.	AXA S.A.	519	620	119,5%
4.	BENEFIA S.A.	62 786	61 688	98,3%
5.	BEZPIECZNY DOM T.U.W.	0	0	X
6.	BRE UBEZPIECZENIA S.A.	0	1 103	X
7.	CIGNA STU S.A.	163 510	194 387	118,9%
8.	COMMERCIAL UNION - OGÓLNE S.A.	19 591	19 446	99,3%
9.	COMPENSA S.A.	207 161	248 248	119,8%
10.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	30 705	59 903	195,1%
11.	CUPRUM T.U.W.	5 697	10 599	186,0%
12.	D.A.S. S.A.	2 207	2 227	100,9%
13.	ELVIA TRAVEL	34 065	31 112	91,3%
14.	ERGO HESTIA S.A.	487 191	617 644	126,8%
15.	EULER HERMES S.A.	36 660	37 908	103,4%
16.	EUROPA S.A.	5 499	9 270	168,6%
17.	FILAR S.A.	111 691	128 098	114,7%
18.	GENERALI S.A.	149 081	176 278	118,2%
19.	HDI ASEKURACJA S.A.	453 044	475 519	105,0%
20.	HDI GERLING POLSKA S.A.	38 083	35 633	93,6%
21.	INTER POLSKA S.A.	13 005	14 962	115,0%
22.	KUKE S.A.	7 805	5 304	68,0%
23.	LINK4 S.A.	67 191	98 818	147,1%
24.	MTU S.A.	79 328	114 070	143,8%
25.	POCZTOWE T.U.W.	15 836	36 310	229,3%
26.	POLSKI ZWIĄZEK MOTOROWY S.A.	4 181	5 547	132,7%
27.	PTR S.A.	125 204	187 912	150,1%
28.	PTU S.A.	197 421	232 571	117,8%
29.	PZU S.A.	4 368 448	4 512 263	103,3%
30.	SIGNAL IDUNA POLSKA S.A.	24 655	37 954	153,9%
31.	SKOK T.U.W.	3 459	2 339	67,6%
32.	TUW T.U.W.	47 932	71 416	149,0%
33.	TUZ T.U.W.	15 431	19 853	128,7%
34.	UNIQA S.A.	211 029	257 659	122,1%
35.	WARTA S.A.	904 889	929 607	102,7%
36.	Ogółem	8 400 986	9 238 665	110,0%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Odszkodowania i świadczenia brutto w tys. zł wg grup ryzyka w dziale I

Lp.	Grupa ryzyka	Wypłacone świadczenia i odszkodowania		Dynamika w % 07/06	Udział w ogółem wypłaconych świadczeniach i odszkodowaniach	
		2006	2007		2006	2007
1.	Grupa I – Ubezpieczenia na życie	4 873 440	5 321 927	109,2%	57,6%	51,1%
2.	Grupa II – Ubezpieczenia posagowe, zaopatrzenia dzieci	169 013	175 516	103,8%	2,0%	1,7%
3.	Grupa III – Ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z funduszem inwestycyjnym	2 305 034	3 748 327	162,6%	27,2%	35,9%
4.	Grupa IV – Ubezpieczenia rentowe	59 447	57 242	96,3%	0,7%	0,5%
5.	Grupa V – Ubezpieczenia wypadkowe, jeśli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w grupach 1-4	1 025 583	1 103 681	107,6%	12,1%	10,6%
6.	Reasekuracja czynna	29 986	25 138	83,8%	0,4%	0,2%
6.	Ogółem	8 462 503	10 431 831	123,3%	100,0%	100,0%

Odszkodowania i świadczenia brutto w tys. zł wg grup ryzyka w dziale II

Lp.	Grupa ryzyka	Wypłacone świadczenia w tys. złotych		Dynamika w % 07/06	Udział w wypłaconych świadczeniach ogółem	
		2006	2007		2006	2007
1	Grupa I – Ubezpieczenia wypadku, w tym wypadku przy pracy i choroby zawodowej.	217 138	224 579	103,4%	2,6%	2,4%
2	Grupa II – Ubezpieczenie choroby	65 144	72 585	111,4%	0,8%	0,8%
3	Grupa III – Ubezpieczenie casco pojazdów lądowych, z wyjątkiem pojazdów szynowych.	2 903 143	2 815 861	97,0%	34,6%	30,5%
4	Grupa IV – Ubezpieczenie casco pojazdów szynowych	1 976	4 529	229,2%	0,0%	0,0%
5	Grupa V – Ubezpieczenie casco statków powietrznych	7 569	10 592	139,9%	0,1%	0,1%
6	Grupa VI – Ubezpieczenie żeglugi morskiej i śródlądowej	75 554	106 406	140,8%	0,9%	1,2%
7	Grupa VII – Ubezpieczenie przedmiotów w transporcie	30 948	41 845	135,2%	0,4%	0,5%
8	Grupa VIII – Ubezpieczenie szkód spowodowanych żywiołami nie ujęte w grupach 3-7	651 704	869 659	133,4%	7,8%	9,4%
9	Grupa IX – Ubezpieczenie pozostałych szkód rzeczowych, nie ujętych w grupach 3-8	320 676	404 487	126,1%	3,8%	4,4%
10	Grupa X – Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów lądowych	3 427 517	3 907 639	114,0%	40,7%	42,3%
11	Grupa XI – Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów powietrznych	454	700	154,2%	0,0%	0,0%
12	Grupa XII – Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za żeglugę morską i śródlądową	9 492	3 884	40,9%	0,1%	0,0%
13	Grupa XIII – Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej nie ujęte w grupach 10-12	266 534	292 210	109,6%	3,2%	3,2%
14	Grupa XIV – Ubezpieczenie kredytu	64 890	55 096	84,9%	0,8%	0,6%
15	Grupa XV – Gwarancja ubezpieczeniowa	56 751	18 395	32,4%	0,7%	0,2%
16	Grupa XVI – Ubezpieczenie różnych ryzyk finansowych	34 576	51 989	150,4%	0,4%	0,6%
17	Grupa XVII – Ubezpieczenie ochrony prawnej	3 215	3 681	114,5%	0,0%	0,0%
18	Grupa XVIII – Ubezpieczenie świadczenia pomocy na korzyść osób które popadły w trudności w czasie podróży lub podczas nieobecności w miejscu zamieszkania	69 292	77 497	111,8%	0,8%	0,8%
19	Reasekuracja czynna	194 413	277 031	142,5%	2,3%	3,0%
20	Ogółem	8 400 986	9 238 665	110,0%	100,0%	100,0%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Odszkodowania i świadczenia netto w tys. zł

Lp.	Dział	Odszkodowania i świadczenia netto		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	Dział I	8 433 172	9 506 749	112,7%
2.	Dział II	8 066 181	9 509 686	117,9%
3.	Suma	16 499 353	19 016 435	115,3%

Odszkodowania i świadczenia netto w tys. zł w dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Odszkodowania i świadczenia netto		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AEGON S.A.	169 846	-519 119	X
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.	178 945	406 514	227,2%
3.	AMPLICO LIFE S.A.	581 247	643 523	110,7%
4.	ASPECTA ŻYCIE S.A.	4 601	7 942	172,6%
5.	AXA ŻYCIE S.A.	151 184	117 736	77,9%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE S.A.	6 256	15 825	253,0%
7.	CARDIF POLSKA S.A.	32 389	40 817	126,0%
8.	COMMERCIAL UNION - ŻYCIE S.A.	993 723	1 285 842	129,4%
9.	COMPENSA ŻYCIE S.A.	31 672	51 181	161,6%
10.	CONCORDIA CAPITAL S.A.	2 300	2 608	113,4%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ S.A.	71 689	89 807	125,3%
12.	EUROPA ŻYCIE S.A.	330 666	391 791	118,5%
13.	FINLIFE S.A.	53 777	21 802	40,5%
14.	GENERALI ŻYCIE S.A.	278 652	318 182	114,2%
15.	GERLING POLSKA ŻYCIE S.A.	167 044	126 956	76,0%
16.	ING NATIONALE NEDERLANDEN S.A.	353 358	433 789	122,8%
17.	INTER - ŻYCIE S.A.	4 384	4 789	109,2%
18.	LINK4 LIFE S.A.	0	0	X
19.	MACIF ŻYCIE TUW	211	523	247,9%
20.	METLIFE S.A.	12 220	48 756	399,0%
21.	NORDEA TUnŻ S.A.	276 715	339 644	122,7%
22.	POLISA - ŻYCIE S.A.	34 046	33 828	99,4%
23.	PRAMERICA S.A.	31 563	31 132	98,6%
24.	PZU ŻYCIE S.A.	4 299 579	4 919 520	114,4%
25.	REJENT LIFE T.U.W.	2 536	2 496	98,4%
26.	ROYAL POLSKA S.A.	22 096	19 063	86,3%
27.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE S.A.	9 525	11 753	123,4%
28.	SKANDIA ŻYCIE S.A.	59 652	156 209	261,9%
29.	SKOK ŻYCIE S.A.	11 611	22 039	189,8%
30.	UNIQA ŻYCIE S.A.	135 448	173 148	127,8%
31.	UNIVERSUM ŻYCIE S. A.	905	777	85,9%
32.	WARTA TUnŻ S.A.	125 332	307 876	245,6%
33.	Ogółem	8 433 172	9 506 749	112,7%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Odszkodowania i świadczenia netto w tys. zł w dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Odszkodowania i świadczenia netto		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AIG S.A.	6 690	2 212	33,1%
2.	ALLIANZ POLSKA S.A.	443 413	546 672	123,3%
3.	AXA S.A.	131	288	219,8%
4.	BENEFIA S.A.	62 596	71 585	114,4%
5.	BEZPIECZNY DOM T.U.W.	80	43	53,8%
6.	BRE UBEZPIECZENIA S.A.	0	902	X
7.	CIGNA STU S.A.	230 838	241 982	104,8%
8.	COMMERCIAL UNION - OGÓLNE S.A.	16 605	19 433	117,0%
9.	COMPENSA S.A.	112 439	277 973	247,2%
10.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	24 292	34 075	140,3%
11.	CUPRUM T.U.W.	7 161	6 977	97,4%
12.	D.A.S. S.A.	219	1 038	474,0%
13.	ELVIA TRAVEL	35 137	31 336	89,2%
14.	ERGO HESTIA S.A.	504 103	682 212	135,3%
15.	EULER HERMES S.A.	9 435	6 819	72,3%
16.	EUROPA S.A.	10 914	909	8,3%
17.	FILAR S.A.	73 469	76 717	104,4%
18.	GENERALI S.A.	76 209	215 880	283,3%
19.	HDI ASEKURACJA S.A.	441 824	488 696	110,6%
20.	HDI GERLING POLSKA S.A.	37 730	43 816	116,1%
21.	INTER POLSKA S.A.	9 219	14 075	152,7%
22.	KUKE S.A.	4 618	3 164	68,5%
23.	LINK4 S.A.	88 329	115 109	130,3%
24.	MTU S.A.	127 975	161 438	126,1%
25.	POCZTOWE T.U.W.	11 289	18 151	160,8%
26.	POLSKI ZWIĄZEK MOTOROWY S.A.	4 284	6 947	162,2%
27.	PTR S.A.	134 725	188 304	139,8%
28.	PTU S.A.	154 411	189 011	122,4%
29.	PZU S.A.	4 215 061	4 838 203	114,8%
30.	SIGNAL IDUNA POLSKA S.A.	25 464	38 609	151,6%
31.	SKOK T.U.W.	7 404	2 200	29,7%
32.	TUW T.U.W.	48 149	65 586	136,2%
33.	TUZ T.U.W.	13 125	13 332	101,6%
34.	UNIQA S.A.	150 167	148 702	99,0%
35.	WARTA S.A.	978 676	957 290	97,8%
36.	Ogółem	8 066 181	9 509 686	117,9%

2.1.4 Techniczny wynik ubezpieczeń

Techniczny wynik ubezpieczeń w tys. zł

Lp.	Dział	Techniczny wynik ubezpieczeń		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	Dział I	3 227 830	3 416 023	105,8%
2.	Dział II	1 574 006	1 246 036	79,2%
3.	Ogółem	4 801 836	4 662 059	97,1%

Techniczny wynik ubezpieczeń w tys. zł w dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Techniczny wynik ubezpieczeń		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AEGON S.A.	9 158	66 302	724,0%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.	11 873	19 459	163,9%
3.	AMPLICO LIFE S.A.	278 452	316 211	113,6%
4.	ASPECTA ŻYCIE S.A.	-14 061	-6 788	X
5.	AXA ŻYCIE S.A.	14 516	-43 545	X
6.	BENEFIA NA ŻYCIE S.A.	36	457	1269,4%
7.	CARDIF POLSKA S.A.	26 493	27 676	104,5%
8.	COMMERCIAL UNION - ŻYCIE S.A.	360 490	365 875	101,5%
9.	COMPENSA ŻYCIE S.A.	2 833	6 917	244,2%
10.	CONCORDIA CAPITAL S.A.	-1 652	318	X
11.	ERGO HESTIA STUnŻ S.A.	18 297	16 143	88,2%
12.	EUROPA ŻYCIE S.A.	4 818	11 402	236,7%
13.	FINLIFE S.A.	-2 982	1 882	X
14.	GENERALI ŻYCIE S.A.	25 266	21 512	85,1%
15.	GERLING POLSKA ŻYCIE S.A.	-17 630	-13 859	X
16.	ING NATIONALE NEDERLANDEN S.A.	192 729	198 943	103,2%
17.	INTER - ŻYCIE S.A.	-3 349	-2 584	X
18.	LINK4 LIFE S.A.	0	-1 621	X
19.	MACIF ŻYCIE TUW	-3 818	-3 916	X
20.	METLIFE S.A.	9 891	6 637	67,1%
21.	NORDEA TUnŻ S.A.	-5 373	245	X
22.	POLISA - ŻYCIE S.A.	2 668	1 306	49,0%
23.	PRAMERICA S.A.	7 926	1 090	13,8%
24.	PZU ŻYCIE S.A.	2 265 454	2 314 878	102,2%
25.	REJENT LIFE T.U.W.	30	38	126,7%
26.	ROYAL POLSKA S.A.	1 419	1 555	109,6%
27.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE S.A.	-7 786	-5 784	X
28.	SKANDIA ŻYCIE S.A.	32 727	79 336	242,4%
29.	SKOK ŻYCIE S.A.	5 914	8 930	151,0%
30.	UNIQA ŻYCIE S.A.	-3 631	-1 318	X
31.	UNIVERSUM ŻYCIE S. A.	-149	927	X
32.	WARTA TUnŻ S.A.	15 265	25 392	166,3%
33.	Ogółem	3 227 830	3 416 023	105,8%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Techniczny wynik ubezpieczeń w tys. zł w dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Techniczny wynik ubezpieczeń		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AIG S.A.	13 253	10 867	82,0%
2.	ALLIANZ POLSKA S.A.	94 557	39 946	42,2%
3.	AXA S.A.	-5 168	-8 143	X
4.	BENEFIA S.A.	-2 566	-2 531	X
5.	BEZPIECZNY DOM T.U.W.	50	364	728,0%
6.	BRE UBEZPIECZENIA S.A.	0	-1 066	X
7.	CIGNA STU S.A.	12 308	14 597	118,6%
8.	COMMERCIAL UNION - OGÓLNE S.A.	11 010	-5 452	X
9.	COMPENSA S.A.	-31 631	-11 455	X
10.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	303	-1 605	X
11.	CUPRUM T.U.W.	-39	-138	X
12.	D.A.S. S.A.	-2 518	-2 495	X
13.	ELVIA TRAVEL	-1 672	9 604	X
14.	ERGO HESTIA S.A.	63 972	40 497	63,3%
15.	EULER HERMES S.A.	12 232	18 263	149,3%
16.	EUROPA S.A.	31 944	49 167	153,9%
17.	FILAR S.A.	4 508	4 199	93,1%
18.	GENERALI S.A.	-23 828	-2 209	X
19.	HDI ASEKURACJA S.A.	3 547	10 421	293,8%
20.	HDI GERLING POLSKA S.A.	5 331	4 124	77,4%
21.	INTER POLSKA S.A.	-8 515	-9 115	X
22.	KUKE S.A.	-661	-343	X
23.	LINK4 S.A.	-9 596	-234	X
24.	MTU S.A.	2 443	2 838	116,2%
25.	POCZTOWE T.U.W.	0	0	X
26.	POLSKI ZWIĄZEK MOTOROWY S.A.	-254	-6 480	X
27.	PTR S.A.	1 110	3 973	357,9%
28.	PTU S.A.	-7 281	-3 530	X
29.	PZU S.A.	1 362 082	1 053 330	77,3%
30.	SIGNAL IDUNA POLSKA S.A.	-20 086	-19 755	X
31.	SKOK T.U.W.	18 297	32 939	180,0%
32.	TUW T.U.W.	9 720	5 410	55,7%
33.	TUZ T.U.W.	-6 505	-7 984	X
34.	UNIQA S.A.	-7 336	-7 920	X
35.	WARTA S.A.	52 989	33 945	64,1%
36.	Ogółem	1 574 006	1 246 036	79,2%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

2.1.5 Koszty działalności ubezpieczeniowej

Koszty działalności ubezpieczeniowej w tys. zł

Lp.	Dział	Koszty działalności ub.		Dynamika	Koszty akwizycji		Dynamika	Koszty administracji		Dynamika	Otrzymane prowizje		Dynamika
		2006	2007	07/06	2006	2007	07/06	2006	2007	07/06	2006	2007	07/06
1.	Dział I	3 451 573	4 362 637	126,4%	2 085 199	2 940 776	141,0%	1 397 220	1 533 951	109,8%	30 846	112 090	363,4%
2.	Dział II	4 133 052	4 664 067	112,8%	2 681 722	3 152 669	117,6%	2 004 097	1 980 359	98,8%	552 767	468 961	84,8%
3.	Ogółem	7 584 625	9 026 704	119,0%	4 766 921	6 093 445	127,8%	3 401 317	3 514 310	103,3%	583 613	581 051	99,6%

Koszty działalności ubezpieczeniowej w tys. zł w dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Koszty działalności ub.		Dynamika	Koszty akwizycji		Dynamika	Koszty administracji		Dynamika	Otrzymane prowizje		Dynamika
		2006	2007	07/06	2006	2007	07/06	2006	2007	07/06	2006	2007	07/06
1.	AEGON S.A.	96 388	89 043	92,4%	69 865	130 535	186,8%	26 798	36 527	136,3%	275	78 019	28370,5%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.	235 796	334 231	141,7%	202 613	310 044	153,0%	33 787	24 839	73,5%	604	652	107,9%
3.	AMPLICO LIFE S.A.	340 414	507 571	149,1%	260 046	419 059	161,1%	106 793	103 311	96,7%	26 425	14 799	56,0%
4.	ASPECTA ŻYCIE S.A.	16 419	10 230	62,3%	6 863	10 131	147,6%	11 105	12 063	108,6%	1 549	11 964	772,4%
5.	AXA ŻYCIE S.A.	61 598	120 354	195,4%	29 297	57 067	194,8%	32 506	63 385	195,0%	205	98	47,8%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE S.A.	18 157	25 699	141,5%	15 455	22 961	148,6%	2 720	2 767	101,7%	18	29	161,1%
7.	CARDIF POLSKA S.A.	294 237	376 306	127,9%	281 346	362 929	129,0%	12 891	13 377	103,8%	0	0	X
8.	COMMERCIAL UNION - ŻYCIE S.A.	314 756	373 710	118,7%	187 702	224 779	119,8%	128 331	149 091	116,2%	1 277	160	12,5%
9.	COMPENSA ŻYCIE S.A.	62 778	70 929	113,0%	41 379	50 645	122,4%	21 562	20 514	95,1%	163	230	141,1%
10.	CONCORDIA CAPITAL S.A.	4 644	14 828	319,3%	2 038	12 165	596,9%	2 616	2 669	102,0%	10	6	60,0%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ S.A.	64 761	81 529	125,9%	49 033	63 404	129,3%	16 600	19 736	118,9%	872	1 611	184,7%
12.	EUROPA ŻYCIE S.A.	11 874	193 259	1627,6%	8 792	179 165	2037,8%	3 082	14 127	458,4%	0	33	X
13.	FINLIFE S.A.	56 895	51 448	90,4%	43 099	40 223	93,3%	13 796	11 225	81,4%	0	0	X
14.	GENERALI ŻYCIE S.A.	40 763	92 786	227,6%	20 189	64 646	320,2%	22 158	29 984	135,3%	1 584	1 844	116,4%
15.	GERLING POLSKA ŻYCIE S.A.	37 675	42 662	113,2%	16 213	27 016	166,6%	29 234	24 135	82,6%	7 772	8 489	109,2%
16.	ING NATIONALE NEDERLANDEN S.A.	222 626	273 558	122,9%	144 057	182 458	126,7%	83 881	94 984	113,2%	5 312	3 884	73,1%
17.	INTER - ŻYCIE S.A.	6 549	6 271	95,8%	3 108	3 477	111,9%	3 460	2 847	82,3%	19	53	278,9%
18.	LINK4 LIFE S.A.	0	1 687	X	0	356	X	0	1 331	X	0	0	X
19.	MACIF ŻYCIE TUW	4 402	5 136	116,7%	2 001	2 689	134,4%	2 401	2 486	103,5%	0	39	X
20.	METLIFE S.A.	50 164	58 654	116,9%	9 556	12 552	131,4%	40 608	46 102	113,5%	0	0	X
21.	NORDEA TUnŻ S.A.	37 725	50 355	133,5%	15 640	28 776	184,0%	22 088	21 588	97,7%	3	9	300,0%
22.	POLISA - ŻYCIE S.A.	24 759	22 352	90,3%	3 875	4 019	103,7%	20 912	18 352	87,8%	28	19	67,9%
23.	PRAMERICA S.A.	77 467	70 312	90,8%	9 892	8 463	85,6%	48 315	50 377	104,3%	-19 260	-11 472	X
24.	PZU ŻYCIE S.A.	919 076	918 526	99,9%	370 759	329 456	88,9%	550 863	589 070	106,9%	2 546	0	0,0%
25.	REJENT LIFE T.U.W.	775	911	117,5%	0	0	X	775	911	117,5%	0	0	X
26.	ROYAL POLSKA S.A.	235 349	303 664	129,0%	225 340	295 226	131,0%	10 009	8 636	86,3%	0	198	X
27.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE S.A.	11 823	11 523	97,5%	4 238	4 664	110,1%	7 600	6 876	90,5%	15	17	113,3%
28.	SKANDIA ŻYCIE S.A.	50 366	83 518	165,8%	22 964	43 997	191,6%	27 415	39 608	144,5%	13	87	669,2%
29.	SKOK ŻYCIE S.A.	13 126	18 788	143,1%	7 193	12 644	175,8%	5 933	6 144	103,6%	0	0	X
30.	UNIQA ŻYCIE S.A.	12 253	16 853	137,5%	8 948	13 261	148,2%	3 685	4 786	129,9%	380	1 194	314,2%
31.	UNIVERSUM ŻYCIE S.A.	3 531	2 351	66,6%	211	152	72,0%	3 366	2 237	66,5%	46	38	82,6%
32.	WARTA TUnŻ S.A.	124 427	133 593	107,4%	23 487	23 817	101,4%	101 930	109 866	107,8%	990	90	9,1%
33.	Ogółem	3 451 573	4 362 637	126,4%	2 085 199	2 940 776	141,0%	1 397 220	1 533 951	109,8%	30 846	112 090	363,4%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Koszty działalności ubezpieczeniowej w tys. zł w dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Koszty działalności ub.		Dyna- mika	Koszty akwizycji		Dynamika	Koszty administracji		Dynamika	Otrzymane prowinzje		Dynamika
		2006	2007	07/06	2006	2007	07/06	2006	2007	07/06	2006	2007	07/06
1.	AIG S.A.	14 363	12 682	88,3%	19 173	15 053	78,5%	9 078	3 019	33,3%	13 888	5 390	38,8%
2.	ALLIANZ POLSKA S.A.	276 976	305 796	110,4%	232 755	307 020	131,9%	92 945	51 519	55,4%	48 724	52 743	108,2%
3.	AXA S.A.	5 249	8 406	160,1%	302	380	125,8%	4 949	8 101	163,7%	2	75	3750,0%
4.	BENEFIA S.A.	20 975	29 249	139,4%	13 482	18 393	136,4%	9 443	12 091	128,0%	1 950	1 235	63,3%
5.	BEZPIECZNY DOM T.U.W.	791	868	109,7%	60	68	113,3%	731	800	109,4%	0	0	X
6.	BRE UBEZPIECZENIA S.A.	0	4 113	X	0	2 818	X	0	2 487	X	0	1 192	X
7.	CIGNA STU S.A.	135 968	159 708	117,5%	86 470	102 121	118,1%	53 070	63 106	118,9%	3 572	5 519	154,5%
8.	COMMERCIAL UNION - OGÓLNE S.A.	31 946	52 222	163,5%	22 817	33 129	145,2%	14 740	22 277	151,1%	5 611	3 184	56,7%
9.	COMPENSA S.A.	72 962	132 650	181,8%	86 931	99 631	114,6%	35 409	37 149	104,9%	49 378	4 130	8,4%
10.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	19 658	22 861	116,3%	15 196	18 491	121,7%	9 489	9 343	98,5%	5 027	4 973	98,9%
11.	CUPRUM T.U.W.	-1 625	36	X	652	743	114,0%	1 929	2 357	122,2%	4 206	3 064	72,8%
12.	D.A.S. S.A.	4 407	4 429	100,5%	7 796	8 086	103,7%	3 104	2 987	96,2%	6 493	6 644	102,3%
13.	ELVIA TRAVEL	11 616	13 309	114,6%	8 125	8 923	109,8%	3 499	4 394	125,6%	8	8	100,0%
14.	ERGO HESTIA S.A.	307 881	366 659	119,1%	251 906	305 401	121,2%	88 956	89 101	100,2%	32 981	27 843	84,4%
15.	EULER HERMES S.A.	-7 248	-10 548	X	16 671	19 720	118,3%	6 979	7 579	108,6%	30 898	37 847	122,5%
16.	EUROPA S.A.	22 291	51 681	231,8%	9 508	32 717	344,1%	13 452	19 692	146,4%	669	728	108,8%
17.	FILAR S.A.	56 975	56 920	99,9%	56 569	58 119	102,7%	29 060	28 498	98,1%	28 654	29 697	103,6%
18.	GENERALI S.A.	24 026	17 559	73,1%	36 509	53 741	147,2%	35 506	49 877	140,5%	47 989	86 059	179,3%
19.	HDI ASEKURACJA S.A.	180 084	195 215	108,4%	110 902	114 998	103,7%	106 784	111 915	104,8%	37 602	31 698	84,3%
20.	HDI GERLING POLSKA S.A.	19 534	19 362	99,1%	17 821	17 222	96,6%	8 564	8 186	95,6%	6 851	6 046	88,2%
21.	INTER POLSKA S.A.	27 592	29 156	105,7%	18 845	20 916	111,0%	10 547	10 584	100,4%	1 800	2 344	130,2%
22.	KUKE S.A.	8 388	9 198	109,7%	4 095	4 425	108,1%	7 634	8 428	110,4%	3 341	3 655	109,4%
23.	LINK4 S.A.	57 822	71 557	123,8%	36 940	47 957	129,8%	20 882	23 600	113,0%	0	0	X
24.	MTU S.A.	32 407	44 312	136,7%	23 803	29 879	125,5%	8 604	14 433	167,7%	0	0	X
25.	POCZTOWE T.U.W.	6 671	7 893	118,3%	4 137	6 262	151,4%	4 527	5 503	121,6%	1 993	3 872	194,3%
26.	POLSKI ZWIĄZEK MOTOROWY S.A.	771	7 370	955,9%	9	3 371	37455,6%	762	3 999	524,8%	0	0	X
27.	PTR S.A.	69 925	86 904	124,3%	62 776	76 474	121,8%	9 179	10 499	114,4%	2 030	69	3,4%
28.	PTU S.A.	81 557	86 264	105,8%	56 312	63 326	112,5%	47 508	47 967	101,0%	22 263	25 029	112,4%
29.	PZU S.A.	1 974 327	2 119 326	107,3%	1 004 348	1 132 300	112,7%	1 066 050	1 022 515	95,9%	96 071	35 489	36,9%
30.	SIGNAL IDUNA POLSKA S.A.	34 286	34 618	101,0%	13 100	17 539	133,9%	24 396	20 590	84,4%	3 210	3 511	109,4%
31.	SKOK T.U.W.	19 618	27 696	141,2%	10 221	17 261	168,9%	9 397	10 435	111,0%	0	0	X
32.	TUW T.U.W.	27 640	33 267	120,4%	16 543	19 413	117,3%	17 421	20 270	116,4%	6 324	6 416	101,5%
33.	TUZ T.U.W.	12 561	15 662	124,7%	7 606	12 252	161,1%	6 457	5 413	83,8%	1 502	2 003	133,4%
34.	UNIQA S.A.	67 876	73 556	108,4%	85 733	86 311	100,7%	29 649	32 240	108,7%	47 506	44 995	94,7%
35.	WARTA S.A.	514 782	574 111	111,5%	343 609	398 209	115,9%	213 397	209 405	98,1%	42 224	33 503	79,3%
36.	Ogółem	4 133 052	4 664 067	112,8%	2 681 722	3 152 669	117,6%	2 004 097	1 980 359	98,8%	552 767	468 961	84,8%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Udział kosztów działalności ubezpieczeniowej w tys. zł w składce przypisanej brutto w tys. zł

Lp.	Dział	Koszty akwizycji		Udział w składce przypisanej brutto		Koszty administracji		Udział w składce przypisanej brutto	
		2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
1.	Dział I	2 085 199	2 940 776	9,9%	11,5%	1 397 220	1 533 951	6,6%	6,0%
2.	Dział II	2 681 722	3 152 669	16,3%	17,2%	2 004 097	1 980 359	12,2%	10,8%
3.	Ogółem	4 766 921	6 093 445	12,7%	13,9%	3 401 317	3 514 310	9,1%	8,0%

Udział kosztów działalności ubezpieczeniowej w tys. zł w składce przypisanej brutto w dziale I w tys. zł

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Koszty akwizycji		Udział w składce przypisanej brutto		Koszty administracji		Udział w składce przypisanej brutto	
		2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
1.	AEGON S.A.	69 865	130 535	3,8%	4,7%	26 798	36 527	1,5%	1,3%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.	202 613	310 044	14,1%	18,9%	33 787	24 839	2,4%	1,5%
3.	AMPLICO LIFE S.A.	260 046	419 059	16,2%	22,2%	106 793	103 311	6,7%	5,5%
4.	ASPECTA ŻYCIE S.A.	6 863	10 131	26,5%	15,4%	11 105	12 063	42,8%	18,3%
5.	AXA ŻYCIE S.A.	29 297	57 067	12,6%	14,9%	32 506	63 385	14,0%	16,6%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE S.A.	15 455	22 961	47,1%	9,8%	2 720	2 767	8,3%	1,2%
7.	CARDIF POLSKA S.A.	281 346	362 929	73,0%	80,3%	12 891	13 377	3,3%	3,0%
8.	COMMERCIAL UNION - ŻYCIE S.A.	187 702	224 779	7,7%	7,2%	128 331	149 091	5,2%	4,7%
9.	COMPENSA ŻYCIE S.A.	41 379	50 645	20,4%	19,0%	21 562	20 514	10,6%	7,7%
10.	CONCORDIA CAPITAL S.A.	2 038	12 165	29,4%	62,2%	2 616	2 669	37,7%	13,7%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ S.A.	49 033	63 404	26,5%	28,8%	16 600	19 736	9,0%	9,0%
12.	EUROPA ŻYCIE S.A.	8 792	179 165	2,0%	14,9%	3 082	14 127	0,7%	1,2%
13.	FINLIFE S.A.	43 099	40 223	55,4%	57,9%	13 796	11 225	17,7%	16,2%
14.	GENERALI ŻYCIE S.A.	20 189	64 646	4,1%	12,0%	22 158	29 984	4,6%	5,6%
15.	GERLING POLSKA ŻYCIE S.A.	16 213	27 016	6,5%	9,1%	29 234	24 135	11,7%	8,1%
16.	ING NATIONALE NEDERLANDEN S.A.	144 057	182 458	10,9%	13,2%	83 881	94 984	6,3%	6,9%
17.	INTER - ŻYCIE S.A.	3 108	3 477	39,0%	41,9%	3 460	2 847	43,4%	34,3%
18.	LINK4 LIFE S.A.	0	356	X	5085,7%	0	1 331	X	19014,3%
19.	MACIF ŻYCIE TUW	2 001	2 689	194,8%	138,3%	2 401	2 486	233,8%	127,8%
20.	METLIFE S.A.	9 556	12 552	6,8%	4,8%	40 608	46 102	28,9%	17,7%
21.	NORDEA TUnŻ S.A.	15 640	28 776	2,8%	3,3%	22 088	21 588	3,9%	2,4%
22.	POLISA - ŻYCIE S.A.	3 875	4 019	6,4%	6,9%	20 912	18 352	34,8%	31,4%
23.	PRAMERICA S.A.	9 892	8 463	7,5%	7,0%	48 315	50 377	36,9%	41,8%
24.	PZU ŻYCIE S.A.	370 759	329 456	4,9%	4,5%	550 863	589 070	7,3%	8,1%
25.	REJENT LIFE T.U.W.	0	0	X	0,0%	775	911	7,5%	8,9%
26.	ROYAL POLSKA S.A.	225 340	295 226	85,9%	78,1%	10 009	8 636	3,8%	2,3%
27.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE S.A.	4 238	4 664	31,3%	26,6%	7 600	6 876	56,1%	39,2%
28.	SKANDIA ŻYCIE S.A.	22 964	43 997	4,1%	4,8%	27 415	39 608	4,9%	4,3%
29.	SKOK ŻYCIE S.A.	7 193	12 644	15,3%	22,7%	5 933	6 144	12,6%	11,0%
30.	UNIQA ŻYCIE S.A.	8 948	13 261	5,2%	5,8%	3 685	4 786	2,1%	2,1%
31.	UNIVERSUM ŻYCIE S. A.	211	152	6,1%	4,9%	3 366	2 237	98,0%	71,7%
32.	WARTA TUnŻ S.A.	23 487	23 817	4,1%	3,3%	101 930	109 866	17,9%	15,2%
33.	Ogółem	2 085 199	2 940 776	9,9%	11,5%	1 397 220	1 533 951	6,6%	6,0%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Udział kosztów działalności ubezpieczeniowej w tys. zł w składce przypisanej brutto w dziale II w tys. zł

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Koszty akwizycji		Udział w składce przypisanej brutto		Koszty administracji		Udział w składce przypisanej brutto	
		2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
1.	AIG S.A.	19 173	15 053	13,5%	55,7%	9 078	3 019	6,4%	11,2%
2.	ALLIANZ POLSKA S.A.	232 755	307 020	20,6%	22,3%	92 945	51 519	8,2%	3,7%
3.	AXA S.A.	302	380	130,2%	14,7%	4 949	8 101	2133,2%	314,0%
4.	BENEFIA S.A.	13 482	18 393	13,4%	13,5%	9 443	12 091	9,4%	8,9%
5.	BEZPIECZNY DOM T.U.W.	60	68	3,0%	4,1%	731	800	36,0%	48,1%
6.	BRE UBEZPIECZENIA S.A.	0	2 818	X	11,5%	0	2 487	X	10,1%
7.	CIGNA STU S.A.	86 470	102 121	18,2%	16,7%	53 070	63 106	11,2%	10,3%
8.	COMMERCIAL UNION - OGÓLNE S.A.	22 817	33 129	22,1%	29,2%	14 740	22 277	14,3%	19,7%
9.	COMPENSA S.A.	86 931	99 631	22,3%	20,3%	35 409	37 149	9,1%	7,6%
10.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	15 196	18 491	20,9%	19,2%	9 489	9 343	13,1%	9,7%
11.	CUPRUM T.U.W.	652	743	2,6%	3,0%	1 929	2 357	7,6%	9,5%
12.	D.A.S. S.A.	7 796	8 086	113,4%	79,4%	3 104	2 987	45,2%	29,3%
13.	ELVIA TRAVEL	8 125	8 923	17,0%	12,9%	3 499	4 394	7,3%	6,4%
14.	ERGO HESTIA S.A.	251 906	305 401	21,9%	20,6%	88 956	89 101	7,7%	6,0%
15.	EULER HERMES S.A.	16 671	19 720	13,7%	14,7%	6 979	7 579	5,7%	5,6%
16.	EUROPA S.A.	9 508	32 717	6,8%	15,3%	13 452	19 692	9,6%	9,2%
17.	FILAR S.A.	56 569	58 119	26,0%	24,3%	29 060	28 498	13,3%	11,9%
18.	GENERALI S.A.	36 509	53 741	14,7%	13,3%	35 506	49 877	14,3%	12,4%
19.	HDI ASEKURACJA S.A.	110 902	114 998	13,4%	13,4%	106 784	111 915	12,9%	13,1%
20.	HDI GERLING POLSKA S.A.	17 821	17 222	15,6%	16,8%	8 564	8 186	7,5%	8,0%
21.	INTER POLSKA S.A.	18 845	20 916	55,8%	49,5%	10 547	10 584	31,2%	25,1%
22.	KUKE S.A.	4 095	4 425	19,4%	25,4%	7 634	8 428	36,1%	48,5%
23.	LINK4 S.A.	36 940	47 957	20,9%	21,3%	20 882	23 600	11,8%	10,5%
24.	MTU S.A.	23 803	29 879	11,1%	11,7%	8 604	14 433	4,0%	5,7%
25.	POCZTOWE T.U.W.	4 137	6 262	7,2%	11,9%	4 527	5 503	7,8%	10,5%
26.	POLSKI ZWIĄZEK MOTOROWY S.A.	9	3 371	0,1%	12,0%	762	3 999	10,1%	14,3%
27.	PTR S.A.	62 776	76 474	29,9%	25,9%	9 179	10 499	4,4%	3,6%
28.	PTU S.A.	56 312	63 326	16,1%	16,1%	47 508	47 967	13,6%	12,2%
29.	PZU S.A.	1 004 348	1 132 300	13,1%	14,2%	1 066 050	1 022 515	13,9%	12,8%
30.	SIGNAL IDUNA POLSKA S.A.	13 100	17 539	22,8%	23,7%	24 396	20 590	42,4%	27,9%
31.	SKOK T.U.W.	10 221	17 261	13,3%	24,0%	9 397	10 435	12,2%	14,5%
32.	TUW T.U.W.	16 543	19 413	14,3%	13,5%	17 421	20 270	15,1%	14,1%
33.	TUZ T.U.W.	7 606	12 252	21,2%	24,6%	6 457	5 413	18,0%	10,9%
34.	UNIQA S.A.	85 733	86 311	22,5%	21,4%	29 649	32 240	7,8%	8,0%
35.	WARTA S.A.	343 609	398 209	19,7%	21,5%	213 397	209 405	12,3%	11,3%
35.	Ogółem	2 681 722	3 152 669	16,3%	17,2%	2 004 097	1 980 359	12,2%	10,8%

2.1.6 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto w tys. zł

Lp.	Dział	Rezerwy		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	Dział I	55 575 807	65 812 009	118,4%
2.	Dział II	22 192 510	24 245 334	109,3%
3.	Ogółem	77 768 317	90 057 343	115,8%

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto w tys. zł w dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Rezerwy		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AEGON S.A.	4 029 360	6 527 935	162,0%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.	2 123 453	3 088 420	145,4%
3.	AMPLICO LIFE S.A.	5 451 842	6 181 433	113,4%
4.	ASPECTA ŻYCIE S.A.	22 629	65 685	290,3%
5.	AXA ŻYCIE S.A.	525 308	725 686	138,1%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE S.A.	30 779	222 760	723,7%
7.	CARDIF POLSKA S.A.	172 203	189 194	109,9%
8.	COMMERCIAL UNION - ŻYCIE S.A.	11 180 917	12 975 740	116,1%
9.	COMPENSA ŻYCIE S.A.	276 305	432 564	156,6%
10.	CONCORDIA CAPITAL S.A.	4 966	7 254	146,1%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ S.A.	345 442	402 819	116,6%
12.	EUROPA ŻYCIE S.A.	367 422	992 700	270,2%
13.	FINLIFE S.A.	58 618	55 414	94,5%
14.	GENERALI ŻYCIE S.A.	948 900	1 110 337	117,0%
15.	GERLING POLSKA ŻYCIE S.A.	383 242	510 554	133,2%
16.	ING NATIONALE NEDERLANDEN S.A.	4 824 406	5 399 681	111,9%
17.	INTER - ŻYCIE S.A.	7 516	7 730	102,8%
18.	LINK4 LIFE S.A.	0	7	X
19.	MACIF ŻYCIE TUW	1 022	1 499	146,7%
20.	METLIFE S.A.	273 720	430 023	157,1%
21.	NORDEA TUŃ S.A.	781 134	1 332 457	170,6%
22.	POLISA - ŻYCIE S.A.	23 719	25 402	107,1%
23.	PRAMERICA S.A.	89 360	112 817	126,3%
24.	PZU ŻYCIE S.A.	21 458 005	21 727 950	101,3%
25.	REJENT LIFE T.U.W.	99 356	111 963	112,7%
26.	ROYAL POLSKA S.A.	84 013	142 340	169,4%
27.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE S.A.	4 644	6 403	137,9%
28.	SKANDIA ŻYCIE S.A.	966 125	1 624 562	168,2%
29.	SKOK ŻYCIE S.A.	38 167	48 435	126,9%
30.	UNIQA ŻYCIE S.A.	150 532	192 717	128,0%
31.	UNIVERSUM ŻYCIE S. A.	1 789	1 773	99,1%
32.	WARTA TUŃ S.A.	850 913	1 157 755	136,1%
33.	Ogółem	55 575 807	65 812 009	118,4%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto w tys. zł w dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Rezerwy		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AIG S.A.	83 395	35 142	42,1%
2.	ALLIANZ POLSKA S.A.	1 039 895	1 299 958	125,0%
3.	AXA S.A.	3 333	5 072	152,2%
4.	BENEFIA S.A.	100 114	131 532	131,4%
5.	BEZPIECZNY DOM T.U.W.	1 863	2 327	124,9%
6.	BRE UBEZPIECZENIA S.A.	0	19 762	X
7.	CIGNA STU S.A.	470 332	680 247	144,6%
8.	COMMERCIAL UNION - OGÓLNE S.A.	107 165	139 083	129,8%
9.	COMPENSA S.A.	488 043	603 005	123,6%
10.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	54 026	77 039	142,6%
11.	CUPRUM T.U.W.	13 377	14 735	110,2%
12.	D.A.S. S.A.	8 343	10 822	129,7%
13.	ELVIA TRAVEL	21 166	35 734	168,8%
14.	ERGO HESTIA S.A.	1 029 928	1 423 228	138,2%
15.	EULER HERMES S.A.	137 420	154 248	112,2%
16.	EUROPA S.A.	188 479	272 841	144,8%
17.	FILAR S.A.	181 298	197 071	108,7%
18.	GENERALI S.A.	388 180	518 788	133,6%
19.	HDI ASEKURACJA S.A.	1 038 963	1 146 301	110,3%
20.	HDI GERLING POLSKA S.A.	120 305	126 077	104,8%
21.	INTER POLSKA S.A.	70 209	71 506	101,8%
22.	KUKE S.A.	53 670	49 215	91,7%
23.	LINK4 S.A.	143 803	184 980	128,6%
24.	MTU S.A.	189 733	263 814	139,0%
25.	POCZTOWE T.U.W.	57 622	56 828	98,6%
26.	POLSKI ZWIĄZEK MOTOROWY S.A.	7 579	28 438	375,2%
27.	PTR S.A.	233 641	239 995	102,7%
28.	PTU S.A.	318 307	360 929	113,4%
29.	PZU S.A.	11 955 358	12 183 170	101,9%
30.	SIGNAL IDUNA POLSKA S.A.	28 811	40 082	139,1%
31.	SKOK T.U.W.	69 103	76 757	111,1%
32.	TUW T.U.W.	77 516	99 109	127,9%
33.	TUZ T.U.W.	22 588	37 589	166,4%
34.	UNIQA S.A.	500 511	501 718	100,2%
35.	WARTA S.A.	2 988 434	3 158 192	105,7%
35.	Ogółem	22 192 510	24 245 334	109,3%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

2.1.7 Lokaty

Lokaty w tys. zł

Lp.	Dział	Lokaty		Dynamika 07/06	Przychody z lokat		Dynamika 07/06	Przychodowość lokat	
		2006	2007		2006	2007		2006	2007
1.	Dział I	65 089 093	76 443 534	117,4%	4 767 869	5 535 016	116,1%	7,3%	7,2%
2.	Dział II	35 187 851	40 773 996	115,9%	3 569 352	2 313 619	64,8%	10,1%	5,7%
3.	Ogółem	100 276 944	117 217 530	116,9%	8 337 221	7 848 635	94,1%	8,3%	6,7%

Lokaty w dziale I w tys. zł

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Lokaty		Dynamika 07/06	Przychody z lokat		Dynamika 07/06	Przychodowość lokat	
		2006	2007		2006	2007		2006	2007
1.	AEGON S.A.	4 068 502	6 492 074	159,6%	374 012	307 416	82,2%	9,2%	4,7%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.	2 201 599	3 160 995	143,6%	44 120	61 412	139,2%	2,0%	1,9%
3.	AMPLICO LIFE S.A.	6 594 063	7 360 598	111,6%	487 882	531 421	108,9%	7,4%	7,2%
4.	ASPECTA ŻYCIE S.A.	38 545	81 380	211,1%	2 031	6 807	335,2%	5,3%	8,4%
5.	AXA ŻYCIE S.A.	572 314	730 199	127,6%	32 132	44 194	137,5%	5,6%	6,1%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE S.A.	53 490	241 990	452,4%	2 379	2 399	100,8%	4,4%	1,0%
7.	CARDIF POLSKA S.A.	238 929	267 557	112,0%	12 894	16 971	131,6%	5,4%	6,3%
8.	COMMERCIAL UNION - ŻYCIE S.A.	12 408 333	14 158 788	114,1%	982 714	1 176 050	119,7%	7,9%	8,3%
9.	COMPENSA ŻYCIE S.A.	298 189	487 978	163,6%	23 029	18 978	82,4%	7,7%	3,9%
10.	CONCORDIA CAPITAL S.A.	18 220	20 749	113,9%	1 938	1 090	56,2%	10,6%	5,3%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ S.A.	387 857	423 943	109,3%	8 728	26 479	303,4%	2,3%	6,2%
12.	EUROPA ŻYCIE S.A.	406 912	1 029 680	253,0%	14 415	27 548	191,1%	3,5%	2,7%
13.	FINLIFE S.A.	76 938	76 770	99,8%	5 457	7 087	129,9%	7,1%	9,2%
14.	GENERALI ŻYCIE S.A.	1 048 358	1 186 238	113,2%	116 785	74 405	63,7%	11,1%	6,3%
15.	GERLING POLSKA ŻYCIE S.A.	396 509	567 648	143,2%	36 044	67 411	187,0%	9,1%	11,9%
16.	ING NATIONALE NEDERLANDEN S.A.	5 440 712	5 931 835	109,0%	481 486	597 694	124,1%	8,8%	10,1%
17.	INTER - ŻYCIE S.A.	22 616	21 744	96,1%	622	608	97,7%	2,8%	2,8%
18.	LINK4 LIFE S.A.	0	13 266	X	0	65	X	X	0,5%
19.	MACIF ŻYCIE TUW	23 009	19 506	84,8%	305	759	248,9%	1,3%	3,9%
20.	METLIFE S.A.	357 699	507 456	141,9%	15 114	21 881	144,8%	4,2%	4,3%
21.	NORDEA TUnŻ S.A.	813 719	1 366 517	167,9%	38 907	65 902	169,4%	4,8%	4,8%
22.	POLISA - ŻYCIE S.A.	41 904	50 290	120,0%	1 747	13 675	782,8%	4,2%	27,2%
23.	PRAMERICA S.A.	167 249	181 866	108,7%	8 386	9 118	108,7%	5,0%	5,0%
24.	PZU ŻYCIE S.A.	27 051 277	28 574 788	105,6%	1 973 742	2 261 490	114,6%	7,3%	7,9%
25.	REJENT LIFE T.U.W.	100 690	114 763	114,0%	8 148	7 589	93,1%	8,1%	6,6%
26.	ROYAL POLSKA S.A.	106 717	165 867	155,4%	6 544	6 371	97,4%	6,1%	3,8%
27.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE S.A.	22 381	26 836	119,9%	1 226	1 354	110,4%	5,5%	5,0%
28.	SKANDIA ŻYCIE S.A.	976 882	1 637 879	167,7%	61 398	138 719	225,9%	6,3%	8,5%
29.	SKOK ŻYCIE S.A.	64 446	78 621	122,0%	2 704	3 525	130,4%	4,2%	4,5%
30.	UNIQA ŻYCIE S.A.	168 241	208 921	124,2%	5 731	7 255	126,6%	3,4%	3,5%
31.	UNIVERSUM ŻYCIE S. A.	10 410	15 524	149,1%	472	752	159,3%	4,5%	4,8%
32.	WARTA TUnŻ S.A.	912 383	1 241 268	136,0%	16 777	28 591	170,4%	1,8%	2,3%
33.	Ogółem	65 089 093	76 443 534	117,4%	4 767 869	5 535 016	116,1%	7,3%	7,2%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Lokaty w dziale II w tys. zł

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Lokaty		Dynamika	Przychody z lokat		Dynamika	Przychodowość lokat	
		2006	2007	07/06	2006	2007	07/06	2006	2007
1.	AIG S.A.	118 887	109 632	92,2%	5 683	5 110	89,9%	4,8%	4,7%
2.	ALLIANZ POLSKA S.A.	1 016 727	1 260 031	123,9%	54 548	71 467	131,0%	5,4%	5,7%
3.	AXA S.A.	40 203	33 647	83,7%	2 431	2 069	85,1%	6,0%	6,1%
4.	BENEFIA S.A.	138 608	171 153	123,5%	6 306	7 659	121,5%	4,5%	4,5%
5.	BEZPIECZNY DOM T.U.W.	3 823	5 224	136,6%	120	197	164,2%	3,1%	3,8%
6.	BRE UBEZPIECZENIA S.A.	0	28 412	X	0	924	X	X	3,3%
7.	CIGNA STU S.A.	472 103	719 504	152,4%	19 547	26 210	134,1%	4,1%	3,6%
8.	COMMERCIAL UNION - OGÓLNE S.A.	125 921	166 166	132,0%	5 959	6 281	105,4%	4,7%	3,8%
9.	COMPENSA S.A.	452 452	552 239	122,1%	24 182	35 253	145,8%	5,3%	6,4%
10.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	42 379	55 360	130,6%	2 122	1 876	88,4%	5,0%	3,4%
11.	CUPRUM T.U.W.	44 307	45 072	101,7%	1 781	2 506	140,7%	4,0%	5,6%
12.	D.A.S. S.A.	13 084	18 835	144,0%	605	762	126,0%	4,6%	4,0%
13.	ELVIA TRAVEL	32 461	45 994	141,7%	924	1 534	166,0%	2,8%	3,3%
14.	ERGO HESTIA S.A.	1 229 979	1 484 288	120,7%	54 608	94 541	173,1%	4,4%	6,4%
15.	EULER HERMES S.A.	75 446	96 819	128,3%	2 087	3 013	144,4%	2,8%	3,1%
16.	EUROPA S.A.	295 869	392 475	132,7%	13 430	25 231	187,9%	4,5%	6,4%
17.	FILAR S.A.	181 142	177 972	98,2%	9 974	11 685	117,2%	5,5%	6,6%
18.	GENERALI S.A.	415 355	539 536	129,9%	20 793	37 998	182,7%	5,0%	7,0%
19.	HDI ASEKURACJA S.A.	962 365	1 074 298	111,6%	46 963	51 459	109,6%	4,9%	4,8%
20.	HDI GERLING POLSKA S.A.	125 192	132 147	105,6%	4 828	5 682	117,7%	3,9%	4,3%
21.	INTER POLSKA S.A.	69 807	66 669	95,5%	3 780	2 569	68,0%	5,4%	3,9%
22.	KUKE S.A.	167 222	163 865	98,0%	6 892	6 996	101,5%	4,1%	4,3%
23.	LINK4 S.A.	139 971	173 470	123,9%	5 979	7 573	126,7%	4,3%	4,4%
24.	MTU S.A.	188 730	256 191	135,7%	6 970	10 197	146,3%	3,7%	4,0%
25.	POCZTOWE T.U.W.	46 640	45 798	98,2%	1 733	2 056	118,6%	3,7%	4,5%
26.	POLSKI ZWIĄZEK MOTOROWY S.A.	6 887	53 349	774,6%	224	951	424,6%	3,3%	1,8%
27.	PTR S.A.	333 811	351 660	105,3%	26 541	14 183	53,4%	8,0%	4,0%
28.	PTU S.A.	284 897	329 836	115,8%	19 754	22 605	114,4%	6,9%	6,9%
29.	PZU S.A.	24 050 156	27 859 995	115,8%	2 945 590	1 603 084	54,4%	12,2%	5,8%
30.	SIGNAL IDUNA POLSKA S.A.	51 282	53 070	103,5%	1 841	2 642	143,5%	3,6%	5,0%
31.	SKOK T.U.W.	116 136	152 077	130,9%	7 180	6 849	95,4%	6,2%	4,5%
32.	TUW T.U.W.	82 661	110 980	134,3%	1 295	1 747	134,9%	1,6%	1,6%
33.	TUZ T.U.W.	19 517	23 378	119,8%	437	655	149,9%	2,2%	2,8%
34.	UNIQA S.A.	609 995	616 269	101,0%	31 960	35 468	111,0%	5,2%	5,8%
35.	WARTA S.A.	3 233 836	3 408 585	105,4%	232 285	204 587	88,1%	7,2%	6,0%
35.	Ogółem	35 187 851	40 773 996	115,9%	3 569 352	2 313 619	64,8%	10,1%	5,7%

2.1.8 Wynik finansowy

Wynik finansowy brutto i netto w tys. zł

Lp.	Dział	Wynik finansowy brutto		Dynamika	Wynik finansowy netto		Dynamika
		2006	2007	07/06	2006	2007	07/06
1.	Dział I	3 502 523	3 955 638	112,9%	2 882 291	3 287 844	114,1%
2.	Dział II	4 384 418	2 509 581	57,2%	3 771 178	2 041 133	54,1%
3.	Ogółem	7 886 941	6 465 219	82,0%	6 653 469	5 328 977	80,1%

Wynik finansowy brutto i netto w tys. zł w dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Wynik finansowy brutto		Dynamika	Wynik finansowy netto		Dynamika
		2006	2007	07/06	2006	2007	07/06
1.	AEGON S.A.	12 222	67 782	554,6%	13 510	55 609	411,6%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.	12 731	19 961	156,8%	12 564	15 637	124,5%
3.	AMPLICO LIFE S.A.	314 014	350 853	111,7%	254 560	289 313	113,7%
4.	ASPECTA ŻYCIE S.A.	-12 903	1 466	X	-12 903	1 466	X
5.	AXA ŻYCIE S.A.	17 190	-43 443	X	13 421	-35 811	X
6.	BENEFIA NA ŻYCIE S.A.	93	440	473,1%	57	98	171,9%
7.	CARDIF POLSKA S.A.	27 573	29 187	105,9%	21 657	24 021	110,9%
8.	COMMERCIAL UNION - ŻYCIE S.A.	480 188	499 819	104,1%	420 336	448 467	106,7%
9.	COMPENSA ŻYCIE S.A.	611	3 177	520,0%	605	2 964	489,9%
10.	CONCORDIA CAPITAL S.A.	-909	757	X	-914	1 002	X
11.	ERGO HESTIA STUnŻ S.A.	18 290	16 067	87,8%	14 966	12 960	86,6%
12.	EUROPA ŻYCIE S.A.	4 957	9 740	196,5%	4 001	7 659	191,4%
13.	FINLIFE S.A.	-3 802	-3 409	X	-3 802	-3 409	X
14.	GENERALI ŻYCIE S.A.	23 329	21 995	94,3%	17 926	17 096	95,4%
15.	GERLING POLSKA ŻYCIE S.A.	-9 652	-4 646	X	-9 648	-4 629	X
16.	ING NATIONALE NEDERLANDEN S.A.	195 544	201 761	103,2%	158 253	162 870	102,9%
17.	INTER - ŻYCIE S.A.	-3 436	-1 561	X	-3 436	-1 561	X
18.	LINK4 LIFE S.A.	0	-1 703	X	0	-1 397	X
19.	MACIF ŻYCIE TUW	-3 901	-3 938	X	-3 877	-3 938	X
20.	METLIFE S.A.	9 812	8 038	81,9%	7 365	6 352	86,2%
21.	NORDEA TUnŻ S.A.	-2 540	3 137	X	-2 540	3 383	X
22.	POLISA - ŻYCIE S.A.	2 266	6 601	291,3%	2 266	6 601	291,3%
23.	PRAMERICA S.A.	7 936	1 297	16,3%	5 967	1 453	24,4%
24.	PZU ŻYCIE S.A.	2 367 145	2 663 222	112,5%	1 936 328	2 188 171	113,0%
25.	REJENT LIFE T.U.W.	-124	-230	X	-26	-248	X
26.	ROYAL POLSKA S.A.	4 123	1 453	35,2%	4 506	1 314	29,2%
27.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE S.A.	-7 925	-5 691	X	-7 925	-5 695	X
28.	SKANDIA ŻYCIE S.A.	33 127	79 540	240,1%	24 423	66 292	271,4%
29.	SKOK ŻYCIE S.A.	5 846	8 718	149,1%	5 945	8 687	146,1%
30.	UNIQA ŻYCIE S.A.	-3 935	-1 701	X	-3 695	498	X
31.	UNIVERSUM ŻYCIE S. A.	-162	933	X	-174	930	X
32.	WARTA TUnŻ S.A.	14 815	26 016	175,6%	12 575	21 689	172,5%
33.	Ogółem	3 502 523	3 955 638	112,9%	2 882 291	3 287 844	114,1%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Wynik finansowy brutto i netto w tys. zł w dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Wynik finansowy brutto		Dynamika	Wynik finansowy netto		Dynamika
		2006	2007	07/06	2006	2007	07/06
1.	AIG S.A.	15 794	14 130	89,5%	11 956	11 242	94,0%
2.	ALLIANZ POLSKA S.A.	110 637	80 867	73,1%	83 464	60 569	72,6%
3.	AXA S.A.	-3 252	-6 774	X	-3 139	-6 110	X
4.	BENEFIA S.A.	3 767	4 427	117,5%	2 919	3 074	105,3%
5.	BEZPIECZNY DOM T.U.W.	165	560	339,4%	167	512	306,6%
6.	BRE UBEZPIECZENIA S.A.	0	-167	X	0	-139	X
7.	CIGNA STU S.A.	26 698	33 354	124,9%	22 377	26 947	120,4%
8.	COMMERCIAL UNION - OGÓLNE S.A.	15 826	-1 710	X	12 790	-2 284	X
9.	COMPENSA S.A.	-11 575	5 765	X	-11 661	5 624	X
10.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	2 385	127	5,3%	2 345	681	29,0%
11.	CUPRUM T.U.W.	1 697	2 489	146,7%	1 369	2 001	146,2%
12.	D.A.S. S.A.	-1 954	-1 794	X	-1 954	-1 794	X
13.	ELVIA TRAVEL	-737	10 827	X	-664	8 756	X
14.	ERGO HESTIA S.A.	114 910	128 705	112,0%	102 489	103 708	101,2%
15.	EULER HERMES S.A.	14 728	21 769	147,8%	11 499	17 365	151,0%
16.	EUROPA S.A.	38 928	70 872	182,1%	30 270	58 293	192,6%
17.	FILAR S.A.	13 507	12 655	93,7%	10 656	10 074	94,5%
18.	GENERALI S.A.	-6 422	33 215	X	-6 422	33 215	X
19.	HDI ASEKURACJA S.A.	49 156	44 719	91,0%	44 462	37 588	84,5%
20.	HDI GERLING POLSKA S.A.	10 299	9 910	96,2%	8 334	8 200	X
21.	INTER POLSKA S.A.	-5 287	-7 367	X	-5 287	-7 367	X
22.	KUKE S.A.	7 479	9 700	129,7%	5 971	6 834	114,5%
23.	LINK4 S.A.	-1 148	5 019	X	-1 084	1 342	X
24.	MTU S.A.	9 036	12 601	139,5%	8 148	11 739	144,1%
25.	POCZTOWE T.U.W.	1 851	2 038	110,1%	1 404	1 563	111,3%
26.	POLSKI ZWIĄZEK MOTOROWY S.A.	-90	-5 523	X	-90	-4 455	X
27.	PTR S.A.	20 060	6 043	30,1%	16 723	4 616	27,6%
28.	PTU S.A.	8 029	14 754	183,8%	6 045	11 447	189,4%
29.	PZU S.A.	3 737 300	1 818 262	48,7%	3 280 883	1 459 618	44,5%
30.	SIGNAL IDUNA POLSKA S.A.	-18 518	-17 340	X	-18 518	-17 350	X
31.	SKOK T.U.W.	25 665	40 020	155,9%	21 323	32 836	154,0%
32.	TUW T.U.W.	10 263	6 912	67,3%	8 135	4 914	60,4%
33.	TUZ T.U.W.	-6 341	-7 212	X	-6 370	-7 220	X
34.	UNIQA S.A.	10 676	15 717	147,2%	9 758	14 595	149,6%
35.	WARTA S.A.	190 886	152 011	79,6%	122 880	150 499	122,5%
35.	Ogółem	4 384 418	2 509 581	57,2%	3 771 178	2 041 133	54,1%

2.1.9 Reasekuracja

2.1.9.1 Udział reasekuracji biernej w składce przypisanej brutto

Reasekuracja bierna – składka przypisana brutto w tys. zł

Lp.	Dział	Składka przypisana brutto w reasekuracji		Dynamika	Udział reasekuracji w składce brutto		Dynamika
		2006	2007	07/06	2006	2007	07/06
1.	Dział I	213 858	1 209 233	565,4%	1,0%	4,7%	467,8%
2.	Dział II	2 066 607	1 854 674	89,7%	12,5%	10,1%	80,8%
3.	Suma	2 280 465	3 063 907	134,4%	6,1%	7,0%	115,2%

Reasekuracja bierna – składka przypisana brutto w tys. zł w dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Składka przypisana brutto w reasekuracji		Dynamika	Udział reasekuracji w składce brutto		Dynamika
		2006	2007	07/06	2006	2007	07/06
1.	AEGON S.A.	705	992 033	140713,9%	0,0%	35,6%	93081,2%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.	6 183	8 053	130,2%	0,4%	0,5%	114,1%
3.	AMPLICO LIFE S.A.	77 763	47 546	61,1%	4,9%	2,5%	51,9%
4.	ASPECTA ŻYCIE S.A.	2 864	14 518	506,9%	11,0%	22,0%	199,2%
5.	AXA ŻYCIE S.A.	989	1 039	105,1%	0,4%	0,3%	63,8%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE S.A.	236	2 556	1083,1%	0,7%	1,1%	152,0%
7.	CARDIF POLSKA S.A.	153	164	107,2%	0,0%	0,0%	91,3%
8.	COMMERCIAL UNION - ŻYCIE S.A.	3 132	2 404	76,8%	0,1%	0,1%	60,0%
9.	COMPENSA ŻYCIE S.A.	464	1 270	273,7%	0,2%	0,5%	207,8%
10.	CONCORDIA CAPITAL S.A.	54	67	124,1%	0,8%	0,3%	44,1%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ S.A.	8 206	12 394	151,0%	4,4%	5,6%	126,9%
12.	EUROPA ŻYCIE S.A.	464	8 024	1729,3%	0,1%	0,7%	619,3%
13.	FINLIFE S.A.	110	-36	X	0,1%	X	X
14.	GENERALI ŻYCIE S.A.	7 585	9 897	130,5%	1,6%	1,8%	118,1%
15.	GERLING POLSKA ŻYCIE S.A.	28 724	31 256	108,8%	11,5%	10,6%	92,0%
16.	ING NATIONALE NEDERLANDEN S.A.	59 551	58 081	97,5%	4,5%	4,2%	93,5%
17.	INTER - ŻYCIE S.A.	197	96	48,7%	2,5%	1,2%	46,8%
18.	LINK4 LIFE S.A.	0	0	X	X	X	X
19.	MACIF ŻYCIE TUW	211	535	253,6%	20,5%	27,5%	133,9%
20.	METLIFE S.A.	1 315	939	71,4%	0,9%	0,4%	38,6%
21.	NORDEA TUŃŻ S.A.	1 329	1 165	87,7%	0,2%	0,1%	55,8%
22.	POLISA - ŻYCIE S.A.	78	78	100,0%	0,1%	0,1%	102,8%
23.	PRAMERICA S.A.	1 958	2 708	138,3%	1,5%	2,2%	150,5%
24.	PZU ŻYCIE S.A.	8 401	9 047	107,7%	0,1%	0,1%	112,5%
25.	REJENT LIFE T.U.W.	0	0	X	X	X	X
26.	ROYAL POLSKA S.A.	57	1 077	1889,5%	0,0%	0,3%	1310,9%
27.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE S.A.	74	114	154,1%	0,5%	0,7%	118,9%
28.	SKANDIA ŻYCIE S.A.	156	347	222,4%	0,0%	0,0%	136,8%
29.	SKOK ŻYCIE S.A.	2	5	250,0%	0,0%	0,0%	210,5%
30.	UNIQA ŻYCIE S.A.	428	1 335	311,9%	0,2%	0,6%	234,7%
31.	UNIVERSUM ŻYCIE S. A.	195	168	86,2%	5,7%	5,4%	94,8%
32.	WARTA TUŃŻ S.A.	2 274	2 353	103,5%	0,4%	0,3%	81,4%
33.	Ogółem	213 858	1 209 233	565,4%	1,0%	4,7%	467,8%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Reasekuracja bierna – składka przypisana brutto w tys. zł w dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Składka przypisana brutto w reasekuracji		Dynamika	Udział reasekuracji w składce brutto		Dynamika
		2006	2007	07/06	2006	2007	07/06
1.	AIG S.A.	108 384	4 635	4,3%	76,3%	17,1%	22,5%
2.	ALLIANZ POLSKA S.A.	241 273	251 687	104,3%	21,3%	18,3%	85,6%
3.	AXA S.A.	46	1 985	4315,2%	19,8%	76,9%	388,0%
4.	BENEFIA S.A.	13 550	12 058	89,0%	13,4%	8,9%	65,9%
5.	BEZPIECZNY DOM T.U.W.	0	0	X	0,0%	0,0%	X
6.	BRE UBEZPIECZENIA S.A.	0	10 553	X	X	42,9%	X
7.	CIGNA STU S.A.	29 950	32 035	107,0%	6,3%	5,2%	X
8.	COMMERCIAL UNION - OGÓLNE S.A.	24 189	12 982	53,7%	23,5%	11,5%	48,8%
9.	COMPENSA S.A.	189 221	21 669	11,5%	48,4%	4,4%	9,1%
10.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	18 972	25 488	134,3%	26,1%	26,4%	101,3%
11.	CUPRUM T.U.W.	7 935	8 747	110,2%	31,4%	35,4%	112,7%
12.	D.A.S. S.A.	4 124	6 108	148,1%	60,0%	60,0%	100,0%
13.	ELVIA TRAVEL	116	110	94,8%	0,2%	0,2%	65,5%
14.	ERGO HESTIA S.A.	168 269	159 369	94,7%	14,6%	10,7%	73,5%
15.	EULER HERMES S.A.	102 812	114 841	111,7%	84,6%	85,5%	101,0%
16.	EUROPA S.A.	2 021	2 239	110,8%	1,4%	1,0%	72,5%
17.	FILAR S.A.	81 660	86 075	105,4%	37,5%	36,0%	96,0%
18.	GENERALI S.A.	155 323	239 471	154,2%	62,7%	59,4%	94,7%
19.	HDI ASEKURACJA S.A.	179 038	139 347	77,8%	21,7%	16,3%	75,2%
20.	HDI GERLING POLSKA S.A.	46 370	36 449	78,6%	40,5%	35,5%	87,6%
21.	INTER POLSKA S.A.	5 441	6 231	114,5%	16,1%	14,8%	91,6%
22.	KUKE S.A.	9 492	7 933	83,6%	44,9%	45,6%	101,5%
23.	LINK4 S.A.	2 966	2 806	94,6%	1,7%	1,2%	74,2%
24.	MTU S.A.	7 555	7 080	93,7%	3,5%	2,8%	78,8%
25.	POCZTOWE T.U.W.	34 929	27 907	79,9%	60,5%	53,1%	87,8%
26.	POLSKI ZWIĄZEK MOTOROWY S.A.	0	205	X	X	0,7%	X
27.	PTR S.A.	10 026	9 964	99,4%	4,8%	3,4%	70,6%
28.	PTU S.A.	94 439	104 851	111,0%	27,0%	26,7%	98,8%
29.	PZU S.A.	125 503	152 418	121,4%	1,6%	1,9%	116,8%
30.	SIGNAL IDUNA POLSKA S.A.	12 554	12 946	103,1%	21,8%	17,5%	80,2%
31.	SKOK T.U.W.	3	1	33,3%	0,0%	0,0%	X
32.	TUW T.U.W.	18 415	22 242	120,8%	16,0%	15,5%	96,8%
33.	TUZ T.U.W.	9 803	13 422	136,9%	27,4%	27,0%	98,5%
34.	UNIQA S.A.	157 999	162 128	102,6%	41,6%	40,3%	96,9%
35.	WARTA S.A.	204 229	158 692	77,7%	11,7%	8,6%	73,2%
36.	Ogółem	2 066 607	1 854 674	89,7%	12,5%	10,1%	80,8%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

2.1.9.2 Wypłacone przez reasekurantów odszkodowania i świadczenia

Reasekuracja bierna – odszkodowania i świadczenia brutto wypłacone przez reasekuratorów w tys. zł

Lp.	Dział	Wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto		Dynamika	Udział w wypłaconych odszkodowaniach i świadczeniach		Dynamika
		2006	2007	07/06	2006	2007	07/06
1.	Dział I	85 931	1 011 281	1176,9%	1,0%	9,7%	954,7%
2.	Dział II	1 067 720	947 556	88,7%	12,7%	10,3%	80,7%
3.	Suma	1 153 651	1 958 837	169,8%	6,8%	10,0%	145,6%

Reasekuracja bierna – odszkodowania i świadczenia brutto wypłacone przez reasekuratorów w tys. zł w dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Wypłaty reasekuratorów brutto		Dynamika	Udział reasekuracji w wypłatach brutto		Dynamika
		2006	2007	07/06	2006	2007	07/06
1.	AEGON S.A.	35	913 575	2610214,3%	0,0%	235,3%	1126132,6%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.	2 165	2 425	112,0%	1,3%	0,6%	48,6%
3.	AMPLICO LIFE S.A.	30 792	24 574	79,8%	5,0%	3,7%	74,1%
4.	ASPECTA ŻYCIE S.A.	0	3 521	X	X	30,0%	X
5.	AXA ŻYCIE S.A.	244	637	261,1%	0,2%	0,5%	330,2%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE S.A.	228	370	162,3%	3,5%	2,4%	69,6%
7.	CARDIF POLSKA S.A.	0	246	X	X	0,7%	X
8.	COMMERCIAL UNION - ŻYCIE S.A.	1 316	2 790	212,0%	0,1%	0,2%	162,4%
9.	COMPENSA ŻYCIE S.A.	2 388	316	13,2%	7,1%	0,6%	8,7%
10.	CONCORDIA CAPITAL S.A.	10	0	X	0,5%	X	X
11.	ERGO HESTIA STUnŻ S.A.	204	880	431,4%	0,3%	1,0%	337,6%
12.	EUROPA ŻYCIE S.A.	0	23	X	X	0,0%	X
13.	FINLIFE S.A.	0	0	X	X	X	X
14.	GENERALI ŻYCIE S.A.	1 492	2 889	193,6%	0,5%	0,9%	172,1%
15.	GERLING POLSKA ŻYCIE S.A.	14 775	17 137	116,0%	8,1%	11,7%	144,7%
16.	ING NATIONALE NEDERLANDEN S.A.	30 855	39 037	126,5%	8,0%	8,3%	103,7%
17.	INTER - ŻYCIE S.A.	0	21	X	X	0,4%	X
18.	LINK4 LIFE S.A.	0	0	X	X	X	X
19.	MACIF ŻYCIE TUW	0	229	X	X	32,1%	X
20.	METLIFE S.A.	243	223	91,8%	1,9%	0,5%	23,9%
21.	NORDEA TUŃŻ S.A.	285	896	314,4%	0,1%	0,3%	261,2%
22.	POLISA - ŻYCIE S.A.	9	20	222,2%	0,0%	0,1%	228,7%
23.	PRAMERICA S.A.	437	537	122,9%	1,2%	1,7%	134,6%
24.	PZU ŻYCIE S.A.	0	0	X	X	X	X
25.	REJENT LIFE T.U.W.	0	0	X	X	X	X
26.	ROYAL POLSKA S.A.	-1	169	X	X	0,9%	X
27.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE S.A.	7	35	500,0%	0,1%	0,3%	357,1%
28.	SKANDIA ŻYCIE S.A.	64	84	131,3%	0,1%	0,1%	49,8%
29.	SKOK ŻYCIE S.A.	0	0	X	X	X	X
30.	UNIQA ŻYCIE S.A.	32	64	200,0%	0,0%	0,0%	156,9%
31.	UNIVERSUM ŻYCIE S. A.	40	30	75,0%	4,5%	3,4%	75,4%
32.	WARTA TUŃŻ S.A.	311	553	177,8%	0,3%	0,2%	72,3%
33.	Ogółem	85 931	1 011 281	1176,9%	1,0%	9,7%	954,7%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Reasekuracja bierna – odszkodowania i świadczenia brutto wypłacone przez reasekuratorów w tys. zł w dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Wypłaty reasekuratorów brutto		Dynamika	Udział reasekuracji w wypłatach brutto		Dynamika
		2006	2007	07/06	2006	2007	07/06
1.	AIG S.A.	10 122	11 923	117,8%	59,8%	62,9%	105,2%
2.	ALLIANZ POLSKA S.A.	87 299	71 763	82,2%	17,8%	12,3%	69,1%
3.	AXA S.A.	52	149	286,5%	10,0%	24,0%	239,9%
4.	BENEFIA S.A.	7 470	2 339	31,3%	11,9%	3,8%	31,9%
5.	BEZPIECZNY DOM T.U.W.	0	0	X	X	X	X
6.	BRE UBEZPIECZENIA S.A.	0	970	X	X	87,9%	X
7.	CIGNA STU S.A.	6 970	8 885	127,5%	4,3%	4,6%	107,2%
8.	COMMERCIAL UNION - OGÓLNE S.A.	2 489	3 756	150,9%	12,7%	19,3%	152,0%
9.	COMPENSA S.A.	132 026	18 941	14,3%	63,7%	7,6%	12,0%
10.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	9 391	28 625	304,8%	30,6%	47,8%	156,2%
11.	CUPRUM T.U.W.	316	3 635	1150,3%	5,5%	34,3%	618,3%
12.	D.A.S. S.A.	1 282	1 336	104,2%	58,1%	60,0%	103,3%
13.	ELVIA TRAVEL	-1	0	X	X	X	X
14.	ERGO HESTIA S.A.	34 606	54 342	157,0%	7,1%	8,8%	123,9%
15.	EULER HERMES S.A.	29 456	30 680	104,2%	80,3%	80,9%	100,7%
16.	EUROPA S.A.	612	504	82,4%	11,1%	5,4%	48,9%
17.	FILAR S.A.	37 893	48 981	129,3%	33,9%	38,2%	112,7%
18.	GENERALI S.A.	85 784	98 177	114,4%	57,5%	55,7%	96,8%
19.	HDI ASEKURACJA S.A.	97 104	81 241	83,7%	21,4%	17,1%	79,7%
20.	HDI GERLING POLSKA S.A.	12 139	1 054	8,7%	31,9%	3,0%	9,3%
21.	INTER POLSKA S.A.	3 377	2 492	73,8%	26,0%	16,7%	64,1%
22.	KUKE S.A.	2 869	1 445	50,4%	36,8%	27,2%	74,1%
23.	LINK4 S.A.	0	0	X	X	X	X
24.	MTU S.A.	139	314	225,9%	0,2%	0,3%	157,1%
25.	POCZTOWE T.U.W.	6 885	19 305	280,4%	43,5%	53,2%	122,3%
26.	POLSKI ZWIĄZEK MOTOROWY S.A.	0	0	X	X	X	X
27.	PTR S.A.	10 036	2 880	28,7%	8,0%	1,5%	19,1%
28.	PTU S.A.	65 051	64 265	98,8%	33,0%	27,6%	83,9%
29.	PZU S.A.	266 035	183 233	68,9%	6,1%	4,1%	66,7%
30.	SIGNAL IDUNA POLSKA S.A.	1 940	3 644	187,8%	7,9%	9,6%	122,0%
31.	SKOK T.U.W.	0	0	X	X	X	X
32.	TUW T.U.W.	5 527	11 739	212,4%	11,5%	16,4%	142,6%
33.	TUZ T.U.W.	4 025	4 791	119,0%	26,1%	24,1%	92,5%
34.	UNIQA S.A.	75 633	122 509	162,0%	35,8%	47,5%	132,7%
35.	WARTA S.A.	71 193	63 638	89,4%	7,9%	6,8%	87,0%
35.	Ogółem	1 067 720	947 556	88,7%	12,7%	10,3%	80,7%

2.1.9.3 Składka przypisana brutto w reasekuracji czynnej

Reasekuracja czynna – składka przypisana brutto w tys. zł

Lp.	Dział	Składka przypisana brutto		Dynamika	Udział reasekuracji w składce brutto		Dynamika
		2006	2007	07/06	2006	2007	07/06
1.	Dział I	72 954	52 838	72,4%	0,3%	0,2%	59,9%
2.	Dział II	403 176	507 962	126,0%	2,4%	2,8%	113,4%
3.	Suma	476 130	560 800	117,8%	1,3%	1,3%	101,0%

2.1.9.4 Wypłacone odszkodowania i świadczenia w reasekuracji czynnej

Reasekuracja czynna – odszkodowania i świadczenia brutto wypłacone przez reasekuratorów w tys. zł

Lp.	Dział	Wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto		Dynamika	Udział w wypłaconych odszkodowaniach i świadczeniach		Dynamika
		2006	2007	07/06	2006	2007	07/06
1.	Dział I	29 986	25 138	83,8%	0,4%	0,2%	68,0%
2.	Dział II	194 413	277 031	142,5%	2,3%	3,0%	129,6%
3.	Suma	224 399	302 169	134,7%	1,3%	1,5%	115,4%

2.2 Wskaźniki charakteryzujące działalność ubezpieczycieli

2.2.1 Współczynnik retencji i współczynnik zatrzymania odszkodowań

Współczynnik retencji

Lp.	Dział	Współczynnik retencji		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	Dział I	99,0%	95,3%	96,2%
2.	Dział II	87,5%	89,9%	102,8%
3.	Ogółem	93,9%	93,0%	99,0%

Współczynnik retencji w dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Współczynnik retencji		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AEGON S.A.	100,0%	64,4%	64,4%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.	99,6%	99,5%	99,9%
3.	AMPLICO LIFE S.A.	95,1%	97,5%	102,5%
4.	ASPECTA ŻYCIE S.A.	89,0%	78,0%	87,7%
5.	AXA ŻYCIE S.A.	99,6%	99,7%	100,2%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE S.A.	99,3%	98,9%	99,6%
7.	CARDIF POLSKA S.A.	100,0%	100,0%	100,0%
8.	COMMERCIAL UNION - ŻYCIE S.A.	99,9%	99,9%	100,1%
9.	COMPENSA ŻYCIE S.A.	99,8%	99,5%	99,8%
10.	CONCORDIA CAPITAL S.A.	99,2%	99,7%	100,4%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ S.A.	95,6%	94,4%	98,8%
12.	EUROPA ŻYCIE S.A.	99,9%	99,3%	99,4%
13.	FINLIFE S.A.	99,9%	100,1%	100,2%
14.	GENERALI ŻYCIE S.A.	98,4%	98,2%	99,7%
15.	GERLING POLSKA ŻYCIE S.A.	88,5%	89,4%	101,0%
16.	ING NATIONALE NEDERLANDEN S.A.	95,5%	95,8%	100,3%
17.	INTER - ŻYCIE S.A.	97,5%	98,8%	101,3%
18.	LINK4 LIFE S.A.	X	100,0%	X
19.	MACIF ŻYCIE TUW	79,5%	72,5%	91,2%
20.	METLIFE S.A.	99,1%	99,6%	100,6%
21.	NORDEA TUnŻ S.A.	99,8%	99,9%	100,1%
22.	POLISA - ŻYCIE S.A.	99,9%	99,9%	100,0%
23.	PRAMERICA S.A.	98,5%	97,8%	99,2%
24.	PZU ŻYCIE S.A.	99,9%	99,9%	100,0%
25.	REJENT LIFE T.U.W.	100,0%	100,0%	100,0%
26.	ROYAL POLSKA S.A.	100,0%	99,7%	99,7%
27.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE S.A.	99,5%	99,3%	99,9%
28.	SKANDIA ŻYCIE S.A.	100,0%	100,0%	100,0%
29.	SKOK ŻYCIE S.A.	100,0%	100,0%	100,0%
30.	UNIQA ŻYCIE S.A.	99,8%	99,4%	99,7%
31.	UNIVERSUM ŻYCIE S. A.	94,3%	94,6%	100,3%
32.	WARTA TUnŻ S.A.	99,6%	99,7%	100,1%
33.	Ogółem	99,0%	95,3%	96,2%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Współczynnik retencji w dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Współczynnik retencji		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AIG S.A.	23,7%	82,9%	348,9%
2.	ALLIANZ POLSKA S.A.	78,7%	81,7%	103,9%
3.	AXA S.A.	80,2%	23,1%	28,8%
4.	BENEFIA S.A.	86,6%	91,1%	105,3%
5.	BEZPIECZNY DOM T.U.W.	100,0%	100,0%	100,0%
6.	BRE UBEZPIECZENIA S.A.	X	57,1%	X
7.	CIGNA STU S.A.	93,7%	94,8%	101,1%
8.	COMMERCIAL UNION - OGÓLNE S.A.	76,5%	88,5%	115,7%
9.	COMPENSA S.A.	51,6%	95,6%	185,4%
10.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	73,9%	73,6%	99,5%
11.	CUPRUM T.U.W.	68,6%	64,6%	94,2%
12.	D.A.S. S.A.	40,0%	40,0%	100,0%
13.	ELVIA TRAVEL	99,8%	99,8%	100,1%
14.	ERGO HESTIA S.A.	85,4%	89,3%	104,5%
15.	EULER HERMES S.A.	15,4%	14,5%	94,3%
16.	EUROPA S.A.	98,6%	99,0%	100,4%
17.	FILAR S.A.	62,5%	64,0%	102,4%
18.	GENERALI S.A.	37,3%	40,6%	108,9%
19.	HDI ASEKURACJA S.A.	78,3%	83,7%	106,9%
20.	HDI GERLING POLSKA S.A.	59,5%	64,5%	108,5%
21.	INTER POLSKA S.A.	83,9%	85,2%	101,6%
22.	KUKE S.A.	55,1%	54,4%	98,7%
23.	LINK4 S.A.	98,3%	98,8%	100,4%
24.	MTU S.A.	96,5%	97,2%	100,8%
25.	POCZTOWE T.U.W.	39,5%	46,9%	118,6%
26.	POLSKI ZWIĄZEK MOTOROWY S.A.	100,0%	99,3%	99,3%
27.	PTR S.A.	95,2%	96,6%	101,5%
28.	PTU S.A.	73,0%	73,3%	100,5%
29.	PZU S.A.	98,4%	98,1%	99,7%
30.	SIGNAL IDUNA POLSKA S.A.	78,2%	82,5%	105,5%
31.	SKOK T.U.W.	100,0%	100,0%	100,0%
32.	TUW T.U.W.	84,0%	84,5%	100,6%
33.	TUZ T.U.W.	72,6%	73,0%	100,6%
34.	UNIQA S.A.	58,4%	59,7%	102,2%
35.	WARTA S.A.	88,3%	91,4%	103,6%
36.	Ogółem	87,5%	89,9%	102,8%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Współczynnik zatrzymania odszkodowań

Lp.	Dział	Współczynnik zatrzymania		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	Dział I	99,0%	90,3%	91,2%
2.	Dział II	87,3%	89,7%	102,8%
3.	Suma	93,1%	90,0%	96,7%

Współczynnik zatrzymania odszkodowań w dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Współczynnik zatrzymania		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AEGON S.A.	100,0%	-135,3%	X
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.	98,7%	99,4%	100,7%
3.	AMPLICO LIFE S.A.	95,0%	96,3%	101,4%
4.	ASPECTA ŻYCIE S.A.	100,0%	70,0%	70,0%
5.	AXA ŻYCIE S.A.	99,8%	99,5%	99,6%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE S.A.	96,5%	97,6%	101,1%
7.	CARDIF POLSKA S.A.	100,0%	99,3%	99,3%
8.	COMMERCIAL UNION - ŻYCIE S.A.	99,9%	99,8%	99,9%
9.	COMPENSA ŻYCIE S.A.	92,9%	99,4%	107,0%
10.	CONCORDIA CAPITAL S.A.	99,5%	100,0%	100,5%
11.	ERGO HESTIA STUnż S.A.	99,7%	99,0%	99,3%
12.	EUROPA ŻYCIE S.A.	100,0%	100,0%	100,0%
13.	FINLIFE S.A.	100,0%	100,0%	100,0%
14.	GENERALI ŻYCIE S.A.	99,5%	99,1%	99,6%
15.	GERLING POLSKA ŻYCIE S.A.	91,9%	88,3%	96,1%
16.	ING NATIONALE NEDERLANDEN S.A.	92,0%	91,7%	99,7%
17.	INTER - ŻYCIE S.A.	100,0%	99,6%	99,6%
18.	LINK4 LIFE S.A.	X	X	X
19.	MACIF ŻYCIE TUW	100,0%	67,9%	67,9%
20.	METLIFE S.A.	98,1%	99,5%	101,5%
21.	NORDEA TUŃŻ S.A.	99,9%	99,7%	99,8%
22.	POLISA - ŻYCIE S.A.	100,0%	99,9%	100,0%
23.	PRAMERICA S.A.	98,8%	98,3%	99,6%
24.	PZU ŻYCIE S.A.	100,0%	100,0%	100,0%
25.	REJENT LIFE T.U.W.	100,0%	100,0%	100,0%
26.	ROYAL POLSKA S.A.	100,0%	99,1%	99,1%
27.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE S.A.	99,9%	99,7%	99,8%
28.	SKANDIA ŻYCIE S.A.	99,9%	99,9%	100,1%
29.	SKOK ŻYCIE S.A.	100,0%	100,0%	100,0%
30.	UNIQA ŻYCIE S.A.	100,0%	100,0%	100,0%
31.	UNIVERSUM ŻYCIE S. A.	95,5%	96,6%	101,2%
32.	WARTA TUŃŻ S.A.	99,7%	99,8%	100,1%
33.	Ogółem	99,0%	90,3%	91,2%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Współczynnik zatrzymania odszkodowań w dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Współczynnik zatrzymania		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AIG S.A.	40,2%	37,1%	92,2%
2.	ALLIANZ POLSKA S.A.	82,2%	87,7%	106,7%
3.	AXA S.A.	90,0%	76,0%	84,4%
4.	BENEFIA S.A.	X	X	X
5.	BEZPIECZNY DOM T.U.W.	X	X	X
6.	BRE UBEZPIECZENIA S.A.	X	12,1%	X
7.	CIGNA STU S.A.	95,7%	95,4%	99,7%
8.	COMMERCIAL UNION - OGÓLNE S.A.	87,3%	80,7%	92,4%
9.	COMPENSA S.A.	36,3%	92,4%	254,7%
10.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	69,4%	52,2%	75,2%
11.	CUPRUM T.U.W.	94,5%	65,7%	69,6%
12.	D.A.S. S.A.	41,9%	40,0%	95,5%
13.	ELVIA TRAVEL	100,0%	100,0%	100,0%
14.	ERGO HESTIA S.A.	92,9%	91,2%	98,2%
15.	EULER HERMES S.A.	19,7%	19,1%	97,0%
16.	EUROPA S.A.	88,9%	94,6%	106,4%
17.	FILAR S.A.	66,1%	61,8%	93,5%
18.	GENERALI S.A.	42,5%	44,3%	104,4%
19.	HDI ASEKURACJA S.A.	78,6%	82,9%	105,5%
20.	HDI GERLING POLSKA S.A.	68,1%	97,0%	142,4%
21.	INTER POLSKA S.A.	74,0%	83,3%	112,6%
22.	KUKE S.A.	63,2%	72,8%	115,0%
23.	LINK4 S.A.	100,0%	100,0%	100,0%
24.	MTU S.A.	99,8%	99,7%	99,9%
25.	POCZTOWE T.U.W.	56,5%	46,8%	82,9%
26.	POLSKI ZWIĄZEK MOTOROWY S.A.	100,0%	100,0%	100,0%
27.	PTR S.A.	92,0%	98,5%	107,0%
28.	PTU S.A.	67,0%	72,4%	107,9%
29.	PZU S.A.	93,9%	95,9%	102,2%
30.	SIGNAL IDUNA POLSKA S.A.	92,1%	90,4%	98,1%
31.	SKOK T.U.W.	100,0%	100,0%	100,0%
32.	TUW T.U.W.	88,5%	83,6%	94,5%
33.	TUZ T.U.W.	73,9%	75,9%	102,6%
34.	UNIQA S.A.	64,2%	52,5%	81,8%
35.	WARTA S.A.	92,1%	93,2%	101,1%
36.	Ogółem	87,3%	89,7%	102,8%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

2.2.2 Współczynnik szkodowości

Współczynnik szkodowości brutto

Lp.	Dział	Współczynnik szkodowości		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	Dział I	40,8%	41,6%	101,8%
2.	Dział II	57,4%	61,8%	107,8%
3.	Ogółem	48,0%	49,7%	103,5%

Współczynnik szkodowości brutto w dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Współczynnik szkodowości		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AEGON S.A.	9,3%	14,1%	152,7%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.	12,9%	25,1%	194,4%
3.	AMPLICO LIFE S.A.	42,8%	38,7%	90,5%
4.	ASPECTA ŻYCIE S.A.	17,7%	19,2%	108,6%
5.	AXA ŻYCIE S.A.	65,2%	30,9%	47,4%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE S.A.	21,2%	7,1%	33,2%
7.	CARDIF POLSKA S.A.	8,5%	9,1%	107,1%
8.	COMMERCIAL UNION - ŻYCIE S.A.	40,5%	41,1%	101,3%
9.	COMPENSA ŻYCIE S.A.	17,4%	19,0%	109,7%
10.	CONCORDIA CAPITAL S.A.	34,9%	13,0%	37,3%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ S.A.	43,0%	46,8%	108,8%
12.	EUROPA ŻYCIE S.A.	78,3%	32,8%	41,9%
13.	FINLIFE S.A.	68,8%	31,4%	45,6%
14.	GENERALI ŻYCIE S.A.	57,6%	59,9%	103,9%
15.	GERLING POLSKA ŻYCIE S.A.	72,5%	49,0%	67,6%
16.	ING NATIONALE NEDERLANDEN S.A.	29,0%	34,2%	117,9%
17.	INTER - ŻYCIE S.A.	54,8%	57,9%	105,6%
18.	LINK4 LIFE S.A.	X	0,0%	X
19.	MACIF ŻYCIE TUW	27,5%	48,2%	175,3%
20.	METLIFE S.A.	8,3%	18,6%	225,1%
21.	NORDEA TUnŻ S.A.	49,8%	38,4%	77,2%
22.	POLISA - ŻYCIE S.A.	56,5%	57,1%	101,1%
23.	PRAMERICA S.A.	24,7%	26,1%	105,9%
24.	PZU ŻYCIE S.A.	56,7%	67,7%	119,4%
25.	REJENT LIFE T.U.W.	24,4%	24,3%	99,7%
26.	ROYAL POLSKA S.A.	8,4%	5,1%	60,9%
27.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE S.A.	70,8%	67,6%	95,5%
28.	SKANDIA ŻYCIE S.A.	10,6%	17,1%	160,9%
29.	SKOK ŻYCIE S.A.	24,9%	39,8%	159,7%
30.	UNIQA ŻYCIE S.A.	78,2%	75,3%	96,2%
31.	UNIVERSUM ŻYCIE S. A.	27,7%	25,3%	91,6%
32.	WARTA TUnŻ S.A.	21,9%	42,7%	195,3%
33.	Ogółem	40,8%	41,6%	101,8%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Współczynnik szkodowości brutto w dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Współczynnik szkodowości		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AIG S.A.	11,8%	25,0%	212,5%
2.	ALLIANZ POLSKA S.A.	51,4%	52,4%	102,0%
3.	AXA S.A.	86,3%	50,6%	58,6%
4.	BENEFIA S.A.	67,4%	66,4%	98,6%
5.	BEZPIECZNY DOM T.U.W.	9,7%	3,5%	35,7%
6.	BRE UBEZPIECZENIA S.A.	X	23,8%	X
7.	CIGNA STU S.A.	56,0%	52,5%	93,8%
8.	COMMERCIAL UNION - OGÓLNE S.A.	22,9%	27,0%	118,1%
9.	COMPENSA S.A.	70,3%	68,0%	96,7%
10.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	52,7%	81,6%	154,8%
11.	CUPRUM T.U.W.	29,5%	43,2%	146,6%
12.	D.A.S. S.A.	24,6%	28,3%	115,3%
13.	ELVIA TRAVEL	77,5%	56,8%	73,3%
14.	ERGO HESTIA S.A.	51,4%	58,9%	114,6%
15.	EULER HERMES S.A.	35,4%	31,1%	87,8%
16.	EUROPA S.A.	12,3%	1,0%	8,4%
17.	FILAR S.A.	50,7%	55,8%	110,0%
18.	GENERALI S.A.	64,1%	93,7%	146,2%
19.	HDI ASEKURACJA S.A.	66,3%	67,4%	101,7%
20.	HDI GERLING POLSKA S.A.	48,1%	42,3%	87,9%
21.	INTER POLSKA S.A.	36,8%	42,0%	114,3%
22.	KUKE S.A.	38,8%	22,7%	58,5%
23.	LINK4 S.A.	58,9%	57,4%	97,4%
24.	MTU S.A.	69,3%	69,4%	100,1%
25.	POCZTOWE T.U.W.	47,7%	64,2%	134,5%
26.	POLSKI ZWIĄZEK MOTOROWY S.A.	89,1%	81,1%	91,0%
27.	PTR S.A.	64,8%	65,6%	101,1%
28.	PTU S.A.	66,7%	66,8%	100,1%
29.	PZU S.A.	58,6%	65,2%	111,2%
30.	SIGNAL IDUNA POLSKA S.A.	54,2%	63,0%	116,1%
31.	SKOK T.U.W.	15,6%	3,9%	24,8%
32.	TUW T.U.W.	50,2%	59,1%	117,7%
33.	TUZ T.U.W.	59,4%	53,5%	90,1%
34.	UNIQA S.A.	60,7%	70,1%	115,6%
35.	WARTA S.A.	59,3%	58,2%	98,2%
36.	Ogółem	57,4%	61,8%	107,8%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

2.2.3 Poziom rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Poziom rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto

Lp.	Dział	Poziom rezerw		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	Dział I	263,3%	258,0%	98,0%
2.	Dział II	134,7%	132,5%	98,3%
3.	Ogółem	206,9%	205,5%	99,3%

Poziom rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto w dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Poziom rezerw		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AEGON S.A.	218,5%	234,2%	107,2%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.	147,9%	188,4%	127,4%
3.	AMPLICO LIFE S.A.	340,2%	327,3%	96,2%
4.	ASPECTA ŻYCIE S.A.	87,3%	99,5%	114,1%
5.	AXA ŻYCIE S.A.	226,2%	189,8%	83,9%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE S.A.	93,8%	95,2%	101,5%
7.	CARDIF POLSKA S.A.	44,7%	41,8%	93,6%
8.	COMMERCIAL UNION - ŻYCIE S.A.	455,9%	413,4%	90,7%
9.	COMPENSA ŻYCIE S.A.	136,4%	162,2%	118,9%
10.	CONCORDIA CAPITAL S.A.	71,5%	37,1%	51,9%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ S.A.	187,0%	183,2%	98,0%
12.	EUROPA ŻYCIE S.A.	85,2%	82,4%	96,8%
13.	FINLIFE S.A.	75,4%	79,8%	105,9%
14.	GENERALI ŻYCIE S.A.	195,0%	206,6%	105,9%
15.	GERLING POLSKA ŻYCIE S.A.	153,0%	172,4%	112,6%
16.	ING NATIONALE NEDERLANDEN S.A.	364,0%	390,8%	107,4%
17.	INTER - ŻYCIE S.A.	94,4%	93,2%	98,8%
18.	LINK4 LIFE S.A.	X	100,0%	X
19.	MACIF ŻYCIE TUW	99,5%	77,1%	77,4%
20.	METLIFE S.A.	194,7%	165,3%	84,9%
21.	NORDEA TUnŻ S.A.	139,1%	151,0%	108,6%
22.	POLISA - ŻYCIE S.A.	39,4%	43,4%	110,1%
23.	PRAMERICA S.A.	68,2%	93,6%	137,4%
24.	PZU ŻYCIE S.A.	282,7%	299,0%	105,8%
25.	REJENT LIFE T.U.W.	955,7%	1091,8%	114,2%
26.	ROYAL POLSKA S.A.	32,0%	37,7%	117,5%
27.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE S.A.	34,3%	36,5%	106,4%
28.	SKANDIA ŻYCIE S.A.	172,0%	177,8%	103,4%
29.	SKOK ŻYCIE S.A.	81,2%	86,8%	106,9%
30.	UNIQA ŻYCIE S.A.	86,9%	83,8%	96,3%
31.	UNIVERSUM ŻYCIE S. A.	52,1%	56,8%	109,0%
32.	WARTA TUnŻ S.A.	149,8%	160,4%	107,1%
33.	Ogółem	263,3%	258,0%	98,0%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Poziom rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto w dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Poziom rezerw		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AIG S.A.	58,7%	130,0%	221,5%
2.	ALLIANZ POLSKA S.A.	91,9%	94,3%	102,6%
3.	AXA S.A.	1436,6%	196,6%	13,7%
4.	BENEFIA S.A.	99,4%	96,7%	97,3%
5.	BEZPIECZNY DOM T.U.W.	91,8%	140,0%	152,5%
6.	BRE UBEZPIECZENIA S.A.	X	80,4%	X
7.	CIGNA STU S.A.	99,0%	111,3%	112,4%
8.	COMMERCIAL UNION - OGÓLNE S.A.	103,9%	122,7%	118,0%
9.	COMPENSA S.A.	124,9%	122,6%	98,2%
10.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	74,3%	79,9%	107,5%
11.	CUPRUM T.U.W.	53,0%	59,7%	112,6%
12.	D.A.S. S.A.	121,4%	106,3%	87,6%
13.	ELVIA TRAVEL	44,3%	51,7%	116,5%
14.	ERGO HESTIA S.A.	89,5%	95,9%	107,2%
15.	EULER HERMES S.A.	113,1%	114,8%	101,5%
16.	EUROPA S.A.	134,4%	127,3%	94,7%
17.	FILAR S.A.	83,2%	82,4%	99,0%
18.	GENERALI S.A.	156,7%	128,7%	82,1%
19.	HDI ASEKURACJA S.A.	125,7%	133,9%	106,5%
20.	HDI GERLING POLSKA S.A.	105,1%	122,7%	116,8%
21.	INTER POLSKA S.A.	207,7%	169,3%	81,5%
22.	KUKE S.A.	254,0%	282,9%	111,4%
23.	LINK4 S.A.	81,4%	82,1%	100,9%
24.	MTU S.A.	88,4%	103,3%	116,8%
25.	POCZTOWE T.U.W.	99,8%	108,2%	108,4%
26.	POLSKI ZWIĄZEK MOTOROWY S.A.	100,9%	101,5%	100,6%
27.	PTR S.A.	111,3%	81,2%	73,0%
28.	PTU S.A.	91,1%	91,9%	100,9%
29.	PZU S.A.	155,7%	152,6%	98,0%
30.	SIGNAL IDUNA POLSKA S.A.	50,1%	54,2%	108,3%
31.	SKOK T.U.W.	90,1%	106,7%	118,5%
32.	TUW T.U.W.	67,2%	68,9%	102,5%
33.	TUZ T.U.W.	63,0%	75,5%	119,7%
34.	UNIQA S.A.	131,6%	124,6%	94,7%
35.	WARTA S.A.	171,7%	170,9%	99,5%
36.	Ogółem	134,7%	132,5%	98,3%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

2.2.4 Stopień przychodowości kapitałów własnych

Stopień przychodowości kapitałów własnych

Lp.	Dział	Przychodowość kapitałów		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	Dział I	40,5%	35,1%	86,6%
2.	Dział II	24,9%	11,7%	47,0%
3.	Suma	30,0%	19,8%	65,8%

Stopień przychodowości kapitałów własnych w dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Przychodowość kapitałów		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AEGON S.A.	5,0%	22,8%	455,0%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.	12,7%	17,7%	138,7%
3.	AMPLICO LIFE S.A.	26,3%	26,7%	101,6%
4.	ASPECTA ŻYCIE S.A.	X	8,9%	X
5.	AXA ŻYCIE S.A.	17,6%	X	X
6.	BENEFIA NA ŻYCIE S.A.	0,4%	1,9%	470,3%
7.	CARDIF POLSKA S.A.	45,9%	35,8%	78,1%
8.	COMMERCIAL UNION - ŻYCIE S.A.	43,6%	44,0%	101,0%
9.	COMPENSA ŻYCIE S.A.	0,8%	2,8%	361,2%
10.	CONCORDIA CAPITAL S.A.	X	5,2%	X
11.	ERGO HESTIA STUnŻ S.A.	26,3%	23,6%	89,9%
12.	EUROPA ŻYCIE S.A.	11,0%	15,6%	141,8%
13.	FINLIFE S.A.	X	X	X
14.	GENERALI ŻYCIE S.A.	24,1%	23,3%	97,1%
15.	GERLING POLSKA ŻYCIE S.A.	X	X	X
16.	ING NATIONALE NEDERLANDEN S.A.	40,0%	41,8%	104,5%
17.	INTER - ŻYCIE S.A.	X	X	X
18.	LINK4 LIFE S.A.	X	X	X
19.	MACIF ŻYCIE TUW	X	X	X
20.	METLIFE S.A.	12,1%	10,1%	83,1%
21.	NORDEA TUnŻ S.A.	X	6,3%	X
22.	POLISA - ŻYCIE S.A.	X	X	X
23.	PRAMERICA S.A.	6,9%	1,2%	17,7%
24.	PZU ŻYCIE S.A.	52,4%	39,7%	75,8%
25.	REJENT LIFE T.U.W.	X	X	X
26.	ROYAL POLSKA S.A.	X	X	X
27.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE S.A.	X	X	X
28.	SKANDIA ŻYCIE S.A.	X	X	X
29.	SKOK ŻYCIE S.A.	21,2%	28,5	134,7%
30.	UNIQA ŻYCIE S.A.	X	X	X
31.	UNIVERSUM ŻYCIE S. A.	X	6,8%	X
32.	WARTA TUnŻ S.A.	30,3%	36,9%	121,9%
33.	Ogółem	40,5%	35,1%	86,6%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Stopień przychodowości kapitałów własnych w dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Przychodowość kapitałów		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AIG S.A.	16,4%	13,3%	81,1%
2.	ALLIANZ POLSKA S.A.	36,8%	22,4%	61,0%
3.	AXA S.A.	X	X	X
4.	BENEFIA S.A.	0,3%	0,8%	324,1%
5.	BEZPIECZNY DOM T.U.W.	X	X	X
6.	BRE UBEZPIECZENIA S.A.	x	X	X
7.	CIGNA STU S.A.	32,4%	20,9%	64,6%
8.	COMMERCIAL UNION - OGÓLNE S.A.	25,2%	X	X
9.	COMPENSA S.A.	X	3,5%	X
10.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	20,7%	0,8%	3,7%
11.	CUPRUM T.U.W.	6,6%	8,9%	136,1%
12.	D.A.S. S.A.	X	X	X
13.	ELVIA TRAVEL	X	46,6%	X
14.	ERGO HESTIA S.A.	15,0%	20,0%	133,9%
15.	EULER HERMES S.A.	43,0%	42,0%	97,8%
16.	EUROPA S.A.	26,9%	33,8%	125,5%
17.	FILAR S.A.	15,1%	13,5%	89,3%
18.	GENERALI S.A.	X	20,9%	X
19.	HDI ASEKURACJA S.A.	21,9%	18,9%	86,4%
20.	HDI GERLING POLSKA S.A.	21,5%	19,8%	91,9%
21.	INTER POLSKA S.A.	X	X	X
22.	KUKE S.A.	5,7%	7,1%	124,2%
23.	LINK4 S.A.	X	7,1%	X
24.	MTU S.A.	18,7%	22,3%	119,4%
25.	POCZTOWE T.U.W.	8,4%	8,6%	102,3%
26.	POLSKI ZWIĄZEK MOTOROWY S.A.	X	X	X
27.	PTR S.A.	13,3%	3,9%	29,0%
28.	PTU S.A.	9,6%	14,2%	147,8%
29.	PZU S.A.	27,8%	10,7%	39,5%
30.	SIGNAL IDUNA POLSKA S.A.	X	X	X
31.	SKOK T.U.W.	36,7%	38,8%	105,9%
32.	TUW T.U.W.	38,9%	21,5%	55,2%
33.	TUZ T.U.W.	X	X	X
34.	UNIQA S.A.	3,7%	5,4%	146,6%
35.	WARTA S.A.	21,1%	17,1%	81,3%
36.	Ogółem	24,9%	11,7%	47,0%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

2.2.5 Stopień zyskowności aktywów

Stopień zyskowności aktywów

Lp.	Dział	Zyskowność aktywów		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	Dział I	4,4%	4,2%	95,4%
2.	Dział II	9,8%	4,5%	46,2%
3.	Suma	6,4%	4,3%	67,5%

Stopień zyskowności aktywów w dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Zyskowność aktywów		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AEGON S.A.	0,3%	0,8%	257,3%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.	0,6%	0,5%	86,1%
3.	AMPLICO LIFE S.A.	3,7%	3,7%	101,0%
4.	ASPECTA ŻYCIE S.A.	X	1,6%	X
5.	AXA ŻYCIE S.A.	2,1%	X	X
6.	BENEFIA NA ŻYCIE S.A.	0,1%	0,0%	38,0%
7.	CARDIF POLSKA S.A.	8,9%	8,5%	95,7%
8.	COMMERCIAL UNION - ŻYCIE S.A.	3,4%	3,2%	93,5%
9.	COMPENSA ŻYCIE S.A.	0,2%	0,6%	301,3%
10.	CONCORDIA CAPITAL S.A.	X	4,5%	X
11.	ERGO HESTIA STUnŻ S.A.	3,4%	2,6%	75,7%
12.	EUROPA ŻYCIE S.A.	0,9%	0,7%	75,5%
13.	FINLIFE S.A.	X	X	X
14.	GENERALI ŻYCIE S.A.	1,6%	1,3%	82,4%
15.	GERLING POLSKA ŻYCIE S.A.	X	X	X
16.	ING NATIONALE NEDERLANDEN S.A.	2,9%	2,7%	94,3%
17.	INTER - ŻYCIE S.A.	X	X	X
18.	LINK4 LIFE S.A.	X	X	X
19.	MACIF ŻYCIE TUW	X	X	X
20.	METLIFE S.A.	2,1%	1,2%	59,9%
21.	NORDEA TUnŻ S.A.	X	0,2%	X
22.	POLISA - ŻYCIE S.A.	5,5%	13,2%	239,5%
23.	PRAMERICA S.A.	2,8%	0,6%	22,8%
24.	PZU ŻYCIE S.A.	7,4%	7,6%	103,7%
25.	REJENT LIFE T.U.W.	0,0%	X	X
26.	ROYAL POLSKA S.A.	3,8%	0,8%	19,6%
27.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE S.A.	X	X	X
28.	SKANDIA ŻYCIE S.A.	2,4%	3,7%	156,5%
29.	SKOK ŻYCIE S.A.	9,0%	11,0%	121,6%
30.	UNIQA ŻYCIE S.A.	X	0,2%	X
31.	UNIVERSUM ŻYCIE S. A.	X	6,0%	X
32.	WARTA TUnŻ S.A.	1,4%	1,7%	128,2%
33.	Ogółem	4,4%	4,2%	95,4%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Stopień zyskowności aktywów w dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Zyskowność aktywów		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AIG S.A.	9,9%	9,5%	96,4%
2.	ALLIANZ POLSKA S.A.	6,7%	3,8%	57,4%
3.	AXA S.A.	X	X	X
4.	BENEFIA S.A.	1,9%	1,6%	82,8%
5.	BEZPIECZNY DOM T.U.W.	4,4%	9,8%	222,8%
6.	BRE UBEZPIECZENIA S.A.	X	X	X
7.	CIGNA STU S.A.	4,2%	3,3%	78,6%
8.	COMMERCIAL UNION - OGÓLNE S.A.	8,6%	X	X
9.	COMPENSA S.A.	X	0,8%	0,0%
10.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	4,0%	0,8%	20,3%
11.	CUPRUM T.U.W.	3,6%	4,9%	136,5%
12.	D.A.S. S.A.	X	X	X
13.	ELVIA TRAVEL	X	14,6%	X
14.	ERGO HESTIA S.A.	6,8%	5,4%	78,9%
15.	EULER HERMES S.A.	11,9%	14,1%	117,9%
16.	EUROPA S.A.	8,7%	11,3%	130,6%
17.	FILAR S.A.	4,9%	4,1%	84,0%
18.	GENERALI S.A.	X	5,2%	X
19.	HDI ASEKURACJA S.A.	3,9%	3,0%	76,4%
20.	HDI GERLING POLSKA S.A.	5,8%	5,5%	93,8%
21.	INTER POLSKA S.A.	X	X	X
22.	KUKE S.A.	3,3%	3,8%	113,9%
23.	LINK4 S.A.	X	0,5%	X
24.	MTU S.A.	3,4%	3,7%	108,6%
25.	POCZTOWE T.U.W.	2,2%	2,1%	96,8%
26.	POLSKI ZWIĄZEK MOTOROWY S.A.	X	X	X
27.	PTR S.A.	4,5%	1,2%	26,2%
28.	PTU S.A.	1,8%	3,0%	162,5%
29.	PZU S.A.	13,1%	5,0%	38,0%
30.	SIGNAL IDUNA POLSKA S.A.	X	X	X
31.	SKOK T.U.W.	15,3%	18,1%	118,8%
32.	TUW T.U.W.	7,2%	3,5%	49,1%
33.	TUZ T.U.W.	X	X	X
34.	UNIQA S.A.	1,3%	1,9%	148,0%
35.	WARTA S.A.	3,2%	3,8%	117,4%
36.	Ogółem	9,8%	4,5%	46,2%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

2.2.6 Wskaźnik zespolony

Wskaźnik zespolony

Lp.	Dział	Wskaźnik zespolony		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	Dział I	58,3%	59,5%	102,1%
2.	Dział II	86,2%	92,6%	107,4%
3.	Suma	70,4%	72,7%	103,4%

Wskaźnik zespolony w dziale I

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Wskaźnik zespolony		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AEGON S.A.	14,6%	17,6%	120,7%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.	29,8%	45,8%	153,3%
3.	AMPLICO LIFE S.A.	68,0%	69,3%	101,9%
4.	ASPECTA ŻYCIE S.A.	93,9%	65,5%	69,8%
5.	AXA ŻYCIE S.A.	80,9%	18,2%	22,5%
6.	BENEFIA NA ŻYCIE S.A.	80,9%	18,2%	22,5%
7.	CARDIF POLSKA S.A.	87,9%	93,9%	106,8%
8.	COMMERCIAL UNION - ŻYCIE S.A.	53,5%	53,1%	99,2%
9.	COMPENSA ŻYCIE S.A.	49,5%	47,7%	96,2%
10.	CONCORDIA CAPITAL S.A.	105,1%	87,1%	82,9%
11.	ERGO HESTIA STUnŻ S.A.	83,2%	89,2%	107,2%
12.	EUROPA ŻYCIE S.A.	81,2%	49,0%	60,4%
13.	FINLIFE S.A.	142,2%	106,5%	74,9%
14.	GENERALI ŻYCIE S.A.	67,8%	79,1%	116,8%
15.	GERLING POLSKA ŻYCIE S.A.	87,7%	63,6%	72,5%
16.	ING NATIONALE NEDERLANDEN S.A.	49,0%	55,0%	112,2%
17.	INTER - ŻYCIE S.A.	136,8%	133,4%	97,5%
18.	LINK4 LIFE S.A.	X	X	X
19.	MACIF ŻYCIE TUW	531,8%	349,3%	65,7%
20.	METLIFE S.A.	41,3%	41,1%	99,5%
21.	NORDEA TUnŻ S.A.	57,0%	44,5%	78,0%
22.	POLISA - ŻYCIE S.A.	97,6%	94,9%	97,3%
23.	PRAMERICA S.A.	83,9%	84,6%	100,8%
24.	PZU ŻYCIE S.A.	69,8%	81,5%	116,8%
25.	REJENT LIFE T.U.W.	32,0%	33,3%	104,2%
26.	ROYAL POLSKA S.A.	99,8%	85,6%	85,8%
27.	SIGNAL IDUNA ŻYCIE S.A.	159,2%	134,7%	84,6%
28.	SKANDIA ŻYCIE S.A.	20,7%	26,4%	127,2%
29.	SKOK ŻYCIE S.A.	53,2%	73,8%	138,7%
30.	UNIQA ŻYCIE S.A.	85,4%	82,7%	96,8%
31.	UNIVERSUM ŻYCIE S. A.	130,7%	100,2%	76,7%
32.	WARTA TUnŻ S.A.	43,9%	61,5%	140,1%
33.	Ogółem	58,3%	59,5%	102,1%

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

Wskaźnik zespolony w dziale II

Lp.	Nazwa ubezpieczyciela	Wskaźnik zespolony		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	AIG S.A.	22,1%	47,5%	215,3%
2.	ALLIANZ POLSKA S.A.	80,8%	80,8%	100,1%
3.	AXA S.A.	2585,4%	1030,3%	39,8%
4.	BENEFIA S.A.	88,7%	94,4%	106,5%
5.	BEZPIECZNY DOM T.U.W.	106,7%	75,2%	70,5%
6.	BRE UBEZPIECZENIA S.A.	X	78,4%	X
7.	CIGNA STU S.A.	90,6%	89,7%	99,0%
8.	COMMERCIAL UNION - OGÓLNE S.A.	61,5%	88,3%	143,5%
9.	COMPENSA S.A.	95,1%	100,8%	106,0%
10.	CONCORDIA POLSKA T.U.W.	85,1%	113,7%	133,7%
11.	CUPRUM T.U.W.	25,2%	44,6%	177,4%
12.	D.A.S. S.A.	99,7%	83,9%	84,1%
13.	ELVIA TRAVEL	103,3%	81,6%	78,9%
14.	ERGO HESTIA S.A.	82,4%	89,8%	108,9%
15.	EULER HERMES S.A.	30,4%	23,4%	77,0%
16.	EUROPA S.A.	36,3%	39,2%	108,1%
17.	FILAR S.A.	78,4%	83,6%	106,7%
18.	GENERALI S.A.	199,1%	198,1%	99,5%
19.	HDI ASEKURACJA S.A.	40,7%	42,0%	103,3%
20.	HDI GERLING POLSKA S.A.	43,0%	43,8%	101,8%
21.	INTER POLSKA S.A.	102,6%	92,3%	90,0%
22.	KUKE S.A.	400,8%	536,8%	133,9%
23.	LINK4 S.A.	112,6%	106,4%	94,5%
24.	MTU S.A.	62,4%	63,4%	101,6%
25.	POCZTOWE T.U.W.	37,9%	26,5%	69,9%
26.	POLSKI ZWIĄZEK MOTOROWY S.A.	105,3%	173,2%	164,5%
27.	PTR S.A.	97,2%	97,2%	100,0%
28.	PTU S.A.	94,6%	91,5%	96,8%
29.	PZU S.A.	87,3%	95,6%	109,5%
30.	SIGNAL IDUNA POLSKA S.A.	122,3%	115,7%	94,6%
31.	SKOK T.U.W.	58,1%	54,2%	93,2%
32.	TUW T.U.W.	78,4%	88,8%	113,2%
33.	TUZ T.U.W.	107,5%	95,7%	89,0%
34.	UNIQA S.A.	82,8%	93,8%	113,3%
35.	WARTA S.A.	91,7%	95,6%	104,2%
36.	Ogółem	86,2%	92,6%	107,4%

2.3 Struktura rynku

2.3.1 Struktura rynku 2006-2007

Składka przypisana brutto w tys. zł w dziale I

Lp.	Rodzaj ubezpieczeń	Składka przypisana brutto		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	Ubezpieczenia na życie	8 105 588	9 858 252	121,6%
2.	Ubezpieczenia na życie związane z funduszem inwestycyjnym	9 701 560	11 958 153	123,3%
3.	Ubezpieczenia wypadkowe	3 047 036	3 461 023	113,6%
4.	Inne ubezpieczenia	254 371	235 248	92,5%
5.	Ogółem	21 108 555	25 512 676	120,9%

Składka przypisana brutto w tys. zł w dziale II

Lp.	Rodzaj ubezpieczeń	Składka przypisana brutto		Dynamika
		2006	2007	07/06
1.	Motoryzacyjne	9 997 389	10 940 344	109,4%
2.	Majątkowe	2 891 738	3 071 914	106,2%
3.	Osobowe	986 755	1 158 226	117,4%
4.	Finansowe	909 893	1 232 762	135,5%
5.	O.C.	821 412	898 461	109,4%
6.	M.A.T.	299 611	302 605	101,0%
7.	Pozostałe	565 681	699 110	123,6%
8.	Ogółem	16 472 479	18 303 422	111,1%

Struktura rynku ubezpieczeń w Polsce w %

Lp.	Zakład ubezpieczeń	2006	2007
1.	PZU S.A.	20,4%	18,2%
2.	PZU ŻYCIE S.A.	20,2%	16,6%
3.	COMMERCIAL UNION - ŻYCIE S.A.	6,5%	7,2%
4.	AEGON S.A.	4,9%	6,4%
5.	AMPLICO LIFE S.A.	4,3%	4,3%
6.	WARTA S.A.	4,6%	4,2%
7.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.	3,8%	3,7%
8.	ERGO HESTIA S.A.	3,1%	3,4%
9.	ING NATIONALE NEDERLANDEN S.A.	3,5%	3,2%
10.	POZOSTAŁE	28,6%	32,9%

Struktura działy I w %

Lp.	Zakład ubezpieczeń	2006	2007
1.	PZU ŻYCIE S.A.	36,0%	28,5%
2.	COMMERCIAL UNION - ŻYCIE S.A.	11,6%	12,3%
3.	AEGON S.A.	8,7%	10,9%
4.	AMPLICO LIFE S.A.	7,6%	7,4%
5.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.	6,8%	6,4%
6.	ING NATIONALE NEDERLANDEN S.A.	6,3%	5,4%
7.	EUROPA ŻYCIE S.A.	2,0%	4,7%
8.	SKANDIA ŻYCIE S.A.	2,7%	3,6%
9.	NORDEA TUŃŻ S.A.	2,7%	3,5%
10.	POZOSTAŁE	15,7%	17,3%

Struktura działy II w %

Lp.	Zakład ubezpieczeń	2006	2007
1.	PZU S.A.	46,6%	43,6%
2.	WARTA S.A.	10,6%	10,1%
3.	ERGO HESTIA S.A.	7,0%	8,1%
4.	ALLIANZ POLSKA S.A.	6,9%	7,5%
5.	HDI ASEKURACJA S.A.	5,0%	4,7%
6.	CIGNA STU S.A.	2,9%	3,3%
7.	COMPENSA S.A.	2,4%	2,7%
8.	GENERALI S.A.	1,5%	2,2%
9.	UNIQA S.A.	2,3%	2,2%
10.	POZOSTAŁE	14,9%	15,5%

2.3.2 Rynek 1998-2007

Podstawowe wskaźniki opisujące rozwój rynku ubezpieczeń w Polsce w latach 1998-2007

Rok	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
liczba zakładów ubezpieczeń										
Dział I	24	31	35	36	37	36	33	32	31	32
Dział II	31	36	33	35	36	41	38	37	34	35
Ogółem	55	67	68	71	73	77	71	69	65	67
kapitały podstawowe (w tys. PLN*)										
Dział I	808 864	1 275 977	1 643 173	1 931 572	2 093 517	2 170 979	2 169 377	2 267 034	2 299 160	2 315 233
Dział II	1 100 675	1 498 109	1 679 134	1 892 480	1 987 002	2 138 866	2 140 619	2 581 616	2 605 879	2 667 050
Ogółem	1 909 539	2 774 086	3 322 307	3 824 052	4 080 519	4 309 846	4 309 996	4 848 650	4 905 039	4 982 283
udział kapitału zagranicznego w kapitałach podstawowych										
ogółem (w %)	32,7%	50,1%	59,1%	67,8%	71,9%	71,9%	72,1%	72,7%	75,1%	77,9%
składka przypisana brutto (w tys. PLN*)										
Dział I	6 247 516	7 941 068	8 810 053	9 277 769	9 743 452	10 972 003	12 956 464	15 719 565	21 626 717	25 512 676
Dział II	11 860 499	13 232 324	13 215 969	13 148 364	13 033 093	13 430 876	15 161 142	16 081 678	16 871 916	18 303 422
Ogółem	18 108 015	21 173 392	22 026 021	22 426 132	22 776 545	24 402 878	28 117 606	31 801 243	38 498 633	43 816 098
odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto (w tys. PLN*)										
Dział I	2 128 622	2 402 929	2 730 687	3 387 506	4 234 710	5 061 530	6 252 713	7 737 662	8 673 443	10 431 831
Dział II	6 647 352	8 065 368	8 043 998	7 838 754	7 665 507	7 524 821	8 317 537	8 532 256	8 617 574	9 238 665
Ogółem	8 775 973	10 468 297	10 774 685	11 226 261	11 900 217	12 586 351	14 570 250	16 269 918	17 291 017	19 670 496
składka przypisana brutto per capita (w PLN*)										
Dział I	157,63	200,43	222,42	234,30	248,63	280,29	330,98	398,34	567,24	669,36
Dział II	299,25	333,98	333,65	332,05	332,58	343,10	387,30	407,52	442,53	480,22
Ogółem	456,88	534,41	556,07	566,35	581,22	623,39	718,29	805,86	1 009,77	1 149,58
lokaty w ujęciu bilansowym (w tys. PLN*)										
Dział I, w tym::	11 130 583	15 602 064	20 105 725	25 070 972	30 709 396	37 907 403	44 905 279	52 986 169	66 677 607	76 443 534
lokaty (B)	10 482 183	14 171 496	18 044 445	21 990 200	26 561 498	26 636 766	31 169 172	33 730 628	37 833 735	40 457 771
lokaty na rachunek i ryzyko ubezpieczającego (C)	648 400	1 430 568	2 061 281	3 080 772	4 147 898	11 270 638	13 736 107	19 255 540	28 843 872	35 985 763
Dział II	8 434 609	12 254 133	14 517 886	16 634 845	18 828 533	24 106 119	27 083 709	31 392 368	35 947 529	40 773 996
Ogółem	19 565 191	27 856 197	34 623 612	41 705 817	49 537 929	62 013 522	71 988 989	84 378 536	102 625 136	117 217 530

*) wielkości w PLN podawane są w wartościach realnych z 2007 r. po przeliczeniu o wskaźniki inflacji publikowane przez GUS

2.3.3 Struktura rynku 1998-2007

Zmiany struktury ubezpieczeń w Polsce w latach 1998-2007

Rok	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
struktura składki przypisanej brutto wg grup w dziale I (w %)										
grupa 1	59,3	54,8	52,3	49,7	47,3	48,0	48,3	45,0	38,4	38,6
grupa 2	0,8	0,9	1,0	1,1	1,4	1,3	1,1	1,0	0,7	0,5
grupa 3	23,8	29,0	30,5	32,3	31,8	30,7	31,5	36,6	46,0	46,9
grupa 4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
grupa 5	15,9	15,1	16,0	16,7	17,7	18,3	17,9	16,4	14,4	13,6
reasekuracja czynna	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6	1,5	1,0	0,8	0,3	0,2
struktura składki przypisanej brutto wg rodzajów działalności w dziale II (w %)										
pozostałe osobowe (gr.1+2)	4,9	5,1	5,3	5,4	5,7	5,7	5,5	5,7	6,0	6,3%
majątkowe (gr. 8+9)	16,7	16,2	16,7	17,7	18,5	19,3	18,4	17,8	17,7	16,8%
auto casco (gr.3)	32,0	31,5	30,6	30,6	28,7	30,1	29,7	27,8	25,7	25,9%
OC komunikacyjne (gr.10)	37,8	36,9	37,3	36,0	36,1	34,0	33,2	34,9	34,7	33,9%
transportowe (gr. 4 do 7, 11, 12)	2,2	1,8	1,7	1,8	1,9	1,9	1,7	1,9	1,8	1,7%
OC ogólne (gr.13)	2,3	2,7	2,9	3,2	3,4	3,8	4,2	4,5	5,0	4,9%
finansowe (gr. 14 do 17)	2,1	2,4	2,7	3,0	3,4	2,5	4,4	4,5	5,5	6,7%
pozostałe (gr. 18+19)	2,1	3,5	2,8	2,3	2,3	2,8	2,9	2,9	3,6	3,8%

2.4 Skonsolidowane sprawozdania finansowe

2.4.1 Ubezpieczenia na życie

2.4.1.1 Bilans Aktywa

Bilans – Aktywa zakładów ubezpieczeń na życie w tys. PLN

Wyszczególnienie	01.01.2007	31.12.2007
A. Wartości niematerialne i prawne	159 004	223 756
1. Wartość firmy	43 526	44 925
2. Inne wartości niematerialne i prawne i zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych	115 478	178 831
B. Lokaty	36 949 607	40 457 779
I. Nieruchomości	226 695	247 973
1. Grunty własne oraz prawo wieczystego użytkowania gruntu	75 083	89 052
2. Budynki, budowle oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu	138 889	135 729
3. Inwestycje budowlane i zaliczki na poczet tych inwestycji	12 723	23 192
II. Lokaty w jednostkach podporządkowanych	1 456 580	1 589 988
1. Udziały lub akcje w jednostkach podporządkowanych	1 284 268	1 441 156
2. Pożyczki udzielone jednostkom podporządkowanym oraz dłużne papiery wartościowe emitowane przez te jednostki	166 121	139 716
3. Pozostałe lokaty	6 192	9 116
III. Inne lokaty finansowe	35 266 332	38 619 819
1. Udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	2 723 849	2 663 000
2. Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	26 664 881	29 798 646
3. Udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych	0	0
4. Pożyczki zabezpieczone hipotecznie	179	82
5. Pozostałe pożyczki	2 836 249	1 751 595
6. Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	3 019 199	4 295 128
7. Pozostałe lokaty	21 975	111 368
IV. Należności depozytowe od cedentów	0	0
C. Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	28 139 501	35 985 770
D. Należności	760 397	856 954
I. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	355 407	433 976
1. Należności od ubezpieczających	341 775	399 495
1.1. od jednostek podporządkowanych	106	125
1.2. od pozostałych jednostek	341 669	399 370
2. Należności od pośredników ubezpieczeniowych	6 795	31 721
2.1. od jednostek podporządkowanych	0	0
2.2. od pozostałych jednostek	6 795	31 721
3. Inne należności	6 836	2 760
3.1. od jednostek podporządkowanych	0	0
3.2. od pozostałych jednostek	6 836	2 760
II. Należności z tytułu reasekuracji	134 751	73 805
1. od jednostek podporządkowanych	110	65
2. od pozostałych jednostek	134 641	73 740
III. Inne należności	270 239	349 174
1. Należności od budżetu	64 087	109 108
2. Pozostałe należności	206 152	240 066
2.1. od jednostek podporządkowanych	3 631	16 927
2.2. od pozostałych jednostek	202 521	223 139
E. Inne składniki aktywów	306 603	485 572
I. Rzeczowe składniki aktywów	98 361	135 042
II. Środki pieniężne	205 345	345 373
III. Pozostałe składniki aktywów	2 897	5 157
F. Rozliczenia międzyokresowe	1 113 682	1 733 714
I. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	89 709	131 273
II. Aktywowane koszty akwizycji	875 423	1 377 108
III. Zarachowane odsetki i czynsze	22 949	44 347
IV. Inne rozliczenia międzyokresowe	125 600	180 986
AKTYWA RAZEM	67 428 793	79 743 546

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

2.4.1.2 Bilans Pasywa

Bilans – Pasywa zakładów ubezpieczeń na życie w tys. PLN

Wyszczególnienie	01.01.2007	31.12.2007
A. Kapitał własny	8 659 384	11 278 472
I. Kapitał podstawowy	2 243 085	2 315 235
II. Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna)	19 403	18 867
III. Akcje własne (wielkość ujemna)	0	0
IV. Kapitał (fundusz) zapasowy	4 011 171	6 118 629
V. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	182 321	168 719
VI. Pozostałe kapitały rezerwowe	589 802	612 470
VII. Zysk (strata) z lat ubiegłych	1 601 896	-1 205 568
VIII. Zysk (strata) netto	50 513	3 287 854
B. Zobowiązania podporządkowane	5 000	0
C. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	55 575 815	65 812 015
I. Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	619 188	812 114
II. Rezerwa ubezpieczeń na życie	24 964 521	27 135 465
III. Rezerwy na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	853 333	943 523
IV. Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	29 294	21 389
V. Rezerwy na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	0	0
VI. Rezerwy na zwrot składek dla członków	0	0
VII. Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe określone w statucie	1 033 719	954 238
VIII. Rezerwa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	28 075 760	35 945 286
D. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (wielkość ujemna)	640 722	667 164
I. Udział reasekuratorów w rezerwie składek i w rezerwie na pokrycie ryzyka niewygasłego	13 760	8 755
II. Udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie	364 426	393 476
III. Udział reasekuratorów w rezerwie na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	20 712	18 865
IV. Udział reasekuratorów w rezerwie na premie i rabaty dla ubezpieczonych	971	618
V. Udział reasekuratorów w pozostałych rezerwach określonych w statucie	0	0
VI. Udział reasekuratorów w rezerwie ubez. na życie, gdy ryzyko lokaty (inwest.) ponosi ubezpieczający	240 853	245 451
E. Oszacowane regresy i odzyski (wielkość ujemna)	0	0
I. Oszacowane regresy i odzyski brutto	0	0
II. Udział reasekuratorów w oszacowanych regresach i odzyskach	0	0
F. Pozostałe rezerwy	896 216	734 187
I. Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników	72 924	70 133
II. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	762 766	558 811
III. Inne rezerwy	60 526	105 242
G. Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	623 484	634 180
H. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	1 931 488	1 431 132
I. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	417 000	509 655
1. Zobowiązania wobec ubezpieczających	311 490	342 967
1.1 wobec jednostek podporządkowanych	0	0
1.2. wobec pozostałych jednostek	311 490	342 967
2. Zobowiązania wobec pośredników ubezpieczeniowych	94 577	139 195
2.1. wobec jednostek podporządkowanych	15 575	16 324
2.2. wobec pozostałych jednostek	79 002	122 871
3. Inne zobowiązania z tytułu ubezpieczeń	10 934	27 493
3.1. wobec jednostek podporządkowanych	0	0
3.2. wobec pozostałych jednostek	10 934	27 493
II. Zobowiązania z tytułu reasekuracji	186 039	179 731
1. wobec jednostek podporządkowanych	2	0
2. wobec pozostałych jednostek	186 037	179 731
III. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	0	20 062
1. zobowiązania zamienne na akcje zakładu ubezpieczeń	0	0
2. pozostałe	0	20 062
IV. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	21 597	14 938
V. Inne zobowiązania	1 227 554	602 543
1. Zobowiązania wobec budżetu	363 555	306 092
2. Pozostałe zobowiązania	863 998	296 451
2.1. wobec jednostek podporządkowanych	2 741	23 650
2.2. wobec pozostałych jednostek	861 257	272 801
VI. Fundusze specjalne	79 299	104 204
I. Rozliczenia międzyokresowe	378 127	520 725
1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	282 109	389 958
2. Ujemna wartość firmy	0	0
3. Przychody przyszłych okresów	96 018	130 767
PASYWA RAZEM	67 428 793	79 743 546

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

2.4.1.3 Techniczny rachunek ubezpieczeń

Techniczny rachunek ubezpieczeń na życie w tys. PLN

Wyszczególnienie	1.01.2006– –31.12.2006	1.01.2007– –31.12.2007
I. Składki	20 658 047	24 111 908
1. Składki przypisane brutto	21 108 563	25 512 684
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	213 865	1 209 241
3. Zmiany stanu rezerw składek i na ryzyko niewygasłe brutto	237 262	192 976
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	611	1 441
II. Przychody z lokat	4 451 392	4 953 390
1. Przychody z lokat w nieruchomości	1 510	362
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	175 554	257 998
2.1. z udziałów lub akcji	166 480	235 522
2.2. z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	9 074	22 476
2.3. z pozostałych lokat	0	0
3. Przychody z innych lokat finansowych	2 435 157	2 459 191
3.1. z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	168 662	218 644
3.2. z dłużnych papierów wart. oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	2 096 715	2 110 935
3.3. z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	128 470	85 792
3.4. z pozostałych lokat	41 311	43 820
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	28 559	26 270
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	1 810 612	2 209 569
III. Nie zrealizowane zyski z lokat	2 405 459	1 974 429
IV. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	188 048	336 409
V. Odszkodowania i świadczenia	8 433 181	9 506 760
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	8 376 576	9 420 552
1.1. odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	8 462 511	10 431 839
1.2. udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	85 935	1 011 287
2. Zmiana stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	56 605	86 207
2.1. rezerw brutto	59 540	90 214
2.2. udział reasekuratorów	2 934	4 006
VI. Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	11 141 726	9 927 594
1. Zmiana stanu rezerwy w ubezpieczeniach na życie na udziale własnym	1 862 188	2 142 135
1.1. rezerwy brutto	1 887 375	2 171 183
1.2. udział reasekuratorów	25 186	29 048
2. Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym dla ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	9 272 771	7 864 940
2.1. rezerwy brutto	9 308 430	7 869 538
2.2. udział reasekuratorów	35 658	4 598
3. Zmiana stanu pozostałych rezerw techn.-ubezp. przewidzianych w statucie na udziale własnym	6 766	-79 481
3.1. rezerwy brutto	6 766	-79 481
3.2. udział reasekuratorów	0	0
VII. Premie i rabaty łącznie ze zmianą stanu rezerw na udziale własnym	71 753	13 387
VIII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	3 451 581	4 362 645
1. Koszty akwizycji	2 085 206	2 940 783
2. Koszty administracyjne	1 397 226	1 533 958
3. Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	30 850	112 096
IX. Koszty działalności lokacyjnej	424 547	668 937
1. Koszty utrzymania nieruchomości	1 380	1 261
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	75 085	78 656
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	2 147	17 040
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	345 935	571 980
X. Nie zrealizowane straty na lokatach	450 599	2 722 642
XI. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	187 239	178 511
XII. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów przeniesione do ogólnego rachunku zysków i strat	316 485	581 638
XIII. Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	3 225 832	3 414 022

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

2.4.1.4 Ogólny rachunek zysków i strat

Ogólny rachunek zysków i strat zakładów życiowych w tys. PLN

Wyszczególnienie	1.01.2006– –31.12.2006	1.01.2007– –31.12.2007
I. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych lub wynik techniczny ubezpieczeń na życie	3 228 666	3 420 939
II. Przychody z lokat	0	0
1. Przychody z lokat w nieruchomości	0	0
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	0	0
2.1. z udziałów i akcji	0	0
2.2. z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	0	0
2.3. z pozostałych lokat	0	0
3. Przychody z innych lokat finansowych	0	0
3.1. z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	0	0
3.2. z dłużnych papierów wart. oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	0	0
3.3. z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	0	0
3.4. z pozostałych lokat	0	0
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	0	0
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	0	0
III. Nie zrealizowane zyski z lokat	0	0
IV. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z techn. rachunku ubezpieczeń na życie	316 486	581 638
V. Koszty działalności lokacyjnej	0	0
1. Koszty utrzymania nieruchomości	0	0
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	0	0
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	0	0
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	0	0
VI. Nie zrealizowane straty na lokatach	0	0
VII. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do techn. rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	0	0
VIII. Pozostałe przychody operacyjne	110 269	128 065
IX. Pozostałe koszty operacyjne	152 279	171 824
X. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	3 503 142	3 958 817
XI. Zyski nadzwyczajne	0	26
XII. Straty nadzwyczajne	0	21
XIII. Zysk (strata) brutto	3 503 142	3 958 822
XIV. Podatek dochodowy	620 577	668 234
XV. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	-337	-229
XVI. Zysk (strata) netto	2 882 903	3 290 818

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

2.4.1.5 Sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych zakładów życiowych w tys. PLN

Wyszczególnienie	1.01.2006– –31.12.2006	1.01.2007– –31.12.2007
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	8 596 571	9 073 629
I. Wpływy	21 575 350	25 992 740
1. Wpływy z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	21 303 162	25 580 940
1.1. Wpływy z tytułu składek brutto	21 225 875	25 443 217
1.2. Wpływy z tytułu regresów, odzysków i zwrotów odszkodowań	2 212	946
1.3. Pozostałe wpływy z działalności bezpośredniej	75 074	136 776
2. Wpływy z reasekuracji biernej	133 571	239 452
2.1. Wpłaty reasekuratorów z tytułu udziału w odszkodowaniach	52 260	130 490
2.2. Wpływy z tytułu prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów	29 035	89 844
2.3. Pozostałe wpływy z reasekuracji biernej	52 276	19 119
3. Wpływy z pozostałej działalności operacyjnej	138 617	172 348
3.1. Wpływy z tytułu czynności komisarza awaryjnego	0	0
3.2. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	3 295	10 854
3.3. Pozostałe wpływy	135 322	161 494
II. Wydatki	12 978 779	16 919 111
1. Wydatki z tytułu działalności bezpośredniej i reasekuracji czynnej	12 321 625	15 473 908
1.1. Zwroty składek brutto	128 976	157 187
1.2. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	8 300 636	10 225 767
1.3. Wydatki z tytułu akwizycji	2 286 008	3 265 138
1.4. Wydatki o charakterze administracyjnym	1 320 291	1 595 884
1.5. Wydatki z tytułu likwidacji szkód i windykacji regresów	183 026	189 670
1.6. Wypłacone prowizje i udziały w zyskach z tytułu reasekuracji czynnej	13	176
1.7. Pozostałe wydatki z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	102 675	40 085
2. Wydatki z tytułu reasekuracji biernej	169 316	310 542
2.1. Składki zapłacone z tytułu reasekuracji biernej	66 991	238 915
2.2. Pozostałe wydatki z tytułu reasekuracji biernej	102 325	71 627
3. Wydatki z pozostałej działalności operacyjnej	487 839	1 134 662
3.1. Wydatki z tytułu czynności komisarza awaryjnego	0	1 364
3.2. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	77 584	160 966
3.3. Pozostałe wydatki operacyjne	410 255	972 331
B. Przepływy z działalności lokacyjnej	-6 633 363	-8 280 701
I. Wpływy	536 735 961	560 142 897
1. Zbycie nieruchomości	5 500	0
2. Zbycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	5 650	3 556
3. Zbycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	12 869 541	41 064 436
4. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz spłata pożyczek udzielonych tym jednostkom	100 693	60 043

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

5. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	39 138 171	30 773 178
6. Likwidacja lokat terminowych w instytucjach kredytowych	296 452 091	310 781 403
7. Realizacja pozostałych lokat	185 613 221	166 257 194
8. Wpływy z nieruchomości	424	362
9. Odsetki otrzymane	1 950 383	1 893 583
10. Dywidendy otrzymane	301 772	422 182
11. Pozostałe wpływy z lokat	298 515	8 886 961
II. Wydatki	543 369 325	568 423 598
1. Nabycie nieruchomości	0	0
2. Nabycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	517 182	438 960
3. Nabycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów w funduszach inwestycyjnych	17 976 293	47 282 754
4. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz udzielenie pożyczek tym jednostkom	500	0
5. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	38 501 715	33 807 883
6. Nabycie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	298 546 836	313 604 767
7. Nabycie pozostałych lokat	187 626 987	172 673 478
8. Wydatki na utrzymanie nieruchomości	1 401	1 285
9. Pozostałe wydatki na lokaty	198 411	614 472
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	-1 947 580	-653 054
I. Wpływy	226 714	163 006
1. Wpływy netto z emisji akcji oraz dopłat do kapitału	226 322	128 267
2. Kredyty, pożyczki oraz emisja dłużnych papierów wartościowych	0	20 000
3. Pozostałe wpływy finansowe	392	14 738
II. Wydatki	2 174 294	816 060
1. Dywidendy	2 173 515	799 753
2. Inne niż wypłata dywidend wydatki z tytułu podziału zysku	0	0
3. Nabycie akcji własnych	0	0
4. Spłata kredytów, pożyczek oraz wykup własnych dłużnych papierów wartościowych	0	5 000
5. Odsetki od kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	335	489
6. Pozostałe wydatki finansowe	444	10 818
D. Przepływy pieniężne netto razem	15 627	139 874
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	25 521	130 888
1. w tym zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-833	1 857
F. Środki pieniężne na początek okresu	191 258	205 870
G. Środki pieniężne na koniec okresu	206 053	347 601
1. w tym o ograniczonej możliwości dysponowania	54 680	84 607

2.4.2 Ubezpieczenia pozostałe majątkowe i osobowe

2.4.2.1 Bilans Aktywa

Bilans – Aktywa zakładów ubezpieczeń majątkowych w tys. PLN

Wyszczególnienie	01.01.2007	31.12.2007
A. Wartości niematerialne i prawne	372 963	179 931
1. Wartość firmy	245 171	49 489
2. Inne wartości niematerialne i prawne i zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych	127 793	130 442
B. Lokaty	35 187 859	40 774 007
I. Nieruchomości	704 327	667 721
1. Grunty własne oraz prawo wieczystego użytkowania gruntu	120 323	90 136
2. Budynki, budowle oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu	568 953	560 145
3. Inwestycje budowlane i zaliczki na poczet tych inwestycji	15 051	17 440
II. Lokaty w jednostkach podporządkowanych	5 758 927	7 830 945
1. Udziały lub akcje w jednostkach podporządkowanych	5 546 613	7 782 601
2. Pożyczki udzielone jednostkom podporządkowanym oraz dłużne papiery wartościowe emitowane przez te jednostki	212 314	48 345
3. Pozostałe lokaty	0	0
III. Inne lokaty finansowe	28 691 948	32 240 691
1. Udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	3 626 749	3 690 900
2. Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	21 084 280	25 295 628
3. Udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych	0	0
4. Pożyczki zabezpieczone hipotecznie	4 473	4 789
5. Pozostałe pożyczki	2 289 896	706 438
6. Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	1 677 318	2 534 723
7. Pozostałe lokaty	9 233	8 213
IV. Należności depozytowe od cedentów	32 657	34 650
C. Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	0	0
D. Należności	3 391 652	3 491 199
I. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	2 446 152	2 585 233
1. Należności od ubezpieczających	2 323 356	2 471 423
1.1. od jednostek podporządkowanych	77	132
1.2. od pozostałych jednostek	2 323 279	2 471 291
2. Należności od pośredników ubezpieczeniowych	98 975	92 129
2.1. od jednostek podporządkowanych	339	289
2.2. od pozostałych jednostek	98 636	91 840
3. Inne należności	23 821	21 682
3.1. od jednostek podporządkowanych	80	1 638
3.2. od pozostałych jednostek	23 741	20 044
II. Należności z tytułu reasekuracji	600 958	619 975
1. od jednostek podporządkowanych	21 106	11 255
2. od pozostałych jednostek	579 853	608 720
III. Inne należności	344 541	285 991
1. Należności od budżetu	94 700	24 001
2. Pozostałe należności	249 841	261 990
2.1. od jednostek podporządkowanych	35 952	36 114
2.2. od pozostałych jednostek	213 889	225 876
E. Inne składniki aktywów	733 425	740 447
I. Rzeczowe składniki aktywów	345 097	340 373
II. Środki pieniężne	383 481	394 214
III. Pozostałe składniki aktywów	4 847	5 860
F. Rozliczenia międzyokresowe	1 490 094	2 083 904
I. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	135 181	152 026
II. Aktywowane koszty akwizycji	1 042 870	1 441 749
III. Zarachowane odsetki i czynsze	3 586	17 628
IV. Inne rozliczenia międzyokresowe	308 457	472 501
AKTYWA RAZEM	41 175 993	47 269 488

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

2.4.2.2 Bilans Pasywa

Bilans – Pasywa zakładów ubezpieczeń majątkowych w tys. PLN

Wyszczególnienie	01.01.2007	31.12.2007
A. Kapitał własny	17 588 953	21 416 749
I. Kapitał podstawowy	2 542 324	2 667 054
II. Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna)	525	472
III. Akcje własne (wielkość ujemna)	0	0
IV. Kapitał (fundusz) zapasowy	7 667 833	11 029 178
V. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	4 824 108	6 829 638
VI. Pozostałe kapitały rezerwowe	109 993	109 430
VII. Zysk (strata) z lat ubiegłych	2 431 815	-1 259 220
VIII. Zysk (strata) netto	13 405	2 041 141
B. Zobowiązania podporządkowane	0	0
C. Rezerwy techniczno - ubezpieczeniowe	22 192 517	24 245 343
I. Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	7 954 720	9 340 642
II. Rezerwa ubezpieczeń na życie	0	0
III. Rezerwy na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	12 933 084	13 910 785
IV. Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	23 001	37 992
V. Rezerwy na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	884 044	878 375
VI. Rezerwy na zwrot składek dla członków	9 282	9 545
VII. Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe określone w statucie	388 386	68 003
VIII. Rezerwa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	0	0
D. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (wielkość ujemna)	3 211 864	2 921 826
I. Udział reasekuratorów w rezerwie składek i w rezerwie na pokrycie ryzyka niewygasłego	803 283	767 829
II. Udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie	0	0
III. Udział reasekuratorów w rezerwie na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	2 399 718	2 146 116
IV. Udział reasekuratorów w rezerwie na premie i rabaty dla ubezpieczonych	8 863	7 881
V. Udział reasekuratorów w pozostałych rezerwach określonych w statucie	0	0
VI. Udział reasekuratorów w rezerwie ubez. na życie, gdy ryzyko lokaty (inwest.) ponosi ubezpieczający	0	0
E. Oszacowane regresy i odzyski (wielkość ujemna)	169 012	175 070
I. Oszacowane regresy i odzyski brutto	187 127	192 323
II. Udział reasekuratorów w oszacowanych regresach i odzyskach	18 115	17 254
F. Pozostałe rezerwy	643 659	746 763
I. Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników	259 862	292 053
II. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	338 878	297 067
III. Inne rezerwy	44 919	157 643
G. Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	441 430	269 982
H. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	2 485 144	2 185 921
I. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	481 543	484 635
1. Zobowiązania wobec ubezpieczających	136 954	135 906
1.1 wobec jednostek podporządkowanych	478	2
1.2. wobec pozostałych jednostek	136 476	135 904
2. Zobowiązania wobec pośredników ubezpieczeniowych	201 618	265 292
2.1. wobec jednostek podporządkowanych	1	1 112
2.2. wobec pozostałych jednostek	201 617	264 181
3. Inne zobowiązania z tytułu ubezpieczeń	142 970	83 437
3.1. wobec jednostek podporządkowanych	881	963
3.2. wobec pozostałych jednostek	142 089	82 474
II. Zobowiązania z tytułu reasekuracji	797 043	772 674
1. wobec jednostek podporządkowanych	470	5 031
2. wobec pozostałych jednostek	796 573	767 643
III. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	0	0
1. zobowiązania zamienne na akcje zakładu ubezpieczeń	0	0
2. pozostałe	0	0
IV. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	28	20 966
V. Inne zobowiązania	919 399	579 816
1. Zobowiązania wobec budżetu	96 061	274 441
2. Pozostałe zobowiązania	823 338	305 376
2.1. wobec jednostek podporządkowanych	36 191	25 501
2.2. wobec pozostałych jednostek	787 147	279 875
VI. Fundusze specjalne	287 131	327 830
I. Rozliczenia międzyokresowe	1 205 166	1 501 626
1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	883 557	1 085 903
2. Ujemna wartość firmy	707	718
3. Przychody przyszłych okresów	320 903	415 005
PASYWA RAZEM	41 175 994	47 269 488

2.4.2.3 Techniczny rachunek ubezpieczeń

Techniczny rachunek ubezpieczeń majątkowych w tys. PLN

Wyszczególnienie	1.01.2006– –31.12.2006	1.01.2007– –31.12.2007
I. Składki	13 730 167	15 027 361
1. Składki przypisane brutto	16 472 479	18 303 422
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	2 066 613	1 854 683
3. Zmiana stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	547 886	1 385 921
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	-127 813	-35 456
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	263 926	254 906
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	105 016	406 179
IV. Odszkodowania i świadczenia	8 066 188	9 509 694
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	7 333 267	8 286 802
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	8 400 996	9 238 676
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	1 067 728	947 563
2. Zmiana stanu rezerwy na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	732 921	1 222 892
2.1. Zmiana stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	699 160	972 510
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	-33 761	-252 741
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-167 412	-320 120
1. Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-167 412	-320 120
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych	0	0
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw na premie i rabaty	41 721	53 203
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	4 133 059	4 659 970
1. Koszty akwizycji	2 681 729	3 152 676
2. Koszty administracyjne	2 004 105	1 980 372
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	552 775	468 969
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	459 170	536 548
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-5 625	-5 666
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	1 572 008	1 244 039

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

2.4.2.4 Ogólny rachunek zysków i strat

Ogólny rachunek zysków i strat zakładów majątkowych w tys. PLN

Wyszczególnienie	1.01.2006– –31.12.2006	1.01.2007– –31.12.2007
I. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych lub wynik techniczny ubezpieczeń na życie	1 571 465	1 244 768
II. Przychody z lokat	3 305 437	2 058 477
1. Przychody z lokat w nieruchomości	16 306	17 955
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	1 412 874	18 036
2.1. z udziałów i akcji	1 408 710	15 007
2.2. z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	4 164	3 029
2.3. z pozostałych lokat	0	0
3. Przychody z innych lokat finansowych	1 291 266	1 394 658
3.1. z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	80 646	69 905
3.2. z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wart. o stałej kwocie dochodu	1 082 256	1 190 773
3.3. z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	59 555	76 185
3.4. z pozostałych lokat	68 809	57 794
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	20 200	25 984
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	564 791	601 844
III. Nie zrealizowane zyski z lokat	291 030	228 586
IV. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z techn. rachunku ubezpieczeń na życie	0	0
V. Koszty działalności lokacyjnej	298 120	270 128
1. Koszty utrzymania nieruchomości	11 195	8 723
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	36 667	37 701
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	34 600	15 954
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	215 657	207 749
VI. Nie zrealizowane straty na lokatach	197 764	349 097
VII. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do techn. rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	263 926	255 155
VIII. Pozostałe przychody operacyjne	160 159	172 764
IX. Pozostałe koszty operacyjne	183 953	320 775
X. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	4 384 329	2 509 440
XI. Zyski nadzwyczajne	141	190
XII. Straty nadzwyczajne	44	39
XIII. Zysk (strata) brutto	4 384 426	2 509 591
XIV. Podatek dochodowy	613 380	468 012
XV. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	-139	437
XVI. Zysk (strata) netto	3 771 185	2 041 142

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

2.4.2.5 Sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych zakładów majątkowych w tys. PLN

Wyszczególnienie	1.01.2006– –31.12.2006	1.01.2007– –31.12.2007
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	1 845 384	2 377 460
I. Wpływy	18 770 039	20 845 597
1. Wpływy z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	16 522 794	18 675 694
1.1. Wpływy z tytułu składek brutto	16 180 710	18 325 252
1.2. Wpływy z tytułu regresów, odzysków i zwrotów odszkodowań	276 484	289 413
1.3. Pozostałe wpływy z działalności bezpośredniej	65 600	61 029
2. Wpływy z reasekuracji biernej	1 787 378	1 771 593
2.1. Wpłaty reasekuratorów z tytułu udziału w odszkodowaniach	1 006 290	962 956
2.2. Wpływy z tytułu prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów	429 739	373 486
2.3. Pozostałe wpływy z reasekuracji biernej	351 350	435 151
3. Wpływy z pozostałej działalności operacyjnej	459 867	398 309
3.1. Wpływy z tytułu czynności komisarza awaryjnego	114 213	175 875
3.2. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	6 590	14 952
3.3. Pozostałe wpływy	339 064	207 483
II. Wydatki	16 924 655	18 468 137
1. Wydatki z tytułu działalności bezpośredniej i reasekuracji czynnej	13 498 523	15 343 128
1.1. Zwroty składek brutto	252 993	294 827
1.2. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	7 712 311	8 590 737
1.3. Wydatki z tytułu akwizycji	2 301 645	2 939 179
1.4. Wydatki o charakterze administracyjnym	2 337 341	2 548 611
1.5. Wydatki z tytułu likwidacji szkód i windykacji regresów	534 774	517 958
1.6. Wypłacone prowizje i udziały w zyskach z tytułu reasekuracji czynnej	89 887	80 945
1.7. Pozostałe wydatki z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	269 572	370 872
2. Wydatki z tytułu reasekuracji biernej	2 458 058	2 218 051
2.1. Składki zapłacone z tytułu reasekuracji biernej	2 084 069	1 800 296
2.2. Pozostałe wydatki z tytułu reasekuracji biernej	373 989	417 755
3. Wydatki z pozostałej działalności operacyjnej	968 074	906 958
3.1. Wydatki z tytułu czynności komisarza awaryjnego	98 012	169 306
3.2. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	193 745	221 445
3.3. Pozostałe wydatki operacyjne	676 317	516 207
B. Przepływy z działalności lokacyjnej	-697 151	-2 205 463
I. Wpływy	432 806 412	418 666 285
1. Zbycie nieruchomości	50 035	10 679
2. Zbycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	101 001	279 308

ZESTAWIENIA TABELARYCZNE – RYNEK UBEZPIECZEŃ W LICZBACH

3. Zbycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	1 889 415	2 838 790
4. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz spłata pożyczek udzielonych tym jednostkom	25 796	8 332
5. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	34 728 151	38 899 106
6. Likwidacja lokat terminowych w instytucjach kredytowych	195 952 695	258 997 087
7. Realizacja pozostałych lokat	197 635 810	115 740 711
8. Wpływy z nieruchomości	16 958	17 717
9. Odsetki otrzymane	310 492	345 443
10. Dywidendy otrzymane	1 206 257	56 815
11. Pozostałe wpływy z lokat	889 802	1 472 297
II. Wydatki	433 503 563	420 871 748
1. Nabycie nieruchomości	7 227	5 827
2. Nabycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	468 503	182 445
3. Nabycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów w funduszach inwestycyjnych	1 821 289	2 578 263
4. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz udzielenie pożyczek tym jednostkom	40 730	19 191
5. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	36 018 792	43 287 590
6. Nabycie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	196 498 350	260 060 208
7. Nabycie pozostałych lokat	197 766 514	113 301 776
8. Wydatki na utrzymanie nieruchomości	22 876	11 412
9. Pozostałe wydatki na lokaty	859 284	1 425 038
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	-1 151 834	-148 725
I. Wpływy	304 591	210 356
1. Wpływy netto z emisji akcji oraz dopłat do kapitału	292 978	207 221
2. Kredyty, pożyczki oraz emisja dłużnych papierów wartościowych	6 538	2 795
3. Pozostałe wpływy finansowe	5 075	340
II. Wydatki	1 456 424	359 081
1. Dywidendy	1 439 757	347 785
2. Inne niż wypłata dywidend wydatki z tytułu podziału zysku	7 894	6 972
3. Nabycie akcji własnych	0	0
4. Spłata kredytów, pożyczek oraz wykup własnych dłużnych papierów wartościowych	6 567	2 797
5. Odsetki od kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	0	0
6. Pozostałe wydatki finansowe	2 207	1 526
D. Przepływy pieniężne netto razem	-3 601	23 272
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	-12 864	6 200
1. w tym zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-8 457	-12 791
F. Środki pieniężne na początek okresu	395 948	383 480
G. Środki pieniężne na koniec okresu	392 347	406 752
1. w tym o ograniczonej możliwości dysponowania	207 165	238 685

3.

ANALIZA SYTUACJI NA RYNKU UBEZPIECZEŃ W POLSCE W 2007 r.

Autorzy Rozdziału 3:

Dr hab. Małgorzata Iwanicz-Drozdowska, prof. SGH,

Dr hab. Anna Karmańska, prof. SGH,

Dr Renata Pajewska

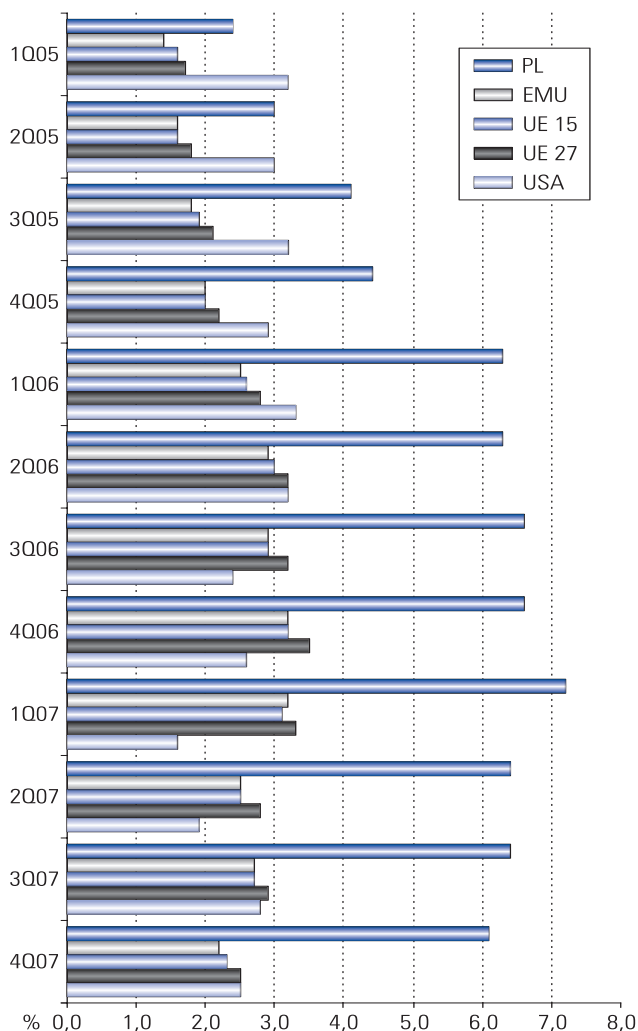
Dr Krzysztof Piech

Dr inż. Adam Śliwiński

3.1. Analiza sytuacji makroekonomicznej w Polsce na tle tendencji międzynarodowych ze szczególnym uwzględnieniem rynków finansowych

Rok 2007 był rokiem trudnym dla globalnych rynków finansowych, które zostały dotknięte załamaniem na rynku kredytów o podwyższonym ryzyku na finansowanie nieruchomości (tzw. *subprime*) w Stanach Zjednoczonych. Sytuacja na rynkach finansowych w II połowie 2007 r. pokazała jak silne są powiązania rynku amerykańskiego z rynkami innych regionów. Konsekwencje zawirowań na rynkach globalnych także można było obserwować w Polsce, chociaż ogólna sytuacja makroekonomiczna w 2007 r. była dobra.

Rysunek 1. Kwartalne zmiany PKB* w latach 2005-2007 w Polsce, strefie euro, Unii Europejskiej i w Stanach Zjednoczonych

* Niewyrównane sezonowo, ceny stałe średnioroczne roku poprzedniego

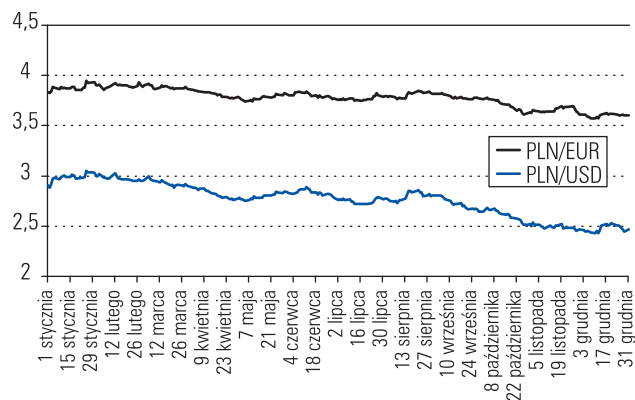
Źródło: Dane Bloomberg, opracowanie własne.

W 2007 r. utrzymywało się w Polsce wysokie tempo wzrostu PKB. Wielkości kwartalnych zmian PKB w latach 2005-2007 przedstawiono na rysunku 1.

Polska, na tle krajów wysokorozwiniętych, osiągała w poszczególnych kwartałach 2007 r. wysokie tempo wzrostu. Najwyższy kwartalny wzrost miał miejsce w kwartale I (7,2%), zaś najniższy w IV (6,1%). Podobne tendencje wystąpiły w całej Unii Europejskiej (I kw. – 3,3%, IV – 2,5%). Nieco odmiennie kształtowała się sytuacja w Stanach Zjednoczonych, gdzie najwyższy wzrost wystąpił w III kwartale (2,8%), zaś najniższy w I (1,5%). W lipcu 2007 r. wyszło na jaw załamanie rynku *subprime*, ale mimo to ten kwartał był w USA, z perspektywy ogólnej sytuacji gospodarczej, nadspodziewanie dobry. Według wstępnych szacunków GUS, w 2007 r. produkt krajowy brutto był realnie wyższy o ok. 6,5% w porównaniu z rokiem poprzednim, kiedy to wzrósł on o 6,2%. W krajach UE-27 w 2007 r. PKB wzrósł o 2,9% wobec 3,0% w roku poprzednim. Nadal PKB *per capita* w Polsce zalicza się do najniższym w UE-27 (poza Bułgarią i Rumunią).

W ostatnich latach kluczowymi czynnikami wzrostu PKB w Polsce był popyt krajowy (konsumpcyjny i inwestycyjny) oraz eksport. Popyt krajowy wzrósł realnie – podobnie jak w 2006 r. – o 7,3%, jednak w II połowie roku było widać jego spowolnienie w porównaniu z dwoma pierwszymi kwartałami. Znaczne umocnienie w 2007 r. złotego względem euro i dolara amerykańskiego (rys.2.), zmniejszyło korzyści przedsiębiorstw eksportujących swoje towary. W 2007 r. złoty umocnił się względem euro o 23 grosze (o 1 grosz rok wcześniej), zaś względem dolara o 43 grosze (o 34 grosze rok wcześniej). Dynamika eksportu (w cenach bieżących) wyniosła w 2007 r. 115,0% wobec 123,1% rok wcześniej, zaś importu 117,8% wobec 124,2%. Relacja eksportu do importu wyniosła 85,2%, co oznacza spadek w porównaniu z 2006 r. o 2 p.p.

Rysunek 2. Kursy euro i dolara amerykańskiego w 2007 r.

Źródło: Dane NBP, opracowanie własne.

W 2007 r. inflacja była wyższa niż w poprzednim – zharmonizowany wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych wyniósł 2,6% wobec 1,3% w 2006 r. W UE-27 stopa inflacji kształtowała się na zbliżonym poziomie (2,4%). Wzrost inflacji był jednym z czynników, który doprowadził do wzrostu stóp procentowych. Rada Polityki Pieniężnej podwyższała w 2007 r. czterokrotnie podstawowe stopy procentowe – łącznie o 1,0 p.p. Stopa lombardowa wyniosła na koniec 2007 r. – 6,5%, a stopa referencyjna – 5,75%.

Chociaż sytuacja makroekonomiczna w Polsce kształtowała się korzystnie w 2007 r. zarówno pod względem wzrostu gospodarczego, jak i spadku bezrobocia (z 13,8% do 9,6% wg zharmonizowanej stopy bezrobocia), to powoli rysowało się osłabienie potencjału wzrostu. Wśród czynników ograniczających wzrost należy wymienić: osłabienie koniunktury gospodarczej na świecie, silnego złotego i rosnące stopy procentowe.

Kryzys *subprime* wpłynął znacząco na sytuację na rynkach finansowych w II połowie 2007 r., chociaż sygnały, że rynek nieruchomości może się załamać, występowały już wcześniej. Zmiany indeksów giełdowych z USA oraz wybranych rynków europejskich zamieszczono w tablicy 1.

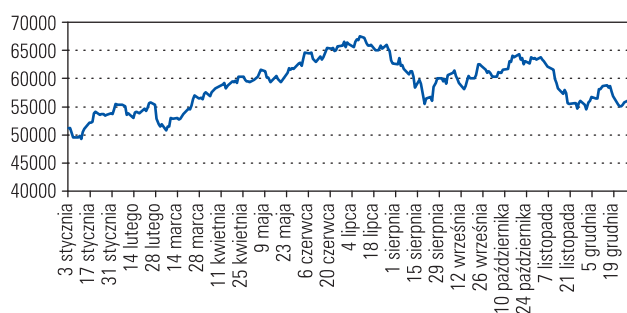
Tablica 1. Zmiany wartości wybranych indeksów giełdowych

Indeks	Zmiana wartości		
	2006	2007	VII-XII 2007
DJIA	16,3%	6,4%	-1,1%
S&P 500	13,6%	3,5%	-2,3%
NASDAQ COMPOSITE	9,5%	9,8%	1,9%
FTSE 100	9,5%	3,8%	-2,3%
CAC 40	17,5%	1,3%	-7,3%
DAX	22,0%	22,3%	0,7%
WIG	41,6%	10,4%	-15,8%
WIG 20	23,7%	5,2%	-8,1%
WIG Banki	51,4%	12,2%	-9,5%
WIG Budownictwo	148,4%	12,6%	-25,8%

Źródło: Dane Bloomberg, opracowanie własne.

Chociaż na wielu giełdach rok 2007 zakończył się dodatnią zmianą indeksów, to jednak w II połowie roku giełdy zanotowały ich spadek. Indeks WIG w okresie lipiec-grudzień stracił 15,8% (rys. 3.), zaś indeks WIG-20 – 8,1%. Spadek ten był większy niż na wybranych rynkach krajów wysoko rozwiniętych.

Rysunek 3. Zmiana WIG w 2007 r.

Źródło: Dane GPW, opracowanie własne.

Spadek indeksów na giełdach światowych to nie jedynie efekt kryzysu na amerykańskim rynku *subprime*. Oprócz wyprzedaży akcji na rynku giełdowym, doszło również do kryzysu zaufania na rynku operacji międzybankowych, dzięki któremu banki regulują swoją płynność. Zmusiło to banki centralne (głównie Fed i EBC) do interwencji i zwiększenia środków pożyczanych bankom.

Na kryzysie *subprime* ucierpiały nie tylko banki amerykańskie (głównie inwestycyjne oraz Citigroup i Bank of America), ale także banki z krajów wysoko rozwiniętych (m.in. UBS, Credit Suisse, Societe Generale, Barclays, HSBC, Northern Rock, IKB, Deutsche Bank, Commerzbank, Mizuho Financial, Sumitomo Mitsui Financial), które nabywały CDO, CDS i inne instrumenty finansowe oparte na kredytach zabezpieczonych nieruchomościami. Ponadto konsekwencje kryzysu rozprzestrzeniły się na inne grupy pośredników finansowych, w tym na ubezpieczycieli. Jako pierwszy straty na instrumentach powiązanych z *subprime* zaraportował AIG (ok. 15 mld USD). Konsekwencje kryzysu powinny w większości ujawnić się do połowy 2008 r., kiedy to instytucje finansowe będą publikować zaudytowane sprawozdania finansowe. Według szacunków niemieckiego urzędu nadzoru finansowego (BAFIN), podanych pod koniec marca 2008 r., kryzys może kosztować zaangażowane instytucje ok. 600 mld USD, aczkolwiek niektórzy analitycy wymieniają już kwotę 1 biliona USD. Oszacowanie faktycznych kosztów kryzysu będzie możliwe dopiero w dłuższej perspektywie czasowej, także dlatego, że brakuje oficjalnych statystyk dotyczących działalności funduszy hedgingowych, które także były zaangażowane w kłopotliwe instrumenty finansowe.

W Polsce wpływ kryzysu *subprime* na instytucje finansowe nie był bezpośredni i wystąpił poprzez kanał cenowy. Spadki kursów akcji na giełdzie w przypadku:

- banków: osłabiły wyniki z operacji finansowych – w 2006 r. wynik operacji finansowych wzrósł o 33,0%, zaś w 2007 r. – o 24,6%;

- zakładów ubezpieczeń: obniżyły poziom przychodów z lokat finansowych w postaci akcji i jednostek uczestnictwa – w 2007 r. nastąpił ich spadek o 13,3%, głównie w zakładach majątkowych, jak również obniżyły poziom aktywów w UFK – w II półroczu 2007 r. o 13,0%;
- OFE: osłabiły wyniki finansowe o 64%.

Na razie nie zaobserwowano zjawiska ograniczenia dostępności kredytów na finansowanie nieruchomości, aczkolwiek przy rosnących stopach procentowych i niekorzystnej sytuacji na rynkach finansowych, klienci o niższym

poziomie dochodów mogą odczuć zmniejszenie dostępności kredytów.

Podsumowując, można stwierdzić, że pomimo niekorzystnej sytuacji na światowych rynkach polska gospodarka była w 2007 r. odporna na wstrząsy. Należy jednak wziąć pod uwagę, że osłabienie koniunktury gospodarczej w USA i w strefie euro wpłynie na sytuację makroekonomiczną Polski w 2008 r. Otoczenie makroekonomiczne może być zatem mniej przyjazne dla instytucji finansowych niż w minionym roku.

3.2. Analiza strukturalna sektora ubezpieczeń w Polsce na tle sytuacji w Europie

3.2.1. Sytuacja na polskim rynku ubezpieczeń w latach 1998-2007

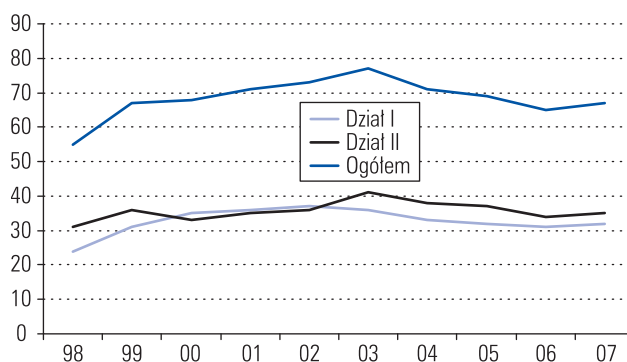
Podstawowe dane charakteryzujące rozwój rynku ubezpieczeń w Polsce w latach 1998-2007 zaprezentowano w tablicy zawartej w pkt. 2.3.3 niniejszego opracowania.

W całym analizowanym okresie całkowita liczba zakładów działających w sektorze wzrosła z 55 w roku 1998 do 67 w roku 2007. Zmiana liczby zakładów ubezpieczeń jest nierównomierna. Największa liczba zakładów wystąpiła w roku 2003 (77 towarzystw). Po roku 2003 liczba zakładów zaczęła spadać osiągając poziom 67. Tendencja taka wystąpiła zarówno w sektorze ubezpieczeń na życie jak i ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych. W roku 2007 w stosunku do roku 1998 liczba zakładów ogółem wzrosła o 22%. Średnie tempo wzrostu liczby działających zakładów ubezpieczeń w całym okresie wyniosło 2%. W zakresie działu ubezpieczeń na życie tempo to ukształtowało się na poziomie 3%, natomiast w przypadku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych 1%. Zmianę liczby towarzystw w latach 1998-2007 zaprezentowano na rysunku 4.

W zakresie poziomu kapitału podstawowego finansującego działalność ubezpieczeniową w analizowanym okresie wystąpiła stała tendencja wzrostowa. Wzrost wartości kapitału podstawowego występował również w sytuacji spadku liczby zakładów ubezpieczeń. Wartość kapitału podstawowego w roku 2007 w stosunku do roku 1998 wzrosła o 161%. W dziale ubezpieczeń na życie dynamika zmian ukształtowała się na poziomie 186%, a majątkowych i pozostałych osobowych 142%. W roku 2007 wartość kapitału podstawowego osiągnęła poziom 4 982 mln zł. W roku 2007 większy przyrost wartości ka-

pitalu podstawowego wystąpił w dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych, niż w przypadku ubezpieczeń na życie. W dziale ubezpieczeń na życie w roku 2007 wartość kapitału podstawowego osiągnęła poziom 2 315 mln zł. W przypadku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych, wartość kapitału podstawowego osiągnęła poziom 2 667 mln zł.

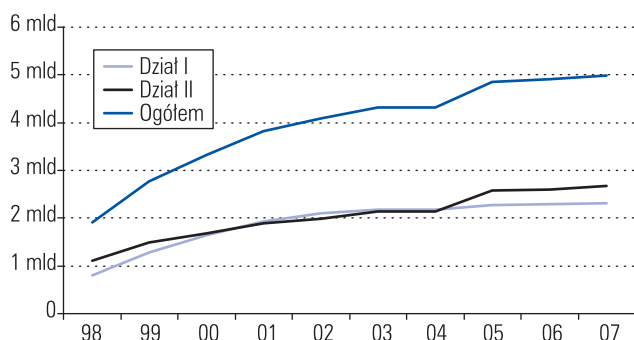
Rysunek. 4. Liczba zakładów ubezpieczeń w latach 1998-2007

Źródło: opracowanie własne

W całym analizowanym okresie kapitały podstawowe rosły szybciej w dziale ubezpieczeń na życie. Średnie tempo zmian wartości kapitału podstawowego w całym rozważanym okresie w przypadku sektora ogółem wyniosło 11%. W przypadku ubezpieczeń na życie tempo to z roku na rok kształtowało się na poziomie 12%. W ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych osobowych osiągnęło poziom 10%. Poziom kapitału podstawowego w kolejnych latach zaprezentowano na rysunku 5.

Rysunek 5. Poziom kapitału podstawowego w latach 1998-2007 w mld zł

Źródło: opracowanie własne

Wraz ze wzrostem wartości kapitału podstawowego dynamicznie rósł udział inwestycji zagranicznych. W roku 2007 udział kapitału zagranicznego w kapitałach podstawowych ukształtował się na poziomie 78% podczas, gdy w roku 1998 udział ten wynosił 33%.

W roku 2007 poziom składki przypisanej brutto w obu działach ubezpieczeń osiągnął poziom 43 816 mln zł. Wartość składki przypisanej brutto w stosunku do roku 1998 wzrosła prawie dwu i półkrotnie. W zakresie ubezpieczeń na życie wartość składki przypisanej brutto w roku 2007 w stosunku do roku 1998 wzrosła ponad czterokrotnie, natomiast w ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych osobowych poziom składki wzrósł o 54%. W całym rozpatrywanym okresie, w obu działach ubezpieczeń łącznie składka przypisana brutto rosła w średniorocznym tempie równym 10%. W ubezpieczeniach na życie tempo to osiągnęło poziom 17%, natomiast w przypadku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych 5%.

Poziom odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto wzrósł ponad dwukrotnie osiągając poziom ponad 19 670 mln zł w roku 2007. W całym analizowanym okresie odszkodowania i świadczenia wypłacone rosły średnio w tempie 9% (średnia geometryczna). Tempo to było szybsze w przypadku ubezpieczeń na życie, gdzie osiągnęło poziom 19% średniorocznie. W przypadku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych średnioroczne tempo wzrostu wypłaconych odszkodowań i świadczeń wyniosło 4%. W roku 2007 w stosunku do roku 1998 od-

szkodowania i świadczenia wypłacone w dziale ubezpieczeń na życie wzrosły prawie pięciokrotnie, z poziomu 2 128 mln zł do 10 431 mln zł. Udział odszkodowań i świadczeń wypłaconych w sektorze ubezpieczeń na życie w kwocie odszkodowań i świadczeń wypłaconych ogółem wzrósł z poziomu 24% w roku 1998 do poziomu 53% w roku 2007.

Podobna tendencja wystąpiła w przypadku składki przypisanej per capita. W roku 1998 składka przypisana ogółem per capita wynosiła 456,8 zł. W roku 2007 wartość składki przypisanej ogółem per capita wzrosła do poziomu 1 149,6 zł. Dział ubezpieczeń na życie charakteryzował się wyższą dynamiką zmian składki przypisanej per capita. W rozpatrywanym okresie poziom składki per capita w tym dziale wzrósł ponad czterokrotnie, gdy jednocześnie w dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych o 60%. W całym rozpatrywanym okresie składka per capita w dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych rosła średnio w tempie 5% podczas, gdy w dziale ubezpieczeń na życie średnioroczne tempo wzrostu osiągnęło poziom ponad 17%.

W zakresie lokat zakładów ubezpieczeń wyższą dynamiką charakteryzował się dział ubezpieczeń na życie. W roku 2007 w stosunku do roku 1998 wartość lokat ogółem dla obu działów ubezpieczeń wzrosła prawie sześciokrotnie osiągając poziom 117 218 mln zł. W zakresie działu ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych wartość lokat w roku 2007 w stosunku do roku 1998 wzrosła prawie pięciokrotnie, natomiast w dziale ubezpieczeń na życie prawie siedmiokrotnie. Przyrost lokat w dziale ubezpieczeń na życie powodowany był dynamiką lokat na rachunek i ryzyko ubezpieczającego. Wartość lokat na rachunek i ryzyko ubezpieczającego w roku 2007 w stosunku do roku 1998 wzrosła ponad pięćdziesięciopięciokrotnie osiągając poziom 35 986 mln zł, co stanowi 31% całkowitej wartości lokat zakładów ubezpieczeń. W całym analizowanym okresie wartość lokat zakładów ubezpieczeń ogółem rosła średnio w tempie 22% rocznie, podczas gdy w dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych 19%, a w ubezpieczeniach na życie około 24%. W zakresie działu ubezpieczeń na życie wartość lokat na rachunek i ryzyko ubezpieczającego rosła średniorocznie w tempie 56%.

3.2.2. Zmiany podstawowych wielkości charakteryzujących sektor ubezpieczeń w 2007 r.

3.2.2.1. Struktura rynku

W dziale ubezpieczeń na życie w roku 2007 wartość składki przypisanej brutto osiągnęła poziom ponad 25 513 mln zł. Dynamika składki przypisanej brutto w stosunku do roku 2006 osiągnęła poziom 121% (przyjmując rok poprzedni jako 100%). Najwyższy udział w składce przypisanej brutto działu stanowiła składka przypisana z ubezpieczeń na życie powiązanych z funduszem kapitałowym. Udział ten ukształtował się na poziomie ponad 47%. Dynamika składki dotycząca tego rodzaju ubezpieczenia osiągnęła poziom 123%. W ramach działu ubezpieczeń na życie dynamicznie rozwijały się również ubezpieczenia grupy 1 (ubezpieczenia na życie). Dynamika składki przypisanej z ubezpieczeń grupy 1 w roku 2007 w stosunku do roku 2006 osiągnęła poziom 122%. Składka przypisana z tych ubezpieczeń stanowi 39 % składki przypisanej w dziale ubezpieczeń na życie.

W dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych wartość składki przypisanej brutto osiągnęła poziom ponad 18 303 mln zł. Indeks dynamiki składki w 2007 r. w stosunku do roku 2006 osiągnął poziom 111%. Najszybciej rozwijały się ubezpieczenia ochrony prawnej. Dynamika składki przypisanej brutto z tych ubezpieczeń osiągnęła poziom 203%. Na kolejnym miejscu znajdują się ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych z dynamiką składki na poziomie 149%. Największy udział w strukturze składki przypisanej brutto w dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych stanowi składka z ubezpieczeń komunikacyjnych. Udział ten ukształtował się na poziomie ponad 60% (grupa 3 i grupa 10).

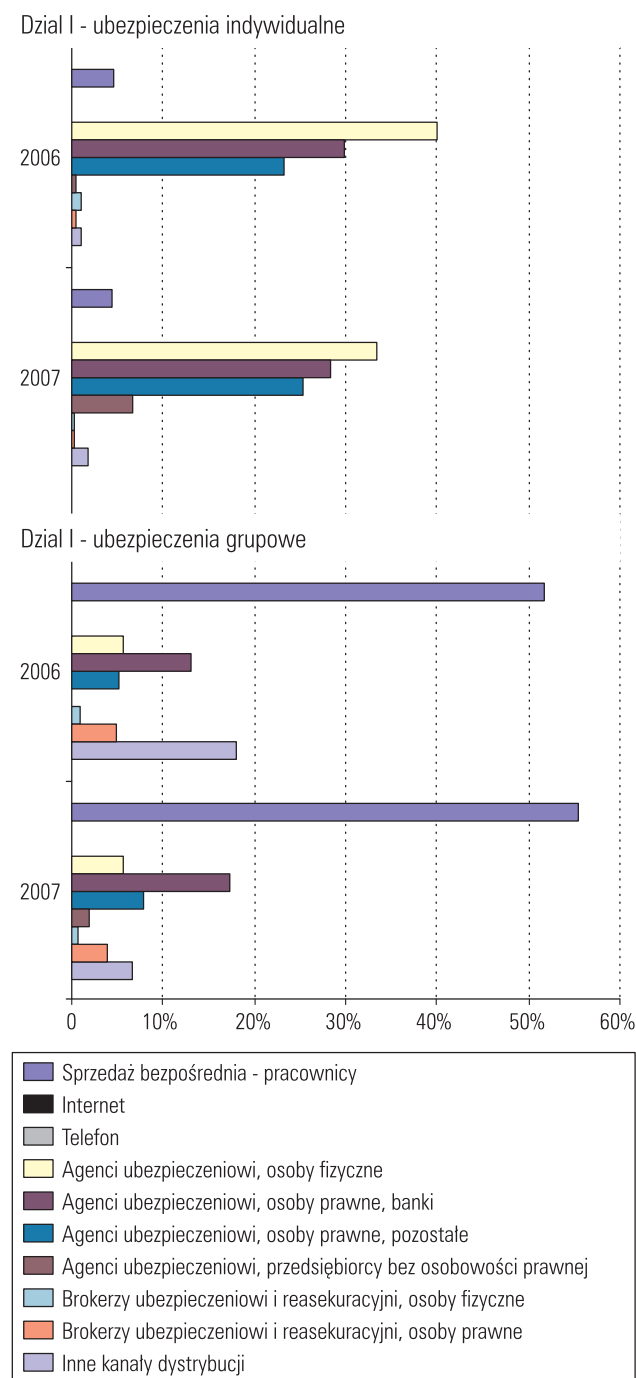
Sektor ubezpieczeń nadal jest silnie skoncentrowany. W obu działach udział pięciu największych towarzystw kształtuje się na poziomie ponad 65%. Koncentracja mierzona udziałem pięciu największych zakładów ubezpie-

czeń w rynku jest wyższa w przypadku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych, gdzie udział ten osiągnął poziom 74%. W ubezpieczeniach na życie udział pięciu największych zakładów ubezpieczeń ukształtował się na poziomie 65%. Systematycznie spada udział największego ubezpieczyciela. W dziale ubezpieczeń majątkowych w roku 2007 osiągnął on poziom 44% w porównaniu do 46% w roku 2006. W dziale ubezpieczeń na życie udział spadł o 8% z poziomu 36% w roku 2006 do poziomu 28% w roku 2007. Udział drugiego zakładu w dziale ubezpieczeń na życie stanowi 12% całkowitej składki przypisanej brutto, a trzeciego 11%. Udział kolejnych nie przekracza 10%. Podobna sytuacja występuje w dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych. Udział drugiego zakładu ubezpieczeń w roku 2007 ukształtował się na poziomie 10%. Natomiast udział kolejnych zakładów nie przekracza 10%.

3.2.2.2. Dystrybucja i zatrudnienie

W dziale ubezpieczeń na życie w zakresie dystrybucji ubezpieczeń indywidualnych najwyższy udział posiadają polisy dystrybuowane przez agentów ubezpieczeniowych będących osobami fizycznymi. Rola tego kanału dystrybucji zmniejsza się. Udział sprzedaży polis indywidualnych tym kanałem spadł z poziomu 40% w roku 2006 do poziomu 33% w roku 2007. Wzrósł udział polis dystrybuowanych przez agentów będących osobami prawnymi (pozostałymi). Udział tego kanału dystrybucji w całkowitej sprzedaży ubezpieczeń indywidualnych ukształtował się na poziomie 25%. Dla porównania w 2006 roku udział ten stanowił 23%. Znaczny jest również udział agentów będących osobami prawnymi bankami. Udział ten osiągnął poziom 28%. Strukturę kanałów dystrybucji w roku 2006 oraz 2007 przedstawiają poniższe rysunki.

Rysunek 6. Wykorzystanie kanałów dystrybucji do sprzedaży ubezpieczeń w dziale I w latach 2006-2007

Źródło: opracowanie własne

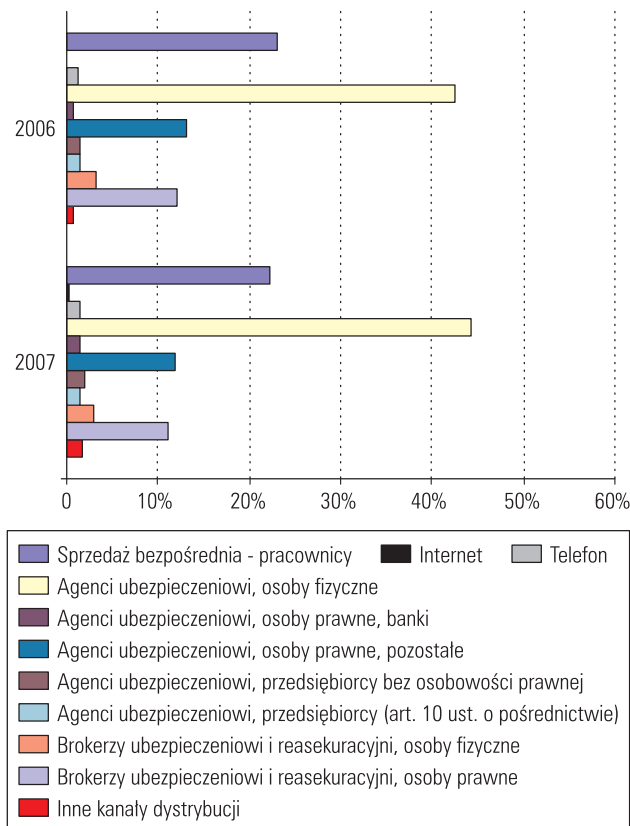
Inaczej dystrybuowane są ubezpieczenia grupowe. Tutaj najistotniejszą rolę odgrywa sprzedaż bezpośrednia przez pracowników zakładu ubezpieczeń. Udział sprzedaży bezpośredniej w całkowitej sprzedaży ubezpieczeń grupowych w roku 2007 ukształtował się na poziomie 56%. W porównaniu do roku 2006 udział ten wzrósł o 4%. W zakresie ubezpieczeń grupowych w roku 2007 istotną rolę odgrywały również banki. Udział sprzedaży przez banki w roku 2007 w porównaniu do roku 2006 wzrósł o 4% osiągając poziom 17%.

Ubezpieczenia indywidualne charakteryzowały się wyższą dynamiką składki. W roku 2007 indeks dynamiki sprzedaży ubezpieczeń indywidualnych osiągnął poziom 124% podczas, gdy w przypadku ubezpieczeń grupowych 117%. W ramach istniejących kanałów dystrybucji w zakresie ubezpieczeń indywidualnych najdynamiczniej rozwijał się kanał „Agenci ubezpieczeniowi, przedsiębiorcy nie mający osobowości prawnej” (indeks dynamiki sprzedaży tym kanałem osiągnął poziom 2690%), najwolniej natomiast „Brokerzy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni, osoby fizyczne” (indeks dynamiki w tym kanale osiągnął poziom 23%).

W przypadku ubezpieczeń grupowych najdynamiczniej rozwijającym się kanałem dystrybucji jest kanał: „Agenci ubezpieczeniowi, przedsiębiorcy nie mający osobowości prawnej” z indeksem dynamiki na poziomie 1314%. Indeks dynamiki w przypadku brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych będących osobami fizycznymi osiągnął poziom 103%.

W przypadku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych najistotniejszym kanałem dystrybucji są agenci ubezpieczeniowi, będący osobami fizycznymi. Udział sprzedaży w ramach tego kanału do całkowitej sprzedaży ubezpieczeń w roku 2007 ukształtował się na poziomie 44%. Udział ten wzrósł o 2% w stosunku do roku 2006. W roku 2007 nieznacznie zmniejszyła się rola sprzedaży bezpośredniej osiągając poziom 22% w porównaniu do 23% w roku 2006. Strukturę sprzedaży ubezpieczeń w latach 2006-2007 według kanałów dystrybucji zaprezentowano na rysunku 7.

Rysunek 7. Wykorzystanie kanałów dystrybucji do sprzedaży ubezpieczeń w dziale II w latach 2006-2007.

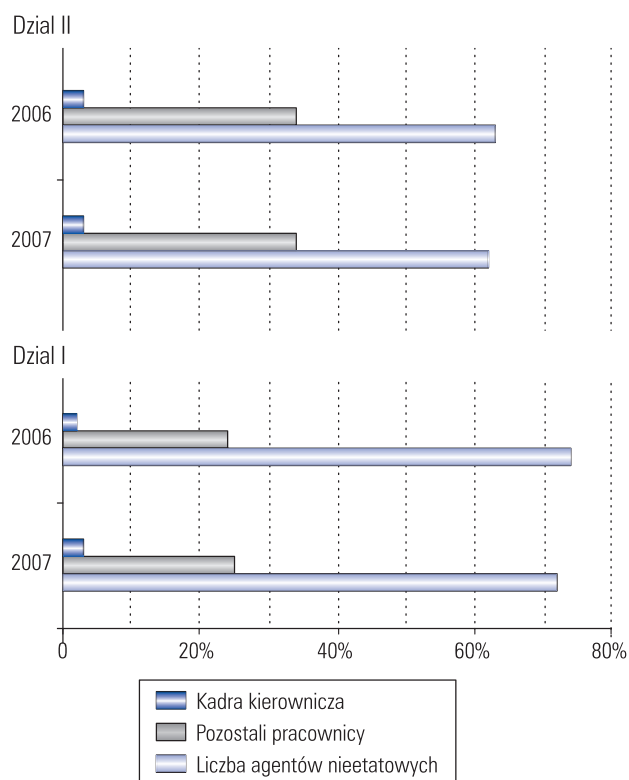

Źródło: opracowanie własne

W rozpatrywanym okresie zaobserwowano spadek popularności kanałów takich jak internet, czy telefon. Składka przypisana poprzez kanał „Internet” spadła prawie o połowę. Dynamika składki przypisanej poprzez sprzedaż telefoniczną w roku 2007 osiągnęła poziom 14%, w porównaniu z 310% w roku 2006. Najwyższą dynamiką składki charakteryzował się tzw. inny kanał dystrybucji. Indeks dynamiki składki z tego kanału osiągnął poziom 244%.

Rok 2007 charakteryzował się istotnymi zmianami w strukturze zatrudnienia. Liczba pracowników ogółem zatrudnionych w dziale ubezpieczeń na życie wzrosła o 11%. Najwyższy przyrost zanotowano na poziomie kadry kierowniczej. W przypadku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych liczba pracowników ogółem w roku 2007 wzrosła o 5% w stosunku do roku 2006. Liczba pracowników na poziomie kadry kierowniczej w tym dziale ubezpieczeń wzrosła o 10%.

Rysunek 8. Struktura zatrudnienia w sektorze ubezpieczeń w latach 2006-2007

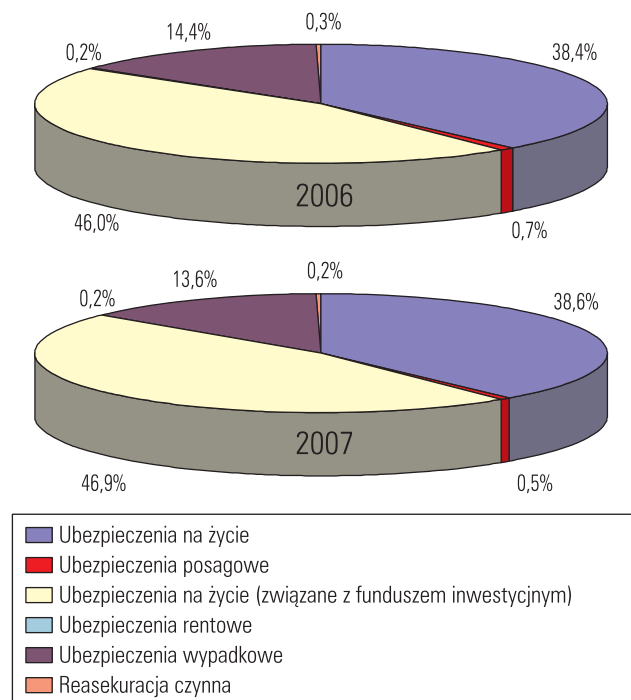
Źródło: opracowanie własne

3.2.2.3. Składka przypisana brutto

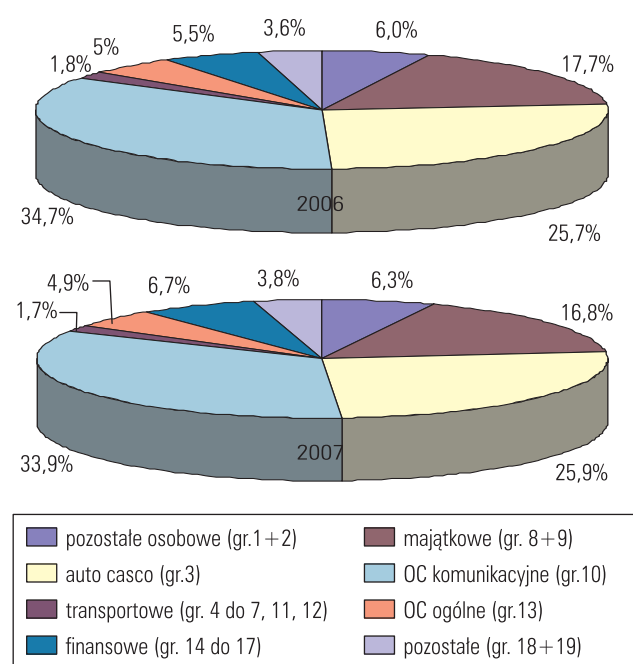
W roku 2007 w obu działach ubezpieczeń zanotowano wzrost składki przypisanej brutto. W dziale ubezpieczeń na życie dynamika składki przypisanej brutto osiągnęła poziom 121%, podczas gdy w dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych 111%.

W zakresie grup ryzyka działu I najwyższą dynamiką wzrostu charakteryzowały się ubezpieczenia rentowe. Indeks dynamiki dla tego rodzaju ubezpieczeń osiągnął poziom ponad 127%. Najwyższy udział w składce przypisanej brutto działu I stanowiła składka przypisana brutto dotycząca ubezpieczeń na życie powiązanych z funduszem kapitałowym. Udział ten ukształtował się na poziomie 46%. Strukturę składki przypisanej w latach 2006 do 2007 w dziale ubezpieczeń na życie zaprezentowano na poniższym rysunku.

Rysunek 9. Struktura składki przypisanej wg grup ryzyka w dziale I w latach 2006-2007

Rysunek 10. Struktura składki przypisanej brutto w dziale II w latach 2006-2007

Źródło: opracowanie własne

Źródło: opracowanie własne

W zakresie grup ryzyka w dziale II w roku 2007 najwyższą dynamiką wzrostu charakteryzowały się ubezpieczenia ochrony prawnej. Indeks dynamiki składki przypisanej brutto w ramach tej grupy ubezpieczeń osiągnął poziom 202%. Składka przypisana brutto w tej grupie ubezpieczeń stanowi jednak niewielki udział w całkowitej składce przypisanej brutto w dziale II. Udział ten w roku 2007 ukształtował się na poziomie zaledwie 0,2%. W roku 2007 dużą dynamiką składki przypisanej brutto charakteryzowały się ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych oraz casco pojazdów szynowych. Strukturę składki przypisanej w dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych zaprezentowano na poniższym rysunku.

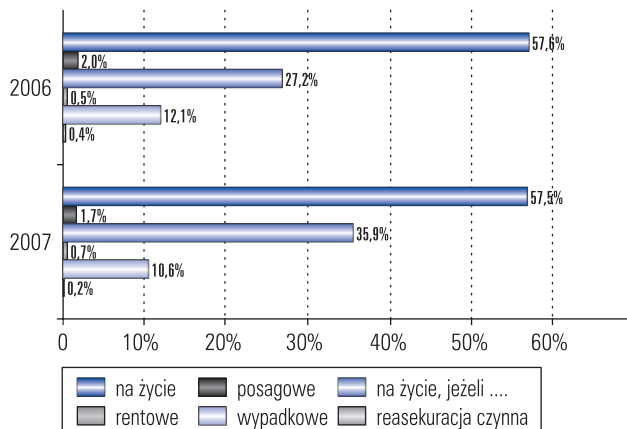
3.2.2.4. Odszkodowania i świadczenia wypłacone

W roku 2007 kwota wypłaconych odszkodowań i świadczeń brutto wzrosła o 17% dla obu działów ubezpieczeń łącznie. W przypadku ubezpieczeń na życie kwota odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto wzrosła o 23%, natomiast w dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych 10%. W roku 2007 odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w dziale ubezpieczeń życiowych stanowiły po 53% w całkowitej kwocie wypłaconych odszkodowań i świadczeń brutto.

W zakresie grup ryzyka działu I najwyższą dynamiką wzrostu świadczeń charakteryzowała się grupa III (ubezpieczenia na życie powiązane z funduszem kapitałowym). Indeks dynamiki świadczeń w tej grupie w roku 2007 w stosunku do roku 2006 ukształtował się na poziomie 162%. Strukturę odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto wg grup działu I w latach 2006-2007 prezentuje poniższy rysunek.

ANALIZA SYTUACJI NA RYNKU UBEZPIECZEŃ W POLSCE W 2007 R.

Rysunek 11. Struktura świadczeń wypłaconych wg grup działu I w latach 2006-2007

Źródło: opracowanie własne

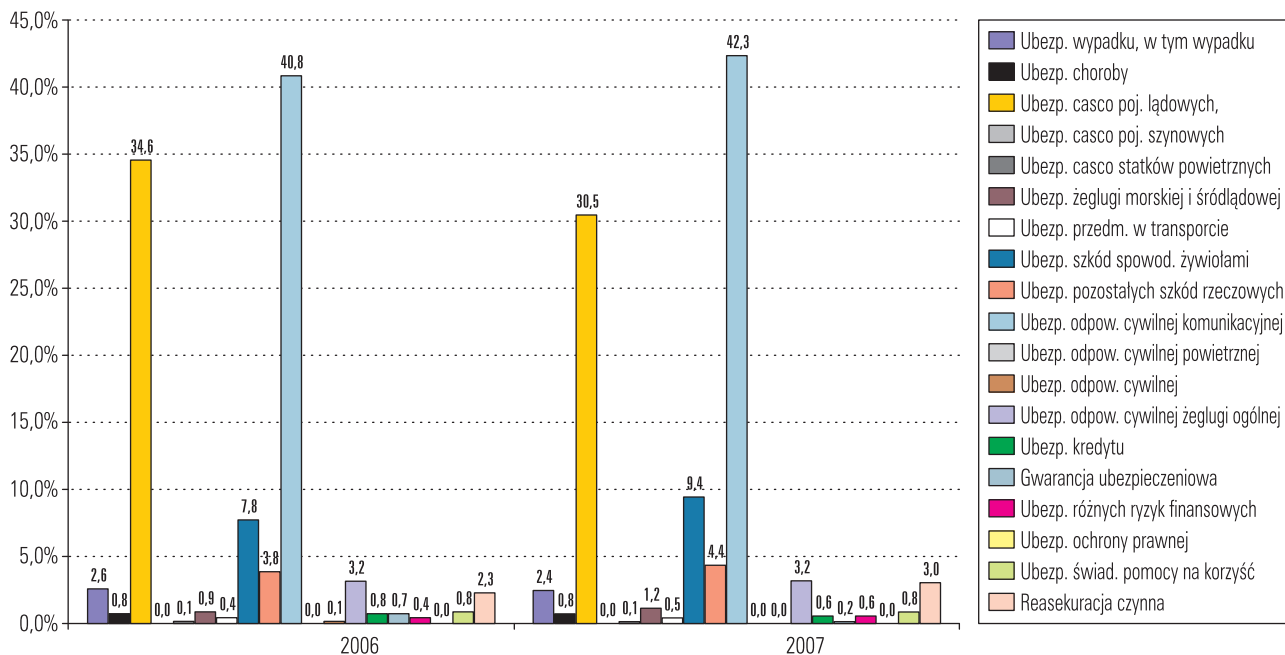
całkowitej działu jest jednak znikomy. Strukturę odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto działu II w latach 2006-2007 zaprezentowano na poniższym rysunku.

3.2.2.5. Koszty działalności ubezpieczeniowej w roku 2007

W roku 2007 w stosunku do roku 2006 koszty działalności ubezpieczeniowej wzrosły o 1 442 mln zł, co stanowiło przyrost o 19%. Koszty działalności ubezpieczeniowej rosły szybciej w dziale ubezpieczeń na życie, gdzie indeks dynamiki kosztów osiągnął poziom 126%. W dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych indeks dynamiki kosztów ukształtował się na poziomie 113%.

W roku 2007 zanotowano istotny przyrost kosztów akwizycji. W dziale I koszty akwizycji wzrosły o ponad

Rysunek 12. Struktura odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto w dziale II w latach 2006-2007

Źródło: opracowanie własne

W dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych przeważają odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w ramach ubezpieczeń prowadzonych w grupie 10 (OC komunikacyjne) z udziałem na poziomie 42%. Wartość odszkodowań i świadczeń wypłaconych w ramach tej grupy wzrosła o 2% w stosunku do roku 2006. Najwyższą dynamiką wzrostu w zakresie wypłaconych odszkodowań i świadczeń brutto charakteryzowała się grupa IV (ubezpieczenie casco pojazdów szynowych). Indeks dynamiki w roku 2007 w stosunku do roku 2006 ukształtował się na poziomie 229%. Udział składki przypisanej brutto z tej grupy ubezpieczeń w składce

41%, podczas gdy koszty administracyjne o 10%. W dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych indeks dynamiki kosztów akwizycji ukształtował się na poziomie 118%, natomiast kosztów administracyjnych 99%. W dziale I istotnie wzrósł poziom otrzymanych prowizji reasekuracyjnych. Otrzymane prowizje reasekuracyjne w 2007 roku wyniosły 112,1 mln zł. Wartość prowizji reasekuracyjnych w roku 2006 zamknęła się kwotą 30,8 mln zł.

W 2007 roku udział kosztów akwizycji w składce przypisanej ogółem ukształtował się na poziomie 13,9%. Wskaźnik kosztów administracyjnych osiągnął poziom

8,0%. Wskaźniki kosztów działalności ubezpieczeniowej osiągają wyższy poziom w przypadku działu ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych, niż w dziale ubezpieczeń na życie. Wskaźnik kosztów akwizycji w przypadku działu I ukształtował się na poziomie 11,5% podczas, gdy w dziale II wskaźnik ten osiągnął poziom 17,2%. W przypadku wskaźnika kosztów administracyjnych sytuacja wygląda podobnie. W dziale I ubezpieczeń koszty administracyjne stanowią 6,0% składki przypisanej brutto, natomiast w dziale II – 10,8%. W dziale ubezpieczeń na życie wskaźnik kosztów administracyjnych spadł w stosunku do poziomu z roku 2006 o 0,6%. Podobna tendencja wystąpiła w dziale II ubezpieczeń, gdzie wartość wskaźnika spadła o 1,3%.

3.2.2.6. Zmiany w zakresie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

W roku 2007 wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w stosunku do wartości z roku 2006 wzrosła o 12 289 mln zł osiągając poziom ponad 90 057 mln zł. Łączna wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wzrosła o ponad 15%.

W zakresie ubezpieczeń działu I wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w roku 2007 osiągnęła poziom 65 812 mln zł, co stanowiło 73% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych obu działów łącznie. W 2007 roku poziom rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w tym dziale wzrósł o 18% w stosunku do roku 2006.

W zakresie działu ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych osiągnęła poziom 24 245 mln zł, stanowiąc 27% w wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych obu działów łącznie. Poziom rezerw w roku 2007 wzrósł o 9% w porównaniu do roku 2006.

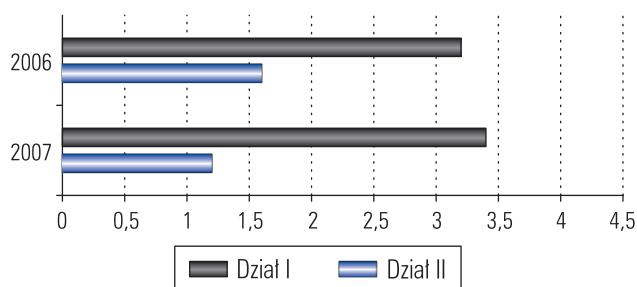
W zakresie ubezpieczeń działu I tylko w przypadku dwóch zakładów zanotowano spadek poziomu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. W ramach działu II poziom rezerw spadł w przypadku trzech zakładów ubezpieczeń.

W roku 2007 suma rezerw techniczno-ubezpieczeniowych obu działów stanowiła 205,5% łącznej składki przypisanej brutto. W przypadku ubezpieczeń na życie wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 263% w roku 2006 oraz 268% w roku 2007. W ubezpieczeniach działu II łączna wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych stanowiła 132% w stosunku do składki przypisanej brutto w roku 2007 oraz 135% w roku 2006.

3.2.2.7. Wynik techniczny ubezpieczeń

W obu działach ubezpieczeń wystąpił dodatni wynik techniczny zamykając się kwotą 4 622 mln zł. W roku 2007 poziom wyniku technicznego był o 3% niższy w stosunku do roku 2006 w obu działach ubezpieczeń łącznie. Wyższą dynamiką charakteryzował się wynik techniczny w dziale ubezpieczeń na życie. W dziale tym wynik techniczny w roku 2007 był o 5,8% wyższy, niż w roku 2006. W przypadku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych wynik techniczny w roku 2007 w stosunku do roku 2006 spadł o 20,8%. Poziom wyniku technicznego według działów ubezpieczeń zaprezentowano na poniższym rysunku.

Rysunek 13. Wynik techniczny ubezpieczeń wg działów w latach 2006 i 2007 w mld zł

Źródło: opracowanie własne

W 2007 roku 8 zakładów działających w ramach działu I ubezpieczeń osiągnęło stratę techniczną, co stanowi 25% w łącznej liczbie towarzystw prowadzących działalność w tym dziale. W przypadku działu II liczba zakładów ze stratą techniczną wynosi 17, co stanowi 48,6% w liczbie towarzystw ubezpieczeniowych prowadzących działalność w tym dziale.

3.2.2.8. Poziom reasekuracji

W zakresie reasekuracji biernej w roku 2007 składka przypisana brutto osiągnęła poziom 3 063 mln zł. Poziom składki wzrósł w stosunku do roku 2006 o 34%. Wzrost ten był powodowany dynamicznym wzrostem składki przypisanej brutto w reasekuracji w dziale ubezpieczeń na życie. W dziale tym udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto wzrósł o 3,7%. Wartość składki przypisanej brutto w reasekuracji w dziale II w roku 2007 spadła o 212 mln zł.

W dziale ubezpieczeń na życie w 2007 r. nastąpił wzrost składki przypisanej brutto w reasekuracji o 465,4%. Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto działu I ukształtował się na poziomie 4,7%.

W roku 2007 wzrosła również wartość odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto przez reasekuratorów. Wzrost ten był spowodowany wzrostem wartości wypłaconych odszkodowań i świadczeń przez reasekuratorów w dziale I. W dziale tym poziom wypłaconych odszkodowań i świadczeń w roku 2007 wzrósł o 925 mln zł osiągając wartość 1 011 mln zł.

Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto przez reasekuratorów w dziale I stanowiły 9,7% ogólnej kwoty odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto. W dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych udział ten ukształtował się na poziomie 10,3%. Dla porównania w roku 2006 w dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych reasekuratorzy wypłacili 12,7% kwoty odszkodowań i świadczeń brutto.

W przypadku reasekuracji czynnej zmiany miały charakter odwrotny. W zakresie ubezpieczeń działu I poziom składki przypisanej brutto spadł o 28% osiągając wartość 52,8 mln zł. Wzrósł natomiast poziom składki przypisanej brutto w dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych. W roku 2007 składka w tym dziale ubezpieczeń wzrosła o 26% w stosunku do roku 2006.

W rozpatrywanym okresie w ramach reasekuracji czynnej wypłacono wyższą kwotę odszkodowań i świadczeń. W dziale I wartość wypłaconych odszkodowań i świadczeń brutto spadła o 16,2% w stosunku do roku 2006. W dziale II wartość ta w roku 2007 wzrosła o 42,5%.

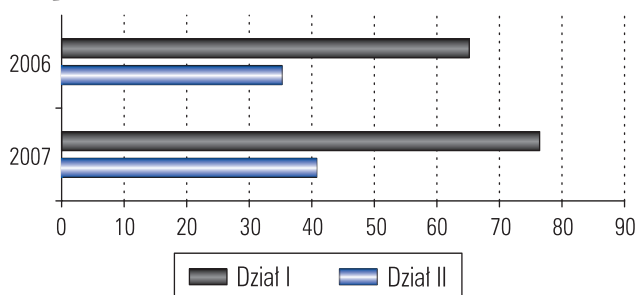
3.2.2.9. Poziom i struktura lokat

Ogólna wartość lokat w roku 2007 w stosunku do roku 2006 wzrosła o 16,9% osiągając poziom 117 217 mln zł. Lokaty zakładów ubezpieczeń prowadzących działalność w zakresie ubezpieczeń działu I stanowiły 65% wartości lokat ogółem. Wartość lokat w dziale I w roku 2007 w stosunku do roku 2006 wzrosła o 17%. W dziale I przychodowość lokat ukształtowała się na poziomie 7,2%. Oznacza to, że każdy 1 złoty finansujący lokaty wygenerował przychody z lokat w wysokości ponad 7 groszy.

Poziom lokat zakładów ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych w roku 2007 stanowił 35% lokat

ogółem dla obu działów. Wartość lokat zakładów ubezpieczeń prowadzących działalność w tym dziale w stosunku do roku 2006 wzrosła o 15,9%. Wskaźnik przychodowości w tym przypadku ukształtował się na poziomie 5,7%. Oznacza to, że każdy 1 złoty finansujący lokaty zakładów ubezpieczeń wygenerował przychody z lokat na poziomie ponad 5 groszy. Na poniższym rysunku zaprezentowano strukturę lokat według działów ubezpieczeń w latach 2006 i 2007.

Rysunek 14. Wartość lokat zakładów ubezpieczeń wg działów ubezpieczeń w latach 2006-2007 w mld zł

Źródło: opracowanie własne

3.2.2.10. Wynik finansowy netto

W roku 2007 zakłady ubezpieczeń wygenerowały wynik finansowy netto równy 5 328 mln zł. Wynik ten jest niższy od wyniku finansowego netto osiągniętego w roku 2006 o 20%, co w ujęciu wartościowym daje kwotę równą 1 324 mln zł. Wynik finansowy netto w 62% jest wygenerowany przez zakłady ubezpieczeń prowadzące działalność w dziale I, a w 38% przez towarzystwa prowadzące działalność w dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych.

W dziale ubezpieczeń na życie zakłady ubezpieczeń wygenerowały wynik finansowy netto równy 3 287 mln zł. Wynik ten jest o 14% wyższy od wyniku osiągniętego w roku 2006. W dziale tym 8 zakładów ubezpieczeń osiągnęło stratę.

W dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych wynik finansowy netto równy jest 2 041 mln zł i jest o 45,9% niższy niż w 2006 roku. W dziale tym 8 zakładów ubezpieczeń wygenerowało stratę.

3.2.3. Wybrane wskaźniki opisujące działalność ubezpieczeniową

3.2.3.1. Współczynnik retencji składki i zatrzymania odszkodowań

W rozpatrywanym okresie współczynnik retencji dla obu działów ubezpieczeń spadł w 2007 roku o 0,9% z 93,9% w roku 2006 do poziomu 93%. Oznacza to niewielkie zmniejszenie udziału reasekuratorów w składce przypisanej brutto. W ramach działu ubezpieczeń na życie całkowity udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto ukształtował się na poziomie zaledwie 4,7% (współczynnik retencji 95,3%). W przypadku działu ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych współczynnik retencji osiągnął poziom 89,9%. W porównaniu do roku 2006 poziom współczynnika spadł o 2,4%.

W roku 2007 współczynnik zatrzymania odszkodowań osiągnął poziom 90%. Poziom współczynnika dla obu działów ubezpieczeń łącznie spadł o 3,1% w stosunku do roku 2006. Spadek ten był spowodowany spadkiem współczynnika zatrzymania odszkodowań w dziale ubezpieczeń na życie. W dziale tym współczynnik osiągnął poziom 90,3%, w stosunku do 99% w 2006 r. W dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych współczynnik ukształtował się na poziomie 89,7% w stosunku do 87,3% w roku 2006.

3.2.3.2. Współczynnik szkodowości i wskaźnik zespolony

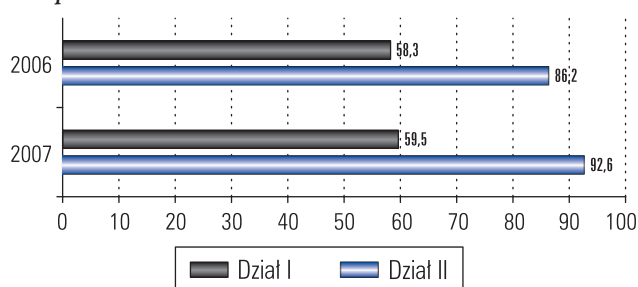
W roku 2007 nastąpił wzrost współczynnika szkodowości brutto zarówno w dziale I jak i II ubezpieczeń. W dziale I współczynnik osiągnął poziom 41,6% i był o 0,7% wyższy w porównaniu do roku 2006. W dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych współczynnik szkodowości brutto w roku 2007 osiągnął poziom 61,8%. W porównaniu do roku 2006 poziom współczynnika szkodowości był o 4,5% wyższy.

Współczynnik szkodowości netto w dziale ubezpieczeń na życie osiągnął poziom 39,4%. Poziom współczynnika szkodowości netto w stosunku to współczynnika szkodowości brutto był niższy o 2,2%. W przypadku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych wartość współczynnika szkodowości netto wzrosła z poziomu 58,7% w roku 2006 do poziomu do 63,3%.

Poziom wskaźnika zespolonego w roku 2007 w przypadku działu ubezpieczeń na życie wzrósł w stosunku do roku 2006 o 2,1%, osiągając wartość równą 59,5%.

W przypadku działu II wartość wskaźnika ukształtowała się na poziomie 92,6%. Na poniższym rysunku zaprezentowano zmiany wskaźnika zespolonego według działów ubezpieczeń w latach 2006-2007.

Rysunek 15. Poziom wskaźnika zespolonego wg działów ubezpieczeń w latach 2006-2007 w %

Źródło: opracowanie własne

3.2.3.3. Przychodowość i zyskowność

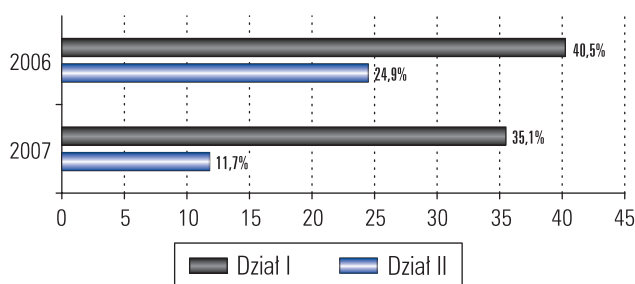
Przychodowość policzono jako stosunek zysku brutto do kapitałów własnych zakładu ubezpieczeń. Tak skonstruowany wskaźnik mierzy efektywność wykorzystania kapitałów własnych przez zakłady ubezpieczeń. Jego wartość odpowiada na pytanie ile złotych zysku brutto wygenerował każdy złoty z kapitałów własnych.

W roku 2007 stopień przychodowości kapitałów własnych dla obu działów ubezpieczeń łącznie spadł z poziomu 30% w roku 2006, do poziomu 19% w roku 2007. Spadek wskaźnika był determinowany spadkiem przychodowości zarówno w dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych jak i na życie. W dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych stopień przychodowości w roku 2007 osiągnął poziom 11,7%. Oznacza to, że każdy 1 złoty kapitałów własnych generował średnio 11 groszy zysku brutto.

Dział ubezpieczeń na życie, pomimo, że zaobserwowano tendencję spadkową charakteryzuje się wyższą przychodowością. W roku 2007 stopień przychodowości w tym dziale ukształtował się na poziomie 35,1%. W stosunku do roku 2006 zanotowano spadek wskaźnika o 5,4%. Porównanie stopnia przychodowości według działów ubezpieczeń zaprezentowano na poniższym rysunku.

ANALIZA SYTUACJI NA RYNKU UBEZPIECZEŃ W POLSCE W 2007 R.

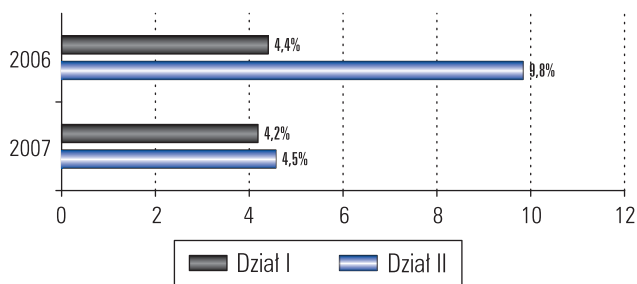
Rysunek 16. Stopień przychodowości wg działów ubezpieczeń w latach 2006-2007 w %

Źródło: opracowanie własne

W roku 2007 w porównaniu do roku 2006 nastąpił spadek stopnia zyskowności aktywów. W dziale ubezpieczeń na życie stopień zyskowności aktywów spadł nieznacznie z poziomu 4,4% w roku 2006 do poziomu 4,2% w roku 2007. W dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych stopień zyskowności spadł z poziomu 9,8% w 2006 roku do poziomu 4,5% w roku 2007. Porównanie stopnia zyskowności aktywów według działów ubezpieczeń zaprezentowano na poniższym rysunku.

Rysunek 17. Stopień zyskowności aktywów wg działów ubezpieczeń w latach 2006-2007 w %

Źródło: opracowanie własne

Wyniki powyższej analizy pozwalają stwierdzić, iż ostatni rok nie był dla sektora ubezpieczeń zbyt łaskawy. W porównaniu z poprzednimi latami, kilka podstawowych wielkości tj. wynik techniczny, wskaźniki szkodowości i przychodowości uległy nieznacznemu pogorszeniu. Wraz z niewielkim wzrostem składki nastąpił również istotny wzrost wartości wypłaconych odszkodowań i świadczeń, co odbiło się negatywnie na wartości wyniku technicznego.

3.3. Ocena kondycji finansowej sektora ubezpieczeń w roku 2007

3.3.1. Analiza podstawowych wielkości finansowych

3.3.1.1 Aktywa sektora ubezpieczeń w roku 2007

Podstawą analizy stanu i zmian w aktywach sektora ubezpieczeń w roku 2007 są zbiorcze wartości dla całego sektora ubezpieczeń przedstawione w tabelicy 2.

Tablica 2. Aktywa zakładów ubezpieczeń w latach 2006-2007 (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Dział I		Dział II		Dział I i II razem	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
A. Wartości niematerialne i prawne	159 004	223 756	372 963	179 931	531 967	403 687
1. Wartość firmy	43 526	44 925	245 171	49 489	288 697	94 414
2. Inne wartości niematerialne i prawne i zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych	115 478	178 831	127 793	130 442	243 271	309 273
B Lokaty	36 949 607	40 457 779	35 187 859	40 774 007	72 137 466	81 231 786
I. Nieruchomości	226 695	247 973	704 327	667 721	931 022	915 694
1. Grunty własne oraz prawo wieczystego użytkowania gruntu	75 083	89 052	120 323	90 136	195 406	179 188
2. Budynki, budowle oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu	138 889	135 729	568 953	560 145	707 842	695 874
3. Inwestycje budowlane i zaliczki na poczet tych inwestycji	12 723	23 192	15 051	17 440	27 774	40 632
II. Lokaty w jednostkach podporz.	1 456 580	1 589 988	5 758 927	7 830 945	7 215 507	9 420 933
1. Udziały lub akcje w jednostkach podporządkowanych	1 284 268	1 441 156	5 546 613	7 782 601	6 830 881	9 223 757
2. Pożyczki udzielone jednostkom podporządkowanym oraz dłużne papiery wartościowe emitowane przez te jednostki	166 121	139 716	212 314	48 345	378 435	188 061

ANALIZA SYTUACJI NA RYNKU UBEZPIECZEŃ W POLSCE W 2007 R.

3. Pozostałe lokaty	6 192	9 116	0	0	6 192	9 116
III. Inne lokaty finansowe	35 266 332	38 619 819	28 691 948	32 240 691	63 958 280	70 860 510
1. Udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	2 723 849	2 663 000	3 626 749	3 690 900	6 350 598	6 353 900
2. Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	26 664 881	29 798 646	21 084 280	25 295 628	47 749 161	55 094 274
3. Udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych	0	0	0	0	0	0
4. Pożyczki zabezpieczone hipotecznie	179	82	4 473	4 789	4 652	4 871
5. Pozostałe pożyczki	2 836 249	1 751 595	2 289 896	706 438	5 126 145	2 458 033
6. Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	3 019 199	4 295 128	1 677 318	2 534 723	4 696 517	6 829 851
7. Pozostałe lokaty	21 975	111 368	9 233	8 213	31 208	119 581
IV. Należności depozytowe od cedentów	0	0	32 657	34 650	32 657	34 650
C. Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	28 139 501	35 985 770	0	0	28 139 501	35 985 770
D. Należności	760 397	856 954	3 391 652	3 491 199	4 152 049	4 348 153
I. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	355 407	433 976	2 446 152	2 585 233	2 801 559	3 019 209
1. Należności od ubezpieczających	341 775	399 495	2 323 356	2 471 423	2 665 131	2 870 918
1.1. od jednostek podporz.	106	125	77	132	183	257
1.2. od pozostałych jednostek	341 669	399 370	2 323 279	2 471 291	2 664 948	2 870 661
2. Należności od pośredników ubezpieczeniowych	6 795	31 721	98 975	92 129	105 770	123 850
2.1. od jednostek podporz.	0	0	339	289	339	289
2.2. od pozostałych jednostek	6 795	31 721	98 636	91 840	105 431	123 561
3. Inne należności	6 836	2 760	23 821	21 682	30 657	24 442
3.1. od jednostek podporz.	0	0	80	1 638	80	1 638
3.2. od pozostałych jednostek	6 836	2 760	23 741	20 044	30 577	22 804
II. Należności z tytułu reasekuracji	134 751	73 805	600 958	619 975	735 709	693 780
1. od jednostek podporządkowanych	110	65	21 106	11 255	21 216	11 320
2. od pozostałych jednostek	134 641	73 740	579 853	608 720	714 494	682 460
III. Inne należności	270 239	349 174	344 541	285 991	614 780	635 165
1. Należności od budżetu	64 087	109 108	94 700	24 001	158 787	133 109
2. Pozostałe należności	206 152	240 066	249 841	261 990	455 993	502 056
2.1. od jednostek podporz.	3 631	16 927	35 952	36 114	39 583	53 041
2.2. od pozostałych jednostek	202 521	223 139	213 889	225 876	416 410	449 015
E. Inne składniki aktywów	306 603	485 572	733 425	740 447	1 040 028	1 226 019
I. Rzeczowe składniki aktywów	98 361	135 042	345 097	340 373	443 458	475 415
II. Środki pieniężne	205 345	345 373	383 481	394 214	588 826	739 587
III. Pozostałe składniki aktywów	2 897	5 157	4 847	5 860	7 744	11 017
F. Rozliczenia międzyokresowe	1 113 682	1 733 714	1 490 094	2 083 904	2 603 776	3 817 618
I. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	89 709	131 273	135 181	152 026	224 890	283 299
II. Aktywowane koszty akwizycji	875 423	1 377 108	1 042 870	1 441 749	1 918 293	2 818 857
III. Zarachowane odsetki i czynsze	22 949	44 347	3 586	17 628	26 535	61 975
IV. Inne rozliczenia międzyokresowe	125 600	180 986	308 457	472 501	434 057	653 487
AKTYWA RAZEM	67 428 793	79 743 546	41 175 993	47 269 488	108 604 786	127 013 034
Dynamika	100%	118,26%	100%	114,80%	100%	116,95%

Źródło: opracowanie własne.

ANALIZA SYTUACJI NA RYNKU UBEZPIECZEŃ W POLSCE W 2007 R.

Na 31 grudnia 2007 roku wartość sumy bilansowej, a więc jednocześnie wartość aktywów sektora ubezpieczeniowego wynosiła 127 013 mln zł. W porównaniu ze stanem aktywów na początek 2007 roku (108 604 mln

zł) odnotować należy ich prawie 17% wzrost, podczas gdy w roku 2006 wzrost ten wyniósł 21%, a w roku 2005 – 15%. (zestawienie w tablicy 3.)

Tablica 3. Nominalny i realny przyrost aktywów sektora ubezpieczeń w latach 2004-2007 (dane w tys. zł)

	2004	2005	2006	2007
Wartość aktywów sektora ubezpieczeń (dział I i dział II łącznie) w tys. zł.	77 851 357	89 575 163	108 604 786	127 013 034
Przyrost nominalny aktywów sektora ubezpieczeń w Polsce	100%	115%	121%	117%
Stopa inflacji	3,5%	2,1%	1%	2,5%
Przyrost realny aktywów sektora ubezpieczeń w Polsce	100%	113%	120%	114%

Źródło: opracowanie własne.

Ten 117% (nominalny) i 114% (realny) przyrost aktywów sektora ubezpieczeń nastąpił w warunkach 2,5%-procentowej inflacji, wyższej niż w 2006 (1%), czy też w roku 2005 (2,1%). Fakt ten może wskazywać na spowolniony nieco (w porównaniu z rokiem 2006) rzeczywisty rozwój majątkowego potencjału tego sektora. Wobec powyższego interesujące jest ustalenie powodów, które przyczyniły się do tego niższego niż w 2006 roku przyrostu zasobów zaangażowanych w sektorze ubezpieczeń. Abstrahując od uwarunkowań makroekonomicznych, które dla tego stanu rzeczy z całą pewnością nie są obojętne, warto zauważyć, że spowolnieniu (w 2007 roku) powiększenia potencjału zasobowego sektora ubezpieczeń w Polsce towarzyszyło zwiększenie liczby zakładów ubezpieczeń działających na rynku: 65 w 2006 do 67 w 2007 roku. W roku 2007 funkcjonowanie rozpoczęł jeden zakład w dziale I i jeden w dziale II. Mając to na uwadze, a także fakt, że przyrost aktywów w dziale I w roku 2007 wynosił 18% i był wypracowany przez 32 zakładów, podczas gdy przyrost aktywów w dziale II – prawie 15% był zasługą 35 zakładów, należy stwierdzić, że z tych dwóch działów (w przeciwieństwie do sytuacji obserwowanej w 2006 roku) dynamiczniej gromadzone były zasoby w dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych. Jeżeli zauważy się, że przyrost zasobów sektora w każdym dziale z powodu jego właścicielskiego dokapitalizowania był zbliżony i przedstawiał się podobnie jak w roku 2006 (tablica 3), to można uznać, iż ważny był tu wzrost rozmiarów sprzedaży produktów ubezpieczeniowych. Odpowiada on 117% nominalnemu przyrostowi aktywów sektora ubezpieczeń w Polsce i przełożył się wprost na wzrost lokat (tablica 4).

Tablica 4. Przyrost kapitału podstawowego w sektorze ubezpieczeń w latach 2005-2007 (w tys. zł)

(tys. zł)	2005	2006	Dyna- mika	2007	Dyna- mika
Dział I	2 068 252	2 243 085	109%	2 315 235	103%
Dział II	2 415 053	2 542 324	105%	2 667 054	105%
Ogółem	4 483 305	4 785 409	107%	4 982 289	104%

Źródło: opracowanie własne.

Tablica 5. Przyrost składki przypisanej brutto w sektorze ubezpieczeń w latach 2005-2007 (dane w tys. zł)

(tys. zł)	2005	2006	Dyna- mika	2007	Dyna- mika
Dział I	15 323 517	21 108 555	138%	25 512 676	121%
Dział II	15 697 384	16 472 479	105%	18 303 422	111%
Ogółem	31 020 901	37 581 034	121%	43 816 098	117%

Źródło: opracowanie własne.

Tablica 6. Przyrost lokat sektora ubezpieczeń w latach 2005-2007 (w tys. zł)

(tys. zł.)	2005	2006	Dyna- mika	2007	Dyna- mika
Dział I	51 691 749	65 089 108	126%	76 443 549	117%
Dział II	30 619 402	35 187 859	115%	40 774 996	116%
Ogółem	82 311 151	100 276 967	122%	117 217 556	117%

Źródło: opracowanie własne.

Analizując – w zakładach ubezpieczeń ogółem – dynamikę poszczególnych grup aktywów występującą w roku 2007 można poczynić poniższe obserwacje.

Po pierwsze, w najbardziej znaczącej grupie aktywów sektora ubezpieczeń, tj. w lokatach, które stanowią tu 92% (także w roku 2006 – 92% i w roku 2005 – 92%) obserwuje się niewielką w porównaniu z rokiem 2006 zmianę w strukturze lokat. Na przestrzeni trzech lat przedstawiała się ona w gruncie rzeczy podobnie (patrz tablica 7.).

Tablica 7. Procentowy udział lokat w aktywach sektora ubezpieczeń w latach 2005-2007

Grupa lokat	Struktura lokat		
	2005	2006	2007
lokaty na ryzyko zakładów ubezpieczeń	71%	66%	64%
lokaty utrzymywane na ryzyko ubezpieczających	21%	26%	28%
Razem	92%	92%	92%

Źródło: opracowanie własne.

Mając na uwadze mniejszą w 2007, niż w 2006 roku dynamikę lokat z tzw. funduszami inwestycyjnymi (w roku 2006 było to 149%, przy dynamice 113% lokat dokonywanych na ryzyko zakładów ubezpieczeń) (w roku 2007 – 128%, przy dynamice 113% lokat dokonywanych na ryzyko zakładów ubezpieczeń) oraz szczegółową analizę dynamiki (rysunek 18) i struktury lokat (rysunek 19) nasuwa się wniosek, że zakłady ubezpieczeń w 2007 roku poszerzyły swoją aktywność w zakresie oferowania ubezpieczeń z funduszem inwestycyjnym, ale było to w połowie tak znaczące jak w roku 2006 (jest to wyłączna zasługa zakładów ubezpieczeń na życie).

Ponadto – w odniesieniu do lokat dokonywanych na ryzyko zakładów ubezpieczeń odnotować należy fakt wzmożonego lokowania w inwestycje budowlane oraz w lokaty terminowe w instytucjach kredytowych. Znacząco wzrastały również lokaty w jednostkach podporządkowanych zakładom ubezpieczeń. Imponujący, (choć nie znaczący wartościowo) był wzrost w grupie pozostałych lokat dłużnych. W porównaniu z rokiem 2006, kiedy to obserwowano stabilność polityki lokacyjnej i utrzymującą się skłonność zakładów do lokowania środków w różnych pożyczkach innych niż zabezpieczone hipotecznie oraz w lokatach terminowych w instytucjach kredytowych, można podkreślić, że w roku 2007 zakłady wykorzystywały instrumenty lokacyjne związane z nieruchomościami w zakresie szerszym, niż to miało miejsce rok wcześniej. Ta obserwacja stanowić może szczególną cechę polityki lokacyjnej stosowanej przez zakłady ubezpieczeń w roku 2007, podobnie jak wzmożone inwestowanie w podmiotach z ubezpieczeniowych grup kapitałowych.

Inwestowanie w podmiotach z ubezpieczeniowych grup kapitałowych obserwuje się już od 2005 roku. Jak podano to w raporcie z analizy sektora ubezpieczeń w 2005 r. zauważalny był, choć ciągle nie dynamiczny, rozwój ubezpieczeniowych grup kapitałowych. W roku 2006 r. obserwuje się dalszy (9%) przyrost wartości lokat

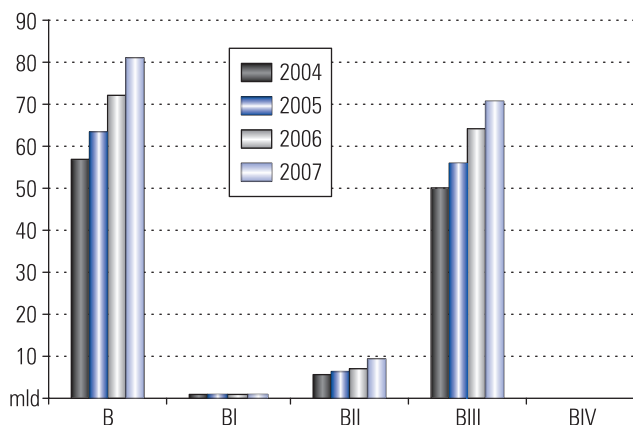
w akcjach i udziałach jednostek podporządkowanych, co potwierdza także dalszy (na podobną skalę jak to miało miejsce rok wcześniej) rozwój ubezpieczeniowych grup kapitałowych. W roku 2007 przyrost lokat w akcje i udziały jednostek podporządkowanych jest już 35%. Wskazuje to na wyraźny trend rozwojowy ubezpieczeniowych grup kapitałowych.

Zauważa się jednak, że zakłady zdecydowanie mniej udzielały pożyczek jednostkom podporządkowanym oraz mniej kupowały dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez te jednostki (w roku 2006 o 25% mniej w porównaniu z rokiem 2005, a w roku 2007 aż o 50% mniej w porównaniu z rokiem 2006). Można więc stwierdzić, że w roku 2007 (podobnie jak to miało miejsce przed rokiem) portfel lokacyjny skoncentrowano na podmiotach spoza grup kapitałowych stworzonych wokół zakładów ubezpieczeń.

Analizując lokaty w nieruchomościach nie trudno zauważyć, że sektor ubezpieczeń zmniejszył nieco lokaty w gruntach (o 8%) przy jednoczesnym zachowaniu poziomu lokat w budynki, budowle oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu (z roku 2006). W przeciwieństwie do roku 2006, kiedy to znacząco (bo o prawie 40% w porównaniu z rokiem 2005) ograniczono inwestycje o charakterze budowlanym, rok 2007 w sektorze ubezpieczeń przyniósł sporą zmianę w tym zakresie. Zakłady ubezpieczeń podejmowały inwestycje budowlane w szerszym zakresie. Miało to miejsce szczególnie zauważalnie w zakładach ubezpieczeń w dziale I.

Powyższe obserwacje (poczynione na tle roku poprzedniego) skłaniają do konkluzji, że rosnąca wartość lokat potwierdza pośrednio systematyczny, ale powolny (13% w roku 2007, 13% w roku 2006 i około 10% w roku 2005) rozwój skali działania sektora ubezpieczeń w naszym Kraju, przy czym polityka lokacyjna stosowana w tym sektorze w odniesieniu do struktury lokat dokonywanych na ryzyko zakładów ubezpieczeń jest w miarę stabilna. W roku 2007 była prawie identyczna jak w roku 2006, 2005 i w roku 2004, chociaż następowały wzrosty wartości w prawie wszystkich grupach lokat. Wyjątkiem są tu tylko (podobnie jak to miało miejsce przed rokiem) pożyczki udzielane jednostkom z ubezpieczeniowych grup kapitałowych i instrumenty dłużne emitowane w ramach tych grup. Sektor ubezpieczeniowy w roku 2007 rozwijał się dość dynamicznie (w porównaniu z latami poprzednimi) wielopodmiotowe struktury organizacyjne (grupy kapitałowe).

Rysunek 18. Lokaty sektora ubezpieczeniowego w latach 2004-2007 w mld zł

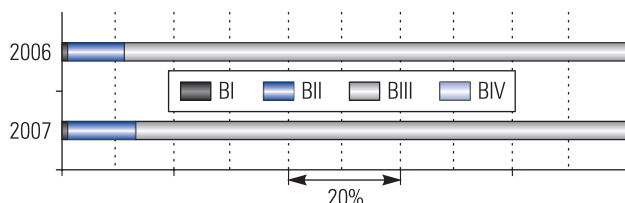

Legenda:

- B. Lokaty
- B.I Nieruchomości
- B.II Lokaty w jednostkach podporządkowanych
- B.III Inne lokaty finansowe
- B.IV Należności depozytowe

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 19. Struktura portfela lokat sektora ubezpieczeniowego w latach 2006-2007

Legenda:

- B.I Nieruchomości
- B.II Lokaty w jednostkach podporządkowanych
- B.III Inne lokaty finansowe
- B.IV Należności depozytowe

Źródło: opracowanie własne.

Po drugie, podobnie jak to miało miejsce w ubiegłych latach (2006 i 2005), największą dynamiką wśród dużych grup aktywów wyróżniały się aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający. Przyrost wartości tych lokat w 2007 roku wynosił jednak mniej (25%) niż przed rokiem, kiedy to odnotowano wzrost prawie 50% (w 2005 roku ponad 30%). Jednocześnie zauważyć można, że udział tej grupy aktywów w całym majątku sektora ubezpieczeń nadal powoli wzrasta (z około 18% w roku 2004 do 21% w roku 2005,

do 26% w roku 2006, i wreszcie w roku 2007 do 28%). Może to świadczyć o początkowym zdynamizowaniu działań sektora ubezpieczeń w obszarze sprzedaży produktów ubezpieczeniowych z funduszem inwestycyjnym, ale także o jego spowolnieniu w roku 2007.

Po trzecie, w przeciwieństwie do obserwacji sprzed roku, w roku 2007 odnotować można zauważalny wzrost wartości grupy składników aktywów obejmującej środki pieniężne, rzeczowe aktywa trwałe i inne składniki rzeczowe. Może wartości prezentowane w tej grupie na tle na przykład dużych wartości lokat nie są bardzo znaczące, ale znamienne może być wzrost w grupie środków pieniężnych, który może być uznany za symptom zmian w zarządzaniu płynnością aktywów.

Po czwarte, w roku 2007 wzrosły prawie o 50% (w 2006 o 27%) rozliczenia, w tym w szczególności zarachowane odsetki i czynsze oraz aktywowane koszty akwizycji. W roku 2006 i 2005 istotnie wzrastały aktywa z tytułu odroczonego podatku, co mogło informować o rozwijaniu się w zakładach ubezpieczeń polityki bilansowej z uwzględnieniem długoterminowych ustaleń dotyczących wycen przeprowadzanych w rachunkowości. Wzrost w tej pozycji w roku 2007 ciągle jest wysoki (26%). Ta obserwacja (podobna w latach wcześniejszych) idzie w parze ze wzrostem aktywowanych kosztów akwizycji. Wzrost ten jest duży (w 2007 roku 147% wartości z 2006 roku, w 2006 roku 131% wartości z roku 2005) aczkolwiek nie tak duży jak to miało miejsce roku w 2005 roku, kiedy to koszty akwizycji przyrosły aż o 85% w stosunku do roku 2004. Wszystko to razem oznaczać może dalszy rozwój sprzedaży długoterminowych produktów ubezpieczeniowych, chociaż skok w tym zakresie już dokonał się w 2005 roku, ale tegoroczny (prawie 50%) wzrost aktywowanych kosztów akwizycji może zapowiadać skok w takiej praktyce. Kontynuując myśl przedstawioną w formie przypuszczenia w raporcie z 2006 roku, w tym miejscu, w odniesieniu do roku 2007 można już potwierdzić, że rozwijanie działalności w zakresie sprzedaży długoterminowych produktów ubezpieczeniowych podyktowane jest strategicznym planowaniem działalności w sektorze ubezpieczeniowym, co przekłada się na długoterminową politykę bilansową stosowaną w zakładach ubezpieczeń, i co – jednocześnie – należy odczytywać jako pozytywne zjawisko gospodarcze.

Po piąte, w roku 2007 nastąpił poważny spadek wartości niematerialnych i prawnych. Szczególnie zauważalne to jest w odniesieniu do wartości firmy. 67% zmniejszenie tej pozycji może świadczyć o znaczącej utracie zdolności przejętych w przeszłości podmiotów grup do gene-

rowania korzyści ekonomicznych. Może to nienajlepiej świadczyć o rachunku ekonomicznym poprzedzającym dokonane w przeszłości transakcje przejmowania innych przedsiębiorstw. Jednocześnie ta sytuacja może być wynikiem wyłącznie wyceny bilansowej tej pozycji, która podlegając amortyzacji w okresie 5 lub nawet do 20 lat niejako z mocy prawa będzie tracić na wartości. W takim przypadku, tak istotny spadek wartości pozycji wartości firmy może świadczyć o tym, że jej umarzanie jest dominujące wobec nowych przejęć. Zastanawiające jest jednak to, że spadek jest tak duży (67%, przy 8% w roku 2006). Z tego powodu, bardziej prawdopodobna jest jednak sytuacja, że w roku 2007 w sektorze ubezpieczeń dokonywano poważnych odpisów aktualizujących wartość firmy, a wynikających z utraty zdolności przejętych w przeszłości aktywów do dalszego wypracowywania korzyści ekonomicznych. Można też zaryzykować przypuszczenie, że w roku 2007 nie wystąpiła znacząca praktyka fuzji i przejęć. Potwierdza to także fakt, że w bilansie w pasywach na koniec 2007 roku występowała ujemna wartość firmy i to tylko w dziale II, ale o promilowym udziale w wartości pasywów i na dodatek nie uległa ona zmianie porównaniu z rokiem 2006. Fakt ten informuje o tym, że ujemna wartość firmy odnosi się zasadniczo do fuzji i przejęć, jakie dokonały się w sektorze w latach wcześniejszych. Podobna prawidłowość odnotowana została w raporcie z roku 2006.

Dużą dynamikę można zauważyć w pozycji innych wartości niematerialnych i prawnych. 27% wzrost (przy 55% w dziale I i 71% w dziale II) może świadczyć o zwiększonych nakładach przede wszystkim na oprogramowanie komputerowe, ponieważ to jest zasadnicza pozycja wykazywana w bilansie jako inne wartości niematerialne.

Po szóste, szczególne sygnały wysyłają zmiany wartości w pozycji „Należności z tytułu reasekuracji” i „Należności depozytowe od cedentów”. Pierwsza z tych pozycji nieznacząco zmalała (w porównaniu z rokiem 2006), a druga nieznacząco wzrosła. Pośrednio oznaczać to może zwiększenie dyscypliny w zakresie rozrachunków z cedentami, ale nie zwiększanie usług w zakresie reasekuracji czynnej. W 2007 roku można domniemywać, że zakłady ubezpieczeń raczej poszerzyły skalę korzystania z reasekuracji biernej, a nie świadczenie usług reasekuracji czynnej. Opinię taką można wyrazić w szczególności wobec faktu, że w 2007 roku przy 17% wzroście przypisu składki nastąpił dwukrotnie wyższy (34%) wzrost udziału reasekuratorów w tej składce, co może świadczyć o tym, że zakłady w 2007 roku szerzej niż w 2006 roku korzystały z reasekuracji biernej.

3.3.1.2. Pasywa sektora ubezpieczeń w roku 2007

Podstawą analizy stanu i zmian w źródłach finansowania działalności sektora ubezpieczeń w tym okresie są zbiorcze wartości dla całego sektora ubezpieczeń przedstawione w tabelicy 8.

Tablica 8. Pasywa zakładów ubezpieczeń w roku 2007 (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Dział I		Dział II		Dział I i II razem	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
A. Kapitał własny	8 659 384	11 278 472	17 588 953	21 416 749	26 248 338	32 695 220
I. Kapitał podstawowy	2 243 085	2 315 235	2 542 324	2 667 054	4 785 409	4 982 288
II. Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna)	19 403	18 867	525	472	19 928	19 339
III. Akcje własne (wielkość ujemna)	0	0	0	0	0	0
IV. Kapitał (fundusz) zapasowy	4 011 171	6 118 629	7 667 833	11 029 178	11 679 004	17 147 807
V. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	182 321	168 719	4 824 108	6 829 638	5 006 429	6 998 357
VI. Pozostałe kapitały rezerwowe	589 802	612 470	109 993	109 430	699 795	721 901
VII. Zysk (strata) z lat ubiegłych	1 601 896	-1 205 568	2 431 815	-1 259 220	4 033 711	-2 464 789
VIII. Zysk (strata) netto	50 513	3 287 854	13 405	2 041 141	63 918	5 328 995
B. Zobowiązania podporządkowane	5 000	0	0	0	5 000	0
C. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	55 575 815	65 812 015	22 192 517	24 245 343	77 768 332	90 057 357
I. Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	619 188	812 114	7 954 720	9 340 642	8 573 908	10 152 756
II. Rezerwa ubezpieczeń na życie	24 964 521	27 135 465	0	0	24 964 521	27 135 465
III. Rezerwy na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	853 333	943 523	12 933 084	13 910 785	13 786 417	14 854 308

ANALIZA SYTUACJI NA RYNKU UBEZPIECZEŃ W POLSCE W 2007 R.

IV. Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	29 294	21 389	23 001	37 992	52 295	59 381
V. Rezerwy na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	0	0	884 044	878 375	884 044	878 375
VI. Rezerwy na zwrot składek dla członków	0	0	9 282	9 545	9 282	9 545
VII. Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe określone w statucie	1 033 719	954 238	388 386	68 003	1 422 105	1 022 241
VIII. Rezerwa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	28 075 760	35 945 286	0	0	28 075 760	35 945 286
D. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (wielkość ujemna)	640 722	667 164	3 211 864	2 921 826	3 852 586	3 588 990
I. Udział reasekuratorów w rezerwie składek i w rezerwie na pokrycie ryzyka niewygasłego	13 760	8 755	803 283	767 829	817 043	776 584
II. Udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie	364 426	393 476	0	0	364 426	393 476
III. Udział reasekuratorów w rezerwie na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	20 712	18 865	2 399 718	2 146 116	2 420 429	2 164 981
IV. Udział reasekuratorów w rezerwie na premie i rabaty dla ubezpieczonych	971	618	8 863	7 881	9 834	8 498
V. Udział reasekuratorów w pozostałych rezerwach określonych w statucie	0	0	0	0	0	0
VI. Udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	240 853	245 451	0	0	240 853	245 451
E. Oszacowane regresy i odzyski (wielkość ujemna)	0	0	169 012	175 070	169 012	175 070
I. Oszacowane regresy i odzyski brutto	0	0	187 127	192 323	187 127	192 323
II. Udział reasekuratorów w oszacowanych regresach i odzyskach	0	0	18 115	17 254	18 115	17 254
F. Pozostałe rezerwy	896 216	734 187	643 659	746 763	1 539 875	1 480 950
I. Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników	72 924	70 133	259 862	292 053	332 786	362 187
II. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	762 766	558 811	338 878	297 067	1 101 644	855 878
III. Inne rezerwy	60 526	105 242	44 919	157 643	105 445	262 885
G. Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	623 484	634 180	441 430	269 982	1 064 914	904 161
H. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	1 931 488	1 431 132	2 485 144	2 185 921	4 416 632	3 617 053
I. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	417 000	509 655	481 543	484 635	898 543	994 290
1. Zobowiązania wobec ubezpieczających	311 490	342 967	136 954	135 906	448 444	478 873
1.1. wobec jednostek podporządkowanych	0	0	478	2	478	2
1.2. wobec pozostałych jednostek	311 490	342 967	136 476	135 904	447 966	478 871
2. Zobowiązania wobec pośredników ubezpieczeniowych	94 577	139 195	201 618	265 292	296 195	404 487
2.1. wobec jednostek podporządkowanych	15 575	16 324	1	1 112	15 576	17 436
2.2. wobec pozostałych jednostek	79 002	122 871	201 617	264 181	280 619	387 051
3. Inne zobowiązania z tytułu ubezpieczeń	10 934	27 493	142 970	83 437	153 904	110 930
3.1. wobec jednostek podporządkowanych	0	0	881	963	881	963
3.2. wobec pozostałych jednostek	10 934	27 493	142 089	82 474	153 023	109 967
II. Zobowiązania z tytułu reasekuracji	186 039	179 731	797 043	772 674	983 082	952 404
1. wobec jednostek podporządkowanych	2	0	470	5 031	472	5 031
2. wobec pozostałych jednostek	186 037	179 731	796 573	767 643	982 610	947 374
III. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	0	20 062	0	0	0	20 062
1. zobowiązania zamienne na akcje zakładu ubezpieczeń	0	0	0	0	0	0
2. pozostałe	0	20 062	0	0	0	20 062
IV. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	21 597	14 938	28	20 966	21 625	35 904

V. Inne zobowiązania	1 227 554	602 543	919 399	579 816	2 146 953	1 182 359
1. Zobowiązania wobec budżetu	363 555	306 092	96 061	274 441	459 616	580 533
2. Pozostałe zobowiązania	863 998	296 451	823 338	305 376	1 687 336	601 826
2.1. wobec jednostek podporządkowanych	2 741	23 650	36 191	25 501	38 932	49 151
2.2. wobec pozostałych jednostek	861 257	272 801	787 147	279 875	1 648 404	552 675
VI. Fundusze specjalne	79 299	104 204	287 131	327 830	366 430	432 034
I. Rozliczenia międzyokresowe	378 127	520 725	1 205 166	1 501 626	1 583 293	2 022 351
1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	282 109	389 958	883 557	1 085 903	1 165 666	1 475 861
2. Ujemna wartość firmy	0	0	707	718	707	718
3. Przychody przyszłych okresów	96 018	130 767	320 903	415 005	416 920	545 772
PASYWA RAZEM	67 428 793	79 743 546	41 175 994	47 269 488	108 604 786	127 013 034
Dynamika	100%	118%	100%	115%	100%	117%

Źródło: opracowanie własne.

Pasywa zakładów ubezpieczeń informują o źródłach finansowania składników zaangażowanych w działalność ubezpieczeniową. Ze względu na ocenę wypłacalności zakładów ubezpieczeń szczególnie ważną pozycją pasywów jest kapitał własny.

W roku 2006 odnotować należy 25% wzrost wartości kapitałów własnych. Na przestrzeni 2004-2007 roku jest to wzrost najwyższy (w 2006 roku wynosił on 18%, w 2005 około 20% w porównaniu z rokiem 2004). Ocena tego wzrostu jest pozytywna, ale – jeżeli analizować jego szczegółowe komponenty – okazuje się złożona i może nasuwać kilka interesujących wniosków.

Po pierwsze, w 2007 roku (podobnie jak to miało miejsce w roku 2006 i w 2005) nastąpiły zmiany we wszystkich pozycjach szczegółowych kapitałów własnych zaangażowanych w sektorze ubezpieczeń. Poza wynikiem finansowym netto (który będzie przedmiotem oddzielnej analizy) najbardziej dynamiczny był wzrost kapitału zapasowego (147%) i kapitału z aktualizacji wyceny (40%, przy 13% wzroście w roku 2006). Mając na uwadze fakt, że od 1995 roku w Polsce nie było przeprowadzane urzędowe przeszacowanie środków trwałych, można stwierdzić, że kapitał ten jest efektem wyceny niektórych instrumentów finansowych, co nie oznacza dokapitalizowania sektora przez jego właścicieli, a jest jedynie efektem metodyki wyceny aktywów finansowych występujących w tym sektorze. Wzrost kapitału z aktualizacji wyceny można uznać za pochodną wyceny kapitałowych instrumentów finansowych nabywanych od jednostek podporządkowanych, w których przyrost wartości był porównywalny, bo 35%, o czym była mowa przy analizie aktywów. Tak więc wzrost kapitału z aktualizacji wyceny potwierdza systematyczne rozwijanie się ubezpieczeniowych grup kapitałowych. Dodatko-

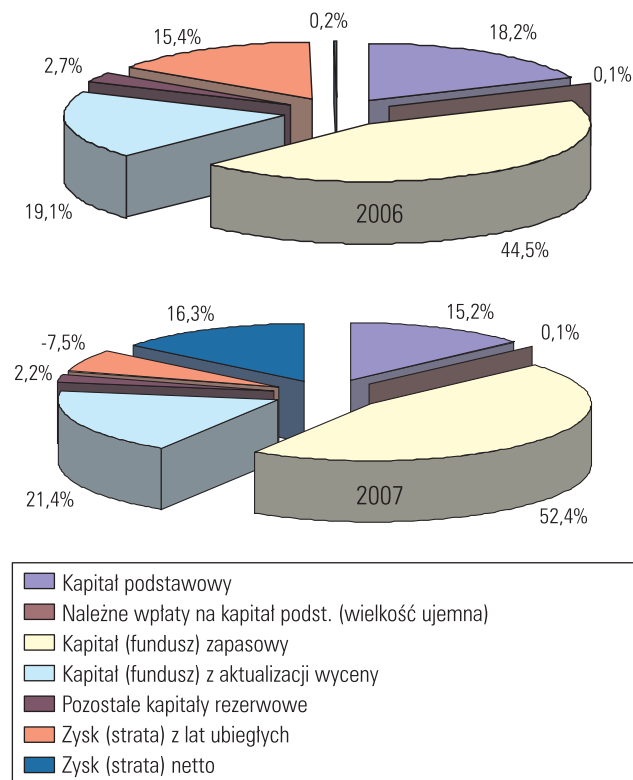
wo, dodatnia wartość przyrostu kapitału z aktualizacji wyceny wskazuje na wiązanie się zakładów ubezpieczeń z innymi podmiotami gospodarczymi, wśród których dominują jednostki rentowne. Podobne spostrzeżenie poczyniono w raporcie z 2006 roku, co świadczy o dojrzałej polityce lokacyjnej zakładów ubezpieczeń w odniesieniu do grup kapitałowych.

Po drugie, rzeczywiste dokapitalizowanie sektora przez właścicieli zakładów ubezpieczeń można oceniać analizując zmianę wartości kapitału podstawowego i wartości należnych wpłat na poczet tego kapitału. Wzrost podstawowego kapitału własnego w roku 2007 wynosił zaledwie 4% (tj. prawie dwukrotnie mniej niż przed rokiem). W podobnie niskim tempie następowało dokapitalizowanie zarówno w dziale I jak i w II (odpowiednio 3% i 5%). Można więc powiedzieć, mając na uwadze, że w roku 2006 wzrost ten wynosił około 7% dla obydwu działów łącznie (8% w dziale I i 5% w dziale II) oraz to, że w 2005 roku wzrost ten był niewielki chociaż zauważalny (ponad 4%), można powiedzieć, że sektor ubezpieczeń nie jest coraz bardziej znacząco dokapitalizowany przez właścicieli. Świadczy o tym pośrednio także spadek wartości należnych wpłat na kapitał podstawowy, który może sygnalizować raczej windykowanie należności od właścicieli powstałych w ubiegłych okresach, niż powstawanie należności spowodowanych nowymi emisjami akcji.

Po trzecie, ważne jest tu spostrzeżenie, że to wzrost kapitału własnego w 2007 roku zainwestowanego w sektorze ubezpieczeń jest zasługą przede wszystkim wysokiego wzrostu kapitału zapasowego i kapitału z aktualizacji wyceny. Nie była też tu obojętna rentowność sektora. Nie mniej jednak zastanawiający jest fakt spadku udziału w kapitale własnym zysków zatrzymanych: z 16% w 2006 roku do 9% w 2007 roku (rysunek 20). Mo-

że to świadczyć (przy 30% spadku wartości tej pozycji w 2007 roku w porównaniu z rokiem 2006) o wzmożonym w analizowanym roku rozliczeniu zysku.

Rysunek 20. Struktura kapitału własnego w sektorze ubezpieczeń w roku 2007 na tle roku 2006

Źródło: opracowanie własne.

Tablica 9. Zyski zatrzymane w sektorze ubezpieczeń w latach 2005-2007 (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Dział I			Dział II			Dział I i II razem		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
VII. Zysk (strata) z lat ubiegłych	965 709	1 601 896	-1 205 568	1 641 502	2 431 815	-1 259 220	2 607 211	4 033 711	-2 464 789
VIII. Zysk (strata) netto	-13 045	50 513	3 287 854	35 916	13 405	2 041 141	22 871	63 918	5 328 995
Razem	952 664	1 652 409	2 082 286	1 677 418	2 445 220	781 921	2 630 082	4 097 629	2 864 207
Dynamika zysków zatrzymanych	100%	173%	126%	100%	146%	32%	100%	156%	70%

Źródło: opracowanie własne.

Po piąte, warto jeszcze skoncentrować uwagę na dużym zwiększaniu kapitału zapasowego (w 2007 – 147% wartości roku 2006, a w 2006 roku 116% wartości roku 2005). W przypadku kapitału zapasowego wzrost mógł wynikać z wnoszenia dopłat przez właścicieli lub z podziału wyniku finansowego z roku 2006, co mogło mieć miejsce zarówno w dziale I i II (w przeciwieństwie do roku 2006, kiedy to ta zmiana dotyczyła głównie działu II, tu w 2006 roku wy-

Po czwarte, oceniając politykę właścicieli zakładów ubezpieczeń sensowniej jest analizować nie tyle sam wynik finansowy za 2007 rok w porównaniu z wynikiem finansowym za 2006 rok, co wartość łączną pozycji wyniku z lat ubiegłych i wyniku roku bieżącego (tablica 9).

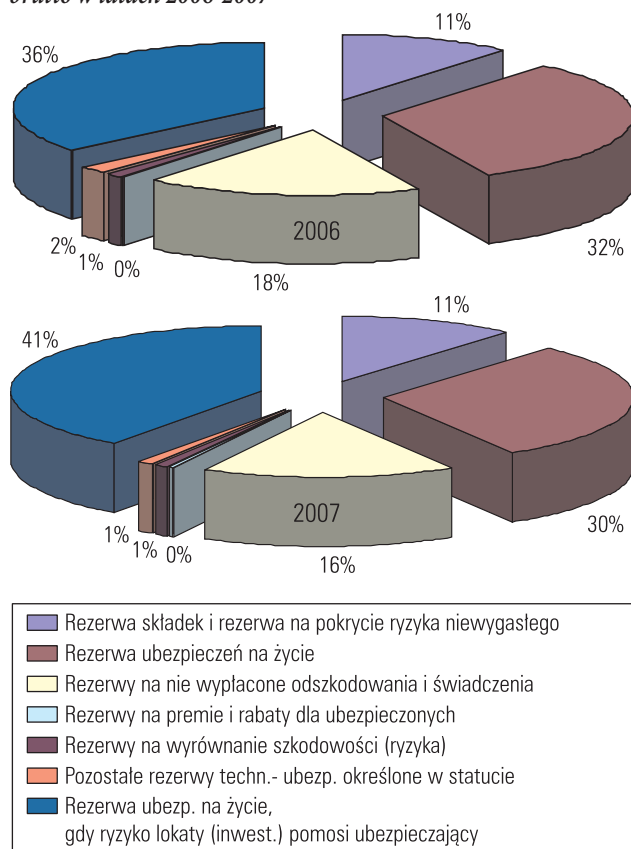
Analiza zysków zatrzymanych pozwala abstrahować od w pewnym sensie nietypowych czynników mających wpływ na wartość wyniku finansowego osiąganego w sektorze i ujawnia kierunek polityki właścicieli zakładów ubezpieczeń przyjętej w stosunku do rozliczania wypracowanych zysków. Pierwsza obserwacja zmian w zyskach zatrzymanych pozwala stwierdzić być może początek spadającego trendu w zakresie samofinansowania się sektora ubezpieczeń. Dla porównania, w roku 2006 w tym obszarze obserwowano dynamikę bardzo wysoką. Z danych za rok 2006 wynikało ponadto, że sektor ubezpieczeń zwiększył zatrzymane zyski o 56% w porównaniu z rokiem poprzednim. Ta obserwacja pozwalała stwierdzić, że obydwa działy przynosiły z roku na rok coraz większe zyski a znacząca ich część była w sektorze ubezpieczeń zatrzymywana. Rok 2007 przyniósł istotną zmianę. Nastąpiło bowiem poważne spowolnienie zatrzymywania wypracowywanych zysków. Spowodowane jest to także faktem, że sektor ten w 2007 roku wypracował zysk stanowiący wartościowo 70% wyniku roku 2006.

stąpił bowiem 25% wzrost tego kapitału, podczas gdy w dziale I jedynie 2%).

Drugą grupą kategorii, które w źródłach finansowania działalności sektora ubezpieczeniowego pełnią kluczową rolę są rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe analizowane w połączeniu ze zmniejszającymi ich wartość udziałami reasekuratorów (rysunek 21 i 22). W odniesieniu do tej grupy pasywów można stwierdzić, co następuje.

Po pierwsze, wartość tych rezerw stanowi dominującą pozycję w pasywach. Fakt ten w sferze ubezpieczeń nie budzi zdziwienia. Jednakże 71% w 2007 roku (72% w 2006, 73% w roku 2005 i tyleż samo w roku 2004) udział rezerw w sumie bilansowej oraz 17% w 2007 roku (w 2006 roku – 21%) dynamika (rezerw na udziale własnym) wobec 17% (w roku 2006 wyniosła 21%) wzrostu sumy bilansowej świadczyć może o tym, że powiększaniu zasobów zaangażowanych w sektorze ubezpieczeń towarzyszyło adekwatne powiększanie wartości tworzonych rezerw. Podobna prawidłowość odnotowana została w raporcie z 2006 roku. Świadczy to o przestrzeganiu zasady związku szacowania zobowiązań technicznych z rozmiarami działalności (przekonanie to dodatkowo wzmacnia zbliżony, bo 15%-towy wzrost odszkodowań i 13% wzrost składki zarobionej) i o dbaniu o możliwość kontynuowania działalności ubezpieczeniowej.

Rysunek 21. Struktura rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto w latach 2006-2007

Źródło: opracowanie własne

Po drugie, analizując strukturę rezerw zauważalny jest 28% wzrost rezerw ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający (już

na udziale własnym). Dynamika tej rezerwy szczególnie wysoka była w roku 2006 (wzrost o 50%) i znacząca była również w oku 2005 (32%). Rok 2007 charakteryzuje zdecydowanie niższe tempo. Oznacza to, że w roku 2007 wystąpiły pewne zahamowania w tym obszarze działalności ubezpieczeniowej. Nie odnotowuje się bowiem tak spektakularnego rozwoju, jak to miało miejsce w latach poprzednich.

Analizując ponadto wartości innych rezerw można zauważyć na przykład, że w sektorze ubezpieczeń na życie następuje dalsze wyhamowanie rozwoju polityki w zakresie udzielania ubezpieczonym premii i rabatów. W roku 2007 wartość brutto tej rezerwy zmalała istotnie, bo o 27%. Jednocześnie jednak swoisty rozkwit tej polityki występuje w dziale II, w którym odnotować należy 65% przyrost tej rezerwy.

Po trzecie, ustalając relację udziałów reasekuratorów do wartości utworzonych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych można zauważyć, iż w przyszłości można się spodziewać średnio około 17% refundowania płatności z tytułu wypłacanych odszkodowań. W roku 2006 wskaźnik ten wynosił około 20%, w roku 2005 – 22%, a w 2004 – 24%. Jego spadek w ubiegłych okresach zapowiadał pewne zmiany w polityce reasekuracyjnej sektora ubezpieczeń. Zmiany te nie były wówczas jeszcze wyraźnie znaczące. Na przestrzeni lat 2004-2006 można było stwierdzić, że polityka reasekuracyjna w głównych obszarach ubezpieczeń była stabilna. W roku 2007 ta stabilność dość wyraźnie się łamie. Załamanie to nie dotyczy jednak reasekuracji w kluczowym dla ubezpieczeń obszarze odszkodowań i świadczyć może o zmianach w warunkach umów reasekuracyjnych odnoszących się do innych kwestii, niż składki i odszkodowania.

Po czwarte, warte odnotowania jest spostrzeżenie, że w roku 2007 nastąpił 5% spadek oszacowanych regresów i odzysków w sektorze ubezpieczeń z działu II. (W roku 2006 wynosił on 4%). Wprawdzie nie jest to bardzo znacząca zmiana, ale spadek tej kategorii obserwowany w 2007 i w roku 2006 roku świadczyć może o mniejszej skali wypadków ubezpieczeniowych (w których regres z natury rzeczy jest możliwy) lub/i o niewielkich trudnościach z ustalaniem sprawców szkód. Jest prawdopodobne, że wpłynęły na ten stan rzeczy obie przyczyny jednocześnie. Z danych statystycznych PIU wynika, że udział ubezpieczeń autocasco, OC komunikacyjnych i ubezpieczeń transportowych w portfelu ubezpieczeń w dziale II zmniejszył się, w związku powyższym – nie-

jako w sposób naturalny – z powodu niewielkich zmian w strukturze portfela ubezpieczeń zmniejszyła się także niewiele skala wypadków ubezpieczeniowych z możliwym regresem. Ponieważ zmniejszenie to łącznie wynosi około 1,6%, to można przypuszczać – wobec 2,5% inflacji w roku 2007 – że regresy w zakładach ubezpieczeń w dziale II przedstawiają tendencję spadkową.

Tablica 10. Wybrane rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale własnym w latach 2005-2007 (w tys. zł)

Na udziale własnym:	2005	2006	2007
I. Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	7 795 175	8 573 908	10 152 756
II. Rezerwa ubezpieczeń na życie	23 077 167	24 964 521	27 135 465
III. Rezerwy na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	13 038 207	13 786 417	14 854 308
VIII. Rezerwa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	18 767 336	28 075 760	35 945 286

Źródło: opracowanie własne

Po piąte, w pozostałych źródłach finansowania obserwuje się niewielkie zwiększenie wartości rezerw na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników. Mając na uwadze, że rezerwy takie tworzone są w Polsce od niedawna, przypuszczać można, że zwiększenie ich wartości (około 9%, a w roku 2006 około 4%) ciągle nie jest znaczące ale świadczyć może o ciągle ostrożnej polityce w zakresie długoterminowego deklarowania świadczeń na rzecz pracowników. Analizując wartość tej rezerwy w połączeniu ze zmianami w funduszach specjalnych (które wzrosły o 18%, przy 6% wzroście w roku 2006 i 8% w roku 2005) można podejrzewać dalsze preferowanie krótkoterminowych świadczeń na rzecz pracowników.

Po szóste, patrząc na sektor ubezpieczeń z perspektywy możliwych w nim powiązań kapitałowych pomiędzy różnymi jednostkami, można zauważyć, że w roku 2007

zauważalne jest (w porównaniu z rokiem 2006) ożywienie w relacjach (transakcjach) pomiędzy podmiotami z grup kapitałowych występujących w sektorze ubezpieczeniowym. Świadczą o tym rosnące dynamiki w większości ważnych pozycji zarówno zobowiązań, jak i należności wynikających z kontaktów gospodarczych z jednostkami podporządkowanymi. Sytuacja w roku 2007 zmieniła się w porównaniu z rokiem 2006. W roku 2006 transakcje te nie rozwijały się znacząco. Rozwój taki obserwowano natomiast rok wcześniej (2005).

Patrząc na dynamikę zmian wartości zobowiązań wobec jednostek podporządkowanych zauważa się 12% (w roku 2006 - 7%) wzrost zobowiązań wobec pośredników ubezpieczeniowych wywodzących się z jednostek podporządkowanych, przy prawie 40% (a w roku 2006 - 30%) wzroście tych zobowiązań wobec innych podmiotów. Oznacza to nadal albo stosowanie innej polityki płatności tych zobowiązań wobec jednostek podporządkowanych a innej wobec pozostałych jednostek, albo niższą skuteczność akwizycyjną jednostek podporządkowanych.

W przypadku reasekuracji jest nieco inaczej: zobowiązania z tytułu reasekuracji zaciągane w jednostkach podporządkowanych wzrosły bardzo, przy jednoczesnym spadku zobowiązań wobec reasekuratorów spoza jednostek podporządkowanych. (Dokładnie odwrotna sytuacja wystąpiła w roku 2006.) Ponieważ kwoty towarzyszące tym dużym zmianom nie są znaczące w sumie bilansowej, można stwierdzić, że w sektorze ubezpieczeń w ciągu 2007 roku występują symptomy wskazujące na rozwijanie gospodarczych w ramach grupy kapitałowej. Nie potwierdziło się tym samym przypuszczenie wyrażone w raporcie z 2006 roku, że prawdopodobne jest raczej ich powolne ograniczanie niż rozwijanie. W takiej sytuacji można zaryzykować stwierdzenie, że ten obszar zarządzania (ze względu na ciągle niskie wartości charakteryzujące jego skalę) w sektorze ubezpieczeń w okresie 2004-2007 nie odgrywał szczególnie doniosłej roli).

3.3.1.3. Wyniki sektora ubezpieczeń w 2007 roku

Podstawą analizy wartości wyniku technicznego i jego czynników sprawczych w działalności sektora ubezpieczeń w tym okresie są wartości przedstawione zbiorczo dla całego sektora ubezpieczeń w tablicach 11 i 12.

Tablica 11. Wybrane elementy technicznego rachunku ubezpieczeń w latach 2006-2007 (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Dział I		Dział II		Dział I i II razem	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
I. Składki	20 686 047	24 111 908	13 730 167	15 027 361	34 388 214	39 139 269
1. Składki przypisane brutto	21 108 563	25 512 684	16 472 479	18 303 422	37 581 042	43 816 106
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	213 865	1 209 241	2 066 613	1 854 683	2 280 479	3 063 924
3. Zmiany stanu rezerw składek i na ryzyko niewygasłe brutto	237 262	192 976	547 886	1 385 921	785 148	1 578 897
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	611	1 441	-127 813	-35 456	-127 202	-34 016
II. Przychody z lokat	4 451 392	4 953 390	263 926	254 906	4 715 318	5 208 296
IV. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	188 048	336 409	105 016	406 179	293 063	742 588
V. Odszkodowania i świadczenia	8 433 181	9 506 760	8 066 188	9 509 694	16 499 369	19 016 454
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	8 376 576	9 420 552	7 333 267	8 286 802	15 709 843	17 707 354
1.1. odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	8 462 511	10 431 839	8 400 996	9 238 676	16 863 507	19 670 514
1.2. udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	85 935	1 011 287	1 067 728	947 563	1 153 664	1 958 850
2. Zmiana stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	56 605	86 207	732 921	1 222 892	789 526	1 309 100
2.1. rezerw brutto	59 540	90 214	699 160	972 510	758 700	1 062 723
2.2. udział reasekuratorów	2 934	4 006	-33 761	-252 741	-30 826	-248 735
VI. Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	11 141 726	9 927 594	-167 412	-320 120	10 974 314	9 607 473
VII. Premie i rabaty łącznie ze zmianą stanu rezerw na udziale własnym	71 753	13 387	41 721	53 203	113 474	66 590
VIII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	3 451 581	4 362 645	4 133 059	4 659 970	7 584 640	9 022 615
1. Koszty akwizycji	2 085 206	2 940 783	2 681 729	3 152 676	4 766 935	6 093 459
2. Koszty administracyjne	1 397 226	1 533 958	2 004 105	1 980 372	3 401 331	3 514 330
3. Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	30 850	112 096	552 775	468 969	583 625	581 065
IX. Koszty działalności lokacyjnej	424 547	668 937	0	0	424 547	668 937
XI. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	187 239	178 511	459 171	536 548	646 410	715 059
XII. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	0	0	- 5 625	-5 666	-5 625	-5 666
XIII. Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	3 225 832	3 414 022	1 572 008	1 244 039	4 797 840	4 658 061
Dynamika	100%	106%	100%	79%	100%	97%

Źródło: opracowanie własne.

W 2007 roku sektor ubezpieczeń osiągnął wyniki niższe, niż przed rokiem o 3%. Biorąc pod uwagę 2,5% inflację realnie wartość wyników technicznych w tym sektorze jest jeszcze niższa. Przyczynił się do tego generalnie

dział II, w którym wynik techniczny stanowił 79% wyniku ubiegłorocznego. W dziale I wynik ten wykazuje 6% dynamikę. Wydaje się, że rok 2007 nie był dla zakładów ubezpieczeniowych rokiem łatwym.

ANALIZA SYTUACJI NA RYNKU UBEZPIECZEŃ W POLSCE W 2007 R.

W szczególności uwidacznia się to na tle lat wcześniejszych. Dla przypomnienia warto zauważyć, że dobrym rokiem dla sektora ubezpieczeń był rok 2005 (wzrost wyniku technicznego w całym sektorze ubezpieczeń wyniósł w porównaniu z rokiem 2004 – 80%). Rok 2006 – pomimo niższego tempa wzrostu wyniku technicznego (45%) – też należy oceniać pozytywnie.

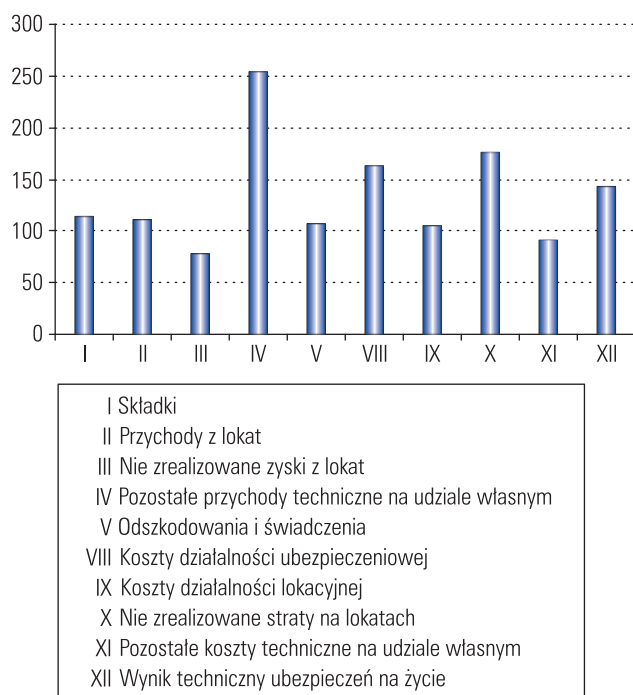
Tablica 12. Wybrane elementy ogólnego rachunku zysków i strat w latach 2006-2007 (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Dział I		Dział II		Dział I i II razem	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
I. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych lub wynik techniczny ubezpieczeń na życie	3 228 666	3 420 939	1 571 465	1 244 768	4 800 131	4 665 706
II. Przychody z lokat	0	0	3 305 437	2 058 477	3 305 437	2 058 477
III. Nie zrealizowane zyski z lokat	0	0	291 030	228 586	291 030	228 586
V. Koszty działalności lokacyjnej	0	0	298 120	270 128	298 120	270 128
VIII. Pozostałe przychody operacyjne	110 269	128 065	160 159	172 764	270 429	300 829
IX. Pozostałe koszty operacyjne	152 279	171 824	183 953	320 775	336 232	492 599
X. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	3 503 142	3 958 817	4 384 329	2 509 440	7 887 471	6 468 257
XI. Zyski nadzwyczajne	0	26	141	190	141	216
XII. Straty nadzwyczajne	0	21	44	39	44	61
XIII. Zysk (strata) brutto	3 503 142	3 958 822	4 384 426	2 509 591	7 887 568	6 468 413
XIV. Podatek dochodowy	620 577	668 234	613 380	468 012	1 233 957	1 136 246
XV. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	-337	-229	-139	437	-476	207
XVI. Zysk (strata) netto	2 882 903	3 290 818	3 771 185	2 041 142	6 654 088	5 331 960
Dynamika	100%	114%	100%	54%	100%	80%

Źródło: opracowanie własne.

Analizując główne obszary czynników kształtujących wynik techniczny można zauważyć duże różnice w dynamice poszczególnych kategorii.

Rysunek 22. Dynamika wybranych kategorii wynikowych w roku 2007 na tle roku 2006 w %

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 22. uzmysławia, że niewysoki (o 14%) przyrost składki, niewielki (o 10%) wzrost przychodów z lokat i wzrost (o 153%) pozostałych przychodów technicznych konsumowany był przez wzrost (o 16%) odszkodowań, przez rosnące (o 58%) koszty działalności lokacyjnej i wyższe (o 19%) koszty działalności ubezpieczeniowej. Summa summarum, w 2007 roku czynniki przychodo-twórcze wystąpiły w skali, która została zdominowana jednak przez czynniki kosztowo-twórcze. Efektem tego jest niższa rentowność sektora ubezpieczeń niż sprzed roku.

Na tle powyższych spostrzeżeń ważne jest ustalenie wpływu różnicy pomiędzy przyrostem wartości składek i przyrostem wartości odszkodowań na przyrost wyniku technicznego. W roku 2007 różnica pomiędzy przyrostem wartości składki (o 4 751 055 tys. zł) i przyrostem kosztu odszkodowań (2 567 085 tys. zł) wynosiła 2 233 971 tys. Różnica ta nie przełożyła się jednak na wzrost wyniku technicznego, ponieważ przyrost tego wyniku w roku 2007 był ujemny (-139 779 tys. zł). Biorąc pod uwagę 2,5% inflację, realny spadek tego wyniku jest jeszcze wyższy. Dla porównania, w roku 2006 roku różnica pomiędzy przyrostem wartości składki i przyrostem kosztu odszkodowań prawie 4-rotnie przewyższała przyrost wyniku technicznego (który to przyrost w 2006 roku wy-

nosił 1 424 mln zł). W 2006 roku oddziaływanie przyrostu składek i przyrostu kosztów odszkodowań na wynik techniczny było zwielokrotnione w porównaniu z rokiem 2005, kiedy to można było stwierdzić także, że wartość przyrostu wyniku technicznego była silnie zdeterminowana wzrostem swoistego wyniku technicznego brutto (przyrost kładki – przyrost odszkodowań). Przemawiał za tym dodatkowo fakt, że relacja kosztów odszkodowań w tych latach w stosunku do wartości składki wykazywała malejące tempo (2006 – 47%, 2005 – 55%, 2004 – 57%). W tym aspekcie rok 2007 nie wygląda najgorzej. Relacja odszkodowań z tego roku do wartości składki wynosi 49% i świadczy o dobrym szacunku ryzyka ubezpieczeniowego i składek ubezpieczeniowych.

Analizując koszty działalności ubezpieczeniowej – kolejny obszar istotny w kształtowaniu wyniku technicznego – należy odnotować ich 19% wzrost. Jest on zasługą przede wszystkim 23% wzrostu kosztów akwizycji, stabilnością kosztów administracji i niewielkim spadkiem wartości prowizji reasekuracyjnych. Jeżeli weźmie się pod uwagę fakt, że koszty akwizycji obejmują wartości współmierne ze składkami zarobionymi w tym okresie, to nie trudno zauważyć, że przy 14%-owym wzroście składek zarobionych wystąpił prawie dwukrotnie wyższy

wzrost kosztów akwizycji. Może to świadczyć o rosnącej konkurencyjności w ramach sektora ubezpieczeń. Co dodatkowo podkreśla fakt, że wysokie tempo wzrostu kosztów akwizycji obserwuje się już od 2006 roku, kiedy to koszty akwizycji wykazywały 50% wzrost (a w roku 2005 zaledwie 9%).

W zakresie kosztów administracji (2005 – wzrost 3%, 2006 – wzrost 4%, 2007 – wzrost 3%) można stwierdzić stałość ich realnego poziomu. Niewielkie zmiany mogą wynikać z inflacyjnego wzrostu cen. W 2007 – podobnie jak w okresach wcześniejszych – zakłady ubezpieczeń szczególną uwagę przywiązywały do dbania o optymalny poziom kosztów administracji, które praktycznie rzecz biorąc utrzymują się prawie na stałym poziomie. Wobec rosnącego przypisu składki należy ten fakt ocenić pozytywnie, aczkolwiek „składkowy zwrot” z tych kosztów jest zdecydowanie niższy w 2007 roku w porównaniu z latami ubiegłymi.

Oceniając wynik z technicznego rachunku ubezpieczeń i ogólnego rachunku zysków i strat łącznie interesujące może być analizowanie wpływu przychodów i kosztów działalności lokacyjnej w obu działach ubezpieczeń łącznie. Zestawienie pomocnicze dla tej analizy przedstawia tabela 13.

Tablica 13. Wynik z działalności lokacyjnej w latach 2006-2007

Wyszczególnienie	Dział I		Dział II		Dział I i II razem	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Przychody działalności lokacyjnej	4 451 392	4 953 390	3 305 437	2 058 477	7 756 829	7 011 867
Dynamika	100%	111%	100%	62%	100%	90%
Koszty działalności lokacyjnej	424 547	668 937	298 120	270 128	722 667	939 065
Dynamika	100%	157%	100%	91%	100%	122%
Wynik działalności lokacyjnej*	4 026 845	4 284 453	3 010 317	1 788 349	7 037 162	6 072 802
Dynamika	100%	106%	100%	59%	100%	86%
Łączna wartość lokat	68 597 280	76 443 549	35 187 859	40 774 007	103 785 139	117 217 556
Dynamika	100%	111%	100%	116%	100%	113%
Zwrot brutto z działalności lokacyjnej = Wynik działalności lokacyjnej*/ Średnia arytmetyczna łącznej wartości lokat	7%	6%	10%	4%	8%	6%

* łącznie z technicznego rachunku ubezpieczeń i z ogólnego rachunku zysków i strat

Źródło: opracowanie własne.

Z tablicy 13. wynika, że rentowność działalności lokacyjnej sektora ubezpieczeń spada. Spostrzeżenie to dotyczy obydwu działów. Warto przy tym wniosku skoncentrować uwagę także na przyroście kapitału z aktualizacji wyceny, w którym odzwierciedlane są także wyceny bilansowe lokat. Ponieważ przyrost tego ka-

pitału jest 40% (o 1 991 927 tys.), to należy generalnie przypuszczać, że stało się to za przyczyną wzrostu bilansowej wartości niektórych lokat. Jeżeli uwzględni się to w ocenie zwrotu z lokat to zapewne będzie on (w całym sektorze ubezpieczeń) wyższy, niż ten przedstawiony powyżej, o prawie 1%.

3.3.2. Analiza wskaźnikowa kondycji sektora ubezpieczeń w roku 2007

Obok przedstawionych powyżej danych sprawozdawczych, dokonania sektora ubezpieczeń w roku 2007 charakteryzują także ustalane relacje pomiędzy kategoriami sprawozdawczymi, tj. wskaźniki finansowe. Można je tworzyć i grupować różnie, w zależności od charakteru prowadzonej analizy, pokrewnej treści ekonomicznej, obligatoryjności ich stosowania, dostępności materiałów źródłowych umożliwiających ich ustalanie.

Poniżej przedstawia się analizę wskaźnikową według wyselekcjonowanych jako typowe obszarów analizy wskaźnikowej w sektorze ubezpieczeń. Analiza ta obejmuje:

1. ocenę wypłacalności, płynności finansowej oraz zdolności płatniczej w tym sektorze,
2. ocenę rentowności,
3. ocenę sprawności działania,
4. ocenę współzależności.

3.3.2.1. Kondycja sektora ubezpieczeń w świetle oceny wypłacalności, płynności oraz zdolności płatniczej w 2007 roku

Kondycję sektora ubezpieczeń w świetle oceny wypłacalności, płynności oraz zdolności płatniczej syntetycznie prezentują poniższe wskaźniki (tablica 14.).

Tablica 14. Wskaźniki wypłacalności, płynności finansowej oraz zdolności płatniczej w latach 2004-2007

Lp.	Nazwa wskaźnika	Dział I				Dział II				Ogółem			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
1	Współczynnik wypłacalności (w%)	53	50	41	46	59	91	119	129	56	69	122	79
2	Wskaźnik płynności finansowej (w %)	219	199	242	236	143	146	142	143	178	172	198	197
3	Wsk. zdolności płatniczej na udz. własnym (w %)	135	145	113	112	86	86	92	91	114	119	106	105
4	Wskaźnik pieniężnego pokrycia zobowiązań (w%)	8	6	11	12	4	2	3	9	7	5	9	11
5	Należności do środków własnych (w%)	8	7	9	8	41	26	20	16	26	19	17	13
6	Wskaźnik cyklu należności (w dniach)	18	13	12	12	73	73	74	69	47	43	39	35
7	Zobowiązania do środków własnych (%)	14	9	30	19	28	15	17	12	21	12	21	14
8	Wskaźnik płacenia zobowiązań (w dniach)	24	19	33	33	52	44	56	54	39	32	43	42

gdzie:

Współczynnik wypłacalności	$(\text{Środki własne} / \text{składka przypisana na udziale własnym}) * 100\%$
Wskaźnik płynności finansowej	$((\text{Lokaty płynne} + \text{środki pieniężne}) / \text{składka przypisana brutto}) * 100\%$
Wskaźnik zdolności płatniczej na udziale	$((\text{Zobowiązania} + \text{rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale własnym}) / (\text{lokaty płynne} + \text{środki pieniężne})) * 100\%$
Wskaźnik pieniężnego pokrycia zobowiązań	$((\text{Przepływy netto z działalności operacyjnej} - \text{dywidendy wypłacone}) / (\text{rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale własnym} + \text{zobowiązania})) * 100\%$
Należności do środków własnych	$(\text{Należności} / \text{środki własne}) * 100\%$
Wskaźnik cyklu należności (w dniach)	$(\text{Średni stan należności} / \text{składka przypisana brutto})$
Zobowiązania do środków własnych	$(\text{Zobowiązania} / \text{środki własne}) * 100\%$
Wskaźnik płacenia zobowiązań (w dniach)	$(\text{Średni stan zobowiązań} / \text{składka przypisana brutto})$

Źródło: opracowanie własne.

Pierwszy z powyższych wskaźników (współczynnik wypłacalności) potwierdza spostrzeżenie, że w całym sektorze parametry charakteryzujące wypłacalność zakładów w dziale I utrzymują się generalnie na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego. W dziale II obserwuje się istotny wzrost w tym zakresie. Może to oznaczać, w szczególności wobec zastosowanej tu w obliczeniach uproszczonej procedury ustalania środków własnych powodującej ostrożnościowe ustalanie wartości tej kategorii, dobrą kondycję finansową zakładów operujących w tym dziale. Taka pozytywna zmiana następuje w tym

dziale już od 2005 roku. Interpretując ten wskaźnik bardziej obrazowo można powiedzieć, że każdej złotówce składki przypisanej na udziale własnym w dziale II towarzyszyło 1,29 środków własnych zabezpieczających wypłacalność, podczas gdy w dziale I było to niewiele ponad 45 groszy.

Wskaźnik płynności finansowej w zastosowanej formule pośrednio przedstawia politykę zarządzania płynnością aktywów w zakładach w sektorze ubezpieczeń. Aby tę politykę ocenić, udział płynnych lokat i środków pieniężnych w wartości składki przypisanej brutto nale-

ży analizować w długim horyzoncie czasowym. Na bazie analizowanych czterech lat można przypuszczać, że zakłady ubezpieczeń w roku 2007 (podobnie jak w roku 2006) nie miały kłopotów ze zdolnością płatniczą, bo znaczną część środków otrzymywanych od klientów z tytułu składek lokowano w płynne instrumenty. Jednakże sytuacja w tym obszarze wyglądała różnie w obydwu działach. Wyraźna jest stabilizacja polityki lokacyjnej zakładów z obydwu działów w zakresie skali utrzymywania lokat płynnych. Przypuszczenie z ubiegłorocznej analizy sektora ubezpieczeń przedstawione w raporcie za 2006 rok, że już w roku 2005 można było doszukiwać się początków pewnej skłonności zakładów ubezpieczeń do angażowania środków pozyskiwanych ze sprzedaży ubezpieczeń w lokaty i inne zasoby o niższej płynności potwierdziło się także w odniesieniu do 2007 roku.

Wskaźnik zdolności płatniczej na udziale własnym mówi o obciążeniu zobowiązaniami i rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi aktywów płynnych, które mogą być wykorzystane na ich spłacanie.

Z obserwacji trendu tego wskaźnika w 2005 roku wynikało ogólnie minimalne (w gruncie rzeczy nieistotne) polepszenie się zdolności płatniczej w sektorze ubezpieczeń. Wskaźniki w rozbięciu na działy ubezpieczeń informowały, że nastąpiło to za sprawą głównie działu I. W roku 2006 obserwowano sytuację odwrotną: zdolność płatnicza na udziale własnym pogorszyła się zauważalnie i szczególnie wyraźnie widać to w dziale I, chociaż i tak zdolność ta jest wyższa od zdolności płatniczej w dziale II. Zdolność płatnicza w dziale II nieznacznie uległa polepszeniu. Rok 2007 odzwierciedla wiernie zdolność płatniczą z roku 2006. Jest tu widoczna wyraźna stabilizacja w tym obszarze, co może być wyrazem coraz lepszego zarządzania w tym obszarze finansów zakładów ubezpieczeniowych.

O zmianach w polityce lokacyjnej zakładów i w zarządzaniu płatnościami świadczy także kolejny wskaźnik – *wskaźnik pieniężnego pokrycia zobowiązań*. Jego malejące w 2005 roku wartości wskazywały na coraz uważniejsze zarządzanie wypracowywanymi z działalności operacyjnej wolnymi środkami pieniężnymi, co jest zjawiskiem pozytywnym, w szczególności, je-

żeli weźmie się pod uwagę odległy termin wymagalności zobowiązań techniczno-ubezpieczeniowych wyrażonych w wartości rezerw. W roku 2006 wartość zdolności sektora ubezpieczeń do niemalże natychmiastowego pokrycia zobowiązań zarówno tych wymagalnych jak i potencjalnych – wyrażonych rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi wzrosła znacząco, bo w całym sektorze o ponad 85% (z tego w dziale I o ponad 80%, a w dziale II o 40%). Świadczyć to mogło na przykład o sprawnym windykowaniu należności ubezpieczeniowych i o dobrym zarządzaniu wydatkami operacyjnymi (co zapewniało wyższe przepływy operacyjne netto). Rok 2007 utrzymuje ten trend, co należy ocenić bardzo pozytywnie.

W rzeczywistości potwierdza to kolejny wskaźnik cyklu należności w dniach, który mówi, że w 2007 roku cykl windykacji należności uległ skróceniu do 35 dni (z 39), przy jednoczesnym niewielkim skróceniu terminu regulowania zobowiązań.

W roku 2007 można więc zauważyć skrócenie okresu oczekiwania na inkaso należności i jednocześnie skrócenie terminu spłat zobowiązań. Przy czym najwyraźniej jest to widoczne w dziale II (w roku 2006 taka zmiana wystąpiła w dziale I). Natomiast w dziale I cykl należności jest stabilny i nie wysoki. (W roku 2006 wystąpiła dokładnie odwrotna sytuacja.) Ponieważ różnice w długości cyklu należności i zobowiązań w kolejnych latach nie są wyjątkowo duże, można uznać, że od czterech lat polityka w zakresie zarządzania należnościami i zobowiązaniami w sektorze ubezpieczeń stabilizuje się w kierunku skracania nie tylko cyklu należności i utrzymaniu na podobnym poziomie cyklu zobowiązań. Może to świadczyć o dobrej praktyce windykacji należności.

3.3.2.2. Kondycja sektora ubezpieczeń w świetle oceny rentowności w 2007 roku

Syntetycznymi miernikami, dzięki którym można oceniać opłacalność prowadzonej działalności są wskaźniki rentowności. Wyrażają je relacje kategorii wynikowych do istotnych pozycji bilansu i rachunku zysków i strat. W sektorze ubezpieczeń może mieć zastosowanie wyselekcjonowana grupa tych relacji. Przedstawia ją tablica 15.

Tablica 15. Wskaźniki rentowności w latach 2004-2007 (w %)

Lp.	Nazwa wskaźnika	Dział I				Dział II				Dział I i II razem			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
1	Wskaźnik rentowności działalności technicznej	12	16	15	14	3	7	11	8	8	12	14	12
2	Wskaźnik rentowności działalności lokacyjnej	9	10	7	7	6	10	10	11	8	10	8	8
3	Wskaźnik rentowności sprzedaży	11	15	14	13	10	19	23	11	10	17	18	12
4	Wskaźnik rentowności kapitałów własnych	23	32	36	33	16	23	24	10	19	26	28	18
5	Wskaźnik rentowności majątku	3	5	5	4	5	9	6	5	4	6	7	5

gdzie:

Wskaźnik rentowności działalności technicznej (Wynik techniczny / składka zarobiona na udziale własnym) * 100%

Wskaźnik rentowności działalności lokacyjnej (Dochody z lokat / średnia wartość lokat bilansowych) * 100%

Wskaźnik rentowności sprzedaży (Wynik finansowy netto / składka przypisana brutto) * 100%

Wskaźnik rentowności kapitałów własnych (Wynik finansowy netto / średnia wartość kapitałów własnych) * 100%

Wskaźnik rentowności majątku (Wynik finansowy netto / średnia wartość aktywów) * 100%

Źródło: opracowanie własne.

W sektorze ubezpieczeń jako całości, wskaźnik rentowności działalności technicznej osiągał rosnące wartości do 2006 roku. Fakt ten bardzo dobrze świadczył o funkcjonowaniu zakładów ubezpieczeniowych i o rosnącej opłacalności działalności *stricto* ubezpieczeniowej. W ubiegłym roku wiele czynników mogło na to wpływać: zarówno zwiększona dynamika składki jak i niska dynamika kosztów odszkodowań. Nie bez znaczenia była tu także wysoka rentowność lokat. Rok 2007 wykazuje wyraźną tendencję zniżkową w obszarze rentowności. Na ten fakt wpływać mogło wiele czynników. Omawia się je interpretując dalsze wskaźniki finansowe.

Zauważyć jedynie można, że tempo wzrostu nominalnej wartości wyniku technicznego w roku 2007 uległo poważnemu spowolnieniu i w roku 2007 wynosiło minus 3% przy inflacji 2,5% (w dziale I plus 6%, ale w dziale II minus 21%). W 2006 roku odnotowano wzrost wyniku technicznego na poziomie około 15,5% przy inflacji 1%, a w roku 2005 - ponad 16% przy inflacji 2,1%. Jest to niepokojący sygnał, o tym, że sfera ubezpieczeń w 2007 roku miała dość istotne trudności z dotrzymaniem tempa narzuconego w zakresie rentowności przez rok 2005 i 2006. Sektor ubezpieczeń w roku 2007 nie osiągnął wyników sprzed roku.

Na tym tle może warto zaryzykować opinię, że być może rok 2005 i 2006 były wyjątkowe, jeżeli chodzi o rentowność działalności technicznej. Utrzymywanie się w 2006 roku ponad 60% przyrostu wyniku technicznego świadczyło o tym, że występowała passa na rynku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych. Rok 2007 tę passę niestety przerywa.

Wskaźnik rentowności działalności lokacyjnej w roku 2007 przedstawia trend, który wskazuje na to, że działalność lokacyjna sektora ubezpieczeń w 2007 była na poziomie rentowności sprzed roku. Minimalny spadek rentowności działalności lokacyjnej nie jest wielce niepokojący. Niepokoić może jednak fakt, że występuje on przy 2,5% inflacji. Tak więc realny wzrost rentowności działalności lokacyjnej w roku 2007 jest słabszy.

We wcześniejszych częściach raportu sygnalizowano już trudności w działalności lokacyjnej objawiające się znacznymi niezrealizowanymi stratami na lokatach. Wprawdzie straty te są efektem wyceny bilansowej niektórych lokat, ale fakt, że one występują i to w tak znaczących wartościach świadczy o trudnym w 2007 roku rynku lokacyjnym.

Wskaźnik rentowności sprzedaży informuje o tym, jaka część składki przypisanej brutto określa wartość zysku netto (zysku do podziału) w sektorze ubezpieczeń. Obserwując wartość tego wskaźnika na przestrzeni analizowanych czterech lat stwierdzić można bardzo znaczący wzrost rentowności ale do roku 2006. Już był on istotny w roku 2005, o czym informował wówczas 64% wzrost wartości tego wskaźnika w odniesieniu do całego sektora. Wzrost ten występował (w roku 2005) w obydwu działach ubezpieczeń, z tym tylko, że w dziale II był on bez mała 100% (dokładnie 94%), podczas, gdy w dziale I - 35%. Rok 2006 dla działu II był także bardzo korzystny. W tym dziale rentowność sprzedaży wzrosła wprawdzie w znacznie mniejszym (bo 22%) tempie, ale tempo to można uznać za zadowalające, zapowiadające być może większą stabilizację i przewidywalność zachowań

na rynku ubezpieczeń. Rok 2007 wykazuje ewidentną i dlatego niepokojącą tendencję spadkową w zakresie rentowności sprzedaży. Mogły na to wpłynąć koszty akwizycji, które w tym roku znacząco wzrosły (w dziale I o 41% a w dziale II o 18%, 28% w całym sektorze ubezpieczeń). Jest to szczególnie prawdopodobne, jeżeli przypomni się fakt, że przed rokiem wzrost tych kosztów był równie wysoki (ponad 50% w całym sektorze).

Decydujące jednak znaczenie (podobnie jak przed rokiem) miały jednak wysokie przyrosty kosztów z powodu zwiększania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym

Przyrost ten jest szczególnie wysoki w pozycji dotyczącej zmiany stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym z tytułu odszkodowań niewypłaconych. Wzrost tej pozycji o 66% jest wielce oznaczające obciążenia kosztów. Dodatkowo przyczynia się do tego stanu rzeczy także rosnące obciążenie z tytułu tworzenia rezerwy w ubezpieczeniach na życie. Przed rokiem (2006) głównym obciążeniem z obszaru rezerw oddziałującym na koszty była zmiana stanu rezerwy dla ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający. Ten fakt w połączeniu z wyjątkowo wysokimi wówczas kosztami akwizycji wskazywał na swoistą wyjątkowość wyniku roku 2006 w dziale I. W roku 2007 zmiana stanu tej rezerwy jest mniejsza niż przed rokiem. Potwierdza to występowanie ograniczeń rynko-

wych w 2007 uniemożliwiających pozyskiwanie klientów do ubezpieczeń z tak zwanym funduszem kapitałowym.

Summa summarum można stwierdzić, że rok 2007 w zakresie rentowności był rokiem trudnym dla sektora ubezpieczeń. Nie powtórzyła się bowiem sytuacja sprzed roku, kiedy to rentowność w każdym obszarze (biorąc pod uwagę cały segment działalności ubezpieczeniowej) była rosnąca (wprawdzie przy obniżonym w porównaniu z rokiem 2005 tempie, ale 2005 rok w tym względzie był wyjątkowy).

Powyższe spostrzeżenia mają odzwierciedlenie w kolejnych wskaźnikach. Zarówno, bowiem ROE jak i ROA w roku 2007 wykazują tendencję malejącą. *Wskaźnik rentowności kapitałów własnych* (ROE) dla całej sfery ubezpieczeń zmniejszył się istotnie w porównaniu z rokiem 2006. Podobnie rzecz się ma ze *wskaźnikiem rentowności majątku* (ROA). Te dwa wskaźniki i malejący trend nie stanowią dobrej zachęty dla inwestorów. Ich poziom należy obserwować szczególnie uważnie w kolejnych latach. Może być bowiem tak, że wartości odnotowane w latach wcześniejszych miały wyjątkowy charakter.

3.3.2.3. Kondycja sektora ubezpieczeń w świetle sprawności działania w 2007 roku

Grupa wskaźników sprawności działania niesie ze sobą szczególnie bogaty wieloaspektowych informacji o zmianach w sektorze ubezpieczeń w roku 2007 (tablica 16).

Tablica 16. Wskaźniki sprawności działania w latach 2004-2007 (w %)

Lp.	Nazwa wskaźnika	Dział I				Dział II				Dział I i II razem			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
1	Dynamika składki przypisanej brutto	114	120	138	121	110	105	105	111	112	112	121	117
2	Dynamika składki przypisanej na udziale własnym	114	121	138	116	109	108	108	114	111	115	124	115
3	Dynamika odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto	119	123	112	110	107	101	101	117	112	111	106	123
4	Dynamika odszkodowań i świadczeń wypłaconych na udziale własnym	119	123	112	113	106	102	103	113	112	112	108	112
5	Stopa rezerw technicznych	2954	287	263	268	133	134	132	130	214	215	209	218
6	Wskaźnik zabezpieczenia wypłat odszkodowań i świadczeń	349	338	305	314	2272	243	253	260	288	294	284	292
7	Rezerwa składki brutto do składki przypisanej brutto	3	3	3	3	46	47	48	51	26	25	23	23
8	Rezerwa ubezpieczeń na życie do składki przypisanej na udziale własnym	278	273	251	257	0,00	0,00	0,00	0,00	140	145	149	153
9	Rezerwa na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia do odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto	13	11	10	9	139	148	154	151	85	82	82	76
10	Wskaźnik rotacji majątku	30	31	350	35	51	46	28	41	38	37	38	37
11	Wskaźnik przychodowości kapitałów własnych	205	209	254	244	132	102	90	84	161	140	146	138
12	Dynamika lokat	120	117	126	118	126	114	115	116	122	116	122	117

ANALIZA SYTUACJI NA RYNKU UBEZPIECZEŃ W POLSCE W 2007 R.

13	Udział lokat w składce przypisanej na udziale własnym	354	342	311	308	219	231	244	248	287	290	284	288
14	Ogólny wskaźnik poziomu lokat	101	101	102	98	97	95	96	95	100	99	100	98
15	Współczynnik szkodowości brutto	49	49	41	42	61	60	57	60	55	54	48	49
16	Współczynnik szkodowości na udziale własnym	49	50	41	39	65	62	59	63	57	55	48	49
17	Wskaźnik kosztów akwizycji	11	9	10	17	15	15	16	25	13	12	13	21
18	Wskaźnik kosztów administracyjnych	9	9	6	6	13	12	12	11	11	11	9	8
19	Wskaźnik kosztów działalności ubezpieczeniowej	20	18	17	24	24	24	25	25	22	21	20	21
20	Wskaźnik kosztów technicznych na udziale własnym	21	19	18	19	33	33	32	32	27	26	23	24

gdzie:

Dynamika składki przypisanej brutto	$(\text{Składka przypisana brutto na koniec badanego okresu} / \text{składka przypisana brutto na początek badanego okresu}) * 100\%$
Dynamika składki przypisanej na udziale własnym	$(\text{Składka przypisana na udziale własnym na koniec badanego okresu} / \text{składka przypisana na udziale własnym na początek badanego okresu}) * 100\%$
Dynamika odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto	$(\text{Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto na koniec badanego okresu} / \text{odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto na początek badanego okresu}) * 100\%$
Dynamika odszkodowań i świadczeń wypłaconych na udziale własnym	$(\text{Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym na koniec badanego okresu} / \text{odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym na początek badanego okresu}) * 100\%$
Stopa rezerw technicznych	$(\text{Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale własnym} / \text{składka przypisana na udziale własnym}) * 100\%$
Wskaźnik zabezpieczenia wypłat odszkodowań i świadczeń	$(\text{Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale własnym} + \text{kapitały własne} / \text{składka przypisana na udziale własnym}) * 100\%$
Rezerwa składki brutto do składki przypisanej brutto	$(\text{Rezerwa składki brutto} / \text{składka przypisana brutto}) * 100\%$
Rezerwa ubezpieczeń na życie do składki przypisanej na udziale własnym	$(\text{Rezerwa ubezpieczeń na życie na udziale własnym} + \text{rezerwa dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający na udziale własnym}) / \text{składka przypisana na udziale własnym}) * 100\%$
Rezerwa na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia do odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto	$(\text{Rezerwa na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia} / \text{odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto}) * 100\%$
Wskaźnik rotacji majątku	$(\text{Składka przypisana brutto} / \text{średnia wartość aktywów}) * 100\%$
Wskaźnik przychodowości kapitałów własnych	$(\text{Składka przypisana na udziale własnym} / \text{średnia wartość kapitałów własnych}) * 100\%$
Dynamika lokat	$(\text{Lokaty na koniec badanego okresu} / \text{lokaty na początek badanego okresu}) * 100\%$
Udział lokat w składce przypisanej na udziale własnym	$(\text{Lokaty} / \text{składka przypisana brutto na udziale własnym}) * 100\%$
Ogólny wskaźnik poziomu lokat	$(\text{Lokaty} / (\text{kapitały własne} + \text{rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale własnym})) * 100\%$
Współczynnik szkodowości brutto	$(\text{Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto} + \text{zmiana stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto}) / \text{składka zarobiona brutto}) * 100\%$
Współczynnik szkodowości na udziale własnym	$(\text{Odszkodowania i świadczenia} / \text{składka zarobiona na udziale własnym}) * 100\%$
Wskaźnik kosztów akwizycji	$(\text{Koszty akwizycji} / \text{składka przypisana brutto}) * 100\%$
Wskaźnik kosztów administracyjnych	$(\text{Koszty administracyjne} / \text{składka przypisana brutto}) * 100\%$
Wskaźnik kosztów działalności ubezpieczeniowej	$(\text{Koszty działalności ubezpieczeniowej} / \text{składka przypisana brutto}) * 100\%$
Wskaźnik kosztów technicznych na udziale własnym	$(\text{Koszty działalności ubezpieczeniowej} + \text{pozostałe koszty techniczne na udziale własnym}) / \text{składka przypisana na udziale własnym}) * 100\%$

Źródło: opracowanie własne

Pierwszoplanowym sprawdzianem sprawności działania w sektorze ubezpieczeń jest przyrost (dynamika) składki przypisanej brutto. Zamieszczony obok wykres pokazuje zauważalne różnice w kolejnych latach. Systematyczne przyrosty dobrze świadczą o rozwoju rynku ubezpieczeń w Polsce. W roku 2006 sprawniejszy w tym względzie był jednak dział I, w którym przyrost przypisu składki brutto jest wyraźnie znaczący. Z wcześniejszych analiz wynika, że wiązał się on w dużej mierze ze sprzedażą produktów ubezpieczeniowych z funduszem inwestycyjnym. W dziale II w roku 2006 – stabilizacja w przypisie składki oznacza, że w zakresie wartości sprzedaży produktów ubezpieczeniowych prym wiodły zakłady z działu ubezpieczeń na życie. Rok 2007 i w tym obszarze przedstawia trend malejący. Jego nachylenie dodatkowo wzmacnia fakt, że w roku 2007 występowała 2,5% inflacja. Tłumaczyć ona nieco może mniejszy popyt na ochronę ubezpieczeniową odnotowany w tymże roku.

Analiza dynamiki odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto w latach 2004-2006 na tle dynamiki przypisu składki ujawniała wyjątkową synchronizację trendów pomiędzy obydwooma kategoriami obserwowanych odrębnie dla obydwu działów. Wprawdzie ich wartości były różne ale dynamiki bardzo zbliżone. Taka równowaga jest dobrą cechą sektora ubezpieczeń. W roku 2007 ta synchronizacja jest nieco załamana. Odszkodowania z 2007 roku w dziale II przewyższyły składki przypisane brutto. Być może jest to kolejny sygnał o rodzących się trudnościach rynkowych w tym sektorze.

Stopa rezerw technicznych wskazuje na konsekwentne stosowanie polityki w zakresie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, które są wyraźnym dokumentem skali ochrony zakładu i jego klientów przed skutkami ryzyka ubezpieczeniowego. Analizując stopę rezerw technicznych w dziale I nie trudno zauważyć, że w przeciwieństwie do działu drugiego, w dziale I stopa ta zmniejsza się do roku 2006. Rok 2007 zapowiada minimalnie rosnące zmiany w tym zakresie. Wobec stwierdzonej wcześniej malejącej w 2007 roku dynamiki składki przypisanej brutto oznaczać to może, że portfel ubezpieczeń przyjmuje inną strukturę ryzyka ubezpieczeniowego, lub że zakłady ubezpieczeń obniżają składki ubezpieczeniowe. Na podstawie niewielkiej zmiany uwidocznionej na wykresie można jedynie na ten temat spekulować. Niemniej jednak ten aspekt funkcjonowania sfery ubezpieczeń w kolejnym roku powinien być szczególnie uważnie analizowany.

Analizując wskaźnik rotacji majątku, który dotyczy krotności „wymiany wszystkich aktywów” w ciągu 2005

roku można było zauważyć nieistotną jeszcze tendencję malejącą. W raporcie, w którym poddano analizie rynek ubezpieczeń w 2005 roku zwrócono jednak uwagę na to, że warto ten wskaźnik obserwować w kolejnym (2006) roku, ponieważ może on być zwiastunem obniżania się sprawności w zakresie pozyskiwania składki przypisanej i niżej efektywności wykorzystywania zasobów majątkowych. Obawy te potwierdziły się w 2006 roku generalnie w odniesieniu do działu II, w którym widać było zdecydowane pogorszenie się rotacji majątku, co wskazywało na istotne obniżenie sprawności działania mierzonej tym wskaźnikiem.

W raporcie z 2006 roku analizowano głęboko czynniki mające znaczenie dla sprawności działania, dla wydajności (produktywności operacyjnej) aktywów. Interpretując je stwierdzono wówczas, że rok 2006 wzmocnił odczucie obniżania się efektywności wykorzystywania zasobów (sprawności działania) zaangażowanych w sektorze ubezpieczeń, w szczególności w dziale II. Rok 2007 przyniósł zdecydowaną poprawę sprawności działania w dziale II. W dziale I trwałość wzrostu sprawności działania wymaga potwierdzenia w roku kolejnym. Rok 2007 w dziale I utrzymał tę sprawność na poziomie roku ubiegłego.

Interesująca może być obserwacja wskaźników związanych z intensywnością działalności lokacyjnej. Na wykresie obok widoczne jest (w roku 2006) rosnące tempo w zakresie wartości lokat sektora ubezpieczeń. Jak nie trudno zauważyć jest ono wynikiem zintensyfikowania działań lokacyjnych przeprowadzanych przez dział I. W dziale II zmiany w roku 2006 w stosunku do roku 2005 są ledwie zauważalne. Ten imponujący wzrost lokat w dziale I w roku 2006 - jak to już podkreślano był zastępą przede wszystkim przyrostu lokat odnoszących się do produktów ubezpieczeniowych z funduszem inwestycyjnym. Na tym tle rok 2007 wygląda mało optymistycznie. Interesująca jednak wydaje się tu obserwacja, że w dynamice lokacyjnej występuje pewna prawidłowość: okresowe wzrosty i spadki. Ciekawie może więc zapowiadać się analiza w roku 2008. Zgodnie z tą prawidłowością, rok następny powinien być dla sfery ubezpieczeń zdecydowanie korzystniejszy w obszarze lokat niż rok 2007.

Szczególnym obszarem oceny sprawności działania w sektorze ubezpieczeń jest zarządzanie kosztami zakładów ubezpieczeń. Wskaźnikiem, który na tym tle wydaje się pierwszoplanowy jest współczynnik szkodowości brutto. Współczynnik ten informuje bowiem o tym, jaką

część składki zarobionej brutto sektor przeznaczał w danym roku na koszty odszkodowań brutto. Duże wahania wartości tego wskaźnika mogą informować o błędach w ocenie ryzyka ubezpieczeniowego. W roku 2005, w całym sektorze wskaźnik ten zmniejszył się o około 2%. W roku 2006 wskaźnik szkodowości brutto zmniejszył się bardzo istotnie, bo już o 12%. W roku 2007 niewiele ponad 1%. Nie obserwuje się więc jakiegosć szczególnego zagrożenia lub nieprawidłowości.

Jest to zasługą przede wszystkim działu II, w którym wzrósł on z 57% do 60%.

Interesujące na tym tle jest sprawdzenie jak w analizowanym okresie zachowywał się wskaźnik szkodowości na udziale własnym. Jeżeli bowiem wskaźniki te będzie się analizować łącznie, to przy podobnym trendzie można podejrzewać stabilną politykę w zakresie reasekuracji. Obserwacje tempa wzrostu obydwu tych wskaźników w roku 2007 pozwalają stwierdzić prawie 100% synchronizację zmian w obydwu miarach szkodowości ubezpieczeń. Ponieważ synchronizacja ta utrzymuje się na przestrzeni analizowanych już trzech, można uznać taki stan za cechę trwałą (skądinąd merytorycznie uzasadnioną) sektora usług ubezpieczeniowych. Na tej podstawie (i nie dużych różnic w zmianach analizowanych wskaźników) można też dodać, że co najmniej od 2005 roku w sektorze ubezpieczeń w Polsce nie następują żadne radykalne zmiany w polityce reasekuracyjnej zakładów ubezpieczeń w obu działach.

Drugim, szczególnie ważnym obszarem w zarządzaniu kosztami w sektorze ubezpieczeń są koszty akwizycji i koszty administracji. W 2005 roku, udział obydwu wymienionych kategorii kosztów (w składce przypisanej brutto) w skali całego sektora ubezpieczeń zmalał. W roku 2006 zmalał tylko udział kosztów administracyjnych (w składce przypisanej brutto). Z kolei w 2007 roku wzrósł istotnie udział kosztów akwizycji i miało to miejsce zarówno w I jak i w II dziale ubezpieczeń, przy jednoczesnym obniżeniu się udziału kosztów administracyjnych w składce przypisanej brutto.

Podkreślić należy, że nawet niewielka zmiana w stosunku do wskaźnika kosztów administracyjnych jest ważnym sygnałem o jakości zarządzania w tym obszarze kosztów. Wynika to z faktu, że koszty administracyjne są z natury rzeczy w większości kosztami stałymi (w przeciwieństwie do kosztów akwizycji, gdzie ich duża część zmienia się stosownie do zmian w rozmiarze składki przypisanej). Dlatego też niższy wskaźnik kosztów administracyjnych świadczy *de facto* o wyższej ich wydajności, co ze wszech miar jest pozytywnym zjawiskiem. Fakt, że taki spadek udziału kosztów administracji w składce przypisanej brutto obserwuje się zarówno w 2005, 2006, jak i w 2007 roku dobrze świadczy o długoterminowym zarządzaniu kosztami administracyjnymi w obu sektorach. Ponieważ w roku 2007 wystąpił spadek udziału tych kosztów w składce przypisanej brutto, można powiedzieć, że w roku 2007 wzrosła wydajność każdej złotówki ponoszonej w związku z administrowaniem zakładami ubezpieczeniowymi. Takie zjawisko należy dobrze oceniać.

Inaczej jednak stało się z kosztami akwizycji. Jak już sygnalizowano, ich duży wzrost wystąpił w dziale I (o 41%, a w roku 2006 o 51%). Przyrost składki przypisanej brutto w tym samym czasie wnosił 21% (w 2006 38%). Może to oznaczać progresywną zmienność kosztów akwizycji a tym samym spadek produktywności tych kosztów. Potwierdzenia tego spostrzeżenia należy oczekiwać po analizie roku 2008.

3.3.2.4. Kondycja sektora ubezpieczeń w świetle oceny wskaźników współzależności w roku 2007

Współzależność należy interpretować trojako: z jednej strony jako siłę uzależnienia sektora ubezpieczeń o obcych źródłach finansowania jego działalności, z drugiej strony jako siłę związku z reasekuratorami i wreszcie z trzeciej – jako siłę właścicielskiego zabezpieczenia wypłacalności zakładów ubezpieczeń. Stosowne wskaźniki przedstawia tablica 17.

Tablica 17. Wskaźniki współzależności w latach 2004 - 2007 roku (w %)

Lp.	Nazwa wskaźnika	Dział I				Dział II				Dział I i II razem			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
1	Kapitały własne do funduszu ubezpieczeniowego	18	18	16	17	71	82	92	100	34	36	35	38
2	Wskaźnik zatrzymania składki	98	99	99	95	82	85	87	90	90	92	94	93
3	Wskaźnik zatrzymania odszkodowań i świadczeń	99	99	99	90	86	86	87	90	91	92	93	90
4	Wskaźnik zatrzymania rezerw techn.-ubezp.	99	99	99	99	83	84	86	88	93	94	95	96
5	Wskaźnik ogólnego zadłużenia kapitału własnego	82	83	85	88	57	54	53	57	72	71	73	76

gdzie:

Kapitały własne do funduszu ubezpieczeniowego	Kapitały własne / rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale własnym) * 100%
Wskaźnik zatrzymania składki	(Składka przypisana na udziale własnym / składka przypisana brutto) * 100%
Wskaźnik zatrzymania odszkodowań i świadczeń	(Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym / odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto) * 100%
Wskaźnik zatrzymania rezerw techn.-ubezp.	(Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale własnym / rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto) * 100%
Wskaźnik ogólnego zadłużenia aktywów	((Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale własnym + zobowiązania) / aktywa) * 100%

Źródło: opracowanie własne

W odniesieniu do pierwszej kwestii można stwierdzić, że w roku 2007 (podobnie i rok wcześniej) sektor ubezpieczeń korzystał w sposób stabilny z obcych źródeł finansowania swojej działalności, przez które należy tu rozumieć zarówno wymagalne zobowiązania jak i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.

Informuje o tym wartość wskaźnika ogólnego zadłużenia, która praktycznie nieistotnie zmieniła się na przestrzeni 2004-2007 roku (z 71,98% poprzez 71,11%, 73,24 do 75,98%). Ponieważ zmiany w wartości analizowanego wskaźnika w odniesieniu do działu I i działu II są nieznaczące, można uznać, że zadłużenie w sektorze ubezpieczeniowym wykazuje cechy stabilności: z okresu na okres jest na bardzo zbliżonym poziomie.

W odniesieniu do siły związku sektora ubezpieczeń z reasekuratorami, minimalny w roku 2007 (a około zaledwie 2% w latach ubiegłych) wzrost wskaźnika zatrzymania składki, około 3% spadek w 2007 (a 1% wzrost w latach poprzednich) wskaźnika zatrzymania odszkodowań

i świadczeń, oraz praktycznie stabilna wartość wskaźnika zatrzymania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych informują generalnie o prawdopodobnie minimalnych zmianach w polityce reasekuracyjnej stosowanej w sektorze ubezpieczeń i tak naprawdę mogą potwierdzać jej stabilność, którą już sygnalizowano we wcześniejszych uwagach niniejszego tekstu.

W odniesieniu do siły właścicielskiego zabezpieczenia wypłacalności zakładów ubezpieczeń można zauważyć także stabilizację. Wskaźnik kapitałów własnych do funduszu ubezpieczeniowego zmienia się nieznacząco (około 2% wzrost) – w odniesieniu do całego sektora. Bardziej zabezpieczone są jednak zobowiązania wyrażone rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi w działu II, w którym wskaźnik ten wskazywał w roku 2007 zwiększenie o 8% (w 2006 13%) podczas gdy w działu I wzrost ten wynosił niecałe 2% (przy 11% spadku tego wskaźnika w działu I w roku 2006).

3.3.3. Zestawienie wniosków z analiz

W roku 2007 w sektorze ubezpieczeń wystąpiło kilka istotnych zmian i ważnych na tym tle spostrzeżeń, które można zestawić w postaci poniższych syntetycznych wniosków (tablica 18).

Tablica 18. Syntetyczne zestawienie wniosków wynikających ze wstępnej i wskaźnikowej analizy sprawozdań finansowych sektora ubezpieczeń w roku 2007

1	Na 31 grudnia 2007 roku wartość sumy bilansowej, a więc jednocześnie wartość aktywów sektora ubezpieczeniowego wynosiła 127 013 034 tys. W porównaniu ze stanem aktywów na początek 2007 roku (108 604 786 tys.) odnotować należy ich prawie 17%, podczas gdy w roku 2006 wzrost ten wyniósł 20%. Ten znaczny przyrost aktywów sektora ubezpieczeń nastąpił w warunkach 2,5%-procentowej inflacji. Fakt ten może wskazywać na rzeczywisty rozwój majątkowego potencjału tego sektora, aczkolwiek w tempie niższym niż w latach ubiegłych.
2	Podobnie jak w 2006 roku zasoby dynamiczniej gromadzone były w dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych. Przyrost zasobów wystąpił w każdym dziale z powodu jego właścicielskiego dokapitalizowania. Najsilniej objawił się on we wzroście kapitału zapasowego, co może świadczyć o dopłatach lub o przeznaczaniu zysku na kapitały rezerwowe. Ważny był tu wzrost rozmiarów sprzedaży produktów ubezpieczeniowych. Odpowiada on 117% nominalnemu przyrostowi aktywów sektora ubezpieczeń w Polsce i przełożył się wprost na wzrost lokat.
3	W 2007 zakłady ubezpieczeń roku – jak się wydaje na podstawie przeprowadzonej analizy – nie mogły znacząco rozwijać swojej aktywności w zakresie oferowania ubezpieczeń z funduszem inwestycyjnym. Istotny dla ich działalności jest dalszy rozwój sprzedaży długoterminowych produktów ubezpieczeniowych, chociaż skok w tym zakresie już dokonał się w 2005 i w 2006 roku, a tegoroczny (47%) wzrost aktywowanych kosztów akwizycji może zapowiadać swoistą stabilizację takiej praktyki.
4	W 2007 roku poszerzyły swoją aktywność w zakresie oferowania ubezpieczeń z funduszem inwestycyjnym, ale było to w połowie tak znaczące jak w roku 2006. Ponadto – w odniesieniu do lokat dokonywanych na ryzyko zakładów ubezpieczeń odnotować należy fakt wzmożonego lokowania w inwestycje budowlane oraz w lokaty terminowe w instytucjach kredytowych. Znacząco wzrastały również lokaty w jednostkach podporządkowanych zakładom ubezpieczeń. Można podkreślić, że w roku 2007 zakłady wykorzystywały instrumenty lokacyjne związane z nieruchomościami w zakresie szerszym, niż to miało miejsce rok wcześniej. Ta obserwacja stanowić może szczególną cechę polityki lokacyjnej stosowanej przez zakłady ubezpieczeń w roku 2007, podobnie jak wzmożone inwestowanie w podmiotach z ubezpieczeniowych grup kapitałowych. Sektor ubezpieczeniowy w roku 2007 rozwijał dość dynamicznie (w porównaniu z latami poprzednimi) wielopodmiotowe te struktury organizacyjno-gospodarcze. W roku 2007 przyrost lokat w akcje i udziały jednostek podporządkowanych jest już 35%. Wskazuje to na wyraźny trend rozwojowy ubezpieczeniowych grup kapitałowych. Nie potwierdziło się tym samym przypuszczenie wyrażone w raporcie z 2006 roku, że prawdopodobne jest raczej ich powolne ograniczanie niż o rozwijanie. Jednakże, można stwierdzić, że w roku 2007 (podobnie jak to miało miejsce przed rokiem) portfel lokacyjny koncentrowano na podmiotach spoza grup kapitałowych stworzonych wokół zakładów ubezpieczeń. Analizując lokaty w nieruchomościach nie trudno zauważyć, że sektor ubezpieczeń zmniejszył nieco lokaty w gruntach. Rosnąca wartość lokat potwierdza pośrednio systematyczny, ale powolny (13% w roku 2007, 13% w roku 2006 i około 10% w roku 2005) rozwój skali działania sektora ubezpieczeń w naszym Kraju, przy czym polityka lokacyjna stosowana w tym sektorze w odniesieniu do struktury lokat dokonywanych na ryzyko zakładów ubezpieczeń jest w miarę stabilna.
5	W roku 2007 nie wystąpiła szczególnie nasiloną praktyka fuzji i przejęć.
6	W roku 2007 wystąpiły pewne zahamowania w działalności ubezpieczeniowej. Nie odnotowuje się bowiem tak spektakularnego rozwoju jak to miało miejsce w latach poprzednich. Analizując wartości rezerw można jednak zauważyć na przykład, że w sektorze ubezpieczeń na życie następuje dalsze wyhamowanie rozwoju polityki w zakresie udzielania ubezpieczonym premii i rabatów. Jednocześnie jednak swoisty rozkwit tej polityki występuje w dziale II.
7	Na przestrzeni lat 2004-2006 można było stwierdzić, że polityka reasekuracyjna w głównych obszarach ubezpieczeń była stabilna. W roku 2007 ta stabilność dość wyraźnie się łamie. Załamanie to nie dotyczy jednak reasekuracji w kluczowym dla ubezpieczeń obszarze odszkodowań i świadczyć może o zmianach w warunkach umów reasekuracyjnych odnoszących się do innych kwestii niż składki i odszkodowania.
8	W 2007 roku sektor ubezpieczeń osiągnął wyniki niższe niż przed rokiem o 3%. Biorąc pod uwagę 2,5% inflację realnie wartość wyników technicznych w tym sektorze jest jeszcze niższa. Przyczynił się do tego generalnie dział II, w którym wynik techniczny stanowił 79% wyniku ubiegłorocznego. W dziale I wynik ten wykazuje 6% dynamikę. Wydaje się, że rok 2007 nie był dla zakładów ubezpieczeniowych rokiem łatwym.
9	W 2007 roku występowały uwarunkowania niesprzyjające osiągnięciu wysokiej rentowności działalności lokacyjnej w sektorze ubezpieczeń. Trudności w działalności lokacyjnej objawiają się znacznymi niezrealizowanymi stratami na lokatach i spadającą rentownością tej działalności. Wprawdzie niezrealizowane straty są efektem wyceny bilansowej niektórych lokat, ale fakt, że one występują i to w tak znaczących wartościach świadczy o trudnym w 2007 roku rynku lokacyjnym. Rentowność działalności lokacyjnej sektora ubezpieczeń spada. Spostrzeżenie to dotyczy obydwu działów. Wyraźna przy tym jest stabilizacja polityki lokacyjnej zakładów z obydwu działów w zakresie skali utrzymywania lokat płynnych.
10	Dalszy poważny wzrost kosztów akwizycji świadczyć o rosnącej konkurencyjności w ramach sektora ubezpieczeń.

ANALIZA SYTUACJI NA RYNKU UBEZPIECZEŃ W POLSCE W 2007 R.

11	W 2007 – podobnie jak w okresach wcześniejszych – zakłady ubezpieczeń szczególną uwagę przywiązywały do dbania o optymalny poziom kosztów administracji, które praktycznie rzecz biorąc utrzymują się prawie na stałym poziomie. Wobec rosnącego przypisu składki należy ten fakt ocenić pozytywnie, aczkolwiek „składowy zwrot” z tych kosztów jest zdecydowanie niższy w 2007 roku w porównaniu z latami ubiegłymi.
12	Rok 2007 odzwierciedla wiernie zdolność płatniczą z roku 2006. Jest tu widoczna wyraźna stabilizacja w tym obszarze, co może być wyrazem coraz lepszego zarządzania w tym obszarze finansów zakładów ubezpieczeniowych.
13	Od 2006 roku obserwować można symptomy świadczące o sprawnym windykowaniu należności ubezpieczeniowych i o dobrym zarządzaniu wydatkami operacyjnymi. Rok 2007 utrzymuje ten trend, co należy ocenić bardzo pozytywnie. W roku 2007 można zauważyć skrócenie okresu oczekiwania na inkaso należności i jednocześnie skrócenie terminu spłat zobowiązań. Przy czym najwyraźniej jest to widoczne w dziale II. Natomiast w dziale I cykl należności jest stabilny i nie wysoki. (W roku 2006 wystąpiła dokładnie odwrotna sytuacja.) Można uznać, że od czterech lat polityka w zakresie zarządzania należnościami i zobowiązaniami w sektorze ubezpieczeń stabilizuje się w kierunku skracania nie tylko cyklu należności i utrzymania na podobnym poziomie cyklu zobowiązań. Może to świadczyć o dobrej praktyce windykacji należności.
14	Rok 2007 wykazuje wyraźną tendencję zniżkową w obszarze rentowności. Można zaryzykować opinię, że być może rok 2005 i 2006 były wyjątkowe, jeżeli chodzi o rentowność działalności technicznej. Utrzymywanie się w 2006 roku ponad 60% przyrostu wyniku technicznego świadczyło o tym, że występowała passa na rynku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych. Rok 2007 tę passę niestety przerywa. <i>Summa summarum</i> można stwierdzić, że rok 2007 w zakresie rentowności był rokiem trudnym dla sektora ubezpieczeń. Nie powtórzyła się bowiem sytuacja sprzed roku, kiedy to rentowność w każdym obszarze (biorąc pod uwagę cały segment działalności ubezpieczeniowej) była rosnąca (wprawdzie przy obniżonym w porównaniu z rokiem 2005 tempie, ale 2005 rok w tym względzie był wyjątkowy).
15	Rok 2007 przyniósł zdecydowaną poprawę sprawności działania w dziale II. W dziale I trwałość wzrostu sprawności działania wymaga potwierdzenia w roku kolejnym. Rok 2007 w dziale I utrzymał tę sprawność na poziomie roku ubiegłego.
16	Na tle dynamiki lokat z 2006 roku, rok 2007 wygląda mało optymistycznie. Interesująca jednak wydaje się tu obserwacja, że w dynamice lokacyjnej występuje pewna prawidłowość: okresowe wzrosty i spadki. Ciekawie może więc zapowiadać się analiza w roku 2008. Zgodnie z tą prawidłowością, rok następny powinien być dla sfery ubezpieczeń zdecydowanie korzystniejszy w obszarze lokat niż rok 2007.
17	W roku 2006 wskaźnik szkodowości brutto zmniejszył się bardzo istotnie, bo już o 12%. W roku 2007 wskaźnik ten wzrósł niewiele ponad 1%. Nie obserwuje się więc jakiegoś szczególnego zagrożenia lub nieprawidłowości.
18	Ponieważ w roku 2007 wystąpił spadek udziału tych kosztów w składce przypisanej brutto, można powiedzieć, że w roku 2007 wzrosła wydajność każdej złotówki ponoszonej w związku z administrowaniem zakładami ubezpieczeniowymi. Takie zjawisko należy dobrze oceniać. Inaczej jednak stało się z kosztami akwizycji. Jak już sygnalizowano, ich duży wzrost wystąpił w dziale I (o 41%, a w roku 2006 o 51%). Przyrost składki przypisanej brutto w tym samym czasie wnosił 21% (w 2006 38%). Może to oznaczać progresywną zmienność kosztów akwizycji a tym samym spadek produktywności tych kosztów. Potwierdzenia tego spostrzeżenia należy oczekiwać od analizy roku 2008.
19	W roku 2007 (podobnie i rok wcześniej) sektor ubezpieczeń korzystał w sposób stabilny z obcych źródeł finansowania swojej działalności, przez które należy tu rozumieć zarówno wymagalne zobowiązania jak i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.
20	W dziale ubezpieczeń na życie obserwuje się dalsze powolne wyhamowanie rozwoju praktyki w zakresie udzielania ubezpieczonym premii i rabatów.
21	Kontynuowana jest praktyka (kontynuowana) prowadzenia ostrożniejszej polityki w zakresie długoterminowego deklarowania świadczeń na rzecz pracowników. Wydaje się, że zakłady zdecydowanie preferują krótkoterminowych świadczeń na rzecz pracowników.
22	W całym sektorze generalnie polepszają się parametry charakteryzujące wypłacalność i zdolność płatniczą zakładów.

Źródło: opracowanie własne

3.4. Ocena dotychczasowych prognoz rozwoju rynku ubezpieczeń

W czerwcu 2007 r. przeprowadzono analizę otoczenia makroekonomicznego sektora ubezpieczeniowego w Polsce, a także na tym tle, dokonano prognozy

rozwoju sektora na 2007 i 2008 r. Prognozy ta została opublikowana w raporcie PIU „Ubezpieczenia 2006”. Poniżej sprawdzona zostanie jej trafność.

3.4.1 Analiza poprawności przyjętych założeń

Prognoza rozwoju rynku ubezpieczeń w Polsce oparto na dwóch podejściach:

- a) na analizie i prognozie zmian otoczenia makroekonomicznego, w którym funkcjonuje rynek ubezpieczeń w Polsce, a także
- b) na ekstrapolacji trendów dla rynku ubezpieczeń w oparciu o dane historyczne.

Zgodnie z pierwszym podejściem przyjęto, opierając się na wiedzy eksperckiej, że stan rynku ubezpieczeń zależy w sposób przyczynowy od kondycji całej gospodarki. Stąd dla otrzymania prognozy zmian samego rynku, należy dokonać prognoz dotyczących jego otoczenia.

Opinie na temat przyszłego stanu polskiej gospodarki oparto na założeniach dotyczących czynników go kształtujących. Zdaniem autora, popartym różnymi analizami, koniunktura gospodarcza w Polsce kształtuje się nie tyle w sposób zależny wyłącznie od wewnętrznych sił gospodarki, ale zależy od koniunktury międzynarodowej. Można powiedzieć, że Polska (od wielu zresztą lat) częściowo „importuje” cykl koniunkturalny z zewnątrz, głównie od największych gospodarek świata i tych, z którymi gospodarka Polski jest najbardziej związana: Stanów Zjednoczonych (i powiązanej z nimi Wielkiej Brytanii) i Niemiec (a także krajów wyszehradzkich).

Ze względu na przyjętą metodę, otrzymane wyniki miały charakter opisowy, a nie liczbowy. Wskazywały one, że przy przyjętych założeniach na 2007 i 2008 r., tj. że nie pojawią zakłócające koniunkturę czynniki zewnętrzne (np. recesja w Chinach, czy pogłębiająca się i rozszerzająca na inne sektory recesja na rynku nierucho-

mości w Stanach Zjednoczonych), koniunktura w Polsce i na jej rynkach finansowych, a zatem również na rynku ubezpieczeniowym, powinna w badanym okresie kształtować się pomyślnie. Innymi słowy, przy braku podstaw do stwierdzenia możliwości poważniejszych zmian w gospodarce światowej prognozowano utrzymanie się dotychczasowych trendów. Przyjmowano jednak, inaczej niż w przypadku zdecydowanej większości prognoz rozwoju gospodarki naszego kraju, że w 2008 r. może dojść do pewnego osłabienia koniunktury (w porównaniu do 2007 r.). To spowodowało, że dokonując dokładniejszych prognoz można było oprzeć się na metodach zakładających kontynuację trendów.

Oczywiście, problemem pozostawało samo wyznaczenie trendu: autor w tym celu użył wielu, dostępnych technik. Przyjmując daną postać trendu opierał się zarówno na:

- kryterium statystycznym (podobieństwo danych rzeczywistych do teoretycznych, tj. wynikających z modelu trendu), jak i na
- logiczno-ekonomicznym, tj. czy przyjęta postać trendu znajduje uzasadnienie z punktu widzenia wiedzy ekonomicznej.

Prognozy oparte były na danych pochodzących z (jedynie) 13 lat. Prognoz dynamiki zmian sektora dokonano uwzględniając zmiany poziomu cen, przyjmując, jako delator, wskaźnik inflacji.

Zaznaczyć należy, że dokonując prognoz rozwoju rynku ubezpieczeń w Polsce dla 2007 i 2008 r. wykorzystano proste techniki statystyczne.

3.4.2 Weryfikacja otrzymanych wyników

Wykonane w 2007 r. prognozy dotyczyły głównych wskaźników w różnych ich ujęciach, tj.:

1. ogólnej sytuacji makroekonomicznej: zewnętrznej i wewnętrznej (prognoza opisowa),
2. składki przypisanej brutto w cenach bieżących (ogółem i w rozbiciu na działy),
3. dynamiki składki przypisanej brutto w ujęciu realnym (ogółem i w rozbiciu na działy),

4. odszkodowań i składki wypłaconej brutto (w ujęciu realnym) (ogółem i w rozbiciu na działy),
5. wyniku technicznego ubezpieczeń (ogółem i w rozbiciu na działy).

Przeprowadzona poniżej weryfikacja trafności prognoz obejmowała będzie jeden rok, dla którego są już dostępne dane (czyli 2007 r.).

a) trendy

Jeśli chodzi o prognozy rozwoju sytuacji makroekonomicznej na 2007 r. to sprawdziły się one. Przewidywano pomyślny rozwój koniunktury międzynarodowej na ww. rok, co też miało miejsce. Napięcia na rynkach nieruchomości w Stanach Zjednoczonych oraz w innych krajach i ich konsekwencje, a także wzrost cen ropy naftowej (i innych towarów podlegających transportowi), nie zdążyły się jeszcze przełożyć na pogorszenie koniunktury światowej w 2007 r.

Podobnie w przypadku polskiej gospodarki: ze względu na pomyślny rozwój sytuacji zewnętrznej, nie spodziewano się zmian kondycji makroekonomicznej w 2007 r. Przytoczone w ubiegłorocznym opracowaniu prognozy Wrocławskiej Agencji Rozwoju Regionalnego wskazywały na wzrost gospodarczy w Polsce w 2007 r. na poziomie 5,6%. Danych ostatecznych na ten temat jeszcze nie ma, ale wstępne szacunki GUS mówią o 6,6%. Wskazuje to, że przewidywania na 2007 r. generalnie potwierdziły się (i były bardziej optymistyczne, niż zakładały niektóre ośrodki).

Poniżej w tablicach zebrane zostały wartości prognozowane, jak i rzeczywiste, różnych, wymienionych powyżej wskaźników. Przed przystąpieniem do porównań należy zauważyć, że dane za 2006 r., którymi dysponowano w 2007 r., różnią się od tych, których dostarczono w 2008 r. Wpływa to oczywiście również w pewnej mierze na końcowy wynik porównań. Trafność prognoz weryfikowana była za pomocą prostych (i czytelnych) miar statystycznych: różnicy bezwzględnej oraz względnej.

b) składka przypisana brutto

W przypadku składki przypisanej brutto, za podstawę prognoz przyjęto trend wielomianowy 4-go stopnia. Współczynnik determinacji liniowej uzyskał bardzo wysokie wartości wynoszące $R^2=0,996$. Dawało to dobre rokowania dla końcowego wyniku prognozowania. W rzeczywistości, wartość składki przypisanej brutto w 2007 r. wyniosła 43,8 mld zł, co wobec prognoz na poziomie 47,7 mld zł dawało błąd w wysokości prawie 4 mld zł (tablica 19.). Mimo, że wartość bezwzględna różnicy między wartościami prognozowanymi i rzeczywistymi może wydawać się wysoka, to w przeliczeniu na procenty daje ona średnio poziom poniżej 9%, który jest uznawany za akceptowalny w przypadku prognoz opartych na danych empirycznych.

Tablica 19. Składka przypisana brutto w cenach bieżących (ogółem i w rozbiciu na działy) w 2007 r. w mld zł

	Ogółem	Dział I	Dział II
Wartości prognozowane	47,7	27,3	20,4
Wartości rzeczywiste	43,8	25,5	18,3
Różnica bezwzględna	3,9	1,7	2,1
Różnica względna	8,8%	6,8%	11,6%

Źródło: opracowanie własne.

Porównanie wartości prognozowanych i rzeczywistych wskazuje, że mimo zastosowania prostych metod statystycznych, uzyskiwane wyniki cechowały się dość dużą zgodnością: błędy średnio nie przekraczały 10%, co należy uznać za sukces prognostyczny.

W 2007 r. podjęto się ponadto próby wyprognozowania dynamiki zmian składki przypisanej brutto na 2007 i 2008 r. bazując jednak nie na wartościach nominalnych, ale na wyrażonych procentowo w porównaniu do roku poprzedniego, w dodatku od razu w ujęciu realnym, a zatem eliminując zjawiska inflacyjne. Otrzymano niskie wartości współczynnika determinacji liniowej R^2 (w przedziale od jedynie 0,09 do 0,44), stąd zaznaczono, że uzyskane prognozy należałoby traktować z ostrożnością.

Tablica 20. Dynamika składki przypisanej brutto w ujęciu realnym (ogółem i w rozbiciu na działy) w 2007 r. w % (w porównaniu do 2006 r.)

	Ogółem	Dział I	Dział II
Wartości prognozowane	16,3	26,1	7,5
Wartości rzeczywiste	13,8	18,0	8,5
Różnica bezwzględna	2,5	8,1	-1,0
Różnica względna	18,1%	45,0%	-11,8%

Źródło: opracowanie własne.

Zaprezentowane porównanie wskazuje, że prognozowanie dynamiki zjawisk w oparciu o dane wyrażone w ujęciu dynamicznym w wartościach realnych cechowało się większą skalą błędów, niż wcześniej. Prognozowano, że w 2007 r. realna wartość składki przypisanej brutto wzrośnie o 16,3%, podczas gdy w rzeczywistości wzrosła o 13,8%, co daje różnicę w wysokości 2,5 punktu procentowego, czyli ok. 18% (tablica 20.). Ponieważ prognozowano dynamiki zmian, ten poziom błędu można jeszcze zaakceptować (a także wartość dla działu II), podczas gdy błąd popełniany przy prognozie dynamiki zmian dla działu I (45%) – już nie.

c) odszkodowania i składka wypłacona brutto

W kolejnym etapie dokonano prognoz wysokości odszkodowania i składki wypłaconej brutto na 2007 r.

(i 2008 r.). Bazując na wcześniejszych doświadczeniach (tj. z prognozowaniem składki przypisanej brutto), podjęto się szacowania wartości na kolejne lata od razu w ujęciu realnym, ale dla danych nominalnych, a nie dla stóp wzrostu.

W tym przypadku do prognozowania użyto danych dostarczonych od razu w cenach stałych z 2006 r., przy czym dostępne one były dla krótszego, 10-letniego okresu (co oczywiście z założenia obniżało jakość prognoz). Bazowano na trendach wielomianowych 4-go stopnia. Uzyskano wysokie wartości dopasowania wartości teoretycznych do empirycznych (ok. 0,99 oraz dla działu II – 0,85).

Tablica 21. Zmiany odszkodowań i składki wypłaconej brutto (w ujęciu realnym) (ogółem i w rozbiciu na działy) w 2007 r. (w porównaniu do 2006 r.), w %

	Ogółem	Dział I	Dział II
Wartości prognozowane	7,6	12,9	2,3
Wartości rzeczywiste	13,8	20,3	7,2
Różnica bezwzględna	-6,2	-7,4	-4,9
Różnica względna	-44,9%	-36,5%	-68,1%

Źródło: opracowanie własne.

Z wyników porównania widać (tablicy 21.), że prognozy były dość znacząco niedoszacowane. Różnice zawierały się w przedziale od 37% do 68%.

d) wynik techniczny ubezpieczeń

Ostatnim, prognozowanym wskaźnikiem był wynik techniczny ubezpieczeń (w cenach bieżących). Bazowano na 11-elementowym szeregu czasowym, a także na trendzie wielomianowym 4-go stopnia. Współczynnik R^2 przyjmował wysokie wartości (bliskie 0,99).

Tablica 22. Zmiana wyniku technicznego ubezpieczeń w cenach bieżących (ogółem i w rozbiciu na działy) w 2007 r. (w porównaniu do 2006 r.) w %

	Ogółem	Dział I	Dział II
Wartości prognozowane	6,8	4,0	3,9
Wartości rzeczywiste	4,7	3,4	1,2
Różnica bezwzględna	2,1	0,6	2,7
Różnica względna	44,7%	17,6%	225,0%

Źródło: opracowanie własne.

Mimo wysokich wartości R^2 , dość krótki szereg czasowy ponownie nie umożliwił uzyskania dobrej jakości prognoz. Akceptowalne byłyby jeszcze te dla działu pierwszego, gdzie pomyłono się o ok. 18%, a już niedopuszczalne – dla działu II (błąd o wysokości 225%).

Prognozowanie rozwoju rynku ubezpieczeń w Polsce w dalszym ciągu nie jest rzeczą prostą. Mamy, bowiem do czynienia ze stosunkowo niewielką liczbą danych, na podstawie których można dokonywać prognoz. Ponadto, nie istnieją lub nie są dostępne publicznie modele ekonometryczne, których zastosowanie dawałoby efekty w postaci prognoz. Mimo tego autor podjął się przeprowadzenia prac analitycznych w celu ich otrzymania.

Generalnie, zakładając związek sektora z ogólną sytuacją makroekonomiczną, zakładano na 2007 r. kontynuację trendów wzrostowych zarówno w całej gospodarce, jak i w sektorze ubezpieczeniowym. Tak też się stało.

W badaniu w 2007 r. przyjęto, że względu na wcześniej wspomniane ograniczenia, dość proste techniki prognozowania (oparte na ekstrapolacji trendów). Mimo tego oraz ograniczeń w ilości danych, udało się uzyskać wiele, akceptowalnych prognoz. Szczególnie zadowalające były prognozy wartości składki przypisanej brutto. Jednakże wystąpiły też takie przypadki, w których uzyskane wyniki okazały się *ex post* nie do przyjęcia. W większości jednak przypadków, trafność uzyskanych prognoz była wyższa, niż wielu prognoz PKB czy innych, głównych (i ważnych) parametrów makroekonomicznych polskiej gospodarki.

3.5 Prognoza rozwoju rynku ubezpieczeń na lata 2008 - 2009

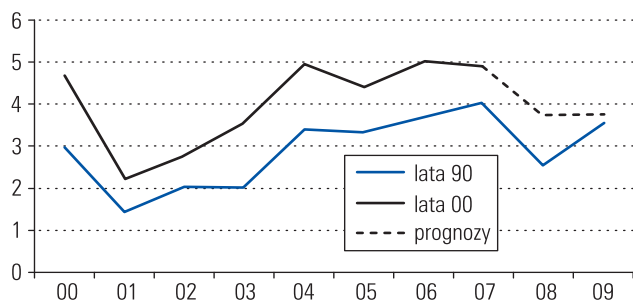
Poniżej zostaną przedstawione prognozy rozwoju rynku ubezpieczeń w Polsce na najbliższych kilkanaście miesięcy. W tym celu prześledzone zostaną wydarzenia w otoczeniu dalszym analizowanego sektora: w gospodarce światowej. Wspomniane będą powiązania gospodarki (i rynków finansowych) polskiej z międzynarodową. Wszystko to po to, by spróbować wytyczyć ogólne tren-

dy, które determinować będą rozwój rynków finansowych, w tym rynku ubezpieczeniowego w Polsce w najbliższych latach. W końcowych częściach przedstawione zostaną prognozy na lata 2008 i 2009 oparte na metodach statystycznych, wraz z próbą określenia *ex-ante* ich wiarygodności.

3.5.1. Koniunktura w gospodarce światowej

Poprzednich kilka lat w gospodarce światowej było bardzo pomyślnych. Wzrost gospodarczy odnotowany na świecie w 2007 r. był wysoki (mimo pojawiających się od lipca turbulencji na rynkach finansowych – rysunek 46). Analiza światowego cyklu koniunkturalnego prowadzi jednak do przekonania, że sytuacja ta będzie się zmieniała. Będzie to spowodowane nie tylko efektami kryzysu na rynku nieruchomości w Stanach Zjednoczonych, ale też szeregiem innych czynników, które w sumie kształtują cykl koniunkturalny.

Rysunek 23. Wzrost gospodarczy świata w ostatniej dekadzie XX w. i w pierwszej dekadzie XXI w. (wraz z prognozami) w %

Źródło: opracowanie własne na podst. *World Economic Outlook Database, International Monetary Fund, April 2008.*

Zgodnie z najnowszymi prognozami Międzynarodowego Funduszu Walutowego, rok 2008 powinien być gorszy z punktu widzenia kształtowania się światowej koniunktury, niż cztery wcześniejsze lata. Jednakże, kształtowanie się poprzedniego cyklu koniunkturalnego, do którego – co zauważył autor – obecny cykl wykazuje

dość duże podobieństwo, wskazuje, że rok 2009 nie powinien być tak słaby, jak przewiduje MFW. Zdaniem autora, krótkookresowe stymulowanie koniunktury w gospodarce amerykańskiej zarówno przy użyciu instrumentów pieniężnych (co rozpoczęło się jeszcze w 2007 r.), jak i fiskalnych (działania realizowane od kwietnia 2008 r.), będą dawały oczekiwane rezultaty, w wyniku których wzrost gospodarczy w USA i na świecie w 2009 r. powinien być wyższy, niż w 2008 r. Oczywiście, jest też szereg czynników niepewnych, jak np. konsekwencje nadal wysokich (i rosnących) cen ropy naftowej, wzrostu cen żywności na świecie, a także różnych surowców (gaz, metale). Nie jest ponadto wiadomo, w jaki sposób ostatecznie kryzys amerykański przełoży się na kondycję gospodarki „strefy euro” (a w tym – co szczególnie dla nas interesujące – gospodarki niemieckiej) i jaka będzie wtedy reakcja ze strony polityki pieniężnej i polityki budżetowych.

Ponadto, należy pamiętać, że stan giełdy jest uważany za dobry wskaźnik wyprzedzający koniunktury. Oznacza to, że sytuacja makroekonomiczna podąża za zmianami indeksów giełdowych. Sugerowałoby to m.in. możliwość osłabienia się koniunktury w 2008 r., choć powinno mieć to charakter przejściowy. Jednakże, prognozowanie zmian indeksów giełdowych jest znacznie trudniejsze, niż wskaźników makroekonomicznych. Również trudne jest w tym celu zauważenie cykli występujących na giełdach (rysunek 46.). Stąd trudno byłoby użyć prognoz giełdowych do prognozowania makroekonomicznego (pamiętać też należy, że stan giełdy jest też odzwierciedleniem kondycji gospodarki).

Rysunek 24. Miesięczne wartości zamknięcia indeksu Dow Jones Industrial Average w latach 1996-2008

Źródło: Yahoo!, <http://finance.yahoo.com>

Zatem sytuacja na giełdach nie pomoże nam w określeniu możliwego kształtowania się koniunktury międzynarodowej w kolejnych latach. Można w tym celu posłużyć się analizą cykli koniunkturalnych gospodarki światowej, której skrót (i finalną formę graficzną) zaprezentowano powyżej (rysunek 45.), a także dostępne już

prognozy rozwoju gospodarki światowej. Sugerują one pogorszenie się koniunktury w 2008 r., a także jej słabsze kształtowanie się w kolejnych latach. Oznacza to możliwość zmiany krótkookresowych trendów rozwoju gospodarki. Należy to uwzględnić prognozując zmiany w gospodarkach innych krajów, w tym Polski.

3.5.2 Powiązania polskiej gospodarki (i rynków finansowych) ze światową

Zdania na temat stopnia powiązania polskiej gospodarki z koniunkturą międzynarodową, w tym np. niemiecką, są podzielone. Część ekonomistów wskazuje, że polska gospodarka jest na tyle odizolowana od światowej, że perturbacje na innych rynkach nie wpłyną na stan naszej gospodarki. A co za tym idzie, nie powinny one zakłócać funkcjonowania rynków finansowych w Polsce, a rynku ubezpieczeniowego w szczególności.

Inni – w tym autor – argumentują, że powiązanie polskich rynków finansowych z zagranicznymi jest na tyle duże, że mogą być one jednym z kanałów importu impulsów koniunkturalnych. Ponadto, w przypadku pogorszenia się kondycji gospodarek krajów Unii Europejskiej, w tym w szczególności gospodarki niemieckiej, obserwowalny byłby wpływ poprzez bardziej tradycyjne kanały – handlu zagranicznego. Do tego dochodzić może jeszcze ewentualne zmniejszenie transferów emigracji polskiej szczególnie na Wyspy – jeśli w większym stopniu niż obecnie zostaną one zainfekowane „amerykańską grypą” (oddziaływanie to już widoczne).

Szereg krajów europejskich (i nie tylko) zaczęło odczuwać konsekwencje kryzysu w Stanach Zjednoczo-

nych. Mimo, że nie ma szczególnie dużych, bezpośrednich relacji między rynkiem kredytów hipotecznych w USA a rynkami w innych krajach, to tendencje występujące na rynku nieruchomości w Stanach Zjednoczonych, objawiające się spadkiem cen nieruchomości, są też dość dobrze widoczne w kilku krajach europejskich, np. w Irlandii, Hiszpanii, Wielkiej Brytanii, Holandii. Tam również doszło do długotrwałych, znacznych wzrostów cen. Należy dodać, że polski rynek nieruchomości w ostatnich latach doświadczał dynamicznych wzrostów, częściowo o charakterze spekulacyjnym (choć w dużej części również wywołanych „doganianiem” średniego poziomu cen w krajach UE).

Choć po dwóch kryzysach naftowych z lat 70. XX w. gospodarki wielu krajów zdążyły się w dużym stopniu „uodpornić” na negatywne konsekwencje wzrostu cen ropy naftowej, to w dalszym ciągu jest to istotny czynnik, mogący – zwłaszcza jeśli wzrosty mają długotrwały charakter (tj. ceny ropy utrzymują na wysokim poziomie przez dłuższy okres) – hamować rozwój wielu krajów importujących ropę i w konsekwencji – gospodarki światowej.

Wpływa to również, wraz z konsekwencjami suszy w 2007 r. oraz wraz ze spekulacjami na żywnościowych rynkach terminowych, na wzrost cen żywności na świecie. Konsekwencje tego są już i nadal prawdopodobnie będą odczuwane również w Polsce. Jest to kolejny kanał wpływu zewnętrznej sytuacji gospodarczej na polską (tj. kanał cenowy).

Wszystko to wskazuje (a także szereg innych czynników, nie przytaczanych powyżej), że wydarzenia zachodzące w gospodarce światowej powinny być uważnie analizowane i badane pod kątem ich możliwego oddziaływania na gospodarkę polską. Sugerują one możliwość zmiany tendencji rozwojowych polskiej gospodarki w kolejnych miesiącach.

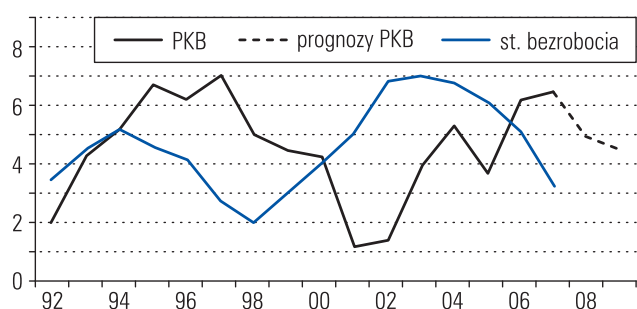
Na szczęście jednak, sytuacja wyjściowa polskiej gospodarki jest o wiele korzystniejsza niż w 2000 r. (rysunek 47.), kiedy szczególnie wyraźnie można było obserwować oddziaływanie zmian w gospodarce światowej na koniunkturę w Polsce (efekty kryzysu dotcomów). Wyniki 2007 r. były najlepsze na przestrzeni 10 lat, zarówno pod względem sytuacji gospodarczej, jak i na rynku pracy (rysunek 47.). Jednakże przy 10-letniej długości cyklu koniunkturalnego w Polsce oznaczać to może osłabienie sytuacji gospodarczej w kolejnych latach (rysunek 47.).

Jeśli dodamy do tego jeszcze niepewną sytuację w gospodarce światowej, a także wstrzymanie ważnych reform strukturalnych w Polsce (prywatyzacji, finansów

publicznych), które w związku z tym nie dostarczą (przynajmniej przed 2010 r., tj. rokiem wyborów prezydenckich) korzystnych i znacznych impulsów rozwojowych, będzie to dodatkowo świadczyło o możliwości osłabiania się koniunktury makroekonomicznej w Polsce.

Jeśli natomiast będzie się ona pogarszała, może to negatywnie oddziaływać na rozwój rynków finansowych, w tym rynku ubezpieczeniowego. Jednakże, skala ewentualnego osłabienia koniunktury nie powinna być zbyt duża (zob. prognozy PKB na rysunku 25. w porównaniu do wyników lat 2001-02).

Rysunek 25. Wzrost gospodarczy i stopa bezrobocia w Polsce w latach 1992-2007 (wraz z prognozami wzrostu do 2010 r.) w %

Uwaga: stopa bezrobocia rejestrowanego; w 2002 r. znaczący wzrost spowodowany zmianą metodologii liczenia.

Źródło: GUS oraz World Economic Outlook Database, International Monetary Fund, April 2008.

3.5.3. Prognoza rozwoju rynku ubezpieczeniowego w Polsce

3.5.3.1. Podejście metodyczne i dane

W tegorocznych prognozach przyjęto, że dane wejściowe będą wyrażone w cenach stałych. Spowodowane jest to chęcią uniknięcia zaburzenia prognoz (i uzyskiwania mniej trafnych ich wartości) zmianami poziomu cen. Dla sprawniejszego przejścia do wartości wyrażonych w cenach bieżących 2008 i 2009 r. oraz dla bardziej przejrzystej prezentacji wyników przyjęto, że podstawą do obliczenia łańcuchów indeksów inflacji będzie 2007 r. Podejście takie wymaga posiadania prognoz stóp inflacji na lata 2008 i 2009, aczkolwiek nie ma potrzeby jej prognozowania (byłoby to bardzo pracochłonne podejście), gdyż można wykorzystać dostępne już szacunki (np. MFW).

Patrząc na doświadczenia poprzedniej edycji prognoz, podjęto decyzję o odejściu od prognozowania dynamiki zmian na rzecz wartości absolutnych (które oczywiście można później przeliczyć na wartości tempa zmian, w dodatku od razu uzyskując wzrosty w ujęciu realnym).

Ze względu na brak modelu ekonometrycznego, który umożliwiłby dokonywanie prognoz rynku ubezpieczeniowego w Polsce, zdecydowano się jako zmienną wyjaśniającą stosować jedynie zmienną czasową. Konstruowane zatem będą modele trendów. Sprawdzone, czy takie podejście jest uzasadnione obliczając współczynniki korelacji pomiędzy odpowiednimi danymi, dla których będzie później przeprowadzona prognoza, a danymi wyrażającymi czas (lata). Uzyskane wartości były istotne statystycznie i ponadto – wysokie (bliskie 1,0), co uzasadniało oparcie prognoz na trendach.

Podobnie jak w poprzednim roku napotkano na duże problemy z danymi, np. z ich spójnością. Po pierwsze, dane dostarczone w 2008 r. za rok 2006 były inne, niż dane dla tegoż roku dostarczone w 2007 r. Po drugie, z posiadanych danych (w cenach stałych) wynikałoby, że niekiedy przyjmowano różne wartości stopy inflacji dla różnych danych pochodzących z tego samego roku

(inną stopę dla danych ogółem, inną dla działu I czy dla działu II). Po trzecie, w cenach stałych z 2007 r. opublikowane zostały dane jedynie od 1998 r., choć dostępne są dane w cenach bieżących jeszcze dla 2001 r. (dla części wskaźników). Po czwarte, wątpliwości wzbudził sposób przeliczenia zmian cen z bieżących na stałe. Przykładowo, z przedstawionych danych wynika, że wskaźnik cen między 2004 r. (nie wliczając go) a 2007 r. zmienił się o np. 1,8%, podczas gdy w rzeczywistości było to łącznie prawie 5,7% (2,5% w 2007 r., 1% w 2006 r. i 2,1% w 2005 r.). Po piąte, dane dostarczane przez Komisję Nadzoru Finansowego różnią się od tych, które udostępnia Polska Izba Ubezpieczeń. Dotyczy to zarówno danych dla lat 90., jak i ostatnich. Tam gdzie to możliwe, wykorzystano dane organu nadzoru za okres 1991-99. Oznaczało to wydłużenie danych, na podstawie których dokonywano prognoz o trzy obserwacje, co – jak sprawdził później autor na prognozach *ex-post* dla 2007 r. – w większości przypadków istotnie zwiększyło trafność prognoz.

W związku z tymi, wszystkimi problemami, konieczne było znaczące zweryfikowanie danych. Skompilowano dane z różnych źródeł, wykorzystując możliwie najnowsze z nich i najdłuższe (porównywalne) szeregi czasowe. Ponadto, dokonano przeliczenia wartości wyrażonych w cenach bieżących na ceny stałe (z 2007 r.). Podobnie jak PIU, do „urealnienia” danych wyrażonych w cenach bieżących użyto stopy zmian poziomu cen i usług konsumpcyjnych (najpopularniejsza stopa inflacji), a nie deflatora PKB.

Należy z góry uprzedzić, że prognozowanie wyniku technicznego może być obciążone większymi błędami, niż w przypadku pozostałych zmiennych, gdyż jest on wypadkową kilku innych wskaźników (w tym np. składki).

Podstawową postacią trendu braną pod uwagę była krzywa wykładnicza o postaci ogólnej:

$$y = a \cdot e^x.$$

3.5.3.2. Prognozy – wyniki w cenach stałych

Podobnie jak w 2007 r., prognozowano wartości następujących zmiennych:

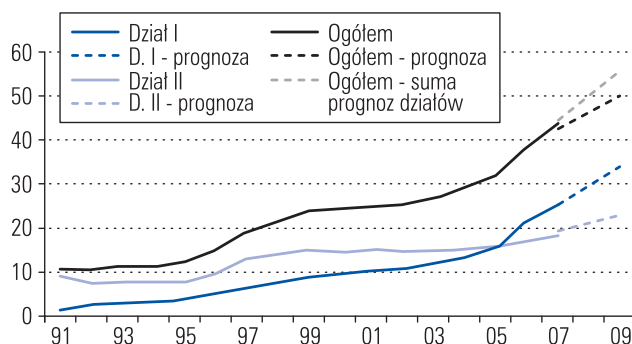
- 1) składka przypisana brutto,
- 2) odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto,
- 3) techniczny wynik ubezpieczeń.

Wszystkie one wyrażone były w miliardach złotych z 2007 r.

Obliczono wartości na lata 2008-09 korzystając z wykładniczej postaci trendu (za każdym razem oczywiście

bazując na innym modelu, aczkolwiek o tej samej postaci ogólnej). Wyniki dla pierwszej ze zmiennych zaprezentowane zostały na poniższym wykresie (rysunek 48) dla wartości ogółem oraz w rozbiciu na obydwa działy. Rysunek zawiera również wynik ogółem w przypadku, gdyby wartość prognozowaną dla obu działów łącznie uzyskano nie na podstawie odrębnego modelu, ale na podstawie sumy wartości wyprognozowanych dla działu I i II.

Rysunek 26. Składka przypisana w brutto w latach 1991-2007 wraz z prognozą na lata 2008-09, mld zł, ceny stałe z 2007 r.

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych KNF i PIU.

Ponadto, rysunek zawiera wartości dla 2007 r. połączone z wartościami prognozowanymi na lata 2008-2009. Zostały one obliczone, wyprognozowane *ex-post*, na podstawie danych dla lat 1991-2006 przy użyciu takiej samej postaci trendu. Celem tego zabiegu było sprawdzenie, na ile przyjęta technika prognozowania (tj. trend wykładniczy) jest właściwa.

Wyniki obliczeń pokazały, że różnice między wartościami wyprognozowanymi na 2007 r. a rzeczywistymi w przypadku danych dla działu I, II oraz ogółem wynosiły odpowiednio: -3%, -7,2%, -4,9%. Oznacza to, że były one bardzo trafne, co pozwala mieć dość duże zaufanie co do przyjętej techniki oraz co do trafności prognoz na kolejne lata (oczywiście zakładając, że trendy z poprzednich lat będą kontynuowane; pewne wątpliwości co do tego były wyrażane powyżej). Ponadto, co można zauważyć, weryfikacja prognoz *ex-post* pokazała, że trafniejsze jest uzyskiwanie prognoz dla składki ogółem, jako sumy prognoz obu działów, niż ekstrapolując trendy dla wartości ogółem. Zabieg taki zmniejszył odchylenie wartości prognozowanych od rzeczywistych z -4,9% do jedynie 1,3%.

We wszystkich, trzech przypadkach prognozowany jest wzrost wartości składki przypisanej brutto, przy czym jest on najbardziej dynamiczny w przypadku działu I (tablica 23). Prognozowane jest osłabienie dynami-

ki wzrostu w 2009 r. w przypadku działu II, co wpłynie również na mniejszą dynamikę wzrostu ogółem, dla obu działów łącznie: prognozowany wzrost w ujęciu realnym zmniejszy się nieznacznie z 12,8% w 2008 r. do 12% w 2009 r.

Tablica 23. Prognozowany, realny wzrost wartości składki przypisanej brutto w latach 2008 i 2009, w %

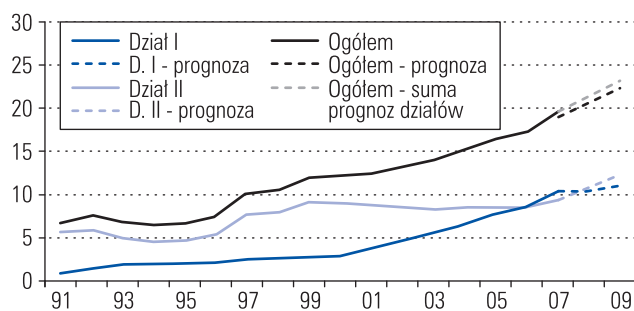
Lata	Dział I	Dział II	Ogółem
2008	13,6	11,7	12,8
2009	16,3	5,8	12,0

Uwaga: wzrost względem roku poprzedniego. Ceny stałe. Wartości ogółem – na podstawie sumy prognoz dla działów.

Źródło: obliczenia własne.

W podobny sposób wykonano prognozy dla kolejnej zmiennej, a wyniki zaprezentowano na rysunku 49.

Rysunek 27. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w latach 1991-2007 wraz z prognozą na lata 2008-2009, mld zł, ceny stałe z 2007 r.

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych KNF i PIU.

Również w tym przypadku widać, że prognozy dla zmiennej ogółem, wyrażone jako suma prognoz działów są trafniejsze od prognoz opartych na ekstrapolacji trendu wartości odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto ogółem: odchylenie wartości prognozowanych dla 2007 r. od wartości rzeczywistych wynosiło odpowiednio: -2% wobec -4,2%. Ponadto, odchylenia dla działu I i II dla 2007 r. wynosiły odpowiednio: -13,3% i 10,8%.

Obliczenia pokazują, że wzrost wartości odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto dla działu I w 2008 r. nie będzie już tak dynamiczny, jak w poprzednich latach, za to przyspieszy w roku kolejnym; natomiast w przypadku działu II byłoby odwrotnie (tablica 24). Należy mieć jednak zastrzeżenia, co do tych zmian dynamiki (wydają się one być dość duże). Przeprowadzone obliczenia wskazują, że wzrost wartości odszkodowań

i świadczeń wypłaconych brutto w 2008 r. wyniesie realnie 7,1%, zaś w roku kolejnym – 9,2%.

Tablica 24. Prognozowany, realny wzrost odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto w latach 2008 i 2009, w %

Lata	Dział I	Dział II	Ogółem
2008	2,0	13,0	7,1
2009	14,0	4,2	9,2

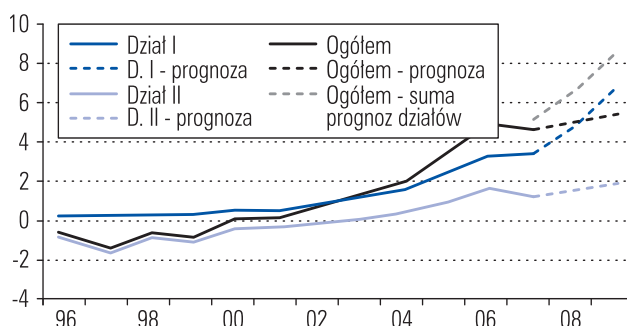
Uwaga: wzrost względem roku poprzedniego. Ceny stałe. Wartości ogółem – na podstawie sumy prognoz dla działów.

Źródło: obliczenia własne.

Inaczej niż poprzednio, nie było możliwe zastosowanie krzywej wykładniczej do wszystkich danych wyniku technicznego brutto. Spowodowane było to tym, że część danych dla działu II oraz ogółem przyjmowała wartości ujemne w rozpatrywanym okresie 1996-2007 (dla lat wcześniejszych brakuje danych). Stąd przyjęto inną, możliwą do zastosowania postać trendu – liniową.

Wyniki zaprezentowano na rysunku 50.

Rysunek 28. Techniczny wynik ubezpieczeń w latach 1996-2007 wraz z prognozą na lata 2008-2009, mld zł, ceny stałe z 2007 r.

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych KNF i PIU.

W przypadku technicznego wyniku ubezpieczeń widać, że weryfikacja *ex-post* przyjętych technik wyznaczenia trendu pokazuje dość duże odchylenia wartości prognozowanych od rzeczywistych dla 2007 r. W przypadku działu I, działu II oraz ogółem było to kolejno: 12,4%, 11,7% oraz -12% (a w przypadku sumy prognoz obu działów – 12,2%). Oznacza to, że wiarygodność prognoz wyniku technicznego ubezpieczeń na lata 2008 i 2009 jest nieco mniejsza, niż we wcześniejszych przypadkach.

Mając to na uwadze przedstawione wyżej zastrzeżenia należy stwierdzić, że kolejne lata powinny się odznaczać poprawą technicznych wyników ubezpieczeń. Co więcej, obliczenia wskazują, że dynamika wzrostów powinna być znacząca, choć słabnąca – por. tablica 25.

Tablica 25. Prognozowany, realny wzrost technicznego wyniku ubezpieczeń w latach 2008 i 2009, w %

Lata	Dział I	Dział II	Ogółem
2008	45,7	29,3	41,3
2009	34,2	16,3	29,8

Uwaga: wzrost względem roku poprzedniego. Ceny stałe. Wartości ogółem – na podstawie sumy prognoz dla działów.

Źródło: obliczenia własne.

3.5.3.3. Prognozy – wyniki w cenach bieżących

Poniżej zaprezentowane zostaną dokładniejsze wartości prognozowane na 2008 i 2009 r. analizowanych zmiennych w cenach bieżących. Związana jest z tym pewna trudność spowodowana przewidywaną wielkością stopy inflacji w ww. latach. Ponieważ jest to kwestia dość niepewna ze względu m.in. na wyższy, od oczekiwanego dotychczasowy wzrost cen w Polsce, niepewność, co do kształtowania się cen na światowych rynkach (cen paliw oraz żywności), a także ze względu na nadal nieznaną konsekwencje rozprzestrzeniania się amerykańskiego kryzysu na rynkach finansowych (i na rynku nieruchomości), w dodatkowym stopniu obciąża to wyniki prognoz sektora ubezpieczeń w kolejnych latach. Zostaną one poniżej wyrażone w cenach bieżących. Mając to na uwadze, zamiast przyjąć np. wartość celu inflacyjnego Rady Polityki Pieniężnej (tj. 2,5%), przyjęto prognozy stóp inflacji opublikowane w kwietniu 2008 r. przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy. Symulacje MFW częściowo uwzględniają już bowiem ewentualne konsekwencje rozwoju sytuacji zewnętrznej dla różnych krajów, czego z reguły jeszcze nie ujmują prognozy publikowane dotąd w naszym kraju. MFW prognozuje wzrost światowych cen w 2008 r. w porównaniu do 2007 r. o 4,8%, a w kolejnym roku o 3,7. Wpłynie to na wzrost stopy inflacji w Polsce z 2,5% w 2007 r. do 4,1% w 2008 r. oraz do 3,8% w 2009 r.

Szczegółowe wyniki prognozowania wszystkich, trzech zmiennych w cenach bieżących zawarto w tablicy 26. W przypadku prognoz ogółem, przedstawiono łącznie dane otrzymane jako sumę prognoz obu działów.

Tablica 26. Prognozy rozwoju rynku ubezpieczeń w Polsce w latach 2008-2009, ceny bieżące, mld zł

Lata	Składka przypisana brutto		Odszkodowania i świadczenia		Techniczny wynik ubezpieczeń	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Dział I	30,2	35,0	11,1	12,6	5,2	6,9
Dział II	21,3	22,4	10,9	11,3	1,7	1,9
Ogółem	51,5	57,5	21,9	23,9	6,9	8,9

Źródło: opracowanie własne.

Prognozuje się wzrost wartości składki przypisanej brutto w 2008 r. do 51,45 mld zł, a w roku kolejnym o 6 mld zł więcej. Wartość odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto będzie znacznie mniejsza i zawierała się będzie w przedziale 22-24 mld zł. Wraz z innymi elementami (nie prognozowanymi), powinno to się złożyć na wzrost wyniku technicznego ubezpieczeń do 6,9 mld zł w 2008 r. i do 8,9 mld zł w 2009 r. (przy czym – jak wspomniano – prognozy tej zmiennej obarczone są większymi błędami).

Mimo wielu problemów z danymi, a także przy sporadycznych perturbacjach otoczenia zewnętrznego, udało się opracować prognozy dla polskiego rynku ubezpieczeń na kolejne. Zaprezentowane powyżej wyniki można dać większą ufnością, niż ubiegłoroczne. Związane jest to z użyciem poprawniejszych danych, wydłużeniem szeregu czasowego, a także ze zmianą techniki prognozowania. Należy jednak stwierdzić, że prognozy uzyskiwane były nadal przy wykorzystaniu dość prostych technik, a nie np. modelu ekonometrycznego.

Mimo potencjalnych zagrożeń rozwoju sytuacji międzynarodowej i ich oddziaływanie na polską gospodarkę i jej rynki finansowe, uzyskane wyniki obliczeń wskazują, że sektor będzie rozwijał się pomyślnie: rosnąć powinna składka przypisana brutto – i to bardziej, niż wartość odszkodowań oraz świadczeń wypłaconych brutto (12-13% rocznie wobec 7-9% w przypadku odszkodowań w ujęciu realnym). Wartość składki może w 2008 r. przekroczyć 50 mld zł – co byłoby (kolejnym) rekordowym wynikiem sektora ubezpieczeń w Polsce. Powinien także (znacząco) poprawić się wynik techniczny ubezpieczeń (przy czym w 2009 r. jego wzrost może być niższy, niż w 2008 r. – tak przynajmniej wynika z analizy trendów).

4. PODZIAŁ RYZYKA WEDŁUG DZIAŁÓW, GRUP I RODZAJÓW UBEZPIECZEŃ (wg Ustawy o działalności Ubezpieczeniowej z dnia 22 maja 2003 r.)

DZIAŁ I

Ubezpieczenia na życie

1. Ubezpieczenia na życie.
2. Ubezpieczenia posagowe, zaopatrzenia dzieci.
3. Ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym.
4. Ubezpieczenia rentowe.
5. Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe, jeśli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w grupach 1-4.

DZIAŁ II

Pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe

1. Ubezpieczenia wypadku, w tym wypadku przy pracy i choroby zawodowej:
 - a) świadczenia jednorazowe,
 - b) świadczenia powtarzające się,
 - c) połączone świadczenia, o których mowa w pkt 1 i 2.
 - d) przewóz osób.
2. Ubezpieczenia choroby:
 - a) świadczenia jednorazowe,
 - b) świadczenia powtarzające się,
 - c) świadczenia kombinowane.
3. Ubezpieczenia casco pojazdów lądowych, z wyjątkiem pojazdów szynowych, obejmujące szkody w:
 - a) pojazdach samochodowych,
 - b) pojazdach lądowych bez własnego napędu.
4. Ubezpieczenia casco pojazdów szynowych, obejmujące szkody w pojazdach szynowych.
5. Ubezpieczenia casco statków powietrznych, obejmujące szkody w pojazdach powietrznych.
6. Ubezpieczenia żeglugi morskiej i śródlądowej casco statków żeglugi morskiej i statków żeglugi śródlądowej obejmujące szkody w:
 - a) statkach żeglugi morskiej,
 - b) statkach żeglugi śródlądowej.
7. Ubezpieczenia przedmiotów w transporcie, obejmujące szkody na transportowanych przedmiotach, niezależnie od każdorazowo stosowanych środków transportu.
8. Ubezpieczenia szkód spowodowanych żywiołami, obejmujące szkody rzeczowe nie ujęte w grupach 3-7, spowodowane przez:
 - a) ogień,
 - b) eksplozję,
 - c) burzę,
 - d) inne żywioły,
 - e) energię jądrową,
 - f) obsunięcia ziemi lub tąpnięcia.
9. Ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych (jeżeli nie zostały ujęte w grupie 3, 4, 5, 6, lub 7), wywołanych przez grad lub mróz oraz inne przyczyny (jak np. kradzież), jeżeli przyczyny te nie są ujęte w grupie 8.
10. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wszelkiego rodzaju, wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów lądowych z napędem własnym, łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności przewoźnika.
11. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wszelkiego rodzaju, wynikającej z posiadania i użytkowania statków powietrznych, łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności przewoźnika.
12. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za żeglugę morską i śródlądową, wynikającej z posiadania i użytkowania statków żeglugi śródlądowej i statków morskich, łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności przewoźnika.
13. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej ogólnej) nie ujętej w grupach 10-12.
14. Ubezpieczenia kredytu, w tym:
 - a) ogólnej niewypłacalności,
 - b) kredytu eksportowego, spłaty rat, kredytu hipotecznego, kredytu rolniczego.
15. Gwarancja ubezpieczeniowa:
 - a) bezpośrednia,
 - b) pośrednia.
16. Ubezpieczenie różnych ryzyk finansowych, w tym:
 - a) ryzyka utraty zatrudnienia,
 - b) niewystarczającego dochodu,
 - c) złych warunków atmosferycznych,
 - d) utraty zysków,
 - e) stałych wydatków ogólnych,
 - f) nieprzewidzianych wydatków handlowych,
 - g) utraty wartości rynkowej,
 - h) utraty stałego źródła dochodu,
 - i) pośrednich strat handlowych poza wyżej wymienionymi,
 - j) innych strat finansowych.
17. Ubezpieczenia ochrony prawnej.
18. Ubezpieczenia świadczenia pomocy na korzyść osób, które popadły w trudności w czasie podróży lub podczas nieobecności w miejscu zamieszkania.

5. WYKAZ ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ I ODDZIAŁÓW W POLSCE ZAGRANICZNYCH UBEZPIECZYCIELI, KTÓRZY SĄ CZŁONKAMI POLSKIEJ IZBY UBEZPIECZEŃ (stan na dzień 1.06.2008 r.)

1. Zakłady Działu I - Ubezpieczenia na życie

1. AEGON Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.
ul. Wołoska 5, 02-675 Warszawa
tel. 0 22 451-19-81, fax 0 22 451-19-99
prezes: Michał Biedzki; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 24.12.1999 r.
www.aegon.pl; info@aegon.pl
2. Towarzystwo Ubezpieczeń ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.
ul. Rodziny Hiszpańskich 1, 02-685 Warszawa
tel. 0 22 567-40-00, fax 0 22 567-40-40
prezes: Paweł Dangel; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 28.02.1997 r.
www.allianz.pl; olga.vogel@allianz.pl
3. AMPLICO LIFE Pierwsze Amerykańsko-Polskie Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie i Reasekuracji S.A.
ul. Przemysłowa 26, 00-450 Warszawa
tel. 0 22 627-10-00, 523-50-00,
fax. 0 22 627-10-10, 523-54-44
prezes: Jacek Pastuszka; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 30.10.1990 r.
www.amplicolife.pl; info@amplicolife.pl
4. ASPECTA Życie Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
ul. Hrubieszowska 2, 01-209 Warszawa
tel. 0 22 537-20-02 (24-50), fax 0 22 537-20-01
prezes: Sławomir Waleryś; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 24.12.1999 r.
www.aspecta.pl; emazur@aspecta.com
5. AXA ŻYCIE Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
ul. Chłodna 51, 00-867 Warszawa,
tel. 0 22 555-00-50, fax. 0 22 555-00-52
prezes: Maciej Szwarc; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 23.06.1993 r.
www.axa.pl; ubezpieczenia@aza.pl
6. BENEFIA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.
Vienna Insurance Group
ul. Rydygiera 21 A, 01-793 Warszawa,
tel. 0 22 544-14-70 (71), fax 0 22 544-14-74
prezes: Paweł Bisek; zakres: grupa 1-5
data wydania zezwolenia: 04.02.1994 r.
centrala@benefia.pl
7. Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie CARDIF Polska S.A.
ul. Nowogrodzka 11, 00-513 Warszawa
tel. 0 22 529-01-23, fax 0 22 529-01-11
prezes: Jan E. Rościszewski; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 22.01.1998 r.
www.cardif.pl; cardif@cardif.pl
8. COMMERCIAL UNION Polska Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.
ul. Prosta 70, 00-838 Warszawa
tel. 0 22 557-40-50, fax. 0 22 557-40-75
prezes: Adam Uszpolewicz; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 06.09.1991 r.
www.cu.com.pl; bok@cu.com.pl
9. Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie COMPENSA S.A.
Al. Jerozolimskie 162, 02-342 Warszawa
tel. 0 22 501-60-00, fax 0 22 501-60-01
prezes: Franz Fuchs; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 30.09.1997 r.
www.compensa.com.pl;
centrala@compensazycie.com.pl
10. Wielkopolskie Towarzystwo Ubezpieczeń Życiowych i Rentowych CONCORDIA CAPITAL S.A.
ul. Świętego Michała 43, 61-119 Poznań
tel. 0 61 858-48-00, fax 0 61 858-48-01
prezes: Piotr Narloch; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 09.08.2000 r.
www.grupaconcordia.pl; office@concordiacapital.pl
11. Sopotkie Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie ERGO HESTIA S.A.
ul. Hestii 1, 81-731 Sopot
tel. 0 58 555-60-00, fax 0 58 555-60-01
prezes: Piotr Śliwicki; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 28.01.1997 r.
www.hestia.pl; poczta@hestia.pl
12. Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie EUROPA S.A.
ul. Powstańców Śląskich 2-4, 53-333 Wrocław
tel. 0 71 334-18-00, fax 0 71 334-17-07 (808)
prezes: Jacek Podoba; zakres: grupa 1-5
data wydania zezwolenia: 17.01.2002 r.
www.tueuropa.com.pl; sekretariat@tueuropa.com.pl

13. FINLIFE Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.
Al. Jana Pawła II 80, 00-175 Warszawa
tel. 0 22 569-49-00, fax 0 22 569-49-99
prezes: Piotr Tański; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 18.10.1996 r.
www.finlife.com.pl; finlife@finlife.com.pl
14. GENERALI ŻYCIE Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
ul. Postępu 15, 02-676 Warszawa
tel. 0 22 543-05-00 (25), fax 0 22 543-08-99
prezes: Andrzej Jarczyk; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 06.01.1998 r.
www.generali.pl; centrumklienta@generali.pl
15. GERLING POLSKA
Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.
ul. Hrubieszowska 2, 01-209 Warszawa
tel. 0 22 537-20-00, fax 0 22 537-20-01
prezes: Sławomir Waleryś; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 21.01.1997 r.
www.gerling.com.pl; gerling@gerling.com.pl
16. ING TUnŻ Polska S.A.
ul. Ludna 2, 00-406 Warszawa
tel. 0 22 522-00-00, fax 0 22 522-11-11
prezes: Tomasz Bławat; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 02.08.1994 r.
www.ing.pl; info@ing.pl
17. Towarzystwo Ubezpieczeń INTER - ŻYCIE Polska S.A.
Al. Jerozolimskie 172, 02-486 Warszawa
tel. 0 22 333-75-00, fax 0 22 333-75-01
prezes: Grzegorz Brenda; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 29.04.1997 r.
www.interpolska.pl; interpolska@interpolska.pl
18. LINK4 Life Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.
Al. Jerozolimskie 92, 00-807 Warszawa
tel. 0 22 444-42-00, fax 0 22 444-42-01
prezes: Arkadiusz Lew-Kiedrowski; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 27.09.2007 r.
www.link4.pl; office@link4.pl
19. METLIFE Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.
ul. Puławska 17, 02-515 Warszawa
tel. 0 22 349-69-00, fax 0 22 349-69-01
prezes: Adam Michon; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 29.09.2000 r.
www.metlife.pl; kontakt@pl.metlife.com
20. NORDEA Polska
Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.
Al. Jana Pawła II 27, 00-867 Warszawa
tel. 0 22 541-01-00, fax 0 22 541-01-01
prezes: Mariusz Sobiech; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 04.03.1994 r.
www.nordeapolska.pl; poczta@nordeapolska.pl
21. Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie POLISA - ŻYCIE S.A.
ul. A. Mickiewicza 63, 01-625 Warszawa
tel. 0 22 560-59-55, 560-59-90, fax 0 22 869-85-80
prezes: Leszek Szwedo; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 26.06.1995 r.
www.polisa-zycie.pl; sekretariat@polisa-zycie.pl
22. POWSZECHNY ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ ŻYCIE S.A.
al. Jana Pawła II 24, 00-133 Warszawa
tel. 0 22 582-34-10 (00), fax 0 22 582-34-11 (01)
prezes: Dariusz Krzewina; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 20.12.1991 r.
www.pzuzycie.com.pl; zarzad@pzuzycie.com.pl
23. PRAMERICA Życie
Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji S.A.
Al. Jana Pawła II 23, 00-854 Warszawa
tel. 0 22 329-30-00, fax 0 22 329-30-10
prezes: Beata Andruszkiewicz; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 29.10.1998 r.
www.pramerica.pl; bozenaglowacka@pramerica.pl
24. ROYAL Polska Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.
ul. Rydygiera 21, 01-793 Warszawa
tel. 0 22 525-11-11, fax 0 22 525-11-00
prezes: Tomasz Telejko; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 22.02.1996 r.
www.royalpolska.com; biuro@royalpolska.com
25. SIGNAL IDUNA Życie Polska
Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
ul. Jasna 14/16A, 00-041 Warszawa
tel. 0 22 505-61-00, fax 0 22 505-61-01
prezes: Alojzy Choda; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 03.08.2001 r.
www.signal-iduna.pl; info@signal-iduna.pl
26. SKANDIA ŻYCIE Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
ul. Cybernetyki 7, 02-677 Warszawa
tel. 0 22 332-17-00, fax 0 22 332-17-01
prezes: Bogusław Skuza; zakres: grupy 3, 5
data wydania zezwolenia: 16.04.1999 r.
www.skandia.pl; skandiazycie@skandia.pl

27. Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SKOK S.A.
ul. Władysława IV 22, 81-743 Sopot
tel./fax 0 58 550-97-16 (28), fax 0 58 550-97-29
prezes: Grzegorz Buczkowski; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 24.12.1999 r.
www.skok.pl; zycie@tuskokzycie.com.pl
28. UNIQA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.
ul. Gdańska 132, 90-520 Łódź
tel. 0 42 634-47-00, fax 0 42 636-50-03 (23)
prezes: Jarosław Parkot; zakres: grupy 1- 5
data wydania zezwolenia: 23.03.1994 r.
www.uniqa.pl; zycie@uniqa.pl
29. UNIVERSUM Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.
Al. Jana Pawła II 61 C lok. 305, 01-031 Warszawa
tel. 0 22 887-33-77, fax 0 22 887-34-37
prezes: Agnieszka Senkowska; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 30.03.1999 r.
www.universum-zycie.pl
universum@universum-zycie.pl
30. Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie WARTA S.A.
ul. Chmielna 85/87, 00-805 Warszawa
tel. 0 22 534-11-11, fax. 0 22 534-13-00
prezes: Krzysztof Kudelski; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 16.05.1995 r.
www.warta.pl; centrala@warta.pl
31. MACIF ŻYCIE TUW
Al. Jana Pawła II 25, 00-854 Warszawa
tel. 0 22 653-43-50, fax 0 22 653-43-51
prezes: Philippe Saffray; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 30.12.2003
www.macif.com.pl; macif@macif.com.pl
32. Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych REJENT LIFE
ul. Mostowa 19 C/6, 61-854 Poznań
tel. 0 61 852-95-42 (3), fax. 0 61 852-95-48
prezes: Maria Kuchlewska; zakres: grupy 1, 3, 4, 5
data wydania zezwolenia: 27.04.1995 r.
www.krn.org.pl/tuw; tuw@rejentlife.neostrada.pl
33. PREVOIR-VIE Groupe Prevoir S.A. Oddział w Polsce
ul. Kolejowa 5/7, 01-217 Warszawa
tel./fax 0 22 534-86-57 (do 59), 0 22 534-86-50
reprezentant: Michał Bukowicki; zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 18.07.2000 r.
www.prevoir.com; prevoir@prevoir.com
34. PREDICA EUROPE S.A. Oddział w Polsce
ul. Książęca 15, 00-498 Warszawa
dyrektor zarządzający: Sławomir Bilik; zakres: grupy 1-5
data notyfikacji: 5 października 2007 r.

2. Zakłady Działu II – Pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe

1. AIG Polska Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
ul. Marszałkowska 111, 00-102 Warszawa
tel. 0 22 528-51-00 (03), fax 0 22 528-52-52 (53)
prezes: Michael Schnedler Jensen
zakres: grupy 1-3, 5,7-10, 13-18
data wydania zezwolenia: 30.10.1990 r.
www.aig.com.pl; aig.poland@aig.com
2. Towarzystwo Ubezpieczeń ALLIANZ Polska S.A.
ul. Rodziny Hiszpańskich 1, 02-685 Warszawa
tel. 0 22 567-40-00, fax 0 22 567-40-40
prezes: Paweł Dangel; zakres: grupy 1-18
data wydania zezwolenia: 14.11.1996 r.
www.allianz.pl; olga.vogel@allianz.pl
3. AXA Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
ul. Chłodna 51, 00-867 Warszawa
tel. 0 22 555-00-50, fax 0 22 555-00-52
prezes: Maciej Szwarc ; zakres: grupy 1-3, 6-10, 12-18
data wydania zezwolenia: 02.07.1994 r.
www.axa.pl; ubezpieczenia@axa.pl
4. BENEFIA Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
Vienna Insurance Group
ul. Rydygiera 21 A, 01-793 Warszawa
tel. 0 22 544-14-00 (01, 70, 71), fax 0 22 544-14-51 (74)
prezes: Paweł Bisek; zakres: grupy 1-3, 7-10, 13-18
data wydania zezwolenia: 24.12.1999 r.
www.fiatubezpieczenia.pl; centrala@benefia.pl
5. BRE UBEZPIECZENIA Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
ul. Królewska 14, 00-065 Warszawa
tel. 022 526-79-55 (51), fax: 022 526-79-56
członek: Paweł Zylm; zakres: grupy 1, 3, 7-10, 13-18
data wydania zezwolenia: 19.12.2006 r.
www.breubezpieczenia.pl; biuro@breubezpieczenia.pl
6. COMMERCIAL UNION Polska
Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A.
ul. Prosta 70, 00-838 Warszawa
tel. 0 22 557-49-12, 557-51-36, fax 0 22 557-49-22
prezes: Adam Uszpolewicz; zakres: grupy 1-18
data wydania zezwolenia: 06.09.1991 r.
www.cu.com.pl; bok@cu.com.pl

7. Towarzystwo Ubezpieczeń COMPENSA S.A.
Al. Jerozolimskie 162, 02-342 Warszawa
tel. 0 22 501-60-00, fax 0 22 501-60-01
prezes: Franz Fuchs; zakres: grupy 1-4, 6-18
data wydania zezwolenia: 12.02.1990 r.
www.compensa.com.pl; centrala@compensa.com.pl
8. D.A.S.
Towarzystwo Ubezpieczeń Ochrony Prawnej S.A.
ul. Wspólna 25, 00-519 Warszawa
tel. 0 22 453-00-00, 453-00-15, fax 0 22 453-00-09
prezes: Mariusz Olszewski; zakres: grupa 17
data wydania zezwolenia: 18.09.2000 r.
www.das.pl; das@das.pl
9. Sopotkie Towarzystwo Ubezpieczeń ERGO HESTIA S.A.
ul. Hestii 1, 81-731 Sopot
tel. 0 58 555-60-00, fax 0 58 555-60-01
prezes: Piotr Śliwicki; zakres: grupy 1-18
data wydania zezwolenia: 29.12.1990 r.
www.hestia.pl; poczta@hestia.pl
10. Towarzystwo Ubezpieczeniowe EULER HERMES S.A.
ul. Domaniewska 50 B, 02-672 Warszawa
tel. 0 22 385-46-55, fax 0 22 385-48-80
prezes: Eckhard Horst; zakres: grupy 9, 13-16
data wydania zezwolenia: 10.02.2003 r.
www.eulerhermes.pl; info@eulerhermes.pl
11. Towarzystwo Ubezpieczeń EUROPA S.A.
ul. Powstańców Śląskich 2-4, 53-333 Wrocław
tel. 0 71 334-17-00, fax 0 71 334-17-07 (808)
prezes: Jacek Podoba; zakres: grupy 1-4, 7-10, 13-18
data wydania zezwolenia: 07.11.1994 r.
www.tueuropa.com.pl; sekretariat@tueuropa.com.pl
12. GENERALI Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
ul. Postępu 15B, 02-676 Warszawa
tel. 0 22 543-05-00, fax 0 22 543-08-99
prezes: Andrzej Jarczyk; zakres: grupy 1-18
data wydania zezwolenia: 05.07.1999 r.
www.general.pl; centrumklienta@general.pl
13. HDI ASEKURACJA Towarzystwo Ubezpieczeniowe S.A.
ul. Płocka 11/13, 01-231 Warszawa
tel. 0 22 534-40-00 (03, 07), fax 0 22 534-40-01 (18)
prezes: Stanisław Godlewski; zakres: grupy 1-18
data wydania zezwolenia: 30.09.1994 r.
www.hdi-asekuracja.pl; info@hdi-asekuracja.pl
14. HDI-GERLING Polska Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
ul. Hrubieszowska 2, 01-209 Warszawa
tel. 0 22 395-40-00, fax. 0 22 395-40-02
prezes: Stanisław Godlewski; zakres: grupy 1-18
data wydania zezwolenia: 13.11.1989 r.
www.gerling.pl; kontakt@gerling.com.pl
15. Towarzystwo Ubezpieczeń INTER Polska S.A.
Al. Jerozolimskie 172, 02-486 Warszawa
tel. 0 22 333-75-00, fax 0 22 333-75-01
prezes: Grzegorz Brenda; zakres: grupy 1-3, 7-10, 13-18
data wydania zezwolenia: 17.12.1991 r.
www.interpolska.pl; interpolska@interpolska.pl
16. Towarzystwo Ubezpieczeń INTERRISK S.A.
ul. Noakowskiego 22, 00-668 Warszawa
tel. 0 22 537-68-01 (do 03), fax 0 22 537-68-04 (05)
prezes: Jan Bogutyn; zakres: grupy 1-3, 7-11, 13-18
data wydania zezwolenia: 05.11.1993 r.
www.interrisk.pl; biuro@interrisk.pl
17. Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A.
ul. Sienna 39, 00-121 Warszawa
tel. 0 22 356-83-00, fax 0 22 313-01-20
prezes: Piotr Soroczyński; zakres: grupy 14-16
data wydania zezwolenia: 05.04.1991 r.
www.kuke.com.pl; market@kuke.com.pl
18. LINK4 Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
Al. Jerozolimskie 92, 00-807 Warszawa
tel. 0 22 444-44-00, fax 0 22 444-44-01
prezes: Arkadiusz Lew-Kiedrowski
zakres: grupy 1-3, 5-18
data wydania zezwolenia: 28.11.2002 r.
www.link4.pl; office@link4.pl
19. MTU Moje Towarzystwo Ubezpieczeniowe S.A.
ul. Hestii 1, 81-731 Sopot
tel. 0 58 555-63-04, fax 0 58 555-63-02
prezes: Tadeusz Spaniły
zakres: grupy 1-4, 6-10, 12-14, 16-18
data wydania zezwolenia: 21.04.1995 r.
www.mtu.pl; mtu@mtusa.pl
20. POLSKIE Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
ul. Ogrodowa 58, 00-876 Warszawa
tel. 0 22 582-63-00 (do 04), fax 0 22 582-63-05 (06)
prezes: Olgierd Jatelnicki; zakres: grupy 1-18
data wydania zezwolenia: 31.01.1990 r.
www.ptu.pl; box@ptu.pl

21. POLSKIE TOWARZYSTWO REASEKURACJI S.A.
ul. Bytomska 4, 01-612 Warszawa
tel. 0 22 832-02-56 (62), fax 0 22 833-02-18
prezes: Marek Czerski
zakres: działalność pośrednia w zakresie grup 1-18
data wydania zezwolenia: 20.06.1996 r.
www.polishre.pl; info@polishre.pl
22. Towarzystwo Ubezpieczeń
POLSKI ZWIĄZEK MOTOROWY S.A.
Vienna Insurance Group
Al. Jerozolimskie 162 A, 02-342 Warszawa
tel. 0 22 501-68-50 (58), fax 0 22 501-68-51
prezes: Klaus Eberhart; zakres: grupy 1-3, 7-10, 13, 16-18
data wydania zezwolenia: 29.12.1999 r.
www.pzm.pl; tu@pzm.pl
23. POWSZECHNY ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ S.A.
Al. Jana Pawła II 24, 00-133 Warszawa
tel. 0 22 582-34-10 (00), 582-34-20 (00)
fax 0 22 582-28-10 (81)
prezes: Andrzej Klesyk; zakres: grupy 1-18
data wydania zezwolenia: 03.01.1947 r.
www.pzu.pl; poczta@pzu.pl
24. SIGNAL IDUNA Polska Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
ul. Jasna 14/16A, 00-041 Warszawa
tel. 0 22 505-61-00, fax 0 22 505-61-01
prezes: Alojzy Choda; zakres: grupy 1-18
data wydania zezwolenia: 03.08.2001 r.
www.signal-iduna.pl; info@signal-iduna.pl
25. UNIQA Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
ul. Gdańska 132, 90-520 Łódź
tel. 0 42 634-47-00, fax 0 42 636-65-53, 637-76-87
prezes: Jarosław Parkot; zakres: grupy 1-3, 5-11, 13-18
data wydania zezwolenia: 12.02.1990 r.
www.uniq.pl; centrala@uniqa.pl
26. Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA S.A.
ul. Chmielna 85/87, 00-805 Warszawa
tel. 0 22 581-01-00, 581-09-00, fax 0 22 581-13-74 (75)
prezes: Krzysztof Kudelski; zakres: grupy 1-18
data wydania zezwolenia: 01.09.1920 r.
www.warta.pl; info@warta.pl
27. Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych
BEZPIECZNY DOM
ul. Żurawia 32/34, 00-515 Warszawa
tel. 0 22 628-60-28, fax 0 22 628-60-26
prezes: Dariusz Poniewierka; zakres: grupy 16
data wydania zezwolenia: 24.11.2004 r.
www.tuwbd.pl
28. CONCORDIA POLSKA
Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych
ul. Św. Michała 43, 61-119 Poznań
tel. 0 61 858-48-00, fax 0 61 858-48-01 (07)
prezes: Piotr Narloch; zakres: grupy 1-3, 7-10, 13-16
data wydania zezwolenia: 20.12.1996 r.
www.grupaconcordia.pl; office@grupaconcordia.com
29. Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych CUPRUM
ul. M.C. Skłodowskiej 82, 59-301 Lubin
tel. 0 76 727-74-00 (01), fax 0 76 727-74-10
prezes: Janina Sadowska-Cegiełka
zakres: grupy 1, 2, 7-9, 13
data wydania zezwolenia: 07.05.1994 r.
www.tuw-cuprum.pl; tuw@cuprum.com.pl
30. POCZTOWE Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych
ul. Ratuszowa 7/9, 03-450 Warszawa
tel. 0 22 670-42-99, fax 0 22 670-43-34
prezes: Zbigniew Pusz; zakres: grupy 1-16, 18
data wydania zezwolenia: 23.12.2002 r.
www.tuwpocztowe.pl; h.obojska@poczta-polska.pl
31. Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych
Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo Kredytowych
ul. Władysława IV 22, 81-743 Sopot
tel./fax 0 58 550-97-30 (32), fax 0 58 550-97-21 (31)
prezes: Grzegorz Buczkowski
zakres: grupy 1, 2, 8, 9, 13, 14, 16
data wydania zezwolenia: 27.02.1995 r.
www.tuwskok.com.pl; tuw@tuwskok.com.pl
32. Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych TUW
ul. Raabego 13, 02-793 Warszawa
tel. 0 22 649-73-87, fax 0 22 649-73-89
prezes: Andrzej Wojdyło
zakres: grupy 1-3, 7-10, 13, 16-18
data wydania zezwolenia: 10.10.1991 r.
www.tuw.pl; tuw@tuw.pl
33. Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych TUZ
ul. Karolkowa 49, 01-203 Warszawa
tel. 0 22 534-56-00, fax 0 22 534-56-15
prezes: Sławomir Prząda; zakres: grupy 1-3, 7-10, 13-16
data wydania zezwolenia: 25.07.2003 r.
www.tuz.pl; centrala@tuz.pl
34. ACE European Group Limited Oddział w Polsce
ul. Chmielna 85/87, 00-805 Warszawa
tel. 0 22 581-07-50 (55), fax 0 22 581-11-33
przedstawiciel: Krzysztof Jabłoński; zakres: grupy 1-18
data notyfikacji: 10.01.2005 r.
www.aceeurope.pl; poland.office@ace-ina.com

35. **AIG Europe S.A. Oddział w Polsce**
ul. Marszałkowska 111, 00-102 Warszawa
tel. 0 22 528-51-00, fax 0 22 528-52-52
prezes: Michael Schnedler Jansen
zakres: grupy 1-3, 7-10, 12-14, 16-18
data notyfikacji: 04.05.2006 r.
36. **AVANSSUR S.A. Oddział w Polsce**
ul. Chłodna 51, 00-867 Warszawa
tel. 0 22 599-90-00, fax 0 22 599-90-01
dyrektor zarządzający: Ryszard Bociąg
zakres: grupy 1-3, 7-10, 17-18
data notyfikacji: 22.05.2006 r.
katarzyna.gadomska@axa.pl
37. **CARDIF Assurances Risques Divers S.A. Oddział w Polsce**
ul. Nowogrodzka 11, 00-513 Warszawa
tel. 0 22 529-01-23 , fax 0 22 529-01-11
dyrektor: Jan E. Rościszewski
zakres: grupy 1, 2, 8, 9, 13, 16, 18
data wydania zezwolenia: 29.05.2001 r.
www.cardif.pl; cardif@cardif.pl
38. **Osterreichische Kreditversicherung COFACE AG Oddział w Polsce**
Al. Jerozolimskie 136, 02-305 Warszawa
tel. 0 22 465-00-00, fax 0 22 465-00-55
dyrektor: Katarzyna Kompowska; zakres: grupa 14
data wydania zezwolenia: 26.06.2003 r.
office@cofaceintrcredit.pl
39. **ELVIA Travel Insurance Company**
Główny Oddział w Polsce
ul. Domaniewska 50 B,, 02-672 Warszawa
tel. 0 22 522-28-00, fax 0 22 522-28-01
dyrektor: Tomasz Frączek
zakres: grupy 1, 2, 7, 8, 9, 13, 15, 16, 17, 18
data wydania zezwolenia: 30.12.2003 r.
www.elvia.com.pl; elvia.polska@elviatravel.com
40. **Europäische Reiseversicherung Aktiengesellschaft Oddział w Polsce**
ul. Chmielna 101/102, 80-748 Gdańsk
tel. 0 58-324-88-50, fax 0 58-324-88-51
dyrektor: Beata Kalitowska
zakres: grupy 1, 2, 8- 11, 13-16, 18
data notyfikacji: 20.09.2004 r.
41. **MEDICOVER Ubezpieczenia Oddział w Polsce**
Al. Jerozolimskie 181, 02-222 Warszawa
tel. 0 22 608-52-32
dyrektor: Stephen Kennedy; zakres: grupy 1, 2
data notyfikacji: 31.01.2007 r.
www.medicover.pl/ubezpieczenia
42. **XL Insurance Company Oddział w Polsce**
ul. Puławska 15, 02-515 Warszawa
tel. 0 22 521-41-42 , fax 0 22 522-49-87
dyrektor: Tomasz Słupski
zakres: grupy 6-9, 12, 13, 16
data wydania zezwolenia: 21.04.2004 r.
www.xlinsurance.com

6. WYKAZ LIKWIDOWANYCH I BĘDĄCYCH W STANIE UPADOŚCI ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ

1. Towarzystwo Ubezpieczeń w Rolnictwie i Gospodarce Żywnościowej AGROPOLISA S.A.
– cofnięcie zezwolenia na wniosek zakładu (22.12.2004 r. portfel przejęty przez TUIR WARTA S.A., spółka przestała być zakładem ubezpieczeń i zmieniła nazwę)
ul. Chmielna 85/87, 00-805 Warszawa
tel. 0 22 581-08-60, fax 0 22 581-13-74 (75)
prezes: Lucyna Krakowiak; zakres: grupy 1-18
data wydania zezwolenia: 24.01.1997 r.
data cofnięcia zezwolenia: 28.04.2004 r.
2. Towarzystwa Ubezpieczeniowego FENIX S.A.
– wykreślony z KRS w dniu 23.06.2005 r.
zakres: grupy 1, 3-4, 7-10, 13, 17
data wydania zezwolenia: 23.04.1991 r.
data cofnięcia zezwolenia: 29.01.1997 r.
data ogłoszenia upadłości: 24.03.1997 r.
3. Korporacja Ubezpieczeniowa FILAR ŻYCIE S.A.
– od dnia 10.12.2004 r. połączona ze spółką Uniqa TUnŻ S.A. pod nazwą Uniqa TUnŻ S.A.
ul. Żubrów 3, 71-617 Szczecin
tel. 0 91 425-46-00, fax. 0 91 423-78-43
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 17.07.1992 r.
4. Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych FLORIAN
– w dniu 29.06.2005 r. portfel przejęty przez HDI Samopomoc TU S.A., wykreślony z KRS w dniu 13.09.2007 r.
ul. Oboźna 1, 00-340 Warszawa
tel./ fax 0 22 828-98-69, 826-83-40, 828-98-71
likwidator: Franciszek Leszko; zakres: grupy 1, 3, 7-10, 13
data wydania zezwolenia: 15.05.1999 r.
data cofnięcia zezwolenia: 30.03.2005 r.
5. GARDA LIFE S.A.
– wykreślona z KRS w dniu 04.04.2005 r.
zakres grup: 1-5
data wydania zezwolenia: 25.09.1997 r.
nie miało miejsca cofnięcie zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej
6. PTU GRYF S.A. – w upadłości
syndyk masy upadłości: Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A.
Al. Jana Pawła II 24, 00-133 Warszawa
tel. 0 22 582-21-00, fax 0 22 582-28-61
pełnomocnik syndyka: Olgierd Frankowski
ul. Sobieszewska 3, 85-713 Bydgoszcz
tel. 052 361-69-48
data cofnięcia zezwolenia: 20.11.1995 r.
data ogłoszenia upadłości: 05.03.1996 r.
7. Towarzystwa Ubezpieczeniowego GWARANT S.A.
– w likwidacji; likwidator: Stefan Kałużny
data wydania zezwolenia: 15.12.1993 r.
data cofnięcia zezwolenia: 30.09.1999 r.
data ogłoszenia upadłości: 20.03.2000 r.
Toczące się postępowanie upadłościowe zostało umorzone postanowieniem Sądu Okręgowego w Gdańsku 16.02.2001 r. ze względu na brak środków na dalsze jego prowadzenie.
8. ZU HESTJA S.A.
– w upadłości; syndyk masy upadłości: Waldemar Bojarski
ul. R. Maya 1, 61-372 Poznań
tel. 0 61 874-16-90, fax 0 61 876-69-53
zakres: grupy 1-13, 15-18
data cofnięcia zezwolenia: 30.01.1997 r.
data ogłoszenia upadłości: 04.09.1996 r.
9. IF TU S.A. – wykreślony z KRS w dniu 09.06.2006 r.
zakres: grupy 7-10, 13, 14, 16
data wydania zezwolenia: 27.08.1999 r.
10. HDI SAMOPOMOC Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
ul. Płocka 11/13, 01-231 Warszawa
tel. 0 22 534-40-00 (03, 07), fax 0 22 534-40-01 (18)
prezes: Stanisław Godlewski
zakres: grupy 1, 3, 7-10, 13, 16
data wydania zezwolenia: 28.03.1990 r.
www.hdisamopomoc.pl; tu@hdisamopomoc.pl
W dniu 30.11.2006 r. w KRS zarejestrowane zostało połączenie HDI Asekuracja TU S.A. jako spółki przejmującej HDI SAMOPOMOC TU S.A.

11. NL TU na Życie S.A.
– wykreślony z KRS w dniu 16.11.2006 r.
w związku z połączeniem spółek: NL TU na Życie S.A.
i Nordea Polska na Życie S.A.
zakres: grupy 1-5
data wydania zezwolenia: 12.10.1999 r.
12. Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji PARTNER S.A.
ul. Puławska 14, 02-512 Warszawa
tel. 0 22 541-82-00, fax 0 22 541-82-01
likwidatorzy: Alexandra Kazimierski, Józef Garlej
zakres: grupy 1-3, 7-10, 13, 15, 16
data wydania zezwolenia: 26.04.1996 r.
nie miało miejsca cofnięcie zezwolenia na
wykonywanie działalności ubezpieczeniowej
13. TUIR POLISA S.A.
– wykreślona z KRS w dniu 28.09.2005 r.
data wydania zezwolenia: 09.11.1988 r.
data cofnięcia zezwolenia: 30.09.1999 r.
data ogłoszenia upadłości: 16.02.2000 r.
zakres: grupy 1-18
14. ZU na Życie WESTA-LIFE S.A. – w upadłości
syndyk masy upadłości: Hygin Rymdejko
ul. Piotrkowska 17, 90-406 Łódź
data cofnięcia zezwolenia: 29.01.1993 r.
data ogłoszenia upadłości: 06.02.1993 r.
data zakończenia postępowania upadłościowego:
10.11.1998 r.
miejsce zarchiwizowania dokumentów spółki:
Międzyzakładowa Lecznica Spółdzielni Inwalidów
"Novum"
ul. 1 maja 43 a, 96-300 Żyrardów
tel. 0 46 855-30-45
15. ZU WESTA S.A. – wykreślony z KRS w dniu 05.10.2004 r.
data cofnięcia zezwolenia: 09.10.1992 r.
data ogłoszenia upadłości: 24.03.1997 r.
16. WÜSTENROT Życie Towarzystwo Ubezpieczeniowe S.A.
– w likwidacji (od 20.02.2004 r.)
ul. Wilcza 71/6, 00-679 Warszawa
tel./fax 0 22 498-07-75
likwidator: mec. Witold Góralski, zakres: grupy 1, 3, 5
data wydania zezwolenia: 31.07.2000 r.
nie miało miejsca cofnięcie zezwolenia na
wykonywanie działalności ubezpieczeniowej

7. WYKAZ INSTYTUCJI, ORGANIZACJI I STOWARZYSZEŃ UBEZPIECZENIOWYCH

1. Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych
Plac Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa
tel. (48 22) 332-66-00, fax (48 22) 332-67-93 (602)
przewodniczący: Stanisław Kluza
www.knf.gov.pl; dok@knf.gov.pl
2. Polska Izba Ubezpieczeń
ul. Wspólna 47/49, 00-684 Warszawa
tel. 0 22 420-51-14, fax 0 22 420-51-07
prezes: Tomasz Mintoft-Czyż
www.piu.org.pl; office@piu.org.pl
3. Rzecznik Ubezpieczonych
Al. Jerozolimskie 44, 00-024 Warszawa
tel. 0 22 333-73-26 (-28), fax 0 22 333-73-29
Halina Olendzka
www.rzu.gov.pl; rzecznik@rzu.gov.pl
4. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny
ul. Płocka 9/11, 01-231 Warszawa
tel. 0 22 539-61-00, fax 0 22 539-62-61 (62)
prezes: Elżbieta Turkowska-Tyrluk
www.ufg.pl; ufg@ufg.pl
5. Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych
ul. Świętokrzyska 14, 00-050 Warszawa
tel. 0 22 551-51-01, fax 0 22 551-51-99
prezes: Mariusz Wichtowski
www.pbuk.pl; interwencja@pbuk.pl
6. Polska Izba Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych
Al. Jana Pawła II nr 34 lok. 9, 00-141 Warszawa
tel. 0 22 828-43-49, 620-43-34, fax 0 22 826-71-18
prezes: Małgorzata Kaniewska
www.polbrokers.pl; polbrokers@polbrokers.pl
7. Polska Izba Pośredników Ubezpieczeniowych i Finansowych
ul. Senatorska 38, 00-095 Warszawa
tel. 0 22 826-41-13, fax 0 22 505-98-73
prezes: Adam Sankowski
www.pipuif.pl; pipuif@pipuif.pl
8. Izba Gospodarcza Ubezpieczeń i Obsługi Ryzyka
ul. Sabały 3, 02-174 Warszawa
tel. 0 22 431-91-00, fax 0 22 431-91-99
prezes: Stanisław Nowak
www.igu.org.pl; kontakt@igu.org.pl
9. Stowarzyszenie Polskich Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych
Al. Jana Pawła II nr 34 lik. 9, 00-141 Warszawa
tel. 0 22 828-43-49, 620-43-34, fax 0 22 826-71-18
prezes: Jacek Kliszcz
www.polbrokers.pl; polbrokers@polbrokers.pl
10. Polskie Stowarzyszenie Aktuariuszy
Al. Jana Pawła II 24, 00-133 Warszawa
tel. 0 22 582-36-50, fax 0 22 582-34-36
prezes: Piotr Szlenk
11. Polskie Towarzystwo Ubezpieczeniowe
ul. Modlińska 51, p. 418, 03-199 Warszawa
tel. 0 22 811-70-01 wew. 44-18, 44-28, fax 0 22 811-70-04
prezes Mirosław Zdanowski
12. Stowarzyszenie na Rzecz Bezpieczeństwa Finansowego Obywateli RP
Al. KEN 46/73, 02-797 Warszawa
tel./fax 0 22 859-14-48
prezes: Ariadna Auriga-Borówko
13. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pośredników Ubezpieczeniowych i Finansowych
ul. Płocka 15 b, lok. 7, 01-231 Warszawa
tel. 0 22 862-39-49, fax 0 22 862-39-99
prezes: Maciej Łazęcki
www.ospuif.pl; ospuif@ospuif.pl
14. Fundacja Edukacji Ubezpieczeniowej
Al. Jerozolimskie 44, 00-024 Warszawa
tel. 0 22 333-73-26 (-28) wew. 104
fax 0 22 333-73-29 wew. 115
prezes: Aleksander Daszewski
www.rzu.gov.pl; feu@rzu.gov.pl
15. AIDA Sekcja Polska Międzynarodowego Stowarzyszenia Prawa Ubezpieczeniowego
ul. Puławska 14, 02-515 Warszawa
fax 0 22 541-81-01
sekretarz naukowy: Eugeniusz Stroiński

